

Eva Tørning Svendsen

Fra: Dansk Sprængnings Service <info@demolitions.dk>
Sendt: 9. juli 2017 17:56
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kongernes Nordsjælland, Høring 60751

Hermed bemærkning til høringen.
Tinkerupvej 18, 3080 Tikøb med matriklerne:

Ll. Esbønderup By, Tikøb 3f
Reerstrup By, Tikøb 2e
Reerstrup By, Tikøb 1k
Ll. Esbønderup By, Tikøb 3e
Ll. Esbønderup By, Tikøb 3h

Er og skal ikke være en del af nationalparken - der er ikke accept fra nuværende ejer.

Mvh
Mikkel Lerdrup

Eva Tørning Svendsen

Fra: Britt Rasmussen <bra@danskbyggeri.dk>
Sendt: 31. juli 2017 14:00
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: VS: Offentlig høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Dansk Byggeri takker for muligheden for at svare på ovennævnte høring. Vi har imidlertid ingen bemærkninger til høringen.

Venlig hilsen
Britt Rasmussen
Sekretær
Tlf. direkte: 72 16 02 34

danskbyggeri

Vi samler byggeri, anlæg og industri

Nørre Voldgade 106 · 1358 København K
www.danskbyggeri.dk · [Abonner på nyheder](#)

Fra: Eva Tørning Svendsen [<mailto:evats@mst.dk>]
Sendt: 26. juni 2017 16:04
Emne: Offentlig høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Offentlig høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Hermed skal det meddeles, at miljø- og fødevarerministerens forslag til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland er sendt i offentlig høring i 4 måneder.

Det samlede høringsmateriale kan findes på Høringsportalen:
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/60751>

Eventuelle bemærkninger sendes til:
Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk

senest den 23. oktober 2017.

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen
Fuldmægtig; cand. scient.
Naturbeskyttelse
evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk
| www.mst.dk

NY MILJØSTYRELSE

Den 1. februar 2017 er Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) og Miljøstyrelsen blevet lagt sammen under navnet Miljøstyrelsen – en ny grøn velfærdsstyrelse med fokus på miljø i bred forstand. Styrelsen vil i en periode have adresse både på Strandgade 29, 1401 København K og på Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Gert Ryder <gert.ryder@frydenborggaard.dk>
Sendt: 4. august 2017 15:44
Til: Johan Husfeldt
Emne: Tilslutning til Kongernes Nationalpark Nordsjælland

Hej Johan
Jeg er ejer af en ejendom på 7ha. beliggende på Frydenborgvej 4 i Hillerød Matr.nr. 1 DÆ . Det er en del af Lille Dyrehavevang som ligger lige imellem Frederiksborg Slotspark og Tyske Plantage som jo begge er omfattet af forslaget.

Jeg dyrker usprøjtede juletræer på en del af ejendommen og græsfolde på resten .
Jeg har fået til at holde træerne fri for det uønskede bevoksning. Ejendommen er historisk ,idet der 1911 blev udgravet fundamentet til lystslottet Frydenborg.
Jeg håber at kunne komme med .Jeg prøvede at tilmelde mig til kommunen pr 1 feb . men dette var én desværre dag for sent.Men jeg er af kommunen blevet orienteret om at det stadig kan lade sig gøre her i forbindelse med høringen.

Hvad skal jeg gøre ?

Med venlig hilsen

Gert Ryder

Frydenborggaard

Frydenborgvej 4 3400 Hillerød

Tlf 21412021

www.frydenborggaard.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Johan Husfeldt
Sendt: 7. august 2017 11:03
Til: 'Gert Ryder'
Emne: SV: Tilslutning til Kongernes Nationalpark Nordsjælland
Vedhæftede filer: Debat- og informationshæfte - Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 6834159

Hej Gert.

Tak for din mail. Jeg vil bede dig sende et egentligt høringsvar til Miljøstyrelsens hovedpostkasse mst@mst.dk med angivelse af dit ønske om optagelse i nationalparken - du kan genbruge tekst fra mailen nedenfor. Det vil så indgå i grundlaget for den endelige beslutning om oprettelse af nationalparken. Dit høringsvar vil senere i processen blive offentliggjort sammen med øvrige høringsvar, som vi modtager i høringsperioden.

Til din orientering afholdes en række offentlige møder om forslaget til nationalpark, hvor det også er muligt at komme med synspunkter til forslaget. Jeg vedlægger et informationshæfte, hvor mødetidspunkter for disse møder er angivet, og hvor der i øvrigt er information om baggrund for forslaget.

Med venlig hilsen

Johan Husfeldt
Chefkonsulent i Naturbeskyttelse
+45 41 78 20 40 | johus@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 20 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Gert Ryder [<mailto:gert.ryder@frydenborggaard.dk>]
Sendt: 4. august 2017 15:44
Til: Johan Husfeldt
Emne: Tilslutning til Kongernes Nationalpark Nordsjælland

Hej Johan

Jeg er ejer af en ejendom på 7ha. beliggende på Frydenborgvej 4 i Hillerød Matr.nr. 1 DÆ . Det er en del af Lille Dyrehavevang som ligger lige imellem Frederiksborg Slotspark og Tyske Plantage som jo begge er omfattet af forslaget.

Jeg dyrker usprøjtede juletræer på en del af ejendommen og græsfolde på resten .

Jeg har fået lov til at holde træerne fri for det uønskede bevoksning. Ejendommen er historisk, idet der i 1911 blev udgravet fundamentet til lystslottet Frydenborg.

Jeg håber at kunne komme med. Jeg prøvede at tilmelde mig til kommunen pr 1 feb. men dette var én desværre dag for sent. Men jeg er af

kommunen blevet orienteret om at det stadig kan lade sig gøre her i forbindelse med høringen.

Hvad skal jeg gøre ?

Med venlig hilsen

Gert Ryder
Frydenborggaard

Frydenborgvej 4 3400 Hillerød
Tlf 21412021
www.frydenborggaard.dk

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Debat og information

Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Juni 2017

Eva Tørning Svendsen

Fra: Berith Mavromatis <bm@bm-arkitekter.dk>
Sendt: 13. august 2017 13:12
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Stephan C. Krabsen
Emne: Høringssvar Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: FBBB Høringssvar Kongernes Nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 6851647

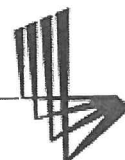
Til Miljøstyrelsen
Hermed Foreningen Bæredygtige Byer og Bygningers høringssvar på bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen
Berith Mavromatis

Direktør, Arkitekt MAA

BM Arkitekter ApS
Borgmester Jensens Allé 22, 1. th
DK-2100 København Ø

Mobil: +45 24 49 08 18
Email: bm@bm-arkitekter.dk
www.BM-Arkitekter.dk

Den 13.8.2017

Høringssvar vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger har modtaget høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Af høringsmaterialet fremgår det, at der er følgende målsætninger for nationalparkens udvikling:

§ 3. Følgende overordnede målsætninger skal lægges til grund for nationalparkfondens arbejde med udviklingen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland:

- 1) De væsentligste naturtyper som de store skove og store søer, klitlandskaber, moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder skal bevares, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes.
- 2) Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af natur og landskab skal bevares, synliggøres og formidles, især slottene og andre landskabelige spor efter kirkens og kongernes brug af området.
- 3) Der skal ske en fortsat styrkelse af biodiversiteten i skovene f.eks. ved at udlægge sammenhængende skovområder til biodiversitetsformål eller styrke biodiversiteten gennem stor strukturel variation med dødt ved, gamle træer m.m.
- 4) Kulturskabt natur som dyrket skov, eng og overdrev skal bevares, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes og sikres gennem drift og pleje.
- 5) Nationalparkens karakteristiske, varierede istidslandskab og det særegne kulturlandskab med samspil mellem skov, søer og landbrug skal bevares og synliggøres.
- 6) Mulighederne for friluftsliv samt natur-, landskabs- og kulturhistoriske oplevelser skal styrkes.
- 7) Udvikling af friluftsliv og muligheder for besøgende i nationalparken skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen, kommunerne, turisterhvervet, kulturhistoriske museer og øvrige relevante aktører.
- 8) Sårbare naturområder og arter skal beskyttes mod slitage og forstyrrelse ved planlægning af faciliteter, stiforløb og formidling m.v.
- 9) Formidling af nationalparkens natur, landskab og kulturhistoriske værdier skal styrkes i samarbejde med lokalsamfundet gennem koordinering, udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter.
- 10) Forskning i nationalparken skal styrkes gennem samarbejde med forskningsinstitutioner.
- 11) Undervisning af børn og unge vedrørende nationalparken skal styrkes bl.a. gennem etablering af faciliteter og undervisningstilbud for at øge kendskabet til nationalparkens natur, landskab, kulturhistorie, jordbrug, friluftsliv og miljø.
- 12) Udviklingen af nationalparken skal ske i samspil med omgivelserne.
- 13) Nationalparkens udvikling skal følges og evalueres.

Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger vil anbefale, at vores Nationalparker udvikles på et bæredygtigt grundlag. Dette gælder inden for alle de 3 bæredygtighedsparametre: Social, miljømæssig og økonomisk bæredygtighed. Vi kan se, at der i forslaget lægges op til, at friluftslivet skal udvikles på et bæredygtigt grundlag, men ser gerne, at bæredygtighed gennemsyrrer hele tankegangen om udvikling og brug af vores nationalparker.

Med venlig hilsen

Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger

Fra: Lars Dybdahl <lars@dybdahl.dk>
Sendt: 14. august 2017 12:45
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Nationalparken "Kongernes Nordsjælland" er sendt i høring, og baseret på de samtaler, jeg har været igennem i Ølsted, hvor jeg bor, i den vestlige ende af området, vil jeg gerne give følgende høringssvar:

Ordet nationalpark opfattes almindeligvis som et statsforvaltet fredet naturområde, eller noget der minder om dette.

Det kommende "Kongernes Nordsjælland" er ikke statsforvaltet på nogen måde, fredes ikke og består bl.a. af væsentlige byområder. Som Halsnæs kommune har udtalt: Deres væsentligste bidrag til nationalparken er Frederiksværk bymidte. Halsnæs kommune udtaler også, at dette bidrag til nationalparken på intet tidspunkt vil blive national, statsforvaltet, fredet eller lignende.

Derfor må betegnelsen "Nationalpark" anses for at være misvisende, og dermed overholder "Kongernes nationalpark" ikke Lov om nationalparker, §1, hvor der står, at lovens formål kun gælder ved at man opretter en nationalpark, hvilket "Kongernes Nordsjælland" ikke klart er.

Det er derfor misbrug af offentlige midler og i strid med almindelig sund fornuft, at bruge "Lov om nationalparker" om området "Kongernes Nordsjælland", herunder Frederiksværk indre by.

Derudover giver der ikke "Kongernes Nordsjælland" et respektfyldt image, når McDonald's Frederiksværk, industriområder og lignende bliver udråbt til et meget væsentligt bidrag til nationalparken. Man risikerer at skade det gode image og brand, vores andre nationalparker har.

Se også:

<https://da.wikipedia.org/wiki/Nationalpark> (en konsensusdefinition)

<https://www.google.dk/search?q=define+national+park> (forskellige definitioner fra forskellige kilder)

Med venlig hilsen,

Lars Bunk Dybdahl
Stokrosevej 6
3310 Ølsted
Tlf. 20331241

Eva Tørning Svendsen

Fra: bea@druidink.dk
Sendt: 22. august 2017 17:53
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: Re: SV: Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes Nordsj.

Kære Eva Tørning Svendsen,

Tak for telefonsamtalen og mange tak for høringsmaterialet, når jeg kommer hjem i september vil jeg gerne gå til mødet i Hillerød. I mellemtiden vil jeg meget gerne, at min henvendelse bliver betragtet som et hørings svar og bliver videregivet til den kommende bestyrelse. Jeg synes det er helt fantastisk, at de ni år det har taget at gendigte sagnet, lige falder sammen med den gode nyhed at naturparken sandsynligvis bliver oprettet og forhåbentlig åbner i 18. For denne gamle egnslgende, der næsten var forsvundet på grund af, at den ikke er gendigtet i tohundrede år, handler jo om de gamle Konger og Dronningers færden i Nordsjælland og giver pudsige forklaringer på en masse stednavne som Halsnæs, Ramløse, Hanehoved osv.

Da den også handler om en magisk, forbandet skat og en varulv og en trolld, der beskytter skatten, er det jo også en meget spændende historie, der kombinerer navngivne, historiske personer med lokal tilknytning med ren fantasy. Så den minder også om Game of Thrones og Lord of the Rings, bortset fra at det foregår rundt om Arresø og ikke i Never-never land.

Mange tak for din interesse, håber alt bliver, som vi håber, til noget.

Mange hilsner Bea

Eva Tørning Svendsen skrev den 22.08.2017 10:56:

> J.nr. 9100-00010

>

> Kære Beatrice Rosenkilde Nielsen

>

> Tak for din mail.

>

> Som du måske ved, er Nationalpark Kongernes Nordsjælland endnu ikke

> oprettet - miljø- og fødevareministerens forslag til bekendtgørelse er

> i offentlig høring frem til den 23. oktober.

>

> Jeg vedhæfter høringsmaterialet til din orientering.

>

> Jeg skal derfor for god ordens skyld høre dig, om vi skal betragte din

> henvendelse som et hørings svar og dermed en tilkendegivelse, som vi

> evt. skal viderebringe til en kommende bestyrelse for nationalparken,

> såfremt nationalparken bliver oprettet?

>

> Med venlig hilsen

>

> Eva Tørning Svendsen

> Fuldmægtig; cand. scient. I Naturbeskyttelse

> Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

>

> Miljø- og Fødevareministeriet

> Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø

> Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

>

>

>

>

> -----Oprindelig meddelelse-----

> Fra: bea@druidink.dk [mailto:bea@druidink.dk]

> Sendt: 14. august 2017 12:23

> Til: MST Miljø, styrelsens hovedpostkasse

> Emne: Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes

> Nordsj.

>

> Til rette vedkommende

>

> Jeg vil gerne tilmeldes kulturtilbuddet i Nationalpark Kongernes

> Nordsjælland med udgivelsen af min bog "Røde Ran", som jeg netop har

> lagt sidste hånd på.

> Det er jeg blevet opfordret til af Charlotte Scheel fra Halsnæs

> Kommune.

> Bogen er en gendigtning af et folkesagn om konger og dronningers færd

> i Nordsjælland og den mystiske skat, Røde Ran. Skatten er tæt knyttet

> til egnen omkring Arresø.

> Grundlaget for gendigtningen er en udgivelse fra 1862, hvor forfatteren

> er anonym. Denne version er omstændelig og vanskelig at læse, så jeg

> har

> valgt at gendigte den, så nye generationer også kan få glæde af et

> spændende folkesagn fra vores del af landet.

> Bogen vil blive udgivet til næste sommer af Helga Jensen fra

> Kulturstøberiet, der har til formål at fremme kulturlivet i

> Nordsjælland. Hendes forlag hedder Rene Linier og er hjemmehørende i

> Frederiksværk. Selv bor jeg i Tisvilde.

> Vi vil også gerne tage på oplæsningsturne med musik og billeder til at

> give et dybere indtryk af historien, for eksempel på Esrum Kloster,

> skoler, gymnasier, biblioteker, kulturcafeer og bogbyen.

>

> Jeg ser frem til at høre fra jer, venlig hilsen

> Beatrice Rosenkilde Nielsen

> Skolelommen 34 3220 Tisvilde - tlf +45 61696268 - email:

> bea@druidink.dk

>

> Kort om bogen: 'Røde Ran' er en fantastisk, blodig og magisk fortælling

> om jagten på den ultimative skat, hvor vi møder en perlerække af

> historiske personer og får forklaret tilblivelsen af en lang række

> kendte stednavne fra det nordsjællandske landskab.

> Den uudtømmelige skat opstår i en fjern oldtid, da den

> blodtørstige

> sørøver Vindrød på Arnakke plyndrer Kong Hal - kaldet Righald - fra

> Hals

> Næs. Byttet slås sammen med Rødes øvrige ran og kaldes "Røde Ran". I de

> næste 2000 år slås konger, riddere, biskopper og bønder om Røde Ran.

> Skatten er beskyttet af en forbandelse og vogtes af to overnaturlige

> væsener, der kan skifte ham; den ene som varulv og heks, den anden,

> trolden Ram, som smed og kæmpe-flagermus.

> Røde Ran dukker op anden gang, da Skjalm Hvides sønner, Asser og

> Ebbe, besøger onkel Audes borg ved Arresø, og Kong Erik Ejegod med

> frillesønnerne Harald og Erik kommer til jagt-selskab. Denne del ender

- > med, at Absalon Assersøn Hvide råder over skatten med stor klogskab,
- > bygger kirker, katedraler og reformerer landbruget.
- > Tredie gang dukker skatten op i Kong Hans regeringstid. Magtkampe
- > mellem Rigshofmester Laxman, Cantsler Johan og Oluf Oxe, ejer af
- > Asserbo
- > Slot, hvor Røde Ran er skjult, fører til optøjer, landsforrædderi og
- > henrettelser. Asserbo Slot brænder ned "og rejser sig aldrig siden".
- > Sten Sture gør oprør i Sverige, og vi mister Sverige og Norge.
- > Sagnet ender med en farce. Flere hundrede år efter forsøger nogen at
- > grave skatten op ved Vinderød kirke og kommer ynkeligt af dage. Så
- > skatten ligger der endnu.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Lise Klaus <LiseKlaus@youmail.dk>
Sendt: 31. august 2017 09:48
Til: post@cyklistforbundet.dk
Cc: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kongernes Nordsjælland - cykelstier

Kære cyklistforbund

Efter 14 dage på cykel i Holland af fantastiske cykelstier ude i landskabet, slår det mig, at det bør der fokuseres på i Kongernes Nordsjælland såvel af hensyn til cykelglade københavnere som til sommerhusejere, turister og fastboende i området. Interessen for at cykle må udbredes udenfor København, og cykelturisterne skal også have glæde af naturen udenfor Københavnsområdet.

Hilsen

Klaus Hansen

Eva Tørning Svendsen

Fra: Malene Faber-Rod Munch <malenefrmunch@gmail.com>
Sendt: 4. september 2017 14:34
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Vedr. Høring i forb. med kongernes Nordsjælland.

Som rytter i Nordsjælland, Er det min erfaring, at dyrelivet generes minimalt af heste og ryttere, da skovens dyr ser hesten og ikke rytteren. Derfor opleves en hest med rytter ikke som en trussel. Jeg håber derfor meget, at det tænkes med i planerne, at der fortsat kan rides i området, da det samtidigt giver en god mulighed for, at opleve naturen og skovens dyr på tæt hold, uden at forstyrre.

På den måde bliver naturen tilgængelig for alle i harmoni.

Hvis alle brugere tager hensyn til hinanden og naturen, kan naturen være til glæde for flere, uden at blive forstyrret.

Mvh. Malene Munch.

Fra: Villy Nielsen <villy_nielsen@ddf.dk>
Sendt: 6. september 2017 14:44
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: 'Lonnie Louise Burchardt Alsen'
Emne: Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland. (2017/19720 139)

Til
Miljøstyrelsen,
Cc.
Gribskov Kommune,

Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland. (2017/19720 139)

Hermed indsender undertegnede Villy Nielsen og medundertegner Lisbeth Anita Nielsen høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland (2017/19720 139), som ejere af Matr. nr. 11 b, 11 c og 15b, Ramløse by og sogn, hvoraf 15 b er en parcel i Ellemosen, der strækker sig fra 'landdiget' til Ramløse å.

Dette i fortsættelse af mail nedenfor fra Gribskov Kommune, hvor det oplyses, at Ministeren nu åbner op for at lodsejere, der tidligere har vist interesse i at blive en del af Nationalparken – såfremt de stadig ønsker det – indsender et høringssvar om dette.

Som begrundelse for afslaget på den oprindelige tilkendegivelse af, at vi gerne så, at vor ejendom bestående af de tre matrikler, hed det, at det desværre ikke havde været muligt at skabe sammenhæng mellem vor ejendom og Nationalparken.

Derfor genfremsætter vi hermed vort ønske om, at vor samlede ejendom bliver en del af Nationalparken.

Vor samlede ejendom strækker sig som nævnt fra Ellemose å og tværs gennem mosen stort set helt frem til Tågerupvej, og udgør således med randbeplantning, vedvarende græs, eng og mose med et vandfyldt tørveskær, hvad man vel godt kan kalde en korridor for flere slags fugle- og dyrevildt. Desuden er det en god biotop for de udsatte bævere i Ellemosen.

På sigt mener vi, at hele Ellemosen er interessant få gjort til en del af Nationalparken.

Med bæveren tilbage i Ellemosen, er der nye spændende naturoplevelser i vente. Som bekendt er formålet med at udsætte bæveren primært at få genindført en økologisk nøgleart. Bæverens levevis er - som det ligeledes vil være bekendt - med til at skabe naturlig dynamik og variation i form af fældninger og vandløbsændringer. Disse ændringer er med til at øge den biologiske mangfoldighed ved at skabe nye leversteder for andre dyr og planter. Og bæveren kræver som bekendt bl.a. vand, vandplanter, pil og ro.

Herudover er der hensyn at tage til isfuglen, rørdrum, rørhøg, samt stor kærguldsmed, som der er lavet lysåbninger og oprenset småsøer for. Se evt. mere ved at følge dette link: <http://www.fredninger.dk/fredning/tibirke-bakker-og-ellemosen/>

Endelig, men ikke mindst er der hensynet at tage til kulturhistorie, herunder oldtidsvejen, stenalderboplader m.v. samt til en spændende geologi med Litorinahavets fjordarm, sandflugt, m.v.

Jeg finder det interessant at arbejde med at pumpelagene i området nedlægges, idet de må betragtes som en anakronisme og ikke længere tjener de formål, der oprindeligt berettigede kunstig afvanding, og i stedet undersøge mulighederne for at etablere lavbundsprojekter.

Dette set i lyset af, at der, så vidt vi er orienteret - som en konsekvens af landbrugspakken - i de næste fem år skal anlægges vådområder med et samlet areal på 13.000 hektar, som skal tilbageholde kvælstof og fosfor fra markerne, ialt 1.200 tons kvælstof og fire tons fosfor. Det forlyder, at staten har indgået aftale med kommunerne, som dermed kan gå i gang med at finde egnede arealer.

Villy og Lisbeth Anita Nielsen
Ellemosevej 52, Ramløse
3200 Helsingør

Mobil: +45 5180 2371
E-post: villy_nielsen@ddf.dk

Fra: Lonnie Louise Burchardt Alsen [<mailto:llbal@gribskov.dk>]
Sendt: 6. september 2017 09:18
Til: villy_nielsen@ddf.dk
Emne: Nationalpark. Mulighed for høringssvar. (2017/19720 139)

Kære lodsejere,

Vi skriver til Jer på baggrund af en tidligere positiv tilkendegivelse om deltagelse i Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Tilbage i 2016 stillede Ministeren en opgave til de 5 kommuner om – frem til den 1. februar 2017 - at få flere frivillige lodsejere med som lå i sammenhæng med den daværende nationalpark-afgrænsning.

I vores nuværende dialog med Miljøstyrelsen åbner Ministeren nu op for at lodsejere, der tidligere har vist interesse i at blive en del af Nationalparken – såfremt de stadig ønsker det – indsender et høringssvar om dette.

I får derfor denne mail så I kan gen-overveje muligheden og eventuelt indsende et høringssvar.

Indsendelse af høringssvar:

Miljøstyrelsens forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland kan ses på Høringsportalen her:
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/60751>

Høringsfristen løber frem til **den 23. oktober 2017**

Høringssvar sendes til mst@mst.dk

Møde:

Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen holder informationsmøde om Nationalparken i Gribskov Kommune
Mandag den 11. september kl. 19-21, på Esrum Kloster, Klostergade 12.

Naturtur:

Mandag den 18. september 2017 kl. 16-18 afholder Naturstyrelsen og Gribskov Kommune en Nationalpark natur-tur med mødested på Esrum Møllegård.
Turen er gratis og åben for alle.

Har du spørgsmål er du velkommen til at kontakte os

Mvh,
Lonnie Louise Alsen
programleder Kyst og Turisme
/ 7249 6335

Inger Tommerup Fogh,
teamleder Natur og Vand
/ 7249 6765
itfog@gribskov.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: SVANA hovedpostkasse
Sendt: 11. september 2017 11:24
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: VS: Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Kongernes Nordsjælland

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 6928560

Hej Eva
Kender du noget til denne?

Med venlig hilsen

Lone Wolthers

Kontorfunktionær, Økonomi/ ESDH-TEAM

Mobil: (+45) 93 58 81 78

lwo@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 40 00
mst.dk

| mst@mst.dk |

Fra: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Sendt: 10. september 2017 17:01
Til: SVANA hovedpostkasse
Emne: VS: Kongernes Nordsjælland

Eva Tørning Svendsen

Fra: Bo Nøjd <bomand52@gmail.com>
Sendt: 8. september 2017 16:14
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kongernes Nordsjælland

Flemming Bo Nøjd Præstevej 30 3200 Helsingør. Matrikel 10

bomand52@gmail.com

Eva Tørning Svendsen

Fra: Gert Ryder <gert.ryder@frydenborggaard.dk>
Sendt: 8. september 2017 17:29
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Anmodning om optagelse i Nationalparken : Kongernes Nationalpark Nordsjælland

Undertegnede ansøger hermed om optagelse i Nationalpark Kongernes Nordsjælland ,
Jer er ejer af en ejendom på 7Ha. Beliggende på Frydenborgvej 4 i Hillerød.
Matr.nr.1DÆ.
Det er en del af Lille Dyrehavevang som ligger imellem Frederiksborg Slotspark og Tyske Plantage.
De er begge omfattet af det foreliggende forslag .
Jeg dyrker usprøjtede juletræer på en del af ejendommen og græsfolde på resten.
Jeg har fået til at holde juletræerne fri for uønsket bevoksning.
Ejendommen har en vis historisk interesse , idet der på matriklen findes fundamentet til et lille
Lystslot (Frydenborg Slot) . Det blev udgravet og afdækket i 1911 af Nationalmuseet og efter grundig opmåling og tegning ,igen tildækket.
Jeg prøvede i første omgang at tilmelde mig d. 1 feb. Men blev af kommunen oplyst om at det var 1 dag for sent . Men nu har jeg erfaret at der igen er en mulighed , så nu håber jeg at det lykkes .
Med venlig hilsen

Gert Ryder
Frydenborggaard
Frydenborgvej 4
3400 Hillerød
Tlf 21412021 - 48248184

www.frydenborggaard.dk

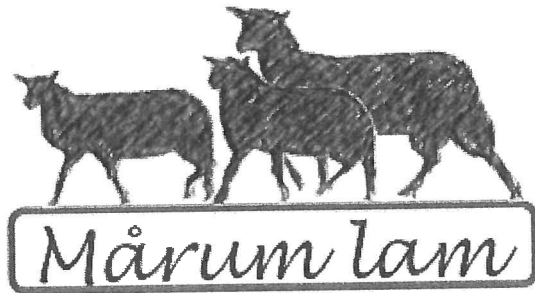
Heidi Pedersen

Fra: Malene Kamstrup <malene@maarumlam.dk>
Sendt: 9. september 2017 16:35
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland
– Afgrænsningen

Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen

Venlig hilsen
Malene Kamstrup

Eva Tørning Svendsen

Fra: Eva Tørning Svendsen
Sendt: 11. september 2017 12:40
Til: 'Bo Nøjd'
Emne: SV: SV: Kongernes Nordsjælland

Tak for uddybningen, det bliver behandlet som et høringssvar

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. I Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø
Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Fra: Bo Nøjd [<mailto:bomand52@gmail.com>]

Sendt: 11. september 2017 12:14

Til: Eva Tørning Svendsen

Emne: Re: SV: Kongernes Nordsjælland

Ja. Har tilbudt at ligge mine 3 tønder land ind under kongernes Nordsjælland

Den 11. sep. 2017 11.49 skrev "Eva Tørning Svendsen" <evats@mst.dk>:

Kære Flemming Bo

Jeg skal høre, om du evt. kan sende mig supplerende oplysninger?

Drejer det sig om et høringssvar vedr. Nationalpark Kongernes Nordsjælland?

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. I Naturbeskyttelse

Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | [Haraldsgade 53](#) | 2100 København Ø

Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Fra: Bo Nøjd [mailto:bomand52@gmail.com]
Sendt: 8. september 2017 16:14
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kongernes Nordsjælland

Flemming Bo Nøjd [Præstevej 30 3200 Helsingør](#). Matrikel 10

bomand52@gmail.com

Fra: najensen@webspeed.dk
Sendt: 14. september 2017 21:36
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Hej,
Jeg har igår deltaget i et informationsmøde i Halsnæs kommune vedr. forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Her blev den foreslåede sammensætning af bestyrelsen fremlagt og det undre mig, at turisterhvervet ikke er repræsenteret -formålet med parken er jo også at tiltrække turister til området så jeg vil foreslå at f.eks. VisitNordsjælland får plads i bestyrelsen.

Jeg ser, at Friluftsrådet er repræsenteret, men jeg mener også kommercielle interesser har en legitim ret til at have indflydelse. F.eks. kunne det være fint med noget privat hytteudlejning på udvalgte steder, f.eks. inden for de Facilitetszoner på Naturstyrelsens arealer som tillader dette. Selvom åbne shelters stilles til rådighed mange steder så er der nok en del naturelskere, der gerne vil betale for en lidt mere sikker og komfortabel overnatningsform. Faciliteterne skal selvfølgelig ikke skæmme det pågældende område, men falde ind på en diskret måde.

Venlig hilsen
Niels A. Jensen
Kregme

Eva Tørning Svendsen

Fra: Hans Christian Karsten
Sendt: 12. september 2017 14:05
Til: Orla Grøn (ogp@lf.dk)
Cc: Eva Tørning Svendsen
Emne: VS: Brev til Jarlfonden v formand Orla Grøn.docx

Kære Orla Grøn,

Tak for samtalen i dag. Jeg forsøger nedenfor at knytte lidt yderligere oplysninger til forholdene omkring forberedelserne af Nationalparken Kongernes Nordsjælland.

Som vi har talt om, så er der ikke mulighed for at formulere en egentlig garanti til de grundejere, som bliver en del af nationalparken, om at de til hver en tid kan bede om at deres arealer bliver udtaget af nationalparken. Den bekendtgørelse, som kommer til at fastlægge nationalparkens afgrænsning, er nemlig udarbejdet på baggrund af nationalparkens indhold – det vil bl.a. sige dens geografiske afgrænsning.

Der er dog i nationalparklovens § 7 taget højde for den situation, at nationalparkens grænser kan ændres, herunder både indskrænkninger og udvidelser. Det fremgår således klart af bemærkningerne til lovforslagets § 7 bl.a., at 'Bestemmelsen skal sikre, at også ændringer, herunder indskrænkninger, i nationalparken eller ophævelsen af reglerne for dele af området, sker under inddragelse af offentligheden.' Selv om bemærkningen er rettet mod processen for ændringer, er det vigtigt at notere sig, at bemærkningen også forholder sig klart til muligheden af, at der kan gennemføres ændringer i form af indskrænkninger.

En ændring af nationalparkens areal, hvad enten det er mindre eller større ændringer, vil kræve en ændring af bekendtgørelsen. I den situation, at en grundejer rejser ønske om at få sine arealer taget ud af nationalparken, vil det i sidste ende være en politisk beslutning, om dette imødekommes.

Venlig hilsen

Hans Christian Karsten
Vicedirektør | Direktion & Kommunikation
+45 72 54 24 44 | hacka@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

---

Fra: Hans Christian Karsten
Sendt: 22. august 2017 19:34
Til: Orla Grøn (ogp@lf.dk)
Cc: Eva Tørning Svendsen
Emne: Brev til Jarlfonden v formand Orla Grøn.docx

Kære Orla Grøn,

Som opfølgning på vores telefonsamtale i sidste uge sender jeg vedlagte brev.

Du er naturligvis velkommen til at kontakte mig, hvis der er behov for det.

Venlig hilsen

Hans Christian Karsten

Vicedirektør | Direktion & Kommunikation

+45 72 54 24 44 | hacka@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Kitte Lyhne-Nielsen <lyhnenielsen@icloud.com>
Sendt: 20. september 2017 11:12
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Nationalpark

Ønske om at Æbelholt Kloster (ruin, urtehave med bla.lægeurter, museet) også bliver en del af nationalparken da der er en spændende og interessant historie om klosteret samt om Augustinermunkenes anvendelse af lægeurterne på det tidspunkt..

Venlig hilsen

Kitte Lyhne-Nielsen

Nordskrænten 14

3400 Hillerød

tlf. 26518880

Eva Tørning Svendsen

Fra: Tom Døllner <tom@doellner.com>
Sendt: 21. september 2017 22:25
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: tom@doellner.com
Emne: Høringssvar Nationalpark Nordsjælland

Naturstyrelsen
Nationalpark Nordsjælland

Jeg takker for et godt informationsmøde i Hillerød og har nedenstående kommentarer og forslag

Med venlig hilsen Tom Døllner

Helsingørsgade 61 A
3400 Hillerød
4054 2174
tom (at) doellner.com
www.doellner.com

Jeg har nedenstående kommentarer og forslag til teksten i Debat- og Informationshæftet

Ad side 5, afgrænsning: Den meget brede korridor mellem Havreholm i øst og Villingerød/Esrum i vest er en væsentlig forringelse af sammenhængen i parken. En meget stor del af området er omfattet af en fredning, som bør indgå i parken. Jeg anerkender og er tilhænger af at lodsejernes deltagelse i parken er frivillig, men opfordrer til, at den omtalte fredning søges medinddraget.

Ad side 13, Bestyrelsen: Jeg synes at den foreslåede bestyrelse er afbalanceret. Når den omfatter modstandere af Nationalparken styrker det den demokratiske proces, hvor dialogen er en forudsætning for en udvidelse af parken, så den ad åre bliver sammenhængende fra Helsingør til Frederiksværk.

Ad side 13, side 15 og side 20, Fond: Selve konstruktionen bag Nationalparken er foreslået som en fond. Det vanskeliggør fundraising af eksterne midler, idet mange fonde ikke må donere til fonde! Jeg foreslår derfor, at konstruktionen ændres til en forening, der har meget nemmere ved at opnå extern finansiering. Hvis det er for sent/ikke er muligt, opfordrer jeg til at Fonden, når den er stiftet, opretter en støtteforening, der kan søge extern finansiering til f.eks. aktiviteter og opkøb, således at den statslige finansiering kan reserveres til sekretariat, drift- og anlægsopgaver.

Ad side 17, Lovgrundlag: Der står: "Oprettelsen af nationalparken ændrer ikke på de gældende muligheder for at opføre driftsbygninger eller få tilladelser efter landzonereglerne." Nye ofte meget store driftsbygninger i landbruget skæmmer oplevelsen af naturen, som ellers er et af hovedformålet med parken. Jeg foreslår at afsnittet suppleres med: "Driftsbygninger over 100 m² skal dog tilpasses landskabformerne omkring gården, således at de ikke skæmmer helheden."

Ad side 17, Lovgrundlag. Parkens bestyrelse tildeles mulighed til indsigelse efter bl.a. råstofloven. Denne smukke hensigt står i modsætning den nyligt bevilgede tilladelse til råstofudvinding i sydkanten af Nationalparken, der vil blive belastet af røg, støj, støv og megen tung lasttrafik. Denne tilladelse bør trækkes tilbage snarest og ikke afvende Parkens vedtagelse.

((Slut høringssvar))

Eva Tørning Svendsen

Fra: Orla Grøn Pedersen <OGP@pixiegene.com>
Sendt: 23. september 2017 08:30
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: SV: Høringssvar?

Kære Eva Tørning Svendsen

Tak for dit svar på min mail til Hans Christian Karstens.

Vi vil gerne lade mit svar indgå som et officielt høringssvar vedr. forslag til bekendtgørelse for Nationalpark Kgs. Nordsjælland.

Jeg ringer til dig på mandag.

M.v.h.

Orla

Orla Grøn Pedersen
Formand for Jarlfonden

Axelborg, Axeltorv 3
DK-1609 København V

T +45 3339 4416 | M +45 2072 2050 | E ogp@pixiegene.com

Fra: Eva Tørning Svendsen [<mailto:evats@mst.dk>]
Sendt: 21. september 2017 13:33
Til: Orla Grøn Pedersen
Emne: Høringssvar?

Kære Orla Grøn

Jeg har modtaget dit svar til Hans Christian Karsten (hér vedhæftet) – og skal blot sikre mig, at vi kan betragte det som et officielt høringssvar vedr. forslag til bekendtgørelse for Nationalpark Kgs. Nordsjælland?

Det vil i så fald indgå i den samlede behandling af de indkomne høringssvar, og bliver senere offentliggjort sammen med de øvrige høringssvar efter den politiske behandling.

Jeg hører meget gerne fra dig.

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen
Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø

Eva Tørning Svendsen

Fra: Birgitte Aarup Sørensen <BAS@fredensborg.dk>
Sendt: 2. oktober 2017 14:48
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: a.brejner@mail.dk
Emne: Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Til
Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Vedr. forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

I forslag til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland indgår ejendommen Jagtvej 4, 3480 Fredensborg.

Ejendommen indgår, fordi den fremgår af styregruppens Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland, som blev indsendt i 2014.

Det fremsendte kortbilag var udarbejdet af kommunerne og i den forbindelse har Fredensborg kommune medtaget Jagtvej 14 efter dialog med ejeren.

Nu har ejeren af ejendommen Andreas Brejner imidlertid kontaktet kommunen og oplyst, at han ikke ønsker og aldrig har ønsket, at ejendommen skulle indgå i nationalparken.

Det betyder, at Fredensborg kommune har misforstået Andreas Brejners holdning til nationalparken i den tidligere dialog og derfor fejlagtigt medtaget ejendommen.

Fredensborg kommune skal derfor anmode om, at ejendommen Jagtvej 14 fjernes fra kortbilaget til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Venlige hilsner
Birgitte Aarup Sørensen
Seniorkonsulent

Team Vand og Natur
Center for Byudvikling Miljø og Erhverv
vandognatur@fredensborg.dk | Direkte: +4572562394
EAN: 5798008359095 | Mobil: +4540503886

Fredensborg Kommune
Egevangen 3B | 2980 Kokkedal
www.fredensborg.dk

Fra: Dan Malberg <dan@gefioncenter.dk>
Sendt: 2. oktober 2017 14:07
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer

Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer.

I forbindelse med den høringsrunde, der har været omkring den fremtidige Nationalpark ønsker jeg at trække mit tilsagn tilbage om deltagelse i den fremtidige nationalpark.

Bl.a. pga. den eventuelle fremtidige lovgivning på området og set i lyset af de problemer, der er opstået for lodsejere ved det lignende naturpark-projekt i Molsbjerge.

Jeg vil gerne vente med at tage stilling til deltagelse i Kongernes Nordsjælland til næste optag om 5 år.

Mvh

Dan Malberg
Græstedvej 39
3200 Helsingør

Eva Tørning Svendsen

Fra: Formand for Grundejerforeningen <fuglevangen@gmail.com>
Sendt: 4. oktober 2017 10:25
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Bestyrelsen
Emne: Naturpark Kongernes Nordsjælland - Høringsvar

Jeg vil opfordre til, at dagsorden for det kommende møde med lodsejere og Stat og Kommuner i 2018 får et stærkt fokus på de akutte udfordringerne med Naturparkens infrastruktur:

1. Adgangsveje, stier og cykelbaner og parkering og trafikforhold.
2. Organiseret Samarbejde med Lokaltog og bussoperatører og lokale service leverandører (pick-nick kurve/overnatning etc.).
3. Strategi for "Event" markedsføring og informations formidling i samarbejde med lokalaviser og på digitale medier og kontakt med potentielle "ambassadør" grupper, herunder grundejerforeninger og grundejerforbund.
4. Koordinering af Naturparken og Nordkystens Fremtid (kystsikring og strande) og Natura 2000 og genetablering af Søborg Sø og Region Hovedstadens Råstofplan 2016 og kommunernes Stiplaner.

Det er vigtigt, at vi i den indledende fase ikke spreder aktiviteterne så meget, at etableringen af Naturparken bliver handlingslammet og at de begrænsede midler bliver brugt til administration og ren "friktions energi". Det er enormt vigtigt at fastholde både Stat og Kommuner i dette vigtige indledende arbejde.

I markedsførings planen er det vigtigt, at vi er opmærksomme på, at sommerhusejerne repræsenterer en stor effektiv og billig markedsførings gruppe, da sommerhusejerne jo bor i hele landet og mange også kommer kontakt med turister gennem deres udlejning af sommerhuse. En ren win-win situation, ikke?

Fase 2 kan så være en kortlægning af lodsejerens forventninger til Naturparkens aktiviteter og lodsejerens egen rolle?

Mange hilsener

Kjell

Kjell Nilsson
Formand & Lodsejerrepræsentant

Grundejerforeningen Fuglevangen, 3120 Dronningmølle
CVR nr. 34449945 - Bank 1551-3543446920
www.fuglevangen.dk & Facebook: fuglevangen@gmail.com

Eva Tørning Svendsen

Fra: Annemarie Westh Jepsen <awj55@helsingor.dk>
Sendt: 2. oktober 2017 13:50
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Nationalpark Kongernes Nordsjælland - høringsvar
Vedhæftede filer: Fælles høringsvar_endelig udgave.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 6996997

Til
Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Vedr. forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

På vegne af Gribskov, Hillerød, Halsnæs, Fredensborg og Helsingør Kommune findes vedhæftet de 5 kommuners samlede høringsvar på udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland og på ministerens forslag til sammensætningen af den kommende bestyrelse for nationalparken.

Undertegnede står til rådighed for eventuelle spørgsmål i sagen.

Med venlig hilsen

Annemarie Westh Jepsen
Leder af Natur og Miljø
Center for By, Land og Vand
Tlf. 49 28 25 05
Awj55@helsingor.dk

Vi gør opmærksom på, at denne e-mail kan indeholde fortrolige informationer. Hvis du ved en fejltagelse modtager e-mailen, beder vi dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge svar-funktionen. Samtidig beder vi dig slette e-mailen i dit system uden at videresende eller kopiere den.

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

mst@mst.dk

BORGMESTEREN
Stengade 59
3000 Helsingør

www.helsingor.dk

Dato: 2.10.2017

Høringssvar – Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland samt ministerens forslag til bestyrelsens sammensætning

Kære Esben Lunde Larsen

På vegne af Gribskov, Hillerød, Halsnæs, Fredensborg og Helsingør Kommune indsendes hermed de 5 kommuners samlede høringsvar på udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland og på ministerens forslag til sammensætningen af den kommende bestyrelse for nationalparken.

Udkast til bekendtgørelse

Kommunerne konstaterer med glæde, at bekendtgørelsen i sin udformning vil være med til at styrke målsætningerne for nationalparken, sådan som det har været intentionen i det forslag der blev indsendt til ministeren i slutningen af 2014.

Dog foreslår kommunerne en enkelt indholdsmæssige tilføjelse: Industrikulturen i Frederiksværk og Hellebæk er et meget væsentligt element i Nationalparken og industrikulturen kan derfor med fordel indarbejdes i bekendtgørelsen som et begreb. Evt. ved at tilføje "industrikultur" til bekendtgørelsens §3 stk. 1. nr. 2.

Det undrer os desuden, at der i den afgrænsning af nationalparken der fremgår af bekendtgørelsen tilsyneladende mangler nogle statslige arealer, der ellers i det seneste forslag fra d. 1. februar 2017 var med til at skabe en mere sammenhængende nationalpark og binde flere private arealer sammen.

Ministerens forslag til bestyrelsens sammensætning

Vi i kommunerne noterer med tilfredshed, at der er givet plads til alle 5 kommuner i nationalparkens bestyrelse.

Da de private lodsejeres deltagelse i nationalparken bygger på 100 % frivillighed, noterer vi ligeledes med tilfredshed, at der er givet plads til en lodsejerrepræsentant i bestyrelsen. Da der er mange forskellige lodsejerinteresser på spil i nationalparken, kunne der dog med fordel gives plads til mere end én lodsejerrepræsentant i bestyrelsen.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland rummer unikke landskaber, en fantastisk kulturhistorie og flere slotte, der alt sammen skyldes kongemagtens dominans i området

gennem tiderne. Det kan derfor undre, at der i bestyrelsen ikke er levnet plads til eksempelvis Museum Nordsjælland. Det kan ligeledes undre, at der er ikke er givet plads til VisitNordsjælland i bestyrelsen.

Omvendt finder vi i kommunerne, at det virker overflødigt at tildele Dansk Skovforening en plads, når der ikke indgår privat skov af betydning i nationalparken.

Vi står naturligvis til rådighed hvis der er brug for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Benedikte Kiær
Borgmester, Helsingør Kommune
Fmd. for den kommunale styregruppe for Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Eva Tørning Svendsen

Fra: kikra@webspeed.dk
Sendt: 4. oktober 2017 11:55
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kongernes Nordsjælland

Forslag til nationalparkbestyrelsen

Jeg synes, at der i bestyrelsens sammensætning bør indgå en repræsentant fra kulturlivet.
begrundelse:

Kulturhistoriske værdier indgår i formålet med at oprette Nationalpark Kongernes Nordsjælland § 2
under punkterne:

3. Styrke og bevare kulturhistoriske helheder
4. Styrke mulighederne for kulturhistoriske oplevelser
5. Styrke forskning, undervisning og formidling af kulturhistoriske værdier

Derfor synes jeg det er en stor mangel, hvis der ikke indgår en repræsentant fra kulturlivet.

Venlig hilsen
Kirsten Nykjær Kragh
Gasværksvej 10,3 th.
2970 Hørsholm

Mobil: 29822619
mail kikra@webspeed.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Annette Sørensen <ASO@visitnordsjaelland.com>
Sendt: 6. oktober 2017 09:51
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: VS: Høringssvar til Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: National park VisitNordsjællands høringssvar.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7007277

Til Miljøministeriet

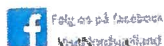
Hermed høringssvar fra turistorganisationen VisitNordsjælland.

Venlig hilsen
VisitNordsjælland
Annette Sørensen
Direktør

Telefon: +45 49 21 13 33
Direkte: +45 41 78 67 83
E-mail: aso@visitnordsjaelland.com
Web: www.visitnordsjaelland.com
Postadr.: Stengade 72 st. 3000 Helsingør

VisitNordsjællands netværk for ferieturisme hedder Turismenetværket i KongernesNordsjælland læs mere [her](#)
VisitNordsjællands netværk for mødeturisme hedder Unikke mødesteder. Kontakt Berit Elmark bel@visitnordsjaelland.com for yderlig information
Tilmelding til VisitNordsjællands nyhedsbrev [her](#)

Følg os på facebook
VisitNordsjaelland

Følg os på instagram
visitnordsjaelland

Til Miljøstyrelsen

Høringssvar til miljø- og fødevareministerens forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Turismen er vigtig for Nordsjælland og turisterne i Nordsjælland brugte i 2015 for i alt godt 4,8 mia. kr. under opholdet på destinationen og foretog godt 1,4 mio. kommercielle overnatninger. Dette giver en beskæftigelse på ca. 5600 årsværk.

70% af turismeforbruget stammer fra turister, som ikke benytter sig af kommercielle overnatninger og endagsbesøgende, og det giver en klar indikation af at Nordsjælland er flittigt besøgt og har en volumen som vil blive stadig større, når vi nu ved at turister ofte rejser efter nationalparker. – Derfor hilser VisitNordsjælland etableringen af National Park Kongernes Nordsjælland meget velkommen.

VisitNordsjælland er ejet af 5 kommuner; Halsnæs, Gribskov, Hillerød, Fredensborg og Helsingør og er den fælles turismeorganisation, der dækker alle kommuner i Nationalparken Kongernes Nordsjælland. Turismeorganisationen står for den samlede markedsføring af Kongernes Nordsjælland og er sammen med turismeerhvervet med til, at udvikle nye produkter, øge kvaliteten og værtskabet på destinationen.

Plads i bestyrelsen

VisitNordsjælland anbefaler derfor, at organisationen får en plads i bestyrelsen, således at udvikling af produkter i Nationalparken indenfor natur, kulturhistorie, friluftsliv indgår i vores allerede etablerede arbejde med turismeerhvervet, foreninger og andre relevante samarbejdspartnere, hvilket vil betyde at beslutninger i bestyrelsen, der omhandler turismeindsats i Nationalparken hurtigt kan effektueres.

Logo, brand og kongekrone

VisitNordsjælland har siden 2009 brandet Nordsjælland under det fælles brand Kongernes Nordsjælland. Derfor anbefales det, at tænke den allerede udarbejdede krone ind i Nationalparkens kommende logo, således, at der vil ske en ensartet præsentation/brand af destinationen og derved en genkendelighed for vores gæster og borgere på tværs af de 5 kommuner. Der er udarbejdet en brandbog. Se vedlagte link.

<http://www.visitnordsjaelland.dk/nordsjaelland/kongernes-nordsjaellands-brandbook-og-designmanual>

Med venlig hilsen

Annette Sørensen
Direktør, VisitNordsjælland

Fra: Thomas og Louise Fisker og Schytt <schytt.fisker@gmail.com>
Sendt: 6. oktober 2017 18:38
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kongernes Nordsjælland, nationalpark

Til Miljøstyrelsen

Jeg deltog på det møde der blev afholdt på Flynderupgård 2017.09.19.

Det var meget interessant at høre om planerne og visionerne for denne fantastiske park.

Vi blev opfordret til at komme med vores meninger, ideer og syn på planerne.

Jeg har, som frivillig arbejdet gennem de seneste år, med det grønne område i overgangen imellem Helsingør og Snekkersten, kaldet Fægekilen. Vi har i denne gruppe af frivillige talt om hvordan det kan være at dette område ikke er kommet med i den planlagte fredning. Vi mener at det vil være muligt, da der er en sammenhæng imellem Meulenburgskoven, de grønne enge imellem Vapnagård og Borupgård, og herfra videre helt op til Teglstrup Hegn. Dette grønne bælte binder faktisk Teglstrup Hegn sammen med Øresund. Det fortjæner dette fine stykke natur der ligger tilbage som en dansk udgave af Central Park.

I håbet om at Fægekilen kommer med i nationalparken,
og med venlig hilsen Thomas Schytt

Eva Tørning Svendsen

Fra: Anne-Lene Haarklou Hansen <alhh3050@gmail.com>
Sendt: 7. oktober 2017 16:07
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Hej Miljøstyrelsen,

Jeg vil foreslå at der i bestyrelsen indsættes et medlem der repræsenterer kulturen og kulturhistorien/kulturarven.

I det nuværende forslag til bestyrelsens sammensætning er der umiddelbart mange repræsentanter der varetager naturens, friluftslivets og landbrugets interesser, men der mangler nogen som har fuldt fokus på kulturen og kulturhistorien.

Da jeg mener det kulturelle aspekt er vigtigt i nationalparksammenhæng, ser jeg det som relevant at de kulturelle interesser repræsenteres i bestyrelsen fra start af.

De bedste hilsner fra

Anne-Lene Haarklou Hansen

Fra: kjulfriis@post.tele.dk
Sendt: 9. oktober 2017 20:54
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kongernes Nordsjælland

Til Miljøstyrelsen.

Efter at have studeret (læst) forslag til nationalpark KONGERNE NORDSJÆLLAND, som er spændende læsning, vil jeg godt have lov til at komme med nogle bemærkninger.

I modsætning til de 4 andre nationalparker, kan denne ikke kaldes en park, det er jo næmest en landsdel og så er det noget af et kludetæppe. Hvorfor så spredt ? Og hvad har kongerne bedrevet i det vestlige Nordsjælland, ikke ret meget.

Kongernes Nordsjælland burde kun bestå af det Nordsjælland der ligger øst for Gribskov. Det var der kongerne "regerede".

Før reformationen var det GURRE (Erik Menved og Valdemar Atterdag).

Søborg borgruin, sø og kirke (Købstad i 200 år) Dr. Margrethe I er født der (er slet ikke markeret).

Krogen ved Øresund. Erik Af Pommern.

Efter reformationen Fr. II Kronborg og Marienlyst (Lundehaven). Våben- og klædeindustrien i Hellebæk i 250 år.

C. IV fortsatte, hvor faderen slap både, med Frederiksborg Slot og Kronborg.

Det kongelige Frederiksborg Stutteri, med start i Esrum Kloster.

C. V. Parforcejagt i Gribskov og St. Dyrehave.

Fr. 4. Fredensborg Slot og Esrum Sø.

Der også meget godt i forslaget. Naturoplevelsene.

Med venlig hilsen

Klaus Jul Friis
Ved Skansebakken
3400 Hillerød

Eva Tørning Svendsen

Fra: Morten Sinding-Jensen <msj@jaegerne.dk>
Sendt: 10. oktober 2017 08:58
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Mikala Høj Laursen
Emne: Vedr. Danmarks Jægerforbunds høringssvar på forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Høringssvar til forslag til NP Kongernes Nordsjælland 2017.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7011681

Til Miljøstyrelsen

Hermed Danmarks Jægerforbunds høringssvar i forbindelse med det fremlagte forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen

Morten Sinding-Jensen
Politisk konsulent

Danmarks Jægerforbund

Molsvej 34 • 8410 Rønne

Telefon (+45) 88 88 75 00 • Direkte (+45) 88 88 75 56 • Mobil (+45) 23 93 03 32

E-mailadresse msj@jaegerne.dk

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

DANMARKS JÆGERFORBUND

Danmarks Jægerforbund
Molsvej 34
8410 Rønde

Tlf. + 45 88 88 75 00

post@jaegerne.dk

CRV-nr. 15 79 61 46

10. oktober 2017

Vedr. Danmarks Jægerforbunds bemærkninger til forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Danmarks Jægerforbunds følgegruppe til Nationalpark Kongernes Nordsjælland har med stor interesse gennemlæst forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland og har følgende bemærkninger.

Vi finder det både spændende og relevant, at Danmarks Jægerforbund og dermed jægerne kan være med til at løfte kulturinstitutionen Kongernes Nordsjælland, og derfor vil vi indledningsvis gerne takke for den foreslåede plads i nationalparkbestyrelsen.

Jægerforbundets nationalparkmålsætninger

Danmarks Jægerforbund er en aktiv aktør i de eksisterende nationalparker ved enten at være repræsenteret i de nedsatte nationalparkråd eller -bestyrelser. På den baggrund har vi naturligvis formuleret målsætninger for Jægerforbundets nationalparkindsats, som forbundets repræsentanter arbejder målrettet efter:

- Skabelse af mere sammenhængende og varieret natur og sikring af balance mellem benyttelse og beskyttelse af denne.
- Formidling af jagt og vildtforvaltning som en naturlig aktivitet.
- Udbredelse af og oplysning om vildtressourcen til lokalbefolkningen.
- At være en troværdig og naturlig samarbejdspartner i relation til organisationer og myndigheder, der er aktive i nationalparkarbejdet.

Naturforbedringer

I forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland lægges der op til udvikling af "... ny natur og dermed muligheden for at øge den biologiske mangfoldighed." Det spiller fint sammen med Jægerforbundets målsætning om at bidrage til skabelse af mere sammenhængende og varieret natur.

I den forbindelse er Danmarks Jægerforbunds landsdækkende og frivillige markvildtindsats værd at nævne, da den har fokus på at skabe mere naturindhold i det åbne land til glæde for både floraen og faunaen. Det betyder, at jægerne kan bidrage med både værdifuld viden og store erfaringer, hvis nationalparkbestyrelsen, som det foreslås i forslaget, ønsker at indgå frivillige aftaler om f.eks. ekstensiv drift og arbejde for, at der etableres forbindelse i det åbne land og derved sikre bedre spredning af områdets plante- og dyrearter mellem kerneområderne.

Intelligent adgang

I forslaget står der, at "Med en nationalpark kan de mange eksisterende initiativer

og indsatser få en ny dimension, og nationalparken kan understøtte de mange lokale aktører i forhold til at sikre, at friluftsliv og naturoplevelser sker på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen.”

I denne sammenhæng vil Danmarks Jægerforbund gerne anbefale, at man læner sig op ad Friluftsrådets definition af intelligent adgang, så befolkningen sikres størst mulig adgang til naturen, uden at den samtidig lider overlast. Det vil samtidig tilfredsstille § 3, stk. 8 i Bilag 1. Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, der netop adresserer spørgsmålet om at beskytte sårbar natur og arter gennem forskellige tiltag.

Vildtressourcen

I forslaget anføres ”Samtidig vurderes det, at en øget opmærksomhed på området kan være med til at styrke mange initiativer vedr. produktion af lokale fødevarer. En kommende brandingeffekt som følge af nationalparkens oprettelse vil kunne resultere i en styrkelse af det lokale erhvervsliv.” I den forbindelse arbejder Jægerforbundets nationalparkrepræsentanter på både at give lokalbefolkningen kendskab til vildtressourcen og udbrede den til dem. I Nationalpark Kongernes Nordsjælland vil det være oplagt at fokusere på hjortevildtet som lokal fødevarerattraktion.

Frivillighed, lokal medindflydelse og samarbejde

Der er ifølge Danmarks Jægerforbund tre vigtige nøgleord, hvis Nationalpark Kongernes Nordsjælland skal udvikle sig og samle de relevante parter: Frivillighed, lokal medindflydelse og samarbejde. Dermed er der stærk overensstemmelse mellem Jægerforbundets tilgang og følgende citat fra lovforslaget:

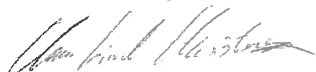
”Bestyrelsen kan ikke gennem sit virke etablere restriktioner på jagt, landbrugsdrift, adgangsforhold eller anlæg af stier uden aftale med de berørte lodsejere. Bestyrelsen kan derimod indgå frivillige aftaler med lodsejere om naturpleje og ændret drift- eller samarbejdsaftaler med foreninger og institutioner om f.eks. formidling og markedsføring af nationalparken.”

Jægerforbundet ser således frem til, at der på sigt blandt lodsejerne kan blive skabt en større interesse for NP Kongernes Nordsjælland. Ligeledes bakker Jægerforbundet op om frivillige aftaler med lodsejerne og ser gerne, at flere lodsejere uden for nationalparkgrænsen kommer med i nationalparken på frivillig basis.

Endelig vil Jægerforbundet gerne understrege jagtens rolle som kulturbærer - også i det moderne samfund. Danmarks Jægerforbund ønsker således at være en aktiv spiller i Nationalpark Kongernes Nordsjælland bl.a. gennem bred formidling af natur, jagt og vildtforvaltning til befolkningen.

Venlig hilsen

Danmarks Jægerforbund

Claus Lind Christensen

Formand

Direkte tlf. + 45 27 80 28 55

E-mail clc@jaegerne.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Johan Fogh <jf@fogh-folner.dk>
Sendt: 18. august 2017 13:07
Til: Helsingør Stift
Cc: bf@fink-land.dk
Emne: Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: 2017.08.18_KS_B_Offentlig høring Nationalpark Kongernes Nordsjælland_jf.pdf

Helsingør Stift
Att. Stefanie Laursen

Hermed udtalelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen

Johan Fogh
Fogh & Følner Arkitektfirma A/S
Direkte telefon 4558 0304 - mobiltelefon 3091 5790
<http://www.fogh-folner.dk>

Den 10. oktober 2017
Dok.nr. 116495/17

Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

Offentlig høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Kirkeministeriet har ved brev af 28. juni 2017 videresendt meddelselsen om, at miljø- og fødevarministerens forslag til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland er sendt i offentlig høring i 4 måneder.

Stiftsadministrationen har den 30. juni 2017 videresendt høringen til udtalelse hos den kongelige bygningsinspektør, kirkegårdskonsulenten og de 4 berørte provstier.

- ./ Udtalelserne fra den kongelige bygningsinspektør af 18. august 2017 vedlægges. Stiftsadministrationen har ikke modtaget yderligere bemærkninger.

Som det fremgår af den kongelige bygningsinspektørs udtalelse formodes det, at kirker og kirkeomgivelser, udover den beskyttelse som de allerede nyder gennem den eksisterende lovgivning, vil blive beskyttet af nationalparkens oprettelse.

Den kongelige bygningsinspektør foreslår, at det kunne overvejes, om der i nationalparkens bestyrelse bør indgå en repræsentant for de kirkelige myndigheder.

Med venlig hilsen

Stefanie Laursen
stiftsfuldmægtig

Kopi til:

Kirkeministeriet

Fredensborg provstiudvalg

Frederiksværk provstiudvalg

Hillerød provstiudvalg

Helsingør provstiudvalg

Den kgl. bygningsinspektør

Kirkegårdskonsulenten

Heidi Pedersen

Fra: Johan Fogh <jf@fogh-folner.dk>
Sendt: 18. august 2017 13:07
Til: Helsingør Stift
Cc: bf@fink-land.dk
Emne: Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: 2017.08.18_KS_B_Offentlig høring Nationalpark Kongernes Nordsjælland_jf.pdf

Helsingør Stift
Att. Stefanie Laursen

Hermed udtalelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen

Johan Fogh
Fogh & Følner Arkitektfirma A/S
Direkte telefon 4558 0304 - mobiltelefon 3091 5790
<http://www.fogh-folner.dk>

2017.08.18

Helsingør Stift

att.: Stefanie Laursen
Hestemøllestræde 3 A
3000 Helsingør

kmhel@km.dk

Vedr.: Høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Dok.nr. Intet angivet

Med stiftets påtegning af 30.juni 2017 har inspektoratet modtaget anmodning om en udtalelse vedr. offentlig høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, idet bemærkninger bedes indsendt senest den 26.september 2017.

Tilgængeligt materiale forefindes på høringsportalen:

- Via link medsendt på mail af 26.juni 2017 fra Miljøstyrelsen under Miljø- og Fødevareministeriet
- <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/60751>

I udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland er der redegjort for formålet med at oprette nationalparken. Blandt flere andre hensyn står der §2 stk 3 at formålet bl.a. er:

...at bevare og styrke kulturhistoriske helheder og enkeltelementer inden for nationalparken.

Der er derfor grund til at formode, at de kirker og kirkeomgivelser, som er beliggende indenfor eller tæt på den foreslåede nationalparks grænser vil blive beskyttet af nationalparkens oprettelse, udover den beskyttelse, som de allerede nyder gennem den eksisterende lovgivning.

Med hensyn til den foreslåede sammensætning af nationalparkens bestyrelse, bør det måske overvejes, om ikke de kirkelige myndigheder også burde være repræsenteret.

For det kongelige bygningsinspektorat
Med venlig hilsen

Johan Fogh

Kopi: Kirkegårdskonsulent, landskabsarkitekt Birgitte Fink – bf@fink-land.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Helle øelund <h.oelund@gmail.com>
Sendt: 11. oktober 2017 06:51
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar til NP Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: færgevejskilen med i nationalpark 1.DOCX; Bilag 1 Kort fredn, skovbyg, diger mm.PDF; Bilag 2 uddrag Lokalplan L 1.73.DOCX; Bilag 3 Klostermose og grøn kile.JPG

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7013868

Helsingør d. 11.10.2017

Til Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

Vedrørende høring om udkast til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Vi er en gruppe af frivillige, der laver naturpleje i fredningen "Kystkilen" Færgevej" i Helsingør.

Vi undrer os over, hvorfor denne fredning, ikke er blevet en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland.

Fredningen består af Meulenborgskoven, som ligger ud til Stubbedamsvejs udmunding i Strandvejen samt Færgevejskilen til og med Kjeldsberggård, hvor den ender tæt ved Rørtangfredningen, som er med i Nationalparkudpegningen. **Se bilag 1 kort over fredninger og grønne områder.** Helsingør kommune er ejer af Færgevejskilen og Meulenborgskoven. Fredningen Kystkilen Færgevej og Rørtangfredningen er forbundne med en gang-og cykelsti langs et fredet dige i grønne omgivelser. Fredningen er ialt på ca 35 ha. Fredningen blev endeligt vedtaget med Naturklagenævnets afgørelse den 26. marts 2008.

Fredningens historie, natur- og kulturforhold kan ses på Hjemmesiden: <https://www.xn--frgevejskilen-3fb.dk/>

Fredningen Færgevejskilen ligger som en grøn kile mellem to større bebyggelser, og fortsætter i grønne områder mod nordvest, forbi politistationen over mod Teglstrup hegn og Den grønne Vestkile. De to sidste er med i nationalparkudpegningen. Der er beskyttede diger og beskyttede grønne arealer langs med vej og cykelsti mellem rundkørslen bag ved Kommunens administrationsbygning i den tidligere Mitsubishibygning og hen til Teglstrup Hegn, forbi Klostermoseskoven. I lokalplanen L.1073 er området beskrevet i som en **økologisk forbindelse**. Selvom dette område er udlagt til småindustrier, er det i lokalplanen bestemt, at der skal være en **økologisk forbindelse** mellem Teglstrup Hegn og Klostermoseskoven (**Se vedhæftede bilag 2: uddrag af lokalplan L 1.073**). Søen på grunden til sundhedshuset (ved siden af Mitsubishibygningen) skal bevares med stier omkring. Desuden kan det grønne areal mellem administrationsbygningen og rundkørslen bevares .

De frivillige i Færgevejskilen finder desuden, at Klostermoseskoven også bør indgå i udpegningen til nationalpark. **Se bilag 1 kort over fredninger, fredsskov og diger**, samt et lidt groft tegnet kort **Bilag 3**.

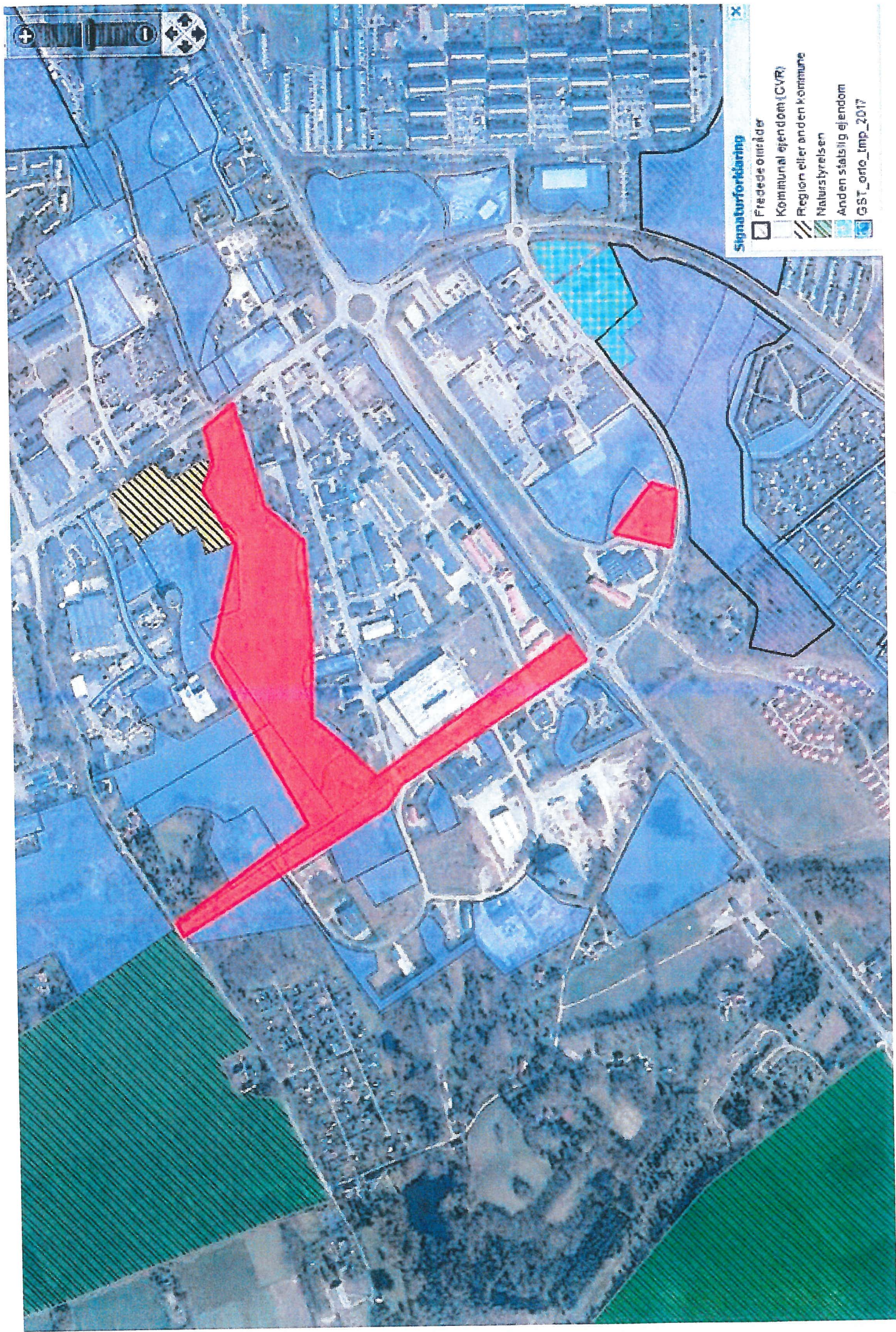
Kommunens repræsentant i arbejdsgruppen for nationalparken (Annemarie West Jepsen) er positiv overfor forslaget.

Vedhæftet er 4 bilag (incl. dette brev).

På vegne af De frivillige i Færgevejskilen.

Helle Øelund, Nørrevej 26, 3070 Snekkersten og Bente Nielsen, Fokken 9 3070 Snekkersten.

Helsingør d. 11.10.2017

Til Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

Vedrørende høring om udkast til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Vi er en gruppe af frivillige, der laver naturpleje i fredningen Kystkilen" Færgevej" i Helsingør.

Vi undrer os over, hvorfor denne fredning, ikke er blevet en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland.

Fredningen består af Meulenborgskoven, som ligger ud til Stubbedamsvejs udmunding i Strandvejen samt Færgevejskilen til og med Kjeldsberggård, hvor den ender tæt ved Rørtangfredningen, som er med i Nationalparkudpegningen. **Se bilag 1 kort over fredninger og grønne områder.** Helsingør kommune er ejer af Færgevejskilen og Meulenborgskoven. Fredningen Kystkilen Færgevej og Rørtangfredningen er forbundne med en gang-og cykelsti langs et fredet dige i grønne omgivelser. Fredningen er ialt på ca 35 ha. Fredningen blev endeligt vedtaget med Naturklagenævnets afgørelse den 26. marts 2008.

Fredningens historie, natur- og kulturforhold kan ses på Hjemmesiden: <https://www.xn--frgevejskilen-3fb.dk/>

Fredningen Færgevejskilen ligger som en grøn kile mellem to større bebyggelser, og fortsætter i grønne områder mod nordvest, forbi politistationen over mod Teglstrup hegn og Den grønne Vestkile. De to sidste er med i nationalparkudpegningen. Der er beskyttede diger og beskyttede grønne arealer langs med vej og cykelsti mellem rundkørslen bag ved Kommunens administrationsbygning i den tidligere Mitsubishibygning og hen til Teglstrup Hegn, forbi Klostermoseskoven. I lokalplanen L.1073 er området beskrevet i som en **økologisk forbindelse**. Selvom dette område er udlagt til småindustrier, er det i lokalplanen bestemt, at der skal være en **økologisk forbindelse** mellem Teglstrup Hegn og Klostermoseskoven (**Se vedhæftede bilag 2: uddrag af lokalplan L 1.073**). Søen på grunden til sundhedshuset (ved siden af Mitsubishibygningen) skal bevares med stier omkring. Desuden kan det grønne areal mellem administrationsbygningen og rundkørslen bevares .

De frivillige i Færgevejskilen finder desuden, at Klostermoseskoven også bør indgå i udpegningen til nationalpark. **Se bilag 1 kort over fredninger, fredsskov og diger**, samt et lidt groft tegnet kort **Bilag 3**.

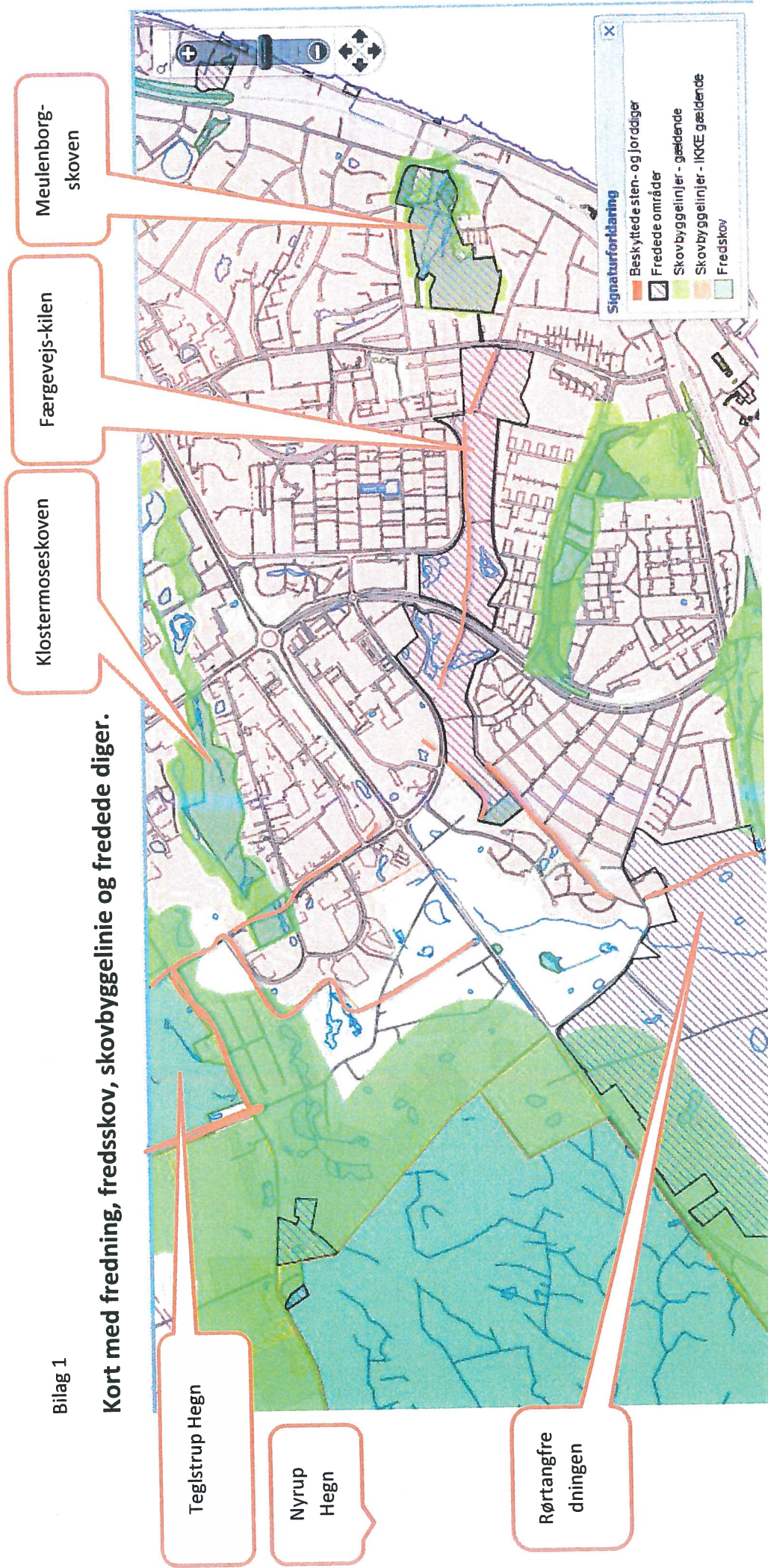
Kommunens repræsentant i arbejdsgruppen for nationalparken (Annemarie West Jepsen) er positiv overfor forslaget.

Vedhæftet er 3 bilag.

På vegne af De frivillige i Færgevejskilen.

Helle Øelund, Nørrevej 26, 3070 Snekkersten og **Bente Nielsen**, Fokken 9, 3070 Snekkersten.

Kort med fredning, fredsskov, skovbyggelinie og fredede diger.

Bilag 2 om Klostermoseskoven og økologiske forbindelser mellem Færgevejskilen og Teglstrup hegn.
Lokalplan 1.73

s.11

Stien fra Klostermoseskoven til Teglstrup Hegn.

Lokalplan L.1073

s.11 Stiforbindelser

Der er også i området en del stiforbindelser, som bl.a. går igennem de ovennævnte naturområder og har forbindelse fra boligområder til Teglstrup Hegn og den fremtidige Færgevejskorridor (nu den fredede Færgevejskile) og videre ud i det åbne land og de større skovområder. Disse stiforbindelser skal sikres i overgangene på de mest befærdede veje (Klostermosevej og Gurrevej).

s.15 Økologiske forbindelser

I lokalplanområdet er der en del værdifulde småbiotoper, nogle mindre skovarealer, søer og vådområder, gamle markhegn med store egetræer, et meget veletableret plantebælte langs Kongevejen og andre større sammenhængende bevoksninger. Det er vigtigt at disse biotoper bindes sammen, samt at de kan fungere som økologisk forbindelse til og fra Teglstrup Hegn.

s.17 For område 1.F32 (Klostermoseskoven)

En lokalplan, der træffer bestemmelser for området, skal sikre: a. at områdets anvendelse fastlægges til offentligt friareal (bypark), 17 b. at området friholdes for anden bebyggelse end de i forbindelse med områdets anvendelse som offentligt friareal nødvendige bygninger (f.eks. toiletbygninger).

s.19 Naturbeskyttelsesloven

En del søer i området er omfattet af §3 i Naturbeskyttelsesloven. Det betyder, at der ikke må ske ændringer i søens tilstand uden godkendelse fra Frederiksborg Amt.

s.24 § 2 - LOKALPLANENS FORMÅL

– at sikre en passage fra boligområderne gennem Klostermoseskoven til Teglstrup Hegn af en sådan størrelse og kvalitet, at den også kan fungere som spredningskorridor for planter og dyr,

s.26

stk. 6 Enhed 9 må kun anvendes til kolonihaver og offentlige formål (det eksisterende vandværk og tårn).

stk. 7 Enhed 10 må kun anvendes til offentligt grønt område.

Fra: Peter Hassing <peter.hassing@mail.dk>
Sendt: 12. oktober 2017 13:32
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Med henvisning til, Punkt 6. Tiltag til at imødegå negative miljømæssige påvirkninger.

Vi gør opmærksom på at beboerne på Esrum Hovedgade og omkring Esrum kloster og møllegård er meget bekymret for at den øget trafik, både biler, busser og fodgænger, vil forringe miljøet og trivslen, som i forvejen er blevet forringet efter at Kloster og møllegården åbnede for besøgende. Vi opfordre derfor til at der bliver taget hensyn til de berørte beboer, specielt med hensyn til den øget trafik af biler, der med sikkerhed vil komme ind i byen, hvis der ikke gøres noget effektivt, for at holde trafik til K+M ude af byen, dette er ikke tilfældet i dag.

Med venlig hilsen
På vegne af berørte beboer.
Peter Hassing
Esrum Hovedgade

Eva Tørning Svendsen

Fra: Dorthe O. Andersen <doa@dif.dk>
Sendt: 12. oktober 2017 13:54
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: modtag venligst DIFs høringssvar
Vedhæftede filer: DIF's høringssvar Kongernes Nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7020461

Venlig hilsen

DORTHE O. ANDERSEN
KONSULENT

DIF BEVÆGER DANMARK

WWW.DIF.DK
T 43 26 20 34

DOA@DIF.DK
M 21 60 30 78

LÆS DET NYE NUMMER HER

MILJØSTYRELSEN
HARALDSGADE 53
2100 KØBENHAVN Ø

12. OKTOBER 2017

ATT. MST@MST.DK

DIF'S HØRINGSSVAR PÅ NATIONALPARK KONGERNES NORDSJÆLLAND

Danmarks Idrætsforbund har modtaget Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland og har følgende kommentarer:

Generelt

Først og fremmest finder DIF en meget god overensstemmelse mellem forslaget og intentionerne fra Den Nationale Følgegruppe vedr. nationalparker og har med stor tilfredshed konstateret, at forslagsmaterialet afspejler den konstruktive tilgang til de muligheder, der gives med oprettelse af en nationalpark.

Idræt, friluftsliv og rekreative oplevelser

Nationalparkområdets befolkningstætte opland og attraktive skove og søer har allerede DIF's store opmærksomhed, da rigtig mange såvel u- og selvorganiserede som foreningsorganiserede aktiviteter finder sted i området. Dette forstærkes af det offentlige ejerskab til en stor del af arealerne, der gør det lettere for den organiserede idræt at få tilladelserne til færdsel i hus.

DIF skal derfor pege på vigtigheden af også at opfatte nationalparkområdet som en allerede meget benyttet idrætsarena. Det gælder såvel idrætter til lands som til vands og i luften (hvoraf mange allerede er nævnt i Miljørapporten under Friluftsliv og formidling). De flittigste organiserede brugere af skovene er hesteryttere, cykelryttere og orienteringsløbere, mens søerne oftest bruges af roere i kanoer, kajaker og robåde, sejlere i kølbåde og joller samt vindsurfere. For luftrumets vedkommende er der tale om svæveflyvere, faldskærmsspringere og paraglidere, og i det åbne land er der som nævnt i Miljørapporten seks golfklubber. Dertil kommer, at veje og stier bruges af en masse idrætsklubber til løbetræning.

Samarbejde om naturbeskyttelse og indbyrdes forståelse

Det har været DIF magtpåliggende i det centrale Nationalparksamarbejde, at beskyttelsen af naturen kan foregå gennem såkaldt intelligent planlægning. Det er netop i en nationalpark som Kongernes Nordsjælland, at dette skal stå sin prøve, og det er derfor med stor tilfredshed, at DIF noterer, at tiltag til at beskytte sårbare naturområder og arter mod slitage og forstyrrelse skal ske ved planlægning af faciliteter, stiforløb og formidling. Samtidig skal udviklingen af friluftsliv og muligheder for besøgende ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen, kommunerne osv. DIF har netop stiftet bekendtskab med nyere

DIF

DANMARKS IDRÆTSFORBUND

IDRÆTTENS HUS
BRØNDBY STADION 20
2605 BRØNDBY
DANMARK

T 43 26 26 26
WWW.DIF.DK

SIDE 1 AF 3

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

international forskning, der konkluderer, at dialog og samarbejde sikrer en højere faktisk naturbeskyttelse end restriktive regler og forbud. Det er også DIF's erfaring, at uddannelse af frivillige, indbyrdes forståelse mellem forskellige interesser, formidling og medejerskab er vigtige tiltag for at opnå god adfærd i naturen og tilsvarende god rummelighed blandt alle, der færdes i området.

Udvikling af formidling sammen med foreningerne

Som nævnt har DIF's specialforbund mange klubber i området og disse kan med fordel inddrages aktivt i udviklingen af ovennævnte formidling. Udover klubber med fast tilhørssted rummer Dansk Orienterings-Forbunds tilbud om Find vej-baner også et potentiale med læring via spørgsmål på de forskellige poster. Herudover vil DIF pege på ridning som en aktivitet, der kan være med til at formidle samspillet mellem menneske og natur, f.eks. via udviklingen i hestens betydning fra transportdyr til fritidsbeskæftigelse ud over fortællingen om hestens betydning i konge-jagterne. Det betyder naturligvis, at ridentier skal indgå i stiplanlægningen.

Særlige ønsker fra DIF's specialforbunds lokale klubber

DIF har hørt sine 61 specialforbund om ønsker for idrætten i nationalparkområdet, hvilket afspejles i ovennævnte bemærkninger, og derudover har nogle af disse specialforbund modtaget særlige ønsker fra deres lokale klubber.

Dansk Ride Forbunds klubber har således et ønske om at synliggøre separate ride- og mtb-stier samt at få anlagt et til tre springspor lagt i områdets nordlige, midterste og sydlige del. De foreslår dannelsen af et Rytterlaug, som skal vedligeholde disse spring. De forestiller sig springene anlagt delvist parallelt med ridentierne, hvor opstillede/byggede naturspring og naturforhindringer af forskellig karakter skal være tilladt og tilgængelige for alle ekipager. De skal være af naturmaterialer og se så naturlige ud som muligt. Med sådanne springspor nedsættes slitage på ridentierne.

Dansk Kano og Kajak Forbunds klubber ønsker sig en fortsættelse af den positive og dialogorienterede udvikling, der har fundet sted hidtil.

Dansk Hanggliding og Paragliding Unions lokale repræsentanter peger på vigtigheden af flyvemuligheden ved Sølager, som er den sydvendte skrænt ved Hundested.

Dansk Orienterings-Forbunds klubber ønsker at dele skoven med alle under behørigt hensyn til hinanden for at undgå hegning og eksklusivitet. For orienteringssporten er det vigtigt at kunne bruge større sammenhængende naturområder, da det er en kerneværdi i sporten at kunne finde vej i ukendt terræn. Klubberne henviser til aftalen mellem forbundet og Naturstyrelsen, der bl.a. indeholder anvisninger på at undgå forstyrrelse af f.eks. ynglende dyr og fugle på bestemte tidspunkter og/eller steder.

DGU's klubber peger på golfbanernes multifunktionelle potentiale – både for natur og friluftsliv. Som nævnt ovenfor kan klubberne også være en god formidlingsbase

SIDE 2 AF 3

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

Endelig er ønsket på tværs af forbundene, at det vil være en god idé at styrke den lokale udvikling ved at etablere sammenhæng mellem stierne i nationalparken og stierne udenfor. DIF finder, at det med denne nationalparks afgrænsning er særligt vigtigt at efterkomme dette ønske.

Sammensætningen af nationalparkrådet og nationalparkbestyrelsen

Som nævnt ovenfor har nationalparkområdet en stor betydning for mange idrætter, hvorfor det er vigtigt, at der kommer til at sidde repræsentanter fra flere idrætter med i Nationalparkrådet, herunder en repræsentant fra en af de seks golfklubber, der foruden de faste spillere fra klubberne og hovedstadsområdet også tiltrækker turister.

Sammensætningen af nationalparkbestyrelsen kan variere fra nationalpark til nationalpark, hvilket giver den stærkeste dynamik i bestræbelserne på at opnå stor lokal opbakning hvert sted, og DIF finder, at det må være balancen mellem de forskellige grupper og interesser, der skal være det afgørende. Her noterer DIF, at Friluftsrådet er alene om at repræsentere brugerne samt evt. det eller de medlemmer, der måtte blive valgt fra nationalparkrådet. DIF skal derfor foreslå, at bestyrelsen suppleres med en repræsentant fra en af idrætterne.

Med venlig hilsen

Dorthe O. Andersen

Konsulent med ansvar for natur og miljø

M: 21 60 30 78

T: 43 26 20 34

doa@dif.dk

SIDE 3 AF 3

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

Eva Tørning Svendsen

Fra: Dansk Land og Strandjagt <post@dls-jagt.dk>
Sendt: 12. oktober 2017 14:40
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar
Vedhæftede filer: kongernes_nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7020963

Dansk Land og Strandjagt takker for det tilsendte høringsbrev, vi har gennemgået det.

Vores bemærkninger findes på vedhæftet fil.

Med venlig hilsen & tak.

Erik Clausen

Landsformand

Dansk Land og Strandjagt.

Dansk Land- og Strandjagt

12-10-17

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
Naturbeskyttelse
Miljøstyrelsen

Vedr. Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Dansk Land og Strandjagt takker for det tilsendte høringsbrev, som Dansk Land og Strandjagts hørings sekretariat har gennemgået.

Bemærkninger til høringsbrev om nationalpark:

Dansk Land og Strandjagt ønsker at være medlem af nationalparkrådet.

For at beskytte grundlovens bestemmelser om den private ejendomsret, foreslår Dansk Land og Strandjagt, at nationalparkområdet/restriktionsområdet omfatte offentlige arealer, samt kun private arealer, hvor grundejeren har givet tilsagn om at hans arealer skal indgå i en nationalpark.

Nationalpark området omkranser helt Helsingør, det er uheldigt fordi man må forvente at byen mister mulighederne for byudvikling, på samme vilkår som andre danske byer.

Bemærkninger til “ udkast til bekendtgørelse om nationalpark”:

§2 stk. 4, tilføjes: herunder vildtforvaltning med henblik på bæredygtig jagt.

§5 “Medlemmerne skal så vidt muligt have lokal tilknytning”. ændres til “Medlemmerne skal have fast bopæl i nationalparken”.

Med venlig hilsen

Dansk Land og Strandjagt
Landsformand Erik Clausen

Erik Clausen
Limfjordsvej 6,
6400 Sønderborg
Mobil 40586278.

Dansk Land og Strandjagt
Tlf : 61609292
Internet: www.dls-jagt.dk
E-mail: formand@dls-jagt.dk

Dato: 12. oktober 2017

Til: Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, miljørapport og Debat og informationshæfte

Overordnet mener Danmarks Naturfredningsforening (DN), at udkastet til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland indeholder gode takter. Danmarks Naturfredningsforening var spændt på at se vægtningen i udkastet, idet der i de indledende faser op til vedtagelsen af nationalparken lokalt var lagt meget vægt på de erhvervs- og turismemuligheder, som parken ville kunne bringe til området. Naturen og kulturen var næppe synlig i indledningsfasen, men denne vægtning er heldigvis ikke afspejlet i selve målsætningerne i bekendtgørelsen.

Det er især positivt, at målsætningerne for nationalparken fremhæver og har fokus på natur og landskab, på styrkelse af biodiversitet, bevarelse af kulturhistorien og planlægning af friluftsliv under hensyn til sårbar natur. Det må være det primære formål med en nationalpark.

Forslaget til bekendtgørelse er slanket i forhold til, hvad vi har set for de fire øvrige nationalparker.

Generelt

Det foreliggende forslag til afgrænsning af nationalparken adskiller sig væsentligt fra de øvrige nationalparker ved at være meget fragmenteret, men derudover inddelt i tre kerneområder forbundet med landskabsstrøg.

Forslaget bygger på de tidligere forslag fra henholdsvis 2014 og februar 2017, som tager udgangspunkt i de statsligt ejede arealer, samt private arealer, hvor den enkelte lodsejer har erklæret sig villig til at lade sin ejendom – eller en del af denne – indgå i en kommende nationalpark. Planlægningen har således ikke taget udgangspunkt i nationale kriterier, hvilket også afspejler sig i den geografiske afgrænsning af forslaget, hvor statens ejendomme, som oftest skov, udgør grundstammen, mens samspillet med det åbne land og forbindelserne (landskabsstrøgene) mellem kerneområderne (Arresø, Gribskov, Gurre) er svagt eller ikke-eksisterende.

DNs øvrige bemærkninger fordelt på emner

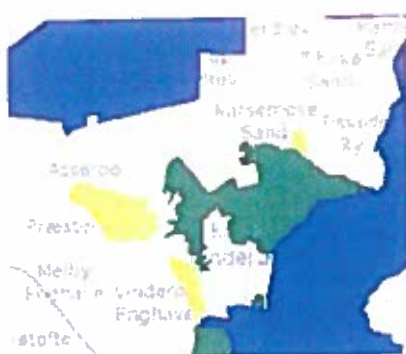
Udvidelse af nationalparken

DN mener, der skal arbejdes målrettet for at udvide nationalparken, således at landskabsstrøgene mellem kerneområderne bliver bredere og mere sammenhængende. DN opfordrer derfor

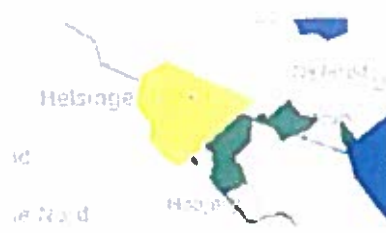
til, at ethvert forslag eller ønske om udvidelse af afgrænsningen imødekommes i denne afsluttende fase.

Danmarks Naturfredningsforening mener desuden, at afgrænsningen i udkastet til bekendtgørelsen bærer præg af at være resultatet af en proces, hvori de grønne organisationer ikke har været inviteret. Der er ved udvælgelsen ikke taget udgangspunkt i naturforhold, relationer til omgivelserne eller beskyttelsesinteresser, men udelukkende i lodsejernes villighed til at lade et areal indgå i nationalparken.

Det overrasker, at nogle af de i februar 2017 foreslåede statslige arealer ikke fremgår af det nu fremlagte forslag. Det drejer sig om de nedenfor med gult markerede områder. Udsnittene er modtaget fra Miljøstyrelsen (bemærk at Tisvilde Hegn og skovene er angivet med mørkeblåt og at Arresø også er vist mørkeblåt). Vi har også bemærket, at det sydvestlige hjørne af halvøen Halsnæs er ændret ift. forslaget fra 2014

Brodemose Skov, Vinderød Skov,
Statens Tørvemose nær Frederiksværk

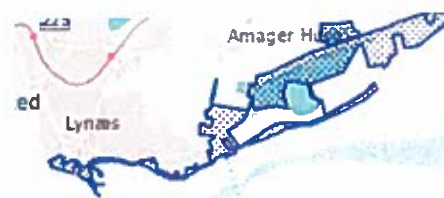

Høbjerg Hegn nær Halsinge

DN foreslår, at disse arealer samt arealerne herunder inddrages i nationalparken, og foretrækker, at den tidligere afgrænsning fra 2014 bibeholdes.

2014

2017

Det er uheldigt, at en del af *Natura 2000-områderne*, som i øvrigt er beliggende langs nationalparkens afgrænsning, ikke indgår. Såfremt de var medtaget, ville de også bidrage til en bedre afgrænsning af nationalparken. Det drejer sig om ca. 5,58 ha fordelt som vist på DN-bilag 1.

DN mener principielt også, at større fredede områder eller kultur- og naturhistorisk interessante områder som f.eks. hele Ruslandsfredningen samt Søborg Sø burde indgå i nationalparken.

DN har følgende forslag til ændring af teksten i bekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1 hvor ordet "udvides", med fordel kan indsættes således at punktet formuleres:

§ 3, stk. 1, nr. 1. De væsentligste naturtyper, som de store skove og søer, klitlandskaber, moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder skal bevares og udvides, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes."

Alternativt kan der indsættes et nyt underpunkt til § 3, stk. 1, således:

"Der skal arbejdes for at nationalparkens afgrænsning kan udvides, således at der opnås bedre og bredere landskabsstrøg mellem kerneområderne, herunder beskyttet natur."

Overvågning

Pligten til overvågning af naturforholdene m.v. bør medtages i bekendtgørelsen. Overvågning er et godt redskab til at dokumentere udviklingen i nationalparken og sikre en videns- og forskningsbaseret udvikling af nationalparken.

Ændringsforslag.

Overvågning, foreslås indsat i bekendtgørelsens § 3; stk. 1, nr. 10, så punktet kommer til at lyde således:

10) "Forskning og overvågning i nationalparken skal styrkes gennem samarbejde med forskningsinstitutioner."

Nationalparkfond og nationalparkbestyrelsens sammensætning

Det er ved alle offentlige møder i høringsperioden blevet fremhævet at Nationalpark Kongernes Nordsjælland hviler på 3 søjler, *natur, kultur og fritid* – og dette bør også afspejle sig i bestyrelsens grundsammensætning, således som det fremgår af bemærkningerne til nationalparkloven.

Dette afspejler sig ikke i den foreslåede sammensætning i debathæftet (side 13), hvor det kun er DN som uafhængigt repræsenterer natur- og beskyttelsesinteresser. Kulturen som i debathæftet fremhæves som vigtig, også for formidling af området, er slet ikke repræsenteret.

I det aktuelle forslag til bestyrelsen er der lodsejere i overflod (herunder Landbrug- og Fødevarer og Dansk Skovforening som er rigeligt til at repræsentere de få private lodsejere der er inden for afgrænsningen, fx er der kun ca. 4,3 ha privat skov inden for nationalparken). Også Danmarks Jægerforbund er tiltænkt en plads i rådet, hvor vi formoder de forventes at repræsenterer brugerinteresser frem for beskyttelsesinteresser. Udpegningen undrer DN, da forbundet allerede er repræsenteret gennem Friluftsrådet, som også har en plads i bestyrelsen.

Da bestyrelsens sammensætning således ikke afspejler de skitserede intentioner om en balance mellem de forskellige interesser i nationalparken, ønsker DN at pege på følgende repræsentanter til at erstatte/indgå i den foreslåede sammensætning af bestyrelsen:

Museerne/Det Kulturhistoriske Miljø og Dansk Ornitologisk Forening eller Dansk Botanisk Forening bør indgå i bestyrelsens grundsammensætning. De her foreslåede repræsentanter til at indgå i bestyrelsen repræsenterer på hver deres måde væsentlige beskyttelsesinteresser i nationalparken, og vil dermed være med til at genoprette balancen mellem beskyttelses- og benyttelsesinteresserne.

Det bør yderligere være et vilkår, at private lodsejerrepræsentanter, hvad enten de udpeges som medlemmer i bestyrelsens grundsammensætning eller som formand, skal have **hele** den pågældendes ejendom beliggende indenfor nationalparken.

Med venlig hilsen

Annette Eigaard
Naturpolitisk medarbejder
31 19 32 42, aei@dn.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Eva Tørning Svendsen
Sendt: 16. oktober 2017 14:36
Til: 'malene@maarumlam.dk'
Emne: VS: Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen
Vedhæftede filer: Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7029995

Kære Malene Kamstrup

Jeg skal for god ordens skyld høre, om der skulle have været et vedhæftet dokument med denne?

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse

Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø

Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Jette Haugaard <haugaard@garbolund.dk>
Sendt: 13. oktober 2017 09:07
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: høringssvar fra Lokalforeningsrådet.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7030061

Som vedhæftet bilag fremsendes Gribskov Lokalforeningsråds høringssvar

På vegne af Lokalforeningsrådet
Jette Haugaard

LOKALFORENINGSRÅDET

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

13. oktober 2017

Svar på høring af forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

I Gribskov Kommune har vi en lang tradition for, at vore lokalsamfund er organiseret i lokalråd, bylaug og borgerforeninger. Siden kommunesammenlægningen i 2007 har lokalsamfundene været samlet i en paraplyorganisation, Gribskov Lokalforeningsråd.

Rådet indgik tidligere i Gribskov Kommunes 'Dialogforum for Lokalsamfund', men efter en omstrukturering er lokalsamfundene nu en del af 'Det Grønne Dialogforum'.

Vore lokalsamfunds helt unikke mangfoldighed opleves tydeligt, når man bevæger sig eksempelvis fra Tisvilde og Ramløse i vest til Dronningmølle og Esrum mod øst. Alle disse lokalsamfund og autentiske landsbyer (Tisvilde, Ramløse, Annisse, Mårup-Kagerup, Saltrup, Esrum, Esbønderup, Villingerød og Dronningmølle) ligger i umiddelbar tilknytning til eller indenfor nationalparkafgrænsningen, og de vil derfor være med til at profilere nationalparken.

Disse lokalsamfund, men også landsbyer og lokalsamfund uden for nationalparkens afgrænsning (eksempelvis Vejby, Ørby, Laugø, Valby, Blistrup og Søborg), vil blive den store og altafgørende sammenhængskraft i Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Lokalsamfundene kan som ambassadører for nationalparken formidle historien om, hvorledes livet, uden for kirke- og kongemagtens korridorer, blev levet i Nordsjælland, og hvorledes der i vor tid leves heroppe.

Landsbyerne og lokalsamfundene fortæller også historien om det Nordsjælland, hvor landbrug, fiskeri, håndværk, kulsvidning og turisme alle er eksempler på erhverv, som har sat deres præg på naturen og miljøet heroppe.

Gribskov Lokalforeningsråd vil derfor indstille at miljø- og fødevareministeren støtter, at lokalsamfundene får en plads i det kommende nationalparkråd. Med en repræsentation af lokalsamfundene sikres rammerne for en bred lokal deltagelse og indflydelse. Lokalsamfundene vil også kunne bidrage positivt til styrkelsen af nationalparkens indvirkning på og udvikling af såvel naturen som miljøet. Det vil for lokalsamfundene være en oplagt mulighed for at få ejerskab samt sikre parken dens lokale forankring.

Vi mener også, at de nordsjællandske lokalsamfund generelt vil kunne bidrage til at understøtte den lokale udvikling og markedsføring af nationalparken, øge opmærksomheden på nationalparkområdet og være med til at styrke de mange initiativer vedrørende produktion og branding af det lokale erhvervsliv.

På vegne af Lokalforeningsrådet

Jette Haugaard

Eva Tørning Svendsen

Fra: Ole Lass Jensen <olj@museumns.dk>
Sendt: 13. oktober 2017 15:44
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Nationalpark Kongernes Nordsjælland - høringssvar fra Museum Nordsjælland
Vedhæftede filer: Høringssvar Museum Nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7030067

Vedhæftet museets høringssvar.

Med venlig hilsen

Ole Lass Jensen
Museumsdirektør

MUSEUM NORDSJÆLLAND
Frederiksgade 9 DK 3400 Hillerød
tlf.: 7217 0240 mobil: 2160 7901
www.museumns.dk

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

11. oktober 2017

Høringssvar – Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, miljørapporten samt ministerens forslag til bestyrelses sammensætning

Museum Nordsjælland har siden 2003 deltaget i den følgegruppe, der har arbejdet for oprettelsen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Museet hilser derfor udkastet til bekendtgørelsen om nationalparken velkomment.

Museet har bemærkninger til forslaget om bestyrelsens sammensætning og til miljørapporten, der er udsendt sammen med høringsmaterialet.

Bestyrelsens sammensætning

Allerede ved opstarten af "*Pilotprojekt Nationalpark Kongernes Nordsjælland*" i 2003 blev det understreget, at en nationalpark i Nordsjælland ikke skulle være en naturpark, men at hensynet til natur, kulturhistorie og friluftsliv skulle vægtes ligeligt. Der er derfor helt centralt for projektets succes, at nationalparkens bestyrelse råder over kompetencer på alle tre fagområder. Til trods herfor følger ministerens forslag om bestyrelsens sammensætning ikke kommunernes indstilling om, at der skal inddrages en repræsentant med kulturhistorisk baggrund i bestyrelsen. Museum Nordsjælland, der i henhold til museumsloven varetager en væsentlig del af bevaringen, forskningen og formidlingen af kulturhistorien indenfor det område, der skal blive nationalpark, tilbyder at indgå i bestyrelsen med henblik på at sikre bestyrelsens kulturhistoriske kompetence.

Prioriteringen af kulturhistorien i bekendtgørelsen og miljørapporten

I henhold til bekendtgørelsens § 3, stk. 2 skal der i forbindelse med nationalparken fokuseres på "*slottene og andre landskabelige spor efter kirkens og kongernes brug af området*". I miljørapportens kapitel 5.3, der er udarbejdet på baggrund af en status over kulturarven i nationalparken, fremhæves formidlingen af kulturarven "*fra middelalderen op til vore dage, men især fokuseret på perioden ca. 1550-1850, hvor kongerne havde en central rolle i landets forvaltning*".

Museum Nordsjælland er enig i, at kirken og kongen har haft stor betydning for området, og at dette er vigtigt for selve udpegningen og branding af nationalparken. Men vi mener, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at fokusere på slottene og en bestemt historisk periode i en sådan grad, at det begrænser arbejdet med og formidlingen af andre væsentlige aspekter af kulturhistorien i Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Vi bemærker således, at Nordsjællands middelalder kun er overfladisk behandlet i høringsmaterialet, og at oldtiden og kulturhistorien efter 1850 helt er udeladt.

Det er beklageligt, at miljørapporten ikke inddrager den kulturhistoriske undersøgelse, som medarbejdere fra Museum Nordsjælland i 2005 udarbejdede i forbindelse med "*Pilotprojekt Nationalpark Kongernes Nordsjælland*". I rapporten redegøres der for det kulturhistoriske forløb fra istid til nutid i nationalparken og sammenhængen mellem mennesket og naturen i det skovrige Nordsjælland. Da hovedparten af de statsejede arealer i nationalparken er skove – før 1849 kongens skove – mener vi, at et af udgangspunkterne for arbejdet med kulturhistorien i nationalparken kunne være menneskets påvirkning af den skovrige egn fra fortid til nutid.

Vi foreslår, at man i målsætningen for nationalparkens udvikling fokuserer mere på at bevare og styrke mangfoldigheden i den nordsjællandske kulturarv og formidle sammenhængene og tidsdybden i den nordsjællandske kulturhistorie frem for den ensidige satsning på slotte og den korte tidsperiode fra 1550-1850, som der lægges op til i miljørapporten og bekendtgørelsen §3, stk. 2.

Med venlig hilsen

Liv Appel
Museumsinspektør

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Ole Lass Jensen".

Ole Lass Jensen
Museumsdirektør

Eva Tørning Svendsen

Fra: Hans Christian Karsten
Sendt: 20. september 2017 15:42
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: VS: Brev til Jarlfonden v formand Orla Grøn.docx

Fra: Orla Grøn Pedersen [<mailto:OGP@pixiegene.com>]
Sendt: 20. september 2017 12:38
Til: Hans Christian Karsten
Emne: SV: Brev til Jarlfonden v formand Orla Grøn.docx

Kære Hans Christian

Tak for den tilsendte redegørelse. Jeg har forelagt det for bestyrelsen.

Desværre åbner det ikke op for, at fonden kan træde ud af Nationalparken, hvis det nuværende regelsæt måtte ændre sig i fremtiden. Heller ikke "sikkerhed" for at bestyrelsens suverænitet hvad angår bestemmelse over Strødamreservatet altid vil blive respekteret.

Det kunne være en betydelig hjælp for Jarlfondens bestyrelse hvis man i Bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland under Kapitel 2 , paragraf 3. punkt 7 , skrev følgende:

Udvikling af friluftsliv og muligheder for besøgende i nationalparken skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen, kommunerne, turisterhvervet, kulturhistoriske museer og øvrige relevante aktører, hvor dette er muligt i forhold til anden regulering.

Jeg håber at vi med dette forslag eller lignende kan komme frem til et grundlag, så Strødam reservatet kan indgå som en del af Nationalparken.

Med venlig hilsen

Orla

Orla Grøn Pedersen
Formand for Jarlfonden

Axelborg, Axeltorv 3
DK-1609 København V

T +45 3339 4416 | M +45 2072 2050 | E ogp@pixiegene.com

Fra: Hans Christian Karsten [<mailto:hacka@mst.dk>]
Sendt: 22. august 2017 19:34
Til: Orla Grøn Pedersen
Cc: Eva Tørning Svendsen
Emne: Brev til Jarlfonden v formand Orla Grøn.docx

Kære Orla Grøn,

Som opfølgning på vores telefonsamtale i sidste uge sender jeg vedlagte brev.

Du er naturligvis velkommen til at kontakte mig, hvis der er behov for det.

Venlig hilsen

Hans Christian Karsten
Vicedirektør | Direktion & Kommunikation
+45 72 54 24 44 | hacka@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Arne Kvist Rønnest <arne@esrum.dk>
Sendt: 16. oktober 2017 11:24
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse; Johan Husfeldt; Eva Tørning Svendsen
Cc: 'Susanne Kirsten Larsen (susannekirsten.larsen@gmail.com)'
Emne: Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland - fra Fonden Esum Kloster og Møllegård
Vedhæftede filer: Esum Kloster og Møllegård_Høringssvar_Nationalpark Kongernes Nordsjælland_16 10 2017.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7030075

Venligst find hermed høringssvar fra Fonden Esum Kloster og Møllegård, v. bestyrelsesformand Susanne K. Larsen, angående etablering af Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Mange hilsener og med forventning om fortsat godt samarbejde

Arne

Arne Kvist Rønnest | Direktør
arne@esrum.dk | dir. +45 4836 0402 | mob. +45 2961 9616

Esum Kloster & Møllegård og Kilden | Klostergade 11-12 | Esum | 3230 Græsted
t: +45 4836 0400 | kloster@esrum.dk

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk

Høringssvar vedr. etablering af Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Bestyrelsen for Fonden Esum Kloster og Møllegård glæder sig over den længe ventede etablering af Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Nationalparken vil udgøre en stor mulighed for at bevare og udvikle natur og friluftsliv på tværs af administrative afgrænsninger, og at skabe en samlet ramme for formidling af den fantastiske natur og den rige kulturarv i Nordsjælland.

Fonden Esum Kloster og Møllegård har til formål *'at bevare og formidle kultur- og naturarven, der knytter sig til bygninger, natur og landskaber samt den åndelige kulturarv vedrørende klostervæsenet i dansk og international sammenhæng, så det er relevant for vor tid'*.

Dette formål søges *'opnået ved at Esum Kloster og Møllegård tilbyder et alsidigt kulturprogram og naturvidenskabelig formidling forankret i stedets kulturhistorie og i naturen i Kongernes Nordsjælland'*.

Der er således en høj grad af synergi og mulighed for samspil mellem nationalparken og Esum Kloster og Møllegård.

Det har da også i 15 år været en målsætning for bestyrelsen for Esum Kloster og Møllegård at understøtte etableringen af nationalparken.

Specifikt har vi følgende bemærkninger:

1. Styregruppen bag nationalparken (de fem borgmestre) har tilkendegivet, at det centrale besøgscenter for nationalparken bør placeres ved Esum Kloster og Møllegård (se bilag). Fonden bekræfter i den forbindelse, at bygninger og område omkring Esum Møllegård stilles til rådighed for nationalparkens besøgscenter.
2. Fonden understreger ligeledes, at det er vores ambition at indgå aktivt i samspillet med nationalparkbestyrelsen med henblik på at udvikle og drive et ambitiøst besøgscenter, der med denne beliggenhed i flot natur og ved Esum Kloster udtrykker nationalparkens egenart.

3. Vi bekræfter ligeledes, at nationalparkens sekretariat kan placeres og have kontor- og mødelokaler, m.v. på Esrum Møllegård. Sekretariatets medarbejdere vil på denne måde blive placeret centralt i nationalparken og vil kunne indgå i et samspil med det nuværende personale omkring Esrum Kloster og Møllegård i forhold til emner som kommunikation, naturvejledning og fundraising.
4. Endelig understreger fonden, at der er forskellige måder, hvorpå samspillet mellem Nationalpark Kongernes Nordsjælland og Fonden Esrum Kloster og Møllegård kan organiseres. Bestyrelsen for Esrum Kloster og Møllegård har med Styregruppen drøftet forskellige modeller for dette samspil med henblik på, at synergimuligheder kan realiseres. Vi ser frem til at indgå i dialog med nationalparkbestyrelsen omkring afklaring af disse forhold.

Helt generelt bemærker vi, at det vil været godt for den fremtidig udvikling af nationalparken hvis kulturen er repræsenteret i bestyrelsen, med henblik på at sikre fokus på både natur og kultur.

Vi ønsker afslutningsvis nok engang at udtrykke de positive muligheder, der med Nationalpark Kongernes Nordsjælland viser sig i forhold til at beskytte og formidle natur og kultur.

Fonden Esrum Kloster og Møllegård ser frem til fortsat at bidrage til at realisere dette potentiale.

På vegne af bestyrelsen

Susanne K. Larsen, formand

Bilag

- 'Esrum Kloster og Møllegård som kommende besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland', brev fra nationalparkens styregruppe

Esrum Kloster og Møllegård

Bestyrelsesformand Susanne Larsen
Direktør Arne K. Rønne

Politisk Service

Borgmester
Stengade 59
3000 Helsingør

Cvr nr. 64 50 20 18
Dato 23.06.2017
Sagsnr. 17/6398

Sagsbehandler
Benedikte Kiær (BY)
Borgmester
www.helsingor.dk

**Esrum Kloster og Møllegård som kommende besøgscenter for Nationalpark
Kongernes Nordsjælland**

Kære Susanne Larsen og Arne K. Rønne,

Borgmestrene fra kommunerne bag Nationalpark Kongernes Nordsjælland har bedt mig takke for jeres oplæg på vores møde d. 9. juni 2017. På mødet præsenterede I de indledende tanker om Esrum Kloster og Møllegård som kommende besøgscenter for nationalparken.

Som styregruppeformand kan jeg orientere jer om, at vi 5 borgmestre fra hhv. Halsnæs, Gribskov, Fredensborg, Hillerød og Helsingør bakker principielt op om, at der bør etableres et centralt besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland på Esrum Kloster og Møllegård.

En mere konkret stillingtagen fra vores side til indhold, organisering, økonomi mv. bør dog afvente at den kommende bestyrelse for nationalparken er på plads, hvilket vi håber sker i starten af 2018.

Med venlig hilsen

Benedikte Kiær
Borgmester

Eva Tørning Svendsen

Fra: Eva Tørning Svendsen
Sendt: 22. august 2017 10:57
Til: 'bea@druidink.dk'
Emne: SV: Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes Nordsj.
Vedhæftede filer: Debat- og informationshæfte - Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 6872587

J.nr. 9100-00010

Kære Beatrice Rosenkilde Nielsen

Tak for din mail.

Som du måske ved, er Nationalpark Kongernes Nordsjælland endnu ikke oprettet - miljø- og fødevareministerens forslag til bekendtgørelse er i offentlig høring frem til den 23. oktober.

Jeg vedhæfter høringsmaterialet til din orientering.

Jeg skal derfor for god ordens skyld høre dig, om vi skal betragte din henvendelse som et høringssvar og dermed en tilkendegivelse, som vi evt. skal viderebringe til en kommende bestyrelse for nationalparken, såfremt nationalparken bliver oprettet?

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen
Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø
Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: bea@druidink.dk [<mailto:bea@druidink.dk>]
Sendt: 14. august 2017 12:23
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes Nordsj.

Til rette vedkommende

Jeg vil gerne tilmeldes kulturtilbuddet i Nationalpark Kongernes Nordsjælland med udgivelsen af min bog "Røde Ran", som jeg netop har lagt sidste hånd på.
Det er jeg blevet opfordret til af Charlotte Scheel fra Halsnæs Kommune.
Bogen er en gendigtning af et folkesagn om konger og dronningers færd i Nordsjælland og den mystiske skat, Røde Ran. Skatten er tæt knyttet

til egnen omkring Arresø.

Grundlaget for gendigtningen er en udgivelse fra 1862, hvor forfatteren er anonym. Denne version er omstændelig og vanskelig at læse, så jeg har valgt at gendigte den, så nye generationer også kan få glæde af et spændende folkesagn fra vores del af landet.

Bogen vil blive udgivet til næste sommer af Helga Jensen fra Kulturstøberiet, der har til formål at fremme kulturlivet i Nordsjælland. Hendes forlag hedder Rene Linier og er hjemmehørende i Frederiksværk. Selv bor jeg i Tisvilde.

Vi vil også gerne tage på oplæsningsturne med musik og billeder til at give et dybere indtryk af historien, for eksempel på Esrum Kloster, skoler, gymnasier, biblioteker, kulturcafeer og bogbyen.

Jeg ser frem til at høre fra jer, venlig hilsen

Beatrice Rosenkilde Nielsen

Skolelommen 34 3220 Tisvilde - tlf +45 61696268 - email:

bea@druidink.dk

Kort om bogen: 'Røde Ran' er en fantastisk, blodig og magisk fortælling om jagten på den ultimative skat, hvor vi møder en perlerække af historiske personer og får forklaret tilblivelsen af en lang række kendte stednavne fra det nordsjællandske landskab.

Den uudtømmelige skat opstår i en fjern oldtid, da den blodtørstige sørøver Vindrød på Arnakke plyndrer Kong Hal - kaldet Righald - fra Hals Næs. Byttet slås sammen med Rødes øvrige ran og kaldes "Røde Ran". I de næste 2000 år slås konger, riddere, biskopper og bønder om Røde Ran. Skatten er beskyttet af en forbandelse og vogtes af to overnaturlige væsener, der kan skifte ham; den ene som varulv og heks, den anden, trolden Ram, som smed og kæmpe-flagermus.

Røde Ran dukker op anden gang, da Skjalm Hvides sønner, Asser og Ebbe, besøger onkel Audes borg ved Arresø, og Kong Erik Ejegod med frillesønnerne Harald og Erik kommer til jagt-selskab. Denne del ender med, at Absalon Assersøn Hvide råder over skatten med stor klogskab, bygger kirker, katedraler og reformerer landbruget.

Tredie gang dukker skatten op i Kong Hans regeringstid. Magtkampe mellem Rigshofmester Laxman, Cantsler Johan og Oluf Oxe, ejer af Asserbo Slot, hvor Røde Ran er skjult, fører til optøjer, landsforrædderi og henrettelser. Asserbo Slot brænder ned "og rejser sig aldrig siden". Sten Sture gør oprør i Sverige, og vi mister Sverige og Norge. Sagnet ender med en farce. Flere hundrede år efter forsøger nogen at grave skatten op ved Vinderød kirke og kommer ynkeligt af dage. Så skatten ligger der endnu.

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Debat og information Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Juni 2017

Det kan du læse om

Side 1: Giv din mening til kende

Side 3: Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Side 9: Målsætninger for Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Side 13: Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland og nationalparkbestyrelsen

Side 15: Nationalparkens økonomi

Side 17: Hvilket lovgrundlag gælder i nationalparken?

Side 19: Om nationalparkloven

Side 22: Bilag 1: Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Side 24: Bilag 2: Resumé af miljørapport

Bagside: Hvis du vil vide mere

Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Juni 2017

Redaktion / Eva Tørning Svendsen, Ida Dahl-Nielsen,
Eva Juul Jensen

Grafik / Monsoon Graphic Interpretation

Foto / Jens Ole Andersen, Lars Gejl, Allan Hansen,
Flemming Kirstein, Peter Lassen, Martin Bjerg,
Anne Johannisson, Allan Høxsbroe, Kristina Bille
Nielsen, Jakob Lausen

Forsidefoto: Fiskeørne i Gribskov, Lars Gejl

Tryk / Rosendahls A/S

Papir / Multi Offset Ubestrøget 120g / 250g

Oplag / 5000

ISBN 978-87-7120-908-2 (trykt)

ISBN 978-87-7120-909-9 (web)

Svanemærket tryksag 5041 0457

Har du bemærkninger eller forslag, som du mener, skal indgå i den endelige beslutning om oprettelse af Nationalpark Kongernes Nordsjælland, skal du sende dem skriftligt til Miljøstyrelsen. Enten via mail til mst@mst.dk eller som brev til Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø senest den 23. oktober 2017.

Giv din mening til kende

Oprettelsen af nationalparken beror i høj grad på lokal opbakning og borgerinddragelse. Derfor er det vigtigt, at du giver din mening til kende.

Debat i fire måneder

I dette debat- og informationshæfte finder du en beskrivelse af forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Det samlede forslag består af:

- En beskrivelse af grundlaget og målsætningerne for Nationalpark Kongernes Nordsjælland
- Forslag til nationalparkbestyrelsens sammensætning
- Nationalparkens økonomiske grundlag
- Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland
- En miljørapport

Forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland er udarbejdet på baggrund af det lokale forslag fra 2014 udarbejdet af en lokal styregruppe bestående af de fem kommuner Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød samt Nordsjællands Landboforening, Frederiksborg Amts Familielandbrug og Kongernes Nordsjællands Natur- og Lods-ejerlaug, samt det reviderede forslag til afgrænsning på baggrund af den udvidede kommunale proces frem til 1. februar 2017. Forslaget er til debat og høring til og med den 23. oktober 2017.

Mulighed for mere debat og information

I høringsperioden gennemfører Miljøstyrelsen sammen med Naturstyrelsen en række offentlige møder i samarbejde med kommunerne. Du kan bag på dette hæfte se oplysninger om tid og sted for møderne, som også vil blive annonceret bl.a. på www.danmarksnationalparker.dk, i lokale dagblade samt på kommunernes hjemmesider. På de offentlige møder kan du få mere information om nationalparken og dele dine synspunkter med andre.

Har du spørgsmål?

Hvis du efter at have læst dette hæfte skulle have nogle spørgsmål, er du velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen. Kontaktinformation står nederst på denne side.

Efter høringsperioden vurderer miljø- og fødevareministeren de indkomne høringssvar og foretager på den baggrund eventuelt ændringer i bekendtgørelsen. Herefter underskriver og udsteder ministeren bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, og så er nationalparken formelt en realitet.

Kontaktinformation

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk

5
Hellebæk Kohave

Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Nationalpark Kongernes Nordsjælland er udpeget som den femte danske nationalpark på grund af områdets unikke natur-, landskabs- og kulturhistoriske værdier: de store skove og søer og de mange kulturspor fra kirke- og kongemagt. Samarbejde, medejerskab og planlægning er afgørende for, hvordan nationalparken udvikler sig på længere sigt.

Nationalparken omfatter et meget varieret landskab, hvor de store skove og søer samt kyststrækningerne mod Kattegat gennem mange århundreder har dannet ramme og livsvilkår for lokalbefolkningen, og hvor kirkens og kongernes brug af området har præget landskabet i væsentlig grad.

Nationalparken giver gode muligheder for at sikre kontinuiteten i den eksisterende natur samt udvikling af ny natur og dermed muligheden for at øge den biologiske mangfoldighed. Både naturen og de mange kulturhistoriske seværdigheder er foretrukne udflugtsmål for mange lokale og besøgende fra ind- og udland og danner rammen om et væld af muligheder for oplevelser og friluftsliv for hele hovedstadsområdet.

Nationalparken kan være med til at skabe en positiv lokal udvikling ved en målrettet indsats for at bevare, styrke og synliggøre natur, landskab og kulturhistorie gennem samarbejde med lodsejere, virksomheder, myndigheder, organisationer, uddannelses-, formidlings- og forskningsinstitutioner m.fl.

Tæt samspil

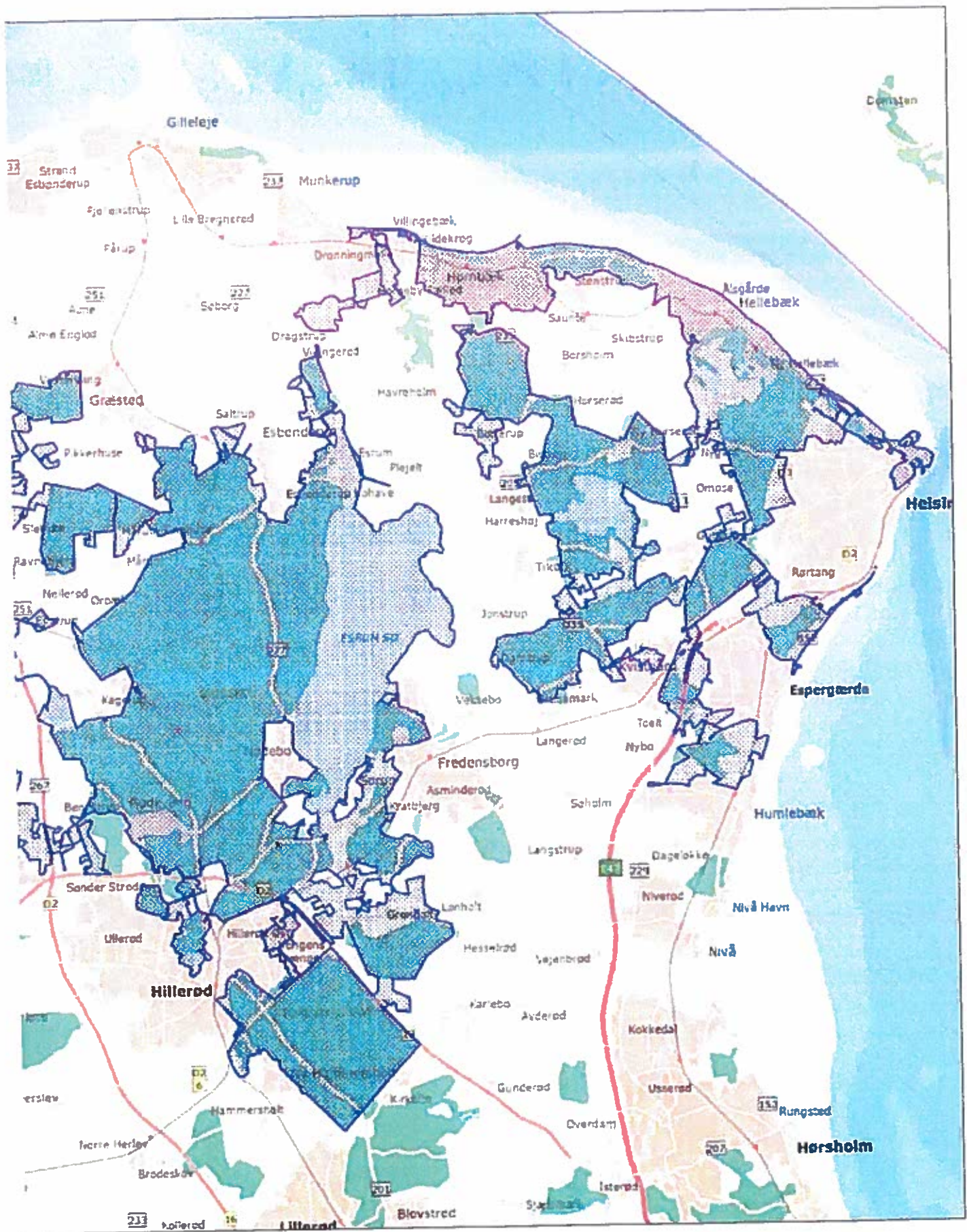
Nationalparken vil udvikle sig i et tæt samspil mellem Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Hillerød, og Helsingør kommuner, nationalparkbestyrelsen og lokalsamfundet, Naturstyrelsen, organisationer, lodsejere, naturgæster samt andre interessenter.

Samarbejdet mellem aktørerne er afgørende for, hvordan nationalparken udvikler sig. Kodeordene er frivillighed og lokal medindflydelse.

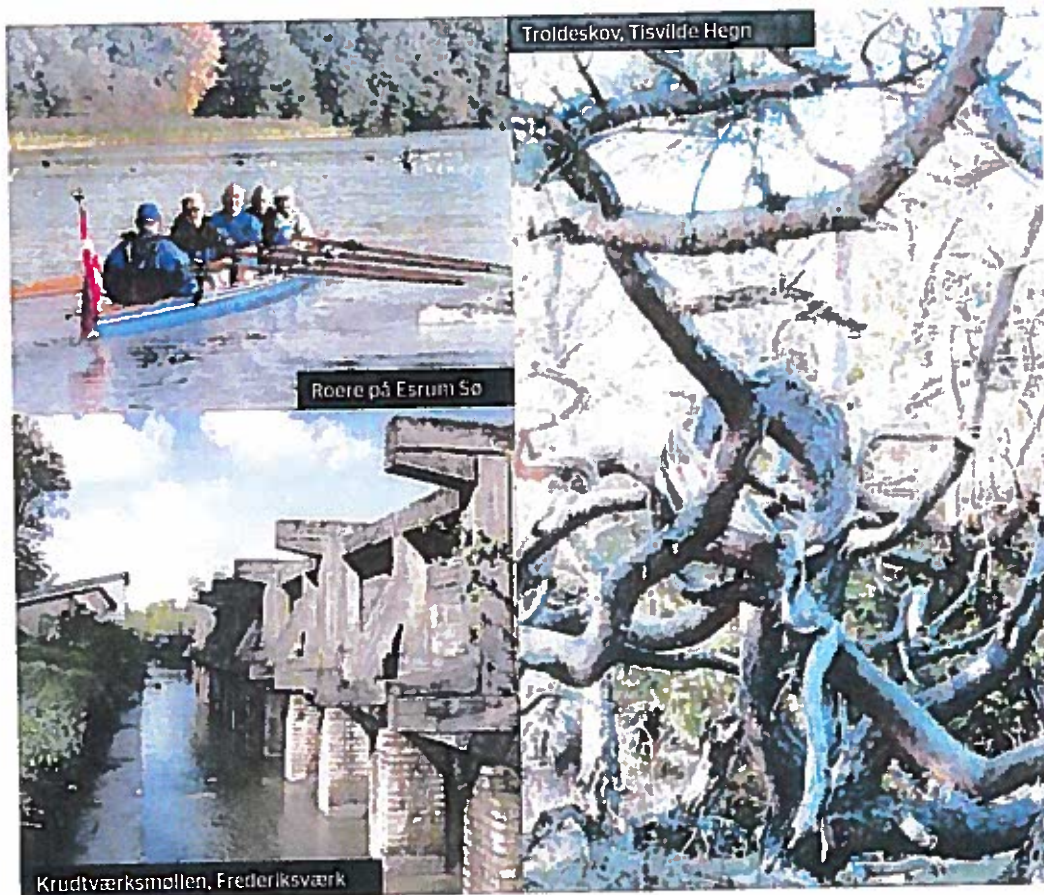

En nationalpark bliver ikke skabt fra den ene dag til den anden, men vil være resultatet af en langsigtet planlægning og udvikling over en længere årrække. Denne opgave skal den kommende nationalparkbestyrelse tage sig af

Nationalparkens grænser

Miljø- og fødevarerministerens forslag til afgrænsning tager udgangspunkt i Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland fra december 2014 med senere inddragelse af yderligere arealer fra den efterfølgende lokale proces, der blev gennemført med det formål at skabe en mere sammenhængende nationalpark. Afgrænsningen afspejler den lokale proces, som har bygget på et princip om frivillighed for private lodsejere i forhold til at lade arealer indgå i nationalparken.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland udgør ca. 25.800 hektar og omfatter de store søer Arresø og Esrum Sø, de store skovområder herunder Gribskov og Tisvilde Hegn, kystlandskaber langs Kattegat, Øresund og Roskilde Fjord samt slotsruinerne, slottene, Esrum Kloster og de gamle industrimiljøer i Hellebæk og Frederiksværk.

Nationalparkens afgrænsning ser du på kortet side 4-5. Du kan også zoom ind og se nærmere på grænsen på www.danmarksnationalparker.dk

Forslaget til nationalparkens afgrænsning følger som udgangspunkt matrikelgrænserne for ejendomme ejet af lodsejere, der i den lokale proces har ønsket at indgå i nationalparken, samt grænserne vedr. statslige og kommunale arealer, og omfatter desuden bysamfund og sommerhusområder.

Nationalparken består af store statsejede arealer, der administreres af Naturstyrelsen. En væsentlig del af disse statsejede arealer er udpeget som Natura 2000-områder, der omfatter internationalt værdifuld natur. Nationalparken omfatter også en række private arealer, hvor kommunerne har været i direkte dialog med lodsejerne om at indgå i nationalparken.

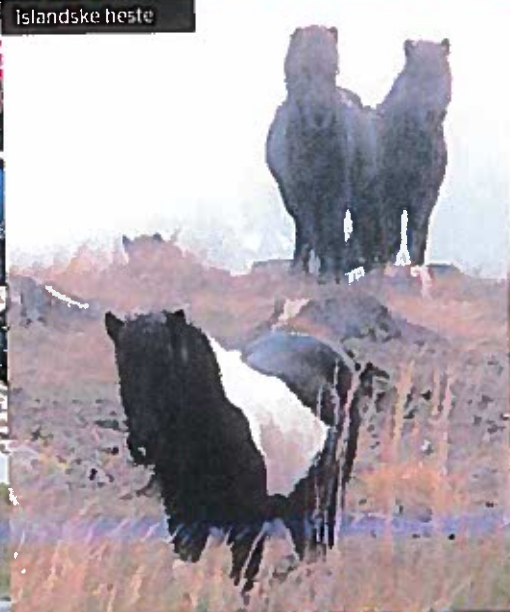
Kejserkåbe

Stengærde, Store Dyrehave

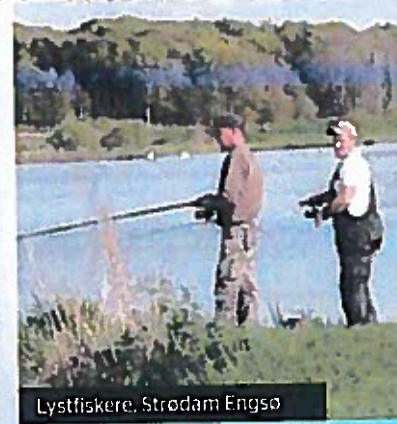
Esrum Kloster marked

Islandske heste

Isfugl

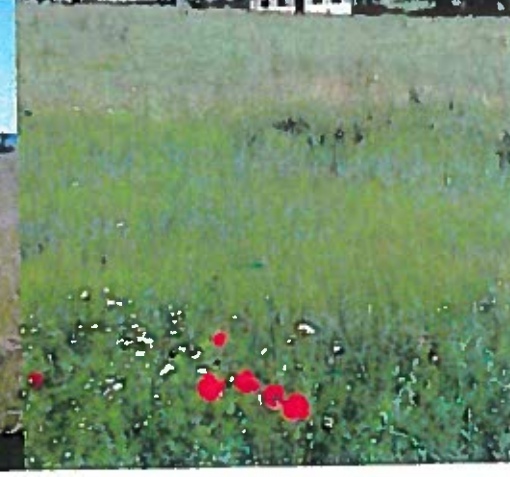
Lystfiskere, Strødam Engso

Præstegård, Lille Lyngby

Støjleplads, Lynæs

An aerial photograph showing a dense forest landscape. A road runs vertically through the center of the image, with a stream or path branching off to the right. The forest is composed of various shades of green, indicating different types of trees or vegetation. In the background, a more open area with some buildings and fields is visible under a blue sky.

Parforcejagtlandskab, Store Dyrehave

Målsætninger for Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Målsætningerne for nationalparken sætter rammerne for den indsats, som nationalparkbestyrelsen gennem frivillige aftaler skal forsøge at understøtte. Grundlæggende handler det om, hvordan nationalparken skal udvikle sig på lang sigt.

Naturen skal styrkes

Nationalparken rummer mange væsentlige naturværdier herunder en lang række naturtyper og særlige plante- og dyrearter, som optræder på nationale og internationale lister over fredede eller beskyttelseskrævende naturtyper og arter. Nationalparken omfatter bl.a. de store skove Gribskov, Tisvilde Hegn, skovene omkring Helsingør og de store søer Arresø, Esrum Sø og Gurre Sø samt de værdifulde kystnære naturområder med klitter samt enge, overdrev, moser og højmoser.

Med oprettelsen af nationalparken kan der ske en styrkelse af naturværdierne i området. Nationalparken kan bl.a. gennem frivillige aftaler med lods ejere om naturgenopretningsprojekter og etablering af spredningskorridorer være med til at skabe større og bedre sammenhængende naturområder og dermed bevare og styrke naturtypernes kvalitet

og mangfoldighed. Nationalparkbestyrelsen kan også gennem frivillige aftaler om f.eks. ekstensiv drift arbejde for, at der etableres forbindelse i det åbne land. På denne måde kan der sikres bedre spredning af områdets plante- og dyrearter mellem kerneområderne. Endvidere kan de forskellige naturtiltag f.eks. betyde en reduceret næringsstofførsel til søer, moser, enge og vandløb til gavn for mange sjældne arter.

Nationalparken kan være med til at styrke forbindelsen mellem kerneområderne/Natura 2000-områderne, og herved kan det også betyde en generel styrkelse af en række naturtyper og arter. Det gælder bl.a. en række skovområder, som rummer biologisk værdifuld skov. Nationalparken kan endvidere være med til, gennem f.eks. involvering af frivillige, at understøtte den indsats for bekæmpelsen af invasive arter, som allerede finder sted bl.a. i det kystnære landskab.

Landskabet skal sikres

Få steder i Danmark findes en så varieret natur-geografi samlet på et så relativt begrænset område som Nordsjælland. Landskabet blev formet under den seneste istid, hvor isen i lange perioder bevægede sig frem og tilbage under kulde- og varmeperioder. Der opstod rand-moræne- og dødislandskaber, issøbakker og flavninger. En betydelig del af områdets lavtliggende terræn lå desuden under havniveau i den seneste istid, og da landet langsomt hævede sig efter isens forsvinden, opstod de høje kyst-skrænter langs nordkysten. Senere i perioden 1500-1800 var området plaget af flyvesand, og indlandsklitterne sætter stadig sit præg på den nordvestlige del af Nordsjælland. De naturgeografiske forhold danner udgangspunkt for et meget varierende naturindhold i området. De store skove og søer, de mange vådområder, men også de mere næringsfattige arealer har udgjort fundamentet for arealanvendelsen.

Nationalparken omfatter et karakteristisk skov-landskab med Gribskov og landets største søer Arresø og Esrum Sø. Mellem de store statsejede områder i nationalparken findes både større og mindre privatejede arealer, der indeholder eksempler på Nordsjællands stærkt varierede naturindhold. I nationalparkområdet findes bl.a. flere værdifulde overdrev og lysåbne arealer, som er afhængige af en særlig pleje eller driftsform for at bevare deres udtryk. Kongernes brug af området gennem tiden har resulteret i en unik bevarelse af særlige skovlandskaber for kongejagt.

Nationalparken kan være med til at understøtte, at områdets geologiske og landskabelige værdier bliver styrket og bevaret. Nationalparkbestyrelsen har mulighed for f.eks. at indgå frivillige aftaler og samarbejdsprojekter bl.a. vedr. pleje af landskabets natur og øget synliggørelse af landskabets former. Formidlingen af nationalparkens landskabsværdier og landskabsdannelse kan styrkes f.eks. gennem frivillige aftaler om etablering af nye faciliteter og målretning af eksisterende formidlingstiltag.

Kulturhistorien skal være synlig

Nationalparken rummer to UNESCO Verdensarv sites: Parforcejagtslandskabet i Gribskov og Store Dyrehave samt Kronborg Slot. Sammen med slottene Fredensborg og Frederiksborg og områdets slots- og klosterruiner fortæller de historien om kirkens og kongernes indflydelse på landskabet i Nordsjælland.

Nationalparkområdet har været beboet siden stenalderen og rummer mange gravhøje og stensætninger bl.a. i Valby Hegn. Nationalparken rummer mange fredede fortidsminder, fredede bygninger samt beskyttede sten- og jorddiger. Mange af disse kulturspor er i dag skjulte eller vanskelige at opdage. De værdifulde kulturmiljøer, landskabelige helheder og bevaringsværdige bygninger er sårbare overfor ændringer.

Nationalparken kan være med til at understøtte arbejdet for at beskytte og synliggøre de mange kulturspor i området f.eks. gennem formidling, genskabelse og restaurering af damme, oprensning af kanaler, voldgrave eller skovgræsning og anden synliggørelse af gamle hulveje og skovveje. Nationalparken kan sammen med en lang række andre aktører desuden være med til at sikre et alsidigt formidlingstilbud til lokale og besøgende i området.

Bæredygtigt friluftsliv

På grund af sin størrelse, variation og nærhed til hovedstaden tiltrækker Nordsjælland ikke kun lokale brugere af arealerne, men giver alle besøgende mulighed for et meget varieret friluftsliv med både naturoplevelser og motion i forskellige form.

Mulighederne for at opleve naturen, landskabet og kulturhistorien er i dag allerede gode, ikke mindst fordi der allerede i dag findes en god infrastruktur og et varieret og veletableret udbud af oplevelsesmuligheder og friluftsliv i nationalparkområdet. Esrum Kloster & Møllegård, slottene og områdets øvrige besøgs- og formidlingssteder fungerer i dag som vigtige støttepunkter for friluftslivet i området samt for formidling af kulturhistorien, landskabet og naturen og danner dermed en naturlig ramme for oplevelsen af nationalparken.

Med en nationalpark kan de mange eksisterende initiativer og indsatser få en ny dimension, og nationalparken kan understøtte de mange lokale aktører i forhold til at sikre, at friluftsliv og naturoplevelser sker på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen.

Mere formidling

Områdets besøgs- og formidlingssteder fungerer i dag som støttepunkter for friluftsliv og formidling af kulturhistorien, landskabet og naturen, og her er der mulighed for udbygning. Formidlingen af de kulturhistoriske værdier i området varetages af

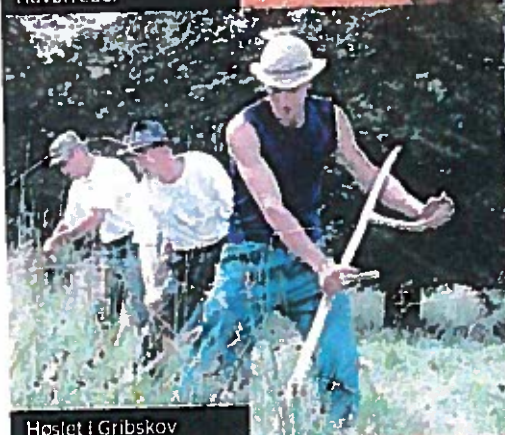

Havørreder

Gurre Sø

Hoslet i Gribskov

Stendysse, Valby Hegn

Majgøgeurt, Arrenæs

Lille Lyngby Mose

museerne i området, Esrum Kloster & Møllegård, slottene og Naturstyrelsen Nordsjælland. Nationalparken kan være med til at sætte fokus på formidlingen af naturen og de kulturhistoriske værdier i området i samarbejde med områdets forsknings-, formidlings- og uddannelsesinstitutioner. På den måde kan nationalparken være med til at forene forskning, uddannelse og formidling af nationalparkens indhold og værdier.

Nationalparkens bestyrelse kan i samarbejde med lokalbefolkningen arbejde for at understøtte koordineringen af de eksisterende oplevelsestilbud og muligheder, som findes i området. Nationalparken kan også i samarbejde med lokalbefolkningen og bl.a. Naturstyrelsen understøtte, at et evt. øget antal besøgende i området kan håndteres på en hensigtsmæssig måde.

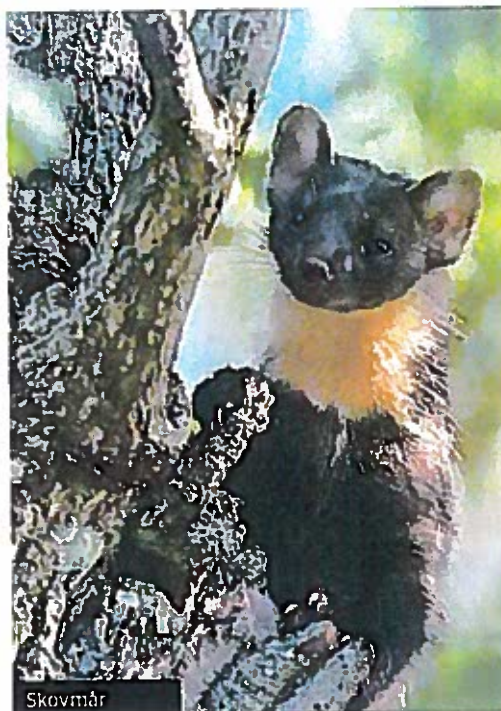
Undervisning og forskning er vigtig

Nationalparkbestyrelsen skal arbejde for at understøtte forskningen og styrke undervisningen i nationalparken ved at understøtte de mange eksisterende initiativer i samarbejde med andre lokale aktører. Nationalparken kan medvirke til at skabe nye faciliteter og undervisningstilbud såsom udeskoleundervisning og andet, der vil være med til at styrke forståelsen for områdets natur og kulturhistorie, landskab og udnyttelse af naturressourcerne.

Det er desuden en vigtig opgave for bestyrelsen at følge udviklingen af nationalparken og løbende tage stilling til, om nationalparken udvikles i samspil med omgivelserne, og om bekendtgørelsens målsætninger opfyldes. Dette kan bl.a. ske med udgangspunkt i data fra det nationale overvågningsprogram for vand og natur (NOVANA), besøgstal fra turistbranchen m.m., men bestyrelsen kan også iværksætte supplerende undersøgelser.

Lokal udvikling

Når Nationalpark Kongernes Nordsjælland bliver etableret, forventes det at tiltrække flere besøgende til nationalparken. Men med en fornuftig planlægning kan hensynet til naturen sikres, samtidig med, at man minimerer eventuelle gener for områdets beboere og lodsejere. Lodsejere i nationalparken vil få mulighed for at indgå frivillige aftaler med nationalparkbestyrelsen. Formålet med sådanne aftaler er at skabe bedre vilkår for udvikling og styrkelse af natur, landskab, kulturhistorie og friluftsliv – og kan f.eks. omhandle

særlig drift af arealer, pleje af fortidsminder eller friluftsfaciliteter.

Det vurderes, at en nationalpark kan få positiv indvirkning på turisterhvervet og komme det lokale erhvervsliv såvel som lokalsamfundet til gode. Bl.a. hotel- og restaurationsbranchen samt ikke mindst de kulturhistoriske attraktioner forventes at kunne profitere af en forventet stigning i antallet af besøgende. Samtidig vurderes det, at en øget opmærksomhed på området kan være med til at styrke de mange initiativer vedr. produktion af lokale fødevarer. En kommende brandingeffekt som følge af nationalparkens oprettelse vil kunne resultere i en styrkelse af det lokale erhvervsliv.

Nationalparkens bestyrelse vil få en aktiv rolle gennem samarbejdsaftaler, partnerskaber og aftaler om ekstern finansiering, som kan medvirke til en styrket lokal udvikling i nationalparken. Et væsentligt element er bl.a. at styrke samarbejdet om lokale initiativer, der kan fremhæve, bevare og udvikle områdets karakteristiske natur og understøtte formidlingen af områdets kulturhistorie.

Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland og nationalpark- bestyrelsen

Nationalpark Kongernes Nordsjælland oprettes som en selvstændig fond, der får en selvstændig bestyrelse, som skal varetage mange forskellige interesser. Bestyrelsen har ikke mulighed for at indføre restriktioner eller på anden måde tvinge regler og bestemmelser igennem.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland bliver oprettet som en fond. På den måde kan en selvstændig bestyrelse lede nationalparken og kan bl.a. indgå aftaler, købe fast ejendom og lignende. Sammensætningen af nationalparkens kommende bestyrelse skal afspejle et afbalanceret hensyn til de mange forskellige interesser, der knytter sig til nationalparken.

Miljø- og fødevarerministeren udpeger formanden for nationalparkbestyrelsen, når nationalparken er oprettet. Med udgangspunkt i nationalparklovens bestemmelser og det lokale forslag til organisering foreslås følgende sammensætning af bestyrelsen:

- Fredensborg Kommune
- Gribskov Kommune
- Halsnæs Kommune
- Helsingør Kommune
- Hillerød Kommune
- Naturstyrelsen
- Danmarks Naturfredningsforening
- Friluftsrådet
- Landbrug & Fødevarer
- Danmarks Jægerforbund
- Dansk Skovforening
- Lodsejerrepræsentant
- 1-2 pladser til Nationalparkrådet

Den lokale proces blandt lodsejerne har bygget på frivillighed. Det er derfor vigtigt, at den endelige bestyrelsessammensætning også afspejler dette. Sammensætningen af bestyrelsen fastlægges først endeligt efter den offentlige høring af forslaget. Nationalparkbestyrelsen skal jf. nationalparkloven bestå af en formand og 6-12 medlemmer. Når nationalparkrådet er nedsat, tiltrædes bestyrelsen af 1-2 medlemmer udpeget af miljø- og fødevareministeren efter indstilling fra nationalparkrådet. Bestyrelsen kan således foruden formanden bestå af op til 14 medlemmer alt efter, om det lokale nationalparkråd får tildelt én eller to pladser. Nationalparkrådet nedsættes af nationalparkens bestyrelse og skal bistå bestyrelsen samt sikre bred lokal indflydelse på nationalparkens drift og udvikling.

Medlemmerne af bestyrelsen skal så vidt muligt have tilknytning til området, så den lokale forankring sikres. Bestyrelsen udpeges for fire år, og genudpegning af formanden og de enkelte med-

lemmer kan ske én gang. Nationalparkbestyrelsen og dens sekretariat skal sikre den daglige administration af nationalparken og skal blandt andet udarbejde en nationalparkplan. Arbejdet foregår i tæt dialog med nationalparkrådet, borgere, lodsejere, organisationer, myndigheder og foreninger og andre med interesse for nationalparken.

Bestyrelsen har ikke mulighed for at indføre restriktioner eller på anden måde tvinge regler og bestemmelser igennem. Bestyrelsen kan ikke gennem sit virke etablere restriktioner på jagt, landbrugsdrift, adgangsforhold eller anlæg af stier uden aftale med de berørte lodsejere. Bestyrelsen kan derimod indgå frivillige aftaler med lodsejere om naturpleje og ændret drift – eller samarbejdsaftaler med foreninger og institutioner om f.eks. formidling og markedsføring af nationalparken. Nationalparkbestyrelsen har også mulighed for at købe jord og ejendomme til nationalparken bl.a. i forbindelse med naturgenopretningsprojekter.

Nationalparkens økonomi

Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland modtager ved oprettelsen en opstartskapital på 6 mio. kr. fra staten. Beløbet skal dække de første udgifter til at etablere og drive sekretariatet, udarbejde den første nationalparkplan og udføre andre aktuelle opgaver.

Den første nationalparkplan forventes at ligge klar i 2020. Herefter afsættes en årlig bevilling på finansloven til nationalparkens drift og udvikling.

Bestyrelsens muligheder

Bestyrelsen kan herudover skaffe penge til nationalparkens drift og udvikling via tilskudsordninger, medfinansiering, partnerskaber og ekstern finansiering. Nationalparken kan også modtage arv og gaver. Derudover kan bestyrelsen indgå samarbejdsaftaler med Institutioner, foreninger, firmaer og andre, som kan have en interesse i at støtte nationalparken.

Bestyrelsen kan arbejde for, at lodsejere inden for nationalparken udnytter og søger tilskud efter de gældende natur- og miljøordninger. Bestyrelsen har også mulighed for inden for gældende regler at udbetale tilskud og indgå i samarbejdsprojekter.

Kommunerne har gennem en årrække taget formelt og økonomisk ansvar for forarbejdet til nationalparken. Kommunerne forventes fortsat at deltage aktivt i samarbejdet med bl.a. Naturstyrelsen om at udvikle nationalparken.

An aerial photograph showing a coastal landscape. On the left, a wide, light-colored sandy beach stretches along the shore. To the left of the beach is the ocean, with water transitioning from a shallow turquoise near the shore to a deeper blue further out. To the right of the beach is a narrow strip of land, possibly a dune or a path, followed by a dense, dark green forest. The forest appears to be a mix of deciduous and coniferous trees. The overall scene is a natural, undeveloped coastal area.

Tislvilde Hegn og
Melby Overdrev

Hvilket lovgrundlag gælder i nationalparken?

Der gælder det **samme** lovgrundlag indenfor som udenfor **nationalparken**. Beboere og lodsejere i nationalparken skal derfor ikke forholde sig til nye regler eller restriktioner. Kommunerne er repræsenteret i nationalparkens bestyrelse og forventes at arbejde for nationalparkens formål og målsætninger.

Omkring 58 % af nationalparkens område er allerede i dag udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000). Kommunerne skal derfor fortsat i deres planlægning følge reglerne for de internationale naturbeskyttelsesområder. Der indgår også fredede arealer svarende til 6 % af nationalparkens landareal. Ca. 71 % af nationalparkens landareal er desuden i Kommuneplan 2013 for de fem kommuner udpeget som større sammenhængende landskaber eller bevaringsværdige landskaber, og ca. 23 % er udpeget som kulturhistoriske bevaringsværdier eller værdifuldt kulturmiljø.

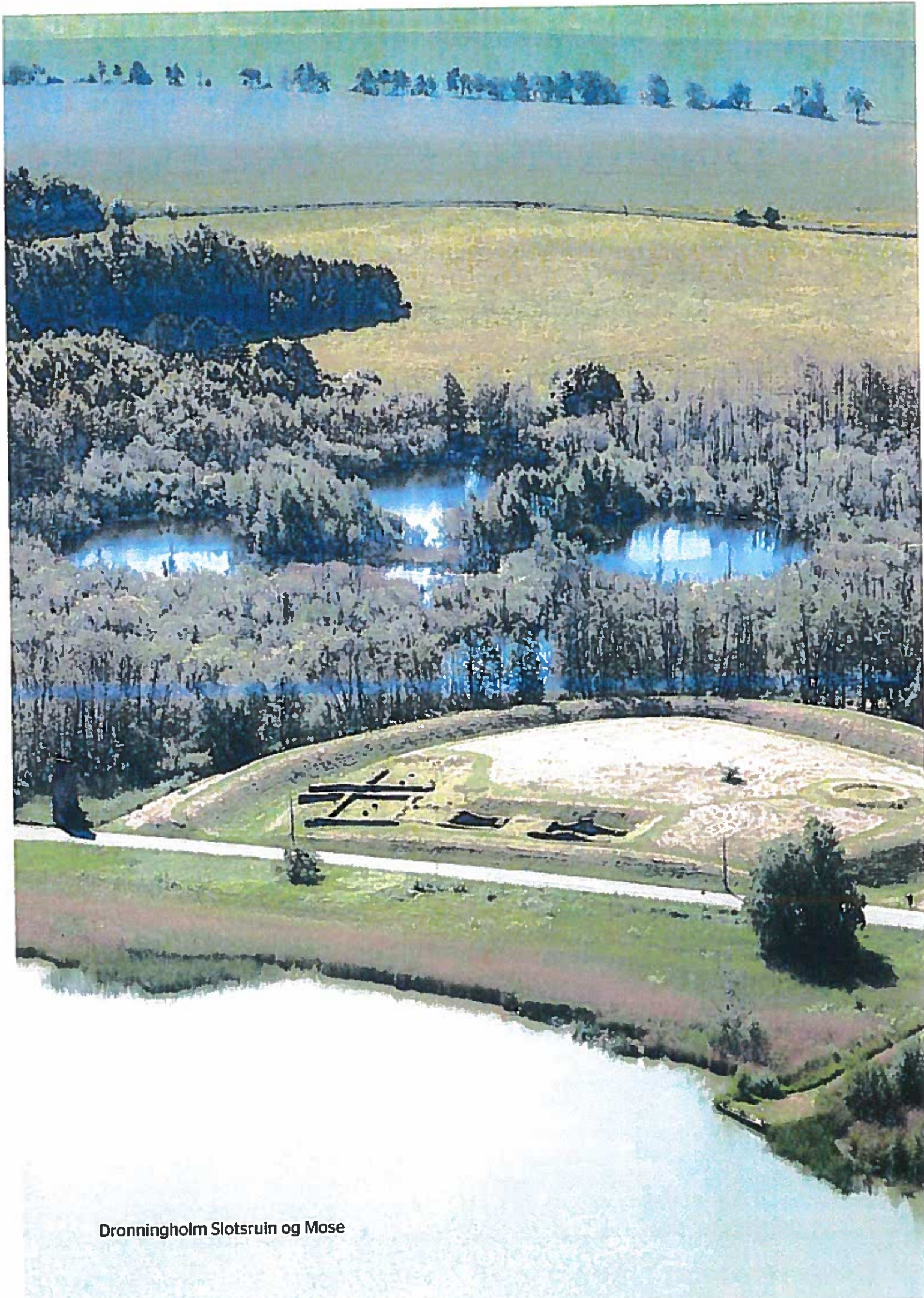
Det betyder eksempelvis, at beboere og besøgende i nationalparken fortsat skal søge om tilladelser hos de samme myndigheder som hidtil. Det er også fortsat kommunen eller staten, der

fører tilsyn med, at gældende regler overholdes indenfor Natura 2000-områder og inden for natur- og miljøregulering samt planlovgivning generelt. Oprettelsen af nationalparken ændrer ikke på de gældende muligheder for at opføre driftsbygninger eller få tilladelser efter landzonereglerne.

Nationalparkbestyrelsen skal arbejde for at nå de mål, der er fastsat for nationalparken, men bestyrelsen har ikke myndighedsopgaver. Bestyrelsen har som udgangspunkt mulighed for at gøre indsigelse efter planloven og er klageberettiget efter naturbeskyttelsesloven, planloven, vandløbsloven, råstofferloven og skovloven. Denne mulighed kan benyttes, hvis andre myndigheder udarbejder planer eller træffer afgørelser, som evt. er i modstrid med nationalparkens målsætninger.

Dronningholm Slotsruin og Mose

Om nationalparkloven

Nationalparkloven fastlægger en række mål og kriterier for udpegning af nationalparker. Der er ikke noget entydigt krav til, hvad en dansk nationalpark skal indeholde, eller hvordan den skal se ud.

Hvad er en dansk nationalpark?

Den enkelte nationalpark skal sammen med de andre nationalparker i Danmark repræsentere de vigtigste danske naturtyper. Nationalpark Kongernes Nordsjælland omfatter nogle af Danmarks mest enestående og værdifulde store skove samt landets største søer.

Formålet med en dansk nationalpark er at styrke og udvikle naturen, landskabet og de kulturhistoriske værdier - og samtidig give danskerne og andre besøgende bedre muligheder for at opleve, bruge og opnå viden om natur, landskab og kulturhistorie.

Hertil kommer, at nationalparken vil kunne medvirke til at styrke den lokale erhvervsudvikling f.eks. i form af øget turisme.

Kan afgrænsning og indhold ændres?

I høringsperioden kan der komme forslag til, at afgrænsningen eller bekendtgørelsens øvrige indhold skal ændres. Er der tale om forslag til væsentlige ændringer, som miljø- og fødevarerministeren er enig i, sendes et ændret nationalparkforslag i ny offentlig høring. Er der tale om mindre arealændringer, eller andre forhold, som efter en samlet betragtning bør indgå i nationalparken, kan ministeren foretage justeringerne uden at foretage fornyet høring.

Når bekendtgørelsen er udstedt, og nationalparken er oprettet, er nationalparkgrænsen fastlagt. Stiller enkelte lodsejere senere forslag om en beskeden udvidelse, som er i overensstemmelse med nationalparkens formål, kan miljø- og fødevareministeren ændre nationalparkens afgrænsning i bekendtgørelsen uden at sende ændringerne i offentlig høring.

Stilles der derimod senere forslag om større eller betydende ændringer af nationalparkens grænser, betragtes det som en ændring af bekendtgørelsens grundlag, der kun kan vedtages efter en ny beslutningsprocedure, som er fastlagt i nationalparkloven, herunder en offentlig høring på mindst 16 uger.

Hvordan bliver nationalparken organiseret?

En nationalpark oprettes som en fond med en selvstændig bestyrelse (se side 13). Bestyrelsen er uafhængig af miljø- og fødevareministeren, men er underlagt forvaltningsloven og almindelige forvaltningsretlige regler samt statens regler for budgetlægning, honorarer mv.

Bestyrelsen skal nedsætte et nationalparkråd, der rådgiver bestyrelsen og sikrer en bred, lokal indflydelse. I arbejdet med at etablere, udvikle og drive nationalparken, får bestyrelsen hjælp fra et sekretariat.

Hvad laver nationalparkbestyrelsen?

Nationalparkbestyrelsen skal etablere og udvikle nationalparken. Bestyrelsen skal bl.a. udarbejde en nationalparkplan, og det er bestyrelsens opgave derefter at gennemføre nationalparkplanen inden for bekendtgørelsens og lovgivningens rammer - samt ud fra de undersøgelser, som danner grundlag for beslutningen om at oprette nationalparken.

Nationalparkplanen skal indeholde en beskrivelse af de natur- og landskabsmæssige samt kulturhistoriske værdier i nationalparken - og indeholde mål for, hvordan disse værdier kan styrkes og udvikles. Der skal også opstilles målsætninger for lokal udvikling og styrkelse af friluftsliv, formidling og forskning i nationalparken. Målene skal være i overensstemmelse med nationalparkloven og med bekendtgørelsen for nationalparken og må ikke stride mod anden lovgivning. Planen skal også indeholde en beskrivelse af, hvordan de enkelte mål kan nås. Bestyrelsen evaluerer nationalparkplanen og vedtager en ny plan hvert sjette år.

Nationalparkbestyrelsen skal sikre information om og formidling af områdets værdier. Samarbejde med eksterne parter, f.eks. Naturstyrelsen, skoler, foreninger, selvejende og statslige institutioner er afgørende i forhold til at styrke mulighederne for friluftsliv og oplevelser samt for at understøtte den lokale udvikling. Bestyrelsen skal også medvirke til en fælles markedsføring af de danske nationalparker.

Bestyrelsen har mulighed for at klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet over visse afgørelser truffet af kommune, region eller stat, hvis afgørelserne har indvirkning på nationalparken. Bestyrelsen kan som udgangspunkt også gøre indsigelse over for planforslag, der har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling.

Hvilken rolle har nationalparkrådet?

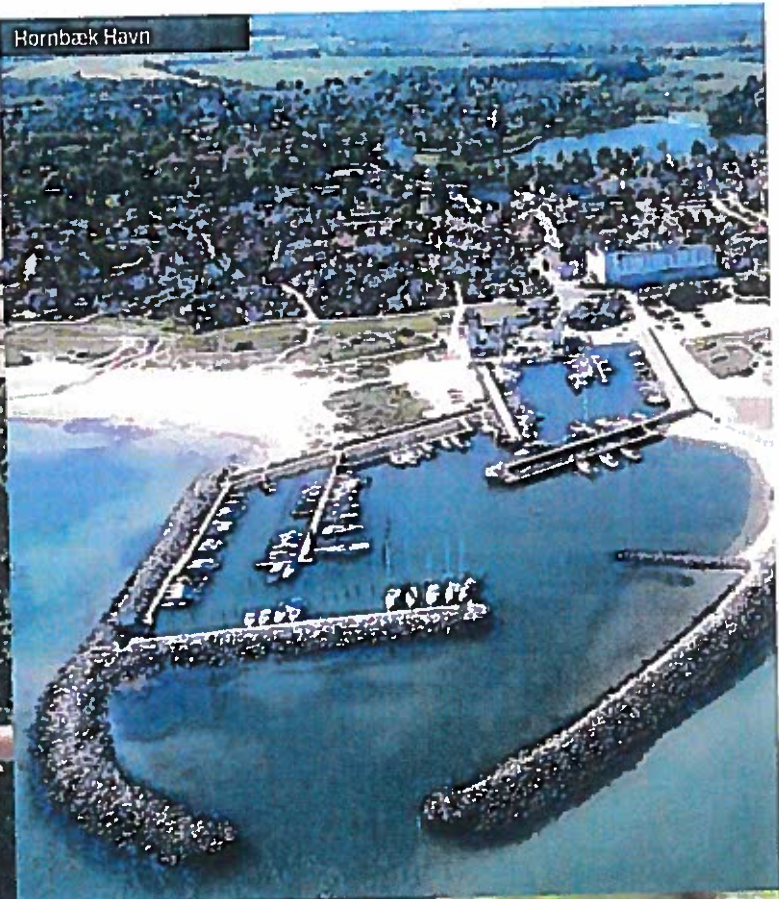
Nationalparkens bestyrelse nedsætter et lokalt nationalparkråd. Nationalparkrådet bistår bestyrelsen i arbejdet med at udvikle nationalparken. Det kan f.eks. være at skabe rammer for lokal debat og idéudvikling eller at nedsætte en arbejdsgruppe for friluftsliv, der kan give bestyrelse og sekretariat ideer til forbedringer i nationalparken. Nationalparkrådet skal have en bred sammensætning og skal afspejle de interesser, der findes i nationalparken. På den måde sikres en bred lokal deltagelse og indflydelse. Medlemmerne skal som udgangspunkt have enten lokal tilknytning til nationalparken eller have særlige fagkunderskaber om forhold i parken. I rådet kan der også sidde personer, som hverken repræsenterer en organisation eller er lokale, men som har en stor interesse for nationalparken.

Nationalparkrådet vil få 1-2 pladser i nationalparkbestyrelsen, og rådet vælger selv, hvilke personer der skal indstilles. Der kan dog ikke indstilles personer fra organisationer, som allerede har en plads i bestyrelsen.

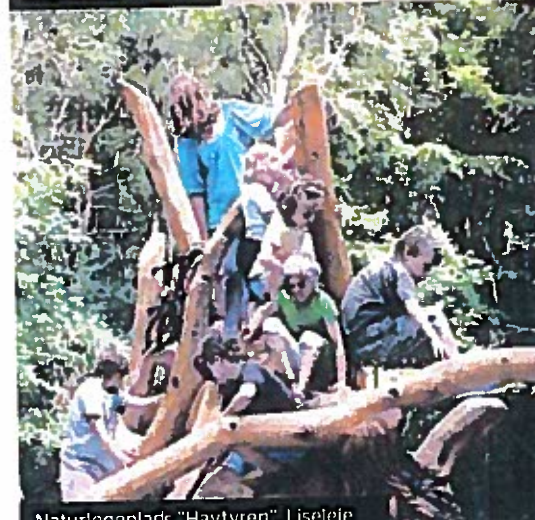

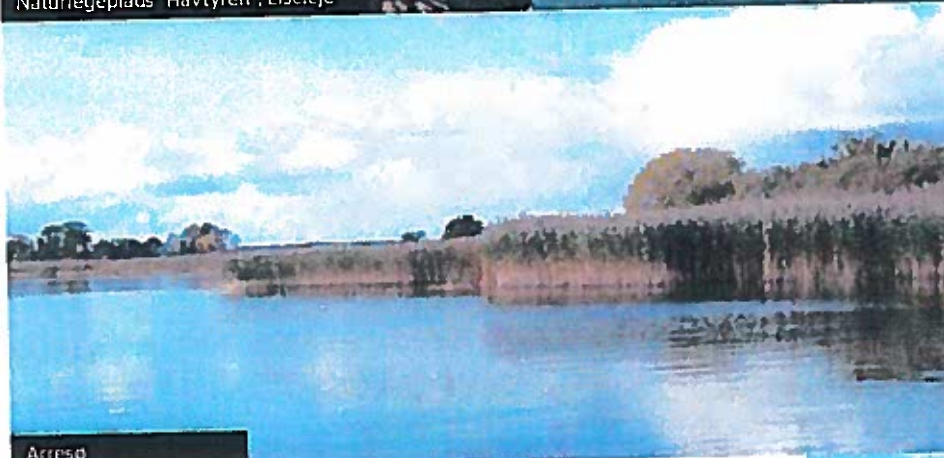
Hvinænder

Hornbæk Havn

Naturlegeplads "Havtyren", Liseleje

Arresø

Grøn buxbaumia

Cykelsti ved Poteå

Arresø Kanal

Bilag 1. Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

I medfør af § 3, § 8, § 14, stk. 6, og § 29, stk. 3, i lov om nationalparker, jf. lovbekendtgørelse nr. 120 af 26. januar 2017, fastsættes:

Kapitel 1

Formål og afgrænsning

§ 1. Bekendtgørelsen opretter Nationalpark Kongernes Nordsjælland og indeholder regler for Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland.

Stk. 2. Bekendtgørelsen omfatter de arealer, der er vist på kortbilag 1.

§ 2. Formålet med at oprette Nationalpark Kongernes Nordsjælland er

- 1) at bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet og dynamik, især for de nationalt og internationalt betydningsfulde skove, store søer og klitlandskaber samt moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder og styrke sammenhængen mellem naturtyperne,
- 2) at bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier i det rigt varierede moræne- og dødislandskab,
- 3) at bevare og styrke kulturhistoriske helheder og enkeltelementer inden for nationalparken,
- 4) at styrke mulighederne for friluftsliv og særlige natur-, landskabs- og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kulturlandskab med skove, søer, kystlandskaber og bymiljøer,
- 5) at styrke forskning, undervisning og formidling af natur-, landskabs- og kulturhistoriske samt friluftsmæssige værdier,
- 6) at understøtte en udvikling til gavn for lokal samfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne,

7) at styrke bevidstheden om områdets værdier gennem inddragelse af befolkningen i nationalparkens etablering og udvikling.

Kapitel 2

Målsætninger for nationalparkens udvikling

§ 3. Følgende overordnede målsætninger skal lægges til grund for nationalparkfondens arbejde med udviklingen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland:

- 1) De væsentligste naturtyper som de store skove og store søer, klitlandskaber, moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder skal bevares, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes.
- 2) Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af natur og landskab skal bevares, synliggøres og formidles, især slottene og andre landskabelige spor efter kirkens og kongernes brug af området.
- 3) Der skal ske en fortsat styrkelse af biodiversiteten i skovene f.eks. ved at udlægge sammenhængende skovområder til biodiversitetsformål eller styrke biodiversiteten gennem stor strukturel variation med dødt ved, gamle træer m.m.
- 4) Kulturskabt natur som dyrket skov, eng og overdrev skal bevares, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes og sikres gennem drift og pleje.
- 5) Nationalparkens karakteristiske, varierede istidslandskab og det særegne kulturlandskab med samspil mellem skov, søer og landbrug skal bevares og synliggøres.
- 6) Mulighederne for friluftsliv samt natur-, land-

skabs og kulturhistoriske oplevelser skal styrkes.

7) Udvikling af friluftsliv og muligheder for besøgende i nationalparken skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen, kommunerne, turisterhvervet, kulturhistoriske museer og øvrige relevante aktører.

8) Sårbare naturområder og arter skal beskyttes mod slitage og forstyrrelse ved planlægning af faciliteter, stiforløb og formidling m.v.

9) Formidling af nationalparkens natur, landskab og kulturhistoriske værdier skal styrkes i samarbejde med lokalsamfundet gennem koordinering, udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter.

10) Forskning i nationalparken skal styrkes gennem samarbejde med forskningsinstitutioner.

11) Undervisning af børn og unge vedrørende nationalparken skal styrkes bl.a. gennem etablering af faciliteter og undervisningstilbud for at øge kendskabet til nationalparkens natur, landskab, kulturhistorie, jordbrug, friluftsliv og miljø.

12) Udviklingen af nationalparken skal ske i samspil med omgivelserne.

13) Nationalparkens udvikling skal følges og evalueres.

Kapitel 3

Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland

§ 4. Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland har til formål at etablere og udvikle Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

§ 5. Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland ledes af en bredt sammensat bestyrelse, der udpeges af miljø- og fødevareministeren. Medlemmerne skal så vidt muligt have lokal tilknytning.

Stk. 2. Fonden afholder udgifterne til et sekretariat, der bistår bestyrelsen i dens arbejde, og som udfører opgaver i forbindelse med administration af fondens midler, planlægning og information m.v.

§ 6. Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland udarbejder en nationalparkplan for etablering og udvikling af nationalparken, og fonden skal virke for, at planen gennemføres, jf. lovens § 10.

Stk. 2. Nationalparkplanen skal være vedtaget senest xx. xxx. 20xx.

Stk. 3. Fonden skal sikre, at der informeres om nationalparken, og at befolkningen inddrages i beslutninger om planlægningen, udviklingen og driftten af nationalparken, jf. lovens § 10.

Stk. 4. Fonden udfører i øvrigt de opgaver, der er fastlagt for fonden i lov om nationalparker.

§ 7. Bestyrelsen for Nationalpark Kongernes Nordsjælland nedsætter et nationalparkråd for nationalparken, der skal være rådgivende for nationalparkbestyrelsen i sager af større betydning og om principielle spørgsmål.

Stk. 2. Nationalparkrådet nedsættes for en periode, der svarer til bestyrelsens funktionsperiode.

§ 8. For at realisere den i § 6 nævnte nationalparkplan, kan nationalparkfonden indenfor formålet med nationalparken anvende de virkemidler, der fremgår af lovens § 14, stk. 1-5.

§ 9. Nationalparkfonden kan i medfør af (planlovens § 29 c) fremsætte indsigelse over for et planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling.

Stk. 2. Nationalparkfonden kan ikke varetage myndighedsopgaver efter natur- og miljølovgivning i øvrigt, herunder ikke regulere jagt, adgangsforhold og jordbrug.

Kapitel 4

Administrative bestemmelser og ikrafttrædelse

§ 10. Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland kan fastsætte vilkår i forbindelse med indgåelse af aftaler om ydelse af lån og tilskud m.v. efter lovens § 14.

Stk. 2. Fonden påser, at tilskud og lån m.v. anvendes i overensstemmelse med vilkårene for tilskudet eller lånet.

Stk. 3. Fonden kan bestemme, at tilsagn om tilskud helt eller delvis skal bortfalde, at tilskud skal tilbagebetales eller lån opsiges, hvis tilskudsforudsætningerne eller vilkårene ikke overholdes.

Stk. 4. Tilsvarende gælder, hvor der er givet urigtige eller vildledende oplysninger, eller modtageren har fortiet oplysninger af betydning for fondens afgørelse.

§ 11. Nationalparkfondens vedtagelse af en nationalparkplan kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål efter reglerne i lovens kapitel 6.

§ 12. Bekendtgørelsen træder i kraft den xx. xxx. 20xx.

Miljø- og Fødevareministeriet, ... 20xx

Bilag 2. Resumé af miljørapport

Der er i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer (LBK nr. 1533 af 10. december 2015 med senere ændringer) foretaget en miljøvurdering af udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, og på baggrund heraf udarbejdet en miljørapport. Miljørapporten er i offentlig høring til og med den 23. oktober 2017.

Formål, indhold og forhold til andre planer

Formålet med udstedelse af bekendtgørelsen er at oprette Nationalpark Kongernes Nordsjælland og fastsætte regler for nationalparkbestyrelsens arbejde.

Miljøvurderingen er alene foretaget i forhold til det alternativ, at der ikke oprettes en nationalpark (nul-alternativ). Der er for en række miljøparametre givet en status for området i dag og den forventede udvikling, hvis en nationalpark ikke oprettes. Der er endvidere foretaget en vurdering af positive og negative miljøkonsekvenser, såfremt nationalparken oprettes. Følgende miljøparametre indgår i miljøvurderingen:

- Geologi og landskab
- Naturværdier
- Kulturarv
- Friluftsliv og formidling
- Befolkning og erhverv

Nationalparkbestyrelsen har bl.a. til opgave at udarbejde og gennemføre en nationalparkplan. Planen må ikke stride mod vandplaner og Natura 2000-planer for skov og natur, kommuneplaner, lokalplaner, råstofplaner samt Fingerplanen. Nationalparkbestyrelsen kan som udgangspunkt gøre

indsigelse efter planloven og er klageberettiget efter naturbeskyttelsesloven, planloven, vandløbsloven, råstofloven og skovloven.

Geologi og landskab

Nationalparkområdet omfatter et stærkt varierede moræne og dødislandskab. De varierede naturgeografiske forhold danner den dag i dag grundlag for arealudnyttelsen. Store dele af de eksisterende skove er beliggende på arealer, som har været skovbevoksede gennem århundreder og de mange vådområder og mere næringsfattige arealer, præget af flyvesand og aflejringer af grus har udgjort fundamentet for den eksisterende udnyttelse af landskabet. I nationalparkområdet findes flere værdifulde overdrev og lysåbne arealer på de næringsfattige jorde, f.eks. Melby Overdrev, som er afhængige af en særlig pleje eller driftsform for at bevare deres udtryk. Det forventes, at der med oprettelsen af nationalparken vil ske en styrkelse af områdets geologiske og landskabelige værdier bl.a. gennem projekter med pleje af landskabets natur og øget synliggørelse af landskabets former.

Naturværdier

Nationalparkområdet rummer meget væsentlige naturværdier herunder en lang række naturtyper og særlige plante- og dyrearter, som optræder på nationale og internationale lister over fredede eller beskyttelseskrævende arter. Nationalparkområdet omfatter de store skove som Gribsskov, Tisvilde Hegn og skovene omkring Helsingør samt de store søer Arresø, Esrum Sø og Guresø, men rummer også værdifulde kystnære naturområder med klitter samt enge, overdrev, heder, moser og høj-

moser, hvoraf flere er placeret i landskabsstrøg mellem de store Natura 2000-områder. Det vurderes, at en nationalpark f.eks. gennem frivillige aftaler om pleje af arealer vil kunne styrke og bevare naturtyperne, som bl.a. er truet af tilgroning og visse steder af næringsstofbelastning. Naturgenopretningsprojekter samt etablering af spredningskorridorer kan være med til at skabe større og bedre sammenhængende naturområder og der med bevare og styrke naturtypernes kvalitet og mangfoldighed.

Kulturarv

Nationalparkens kulturmiljøer repræsenterer vigtige udsnit af det nordsjællandske kulturlandskab med særlige kendetegn fra kirkens og kongernes brug af området. De værdifulde kulturspor og kulturmiljøer ligger meget tæt og tilføjer nationalparken et unikt præg. Kulturarven spiller en helt central rolle for etableringen af en nationalpark i Nordsjælland, og oprettelsen af nationalparken kan være med til at bevare og synliggøre områdets kulturhistoriske værdier. Med oprettelsen af en nationalpark er der gode muligheder for at styrke allerede igangværende initiativer, og nationalparkens bestyrelse kan med nationalparkplanen desuden sætte fokus på synliggørelse og formidling af de kulturhistoriske værdier og samspillet mellem menneske og natur. Nationalparken kan være med til at understøtte konkrete tiltag i samarbejde med øvrige aktører, herunder kommunerne og de kulturhistoriske museer i området.

Friluftsliv og formidling

Der findes allerede i dag mange og varierede oplevelsesmuligheder og faciliteter for friluftsliv i nationalparkområdet. Formidlingen af de kulturhistoriske værdier i området varetages af en lang

række aktører bl.a. af museerne, kommunerne, Esrum Kloster & Møllegård, slottene og Naturstyrelsen Nordsjælland. Nationalparkens bestyrelse kan i samarbejde med de lokale aktører og lokalbefolkningen understøtte koordineringen af de eksisterende oplevelsestilbud og muligheder, som findes i området. Oprettelsen af nationalparken forventes at give en stigning i antallet af besøgende i området, hvilket kan resultere i øget trafik og slidtage på nogle arealer. Nationalparkbestyrelsen kan være med til at afhjælpe dette gennem samarbejde med kommunerne og lodsejerne. Forsknings- og uddannelsesinstitutioner i området kan sammen med nationalparken også være med til at forene forskning, uddannelse og formidling af nationalparkens indhold og værdier.

Befolkning og erhverv

Nationalparkområdet omfatter udover de store naturarealer både by. Byerne langs kysten samt den ældste og centrale del af Helsingør og Frederiksværk i den vestlige del af nationalparken er attraktive besøgs mål for hele hovedstadsområdet og danner ramme om særligt endags-turisme på grund af de mange kulturhistoriske attraktioner og gode rammer for friluftsliv. Sommerhusturismen og de mange veletablerede initiativer bl.a. omkring lokal fødevarerproduktion og forskellige former for oplevelsesøkonomi er ligeledes af stor betydning for lokalområdet. En kommende nationalpark vil kunne understøtte de mange initiativer, og en brandingeffekt som følge af nationalparkens oprettelse forventes kunne styrke det lokale erhvervsliv. Der vil fortsat være mulighed for at drive og udvikle land- og skovbrugserhverv, da rammevilkårene er de samme indenfor som udenfor nationalparken.

Hvis du vil vide mere

Læs mere om de danske nationalparker på www.danmarksnationalparker.dk

Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen gennemfører sammen med Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød kommuner en række offentlige møder om forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland i høringsperioden:

- Den 11/9 kl. 19-21: Offentligt møde i Gribskov Kommune.
Mødested: Esrum Kloster, Klostergade 12, Esrum, 3230 Græsted
- Den 12/9 kl. 19-21: Offentligt møde i Fredensborg Kommune.
Mødested: Fredensborg Rådhus, Egevangen 3B, 2980 Kokkedal
- Den 13/9 kl. 19-21: Offentligt møde i Halsnæs Kommune.
Mødested: Gjethuset, Gjethusgade 5, 3300 Frederiksværk
- Den 19/9 kl. 19-21: Offentligt møde i Helsingør Kommune.
Mødested: Flynderupgård, Agnetevej 9, 3060 Espergærde
- Den 21/9 kl. 19-21: Offentligt møde i Hillerød Kommune.
Mødested: Hillerød Rådhus, Trollesmindealle 27, 3400 Hillerød

Her kan du give din mening til kende

Høringssvar sendes til Miljøstyrelsen senest den 23. oktober 2017 på mst@mst.dk. Miljø- og fødevarerministeren medtager alle indkomne høringssvar i sin beslutning om oprettelse af Nationalpark Kongernes Nordsjælland, inden bekendtgørelsen underskrives.

Miljø- og Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.mst.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: bea@druidink.dk
Sendt: 14. august 2017 12:23
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes Nordsj.

Til rette vedkommende

Jeg vil gerne tilmeldes kulturtilbuddet i Nationalpark Kongernes Nordsjælland med udgivelsen af min bog "Røde Ran", som jeg netop har lagt sidste hånd på.

Det er jeg blevet opfordret til af Charlotte Scheel fra Halsnæs Kommune. Bogen er en gendigtning af et folkesagn om konger og dronningers færd i Nordsjælland og den mystiske skat, Røde Ran. Skatten er tæt knyttet til egnen omkring Arresø.

Grundlaget for gendigtningen er en udgivelse fra 1862, hvor forfatteren er anonym. Denne version er omstændelig og vanskelig at læse, så jeg har valgt at gendigte den, så nye generationer også kan få glæde af et spændende folkesagn fra vores del af landet.

Bogen vil blive udgivet til næste sommer af Helga Jensen fra Kulturstøberiet, der har til formål at fremme kulturlivet i Nordsjælland. Hendes forlag hedder Rene Linier og er hjemmehørende i Frederiksværk. Selv bor jeg i Tisvilde.

Vi vil også gerne tage på oplæsningsturne med musik og billeder til at give et dybere indtryk af historien, for eksempel på Esrum Kloster, skoler, gymnasier, biblioteker, kulturcafeer og bogbyen.

Jeg ser frem til at høre fra jer, venlig hilsen

Beatrice Rosenkilde Nielsen

Skoleloden 34 3220 Tisvilde - tlf +45 61696268 - email:

bea@druidink.dk

Kort om bogen: 'Røde Ran' er en fantastisk, blodig og magisk fortælling om jagten på den ultimative skat, hvor vi møder en perlerække af historiske personer og får forklaret tilblivelsen af en lang række kendte stednavne fra det nordsjællandske landskab.

Den udtømmelige skat opstår i en fjern oldtid, da den blodtørstige sørøver Vindrød på Arnakke plyndrer Kong Hal - kaldet Righald - fra Hals Næs. Byttet slås sammen med Rødes øvrige ran og kaldes "Røde Ran". I de næste 2000 år slås konger, riddere, biskopper og bønder om Røde Ran. Skatten er beskyttet af en forbandelse og vogtes af to overnaturlige væsener, der kan skifte ham; den ene som varulv og heks, den anden, trolden Ram, som smed og kæmpe-flagermus.

Røde Ran dukker op anden gang, da Skjalm Hvides sønner, Asser og Ebbe, besøger onkel Audes borg ved Arresø, og Kong Erik Ejegod med frillesønnerne Harald og Erik kommer til jagt-selskab. Denne del ender med, at Absalon Assersøn Hvide råder over skatten med stor klogskab, bygger kirker, katedraler og reformerer landbruget.

Tredie gang dukker skatten op i Kong Hans regeringstid. Magtkampe mellem Rigshofmester Laxman, Cantsler Johan og Oluf Oxe, ejer af Asserbo Slot, hvor Røde Ran er skjult, fører til optøjer, landsforrædderi og henrettelser. Asserbo Slot brænder ned "og rejser sig aldrig siden". Sten Sture gør oprør i Sverige, og vi mister Sverige og Norge.

Sagnet ender med en farce. Flere hundrede år efter forsøger nogen at grave skatten op ved Vinderød kirke og kommer ynkeligt af dage. Så skatten ligger der endnu.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Malene Kamstrup <malene@maarumlam.dk>
Sendt: 17. oktober 2017 19:43
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: Re: Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen
Vedhæftede filer: Høring om nationalpark.DOCX
Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7140004

Hej Eva
Ja, det ser da lidt mærkeligt ud...
Her får du det vedlagte dokument:

Venlig hilsen
Malene Kamstrup

Den 16. okt. 2017 kl. 14.35 skrev Eva Tørning Svendsen <evats@mst.dk>:

Kære Malene Kamstrup

Jeg skal for god ordens skyld høre, om der skulle have været et vedhæftet dokument med denne?

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse

Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø

Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

<Postbilag.eml>

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst

9. september 2017

Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen

Tak for muligheden for at kommentere jeres udkast til afgrænsningen af den nye nationalpark. I dette brev foreslår vi, at vores ejendom kommer med i nationalparken. På det vedlagte kort kan I se hvor ejendommen er.

Naturnært landbrug

Vi driver et lille landbrug på syv ha. På markerne dyrker vi græs, der er foder til vores får. Markerne dyrker vi uden brug af sprøjtemidler, og kun med et minimalt brug af kunstgødning. Antallet af får og lam pr. lavt, og det er med andre ord et ekstensivt landbrug med plads til læbælter, mm. De slagtede lam sælger vi privat, og dyrenes trivsel og velfærd er vores primære fokus.

Tværs over den ene mark løber Hessemose Å, hvor vandet kommer fra Grønnekilde og Hvidekilde i Gribskov.

Landbrugsstyrelsen har i juni 2017 udpeget arealer, der er dyrket på en så miljøvenlig måde, at man kan producere økologisk honning. Det kan vi desværre ikke fra vores areal, men der er mindre end 100 m til det nærmeste godkendte areal. Se de udpegede arealer på det vedlagte kort.

Vi synes derfor, at dette lille landbrug, der drevet lige så naturnært som Gribskov, kan bidrage med naturværdier til nationalparken.

Sammenhængende arealer

I har ønsket at nationalparken skal bestå af sammenhængende arealer. Det giver de bedste muligheder for spredning af flora og fauna. Alligevel er forslaget endt med at, en enlig lystejeendom øst for Ejlstrop er kommet med. En enlig økologisk lammeproducent ved Højbjerg Hegn er også kommet med. Disse to arealer er forbundet med den øvrige del af nationalparken med Pøleå og en cykelsti.

Dette kan vi kun forstå på den måde, at det er nok, at arealerne hænger sammen med et vandløb.

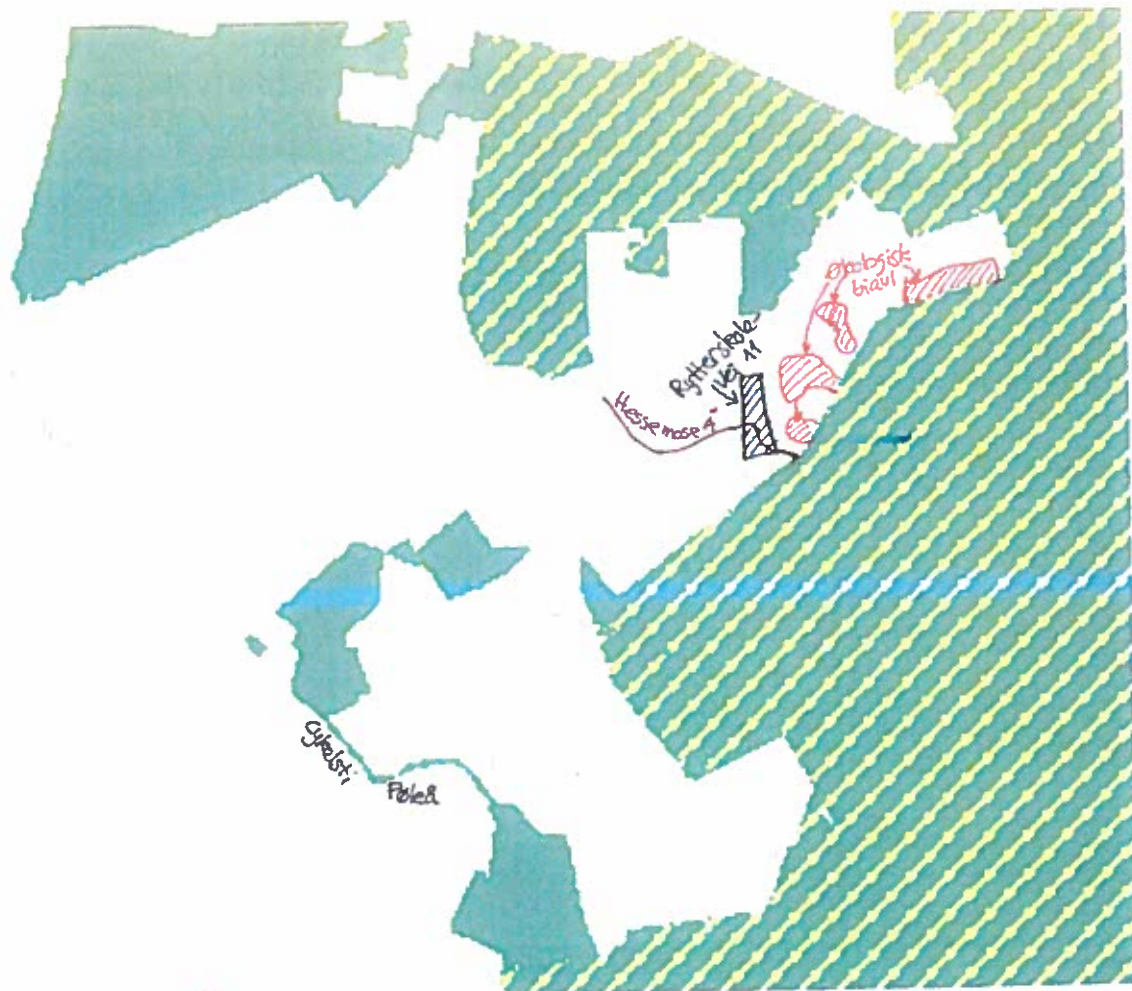
Nationalparkens formål

Nationalparkens hovedformål er at give bedre muligheder for flora og fauna i at udfolde sig og sprede sig mellem de i forvejen beskyttede arealer. Netop dette synes vi, at vores ekstensive landbrug kan bidrage til. Vi har mose, vandløb og overdrev, der kunne få meget rigere natur, hvis de fik lidt hjælp udefra.

Vi har derimod vanskeligt ved at se hvad købmanden i Alsønderup, bageren i Hornbæk, stålvalseværket i Frederiksværk og borgeren i Ålsgårde bidrager mere med til nationalparken, end vores arealer gør. I forhold til disse bysamfund synes vi, at det vil øge nationalparkens troværdighed med at fremme en rigere natur, at tage naturvenlige landbrug som vores med i nationalparken.

Har I spørgsmål til dette, er I velkomne til at ringe eller skrive.

Venlig hilsen
Malene Kamstrup
Kasper Østerbye
Rytterskolevej 11
3230 Græsted
6170 7154

Eva Tørning Svendsen

Fra: Anne Mette Munk <anne.m.munk@gmail.com>
Sendt: 17. oktober 2017 21:02
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar Nationalparken Kongernes Nordsjælland

CVR 25682122 Miljøministeriet
V. Eva Svendsen

HØRINGSSVAR NATIONALPARKEN KONGERNES NORDSJÆLLAND
Vedrørende Ejer Ole Ejler Rasmussen
Ågerupvej 29
3200 Helsingør
Gåselandsgården

Jeg, Ole Ejler Rasmussen, er interesseret i at komme med i Nationalparken Kongernes Nordsjælland. Jeg har søgt før, men der har det ikke kunnet lade sig gøre.
Gåselandsgården, Ågerup By, Ramløse
4.a. m.fl.
Vurderet areal 210867 Ha.

Med Venlig Hilsen
Ole Ejler Rasmussen

Gåselandsgården

Sendt fra min iPad

Eva Tørning Svendsen

Fra: Marcus Pedersen <marcus.pedersen@post.tele.dk>
Sendt: 18. oktober 2017 12:14
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Nationalpark Kongernes Nordsjælland, høringssvar.
Vedhæftede filer: MTB 17.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7140911

Til Miljøstyrelsen.

Hermed følger et høringssvar vedrørende nationalparken (frist: 23.10 2017).

Med venlig hilsen

Aa. Marcus Pedersen

Høringssvar vedrørende: "Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland".

Med henvisning til det offentlige møde i Frederiksværk den 13. september 2017 om: "Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland", skal jeg hermed gøre opmærksom på følgende forhold.

I Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland hedder det bl.a. om formålet i § 2: 1), 2) og 3): At formålet er, at bevare, styrke og udvikle naturen, geologiske værdier og kulturhistoriske helheder m.m.

Det hedder endvidere i § 3: 7) og 8) bl.a.: At friluftsliv skal ske på et bæredygtigt grundlag, og at sårbare naturområder skal beskyttes mod slitage og forstyrrelse....

Ovennævnte formål kan ikke tilgodeses samtidig for så vidt angår Mountainbike – aktiviteterne, som de praktiseres i dag.

MTB-aktiviteterne er i voldsom vækst, og de frembyder:

Ødelæggelse af skoven og slitage på jordbunden permanent.

Forstyrrelse af fugle- og dyreliv.

MTB- sporene er skæmmende i terrænet, de er permanente og ødelæggende for andre skovgæsters naturoplevelse.

Rytterne er et fremmed element (ofte støjende i flok) i naturen.

Rytternes hastighed er ofte høj, og risikoen for trafikuheld er høj.

Min opfattelse er: at ovennævnte formål er uforenelige, og at MTB -aktiviteter må forbydes i nationalparken eller begrænses til meget små områder. Alternativt at skoven udtages af Nationalparken.

Et eksempel:

I Tisvilde Hegn og Asserbo Plantage er anlagt / anlægges for tiden et 27 km langt officielt MTB-spor, hvilket betyder, at hele skoven er domineret af sporet. Hertil kommer til- og frakørsel til sporet. Rytterne kommer langvejs fra med cyklerne på biler til de 10 omkringliggende P-pladser, og rytterne kører i forvejen "overalt": I terrænet, på vandrestier, bronzealder høje, i klitter og på blødbundsarealer. Aktiviteten er stigende og viser med al tydelighed, at ovennævnte formålshensyn ikke kan varetages samtidigt. Mange biotoper er totalt ændret og synsindtrykket for andre

skovgæster er stærkt skæmmet. Netop Tisvilde Hegn har en unik natur og historie og har en meget sårbar jordbund.

Det kan undre, at et permanent MTB - spor etableres medens et forslag til nationalpark forhandles.

Det bemærkes endvidere, at den foreliggende nationalparkløsning har bevæget sig langt fra intentionerne i Vilhjelms-udvalgets forslag til etablering af naturområder.

Med venlig hilsen

Aa. Marcus Pedersen, forstkandidat.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Esben Ingerslev <esben.ingerslev@gmail.com>
Sendt: 18. oktober 2017 13:10
Til: Eva Tørning Svendsen; MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Fwd: Høbjerg Hegn som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Brev til Fødevare- og Miljøminister Esben Lunde Larsen, 18.10.2017.DOCX; Brev til Fødevare- og Miljøminister Esben Lunde Larsen, 21.09.2017.DOCX; Svar på henvendelse til miljø- og fødevareministeren.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7141580

Til Miljø- og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen

Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Att.: Fuldmægtig Eva Tørning Svendsen

Kære Eva Tørning Svendsen

Hermed fremsender jeg mit brev til Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen af dags dato som svar på det den 29. september 2017 modtagne brev fra Miljøstyrelsen ved chefkonsulent Johan Husfeldt.

Mine breve til Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen dateret henholdsvis 21. september 2017 og 18. oktober 2017 udgør således som helhed mit høringssvar i forbindelse med høringen med frist den 23. oktober 2017.

Med de venligste hilsener,

Esben Ingerslev

Heldgård og Røjlegård
Kæderupvej 3 og 8
DK-3200 Helsinge

esben.ingerslev@gmail.com
Mob. +45 40 45 00 77

----- Videresendte meddelelser -----

Fra: Esben Ingerslev <esben.ingerslev@gmail.com>

Dato: 18. oktober 2017 kl. 12.57

Emne: Fwd: Høbjerg Hegn som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Til: ministeren@mfvm.dk

Til: Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen, Miljø- og Fødevareministeriet

Kære Esben Lunde Larsen

Jeg vedhæfter til denne mail mit brev til dig af 21. september 2017, det fra Miljøstyrelsen modtagne svar af 29. september 2017 og mit brev til dig af dags dato vedrørende Høbjerg Hegn i Gribskov Kommune i håbet om, at dette hegn, på samme måde som de øvrige hegn i Gribskov Kommune, kan blive en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Jeg håber denne gang at modtage en besvarelse af mine spørgsmål i det vedhæftede brev af dags dato.

Med de venligste hilsener,

Esben Ingerslev

Heldgård og Røjlegård
Kæderupvej 3 og 8
DK-3200 Helsinge

esben.ingerslev@gmail.com
Mob. [+45 40 45 00 77](tel:+4540450077)

----- Videresendte meddelelser -----

Fra: **Esben Ingerslev** <esben.ingerslev@gmail.com>

Dato: 21. september 2017 kl. 14.24

Emne: Høbjerg Hegn som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Til: ministeren@mfvm.dk

Til: Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen, Miljø- og Fødevareministeriet

Kære Esben Lunde Larsen

Jeg vedhæfter til denne mail mit brev til dig af dags dato vedrørende Høbjerg Hegn i Gribskov Kommune i håbet om, at dette hegn, på samme måde som de øvrige hegn i Gribskov Kommune, kan blive en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

På forhånd tak for din besvarelse af det vedhæftede brev og forhåbentlig også på forhånd tak for din indsats for at sikre, at Høbjerg Hegn bliver en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med de venligste hilsener,

Esben Ingerslev

Heldgård og Røjlegård

Kæderupvej 3 og 8
DK-3200 Helsingør

esben.ingerslev@gmail.com
Mob. +45 40 45 00 77

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

esben.ingerslev@gmail.com

Naturbeskyttelse
Ref. EVATS
J.nr. 001-18200
Den 29. september 2017

Kære Esben Ingerslev

Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen har bedt Miljøstyrelsen om at takke for og besvare din henvendelse af 21. september om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Kommunerne fik i efteråret 2016 en mulighed for at fremsende et revideret forslag til nationalpark den 1. februar 2017. Baggrunden var en forventning i kommunerne om, at en udvidet proces kunne få flere lodsejere til frivilligt at indgå i projektet, og at det kunne bidrage til at skabe en mere sammenhængende nationalpark.

Kommunerne indsendte på den baggrund 1. februar 2017 et revideret forslag til afgrænsning af nationalparken, som danner baggrund for det forslag, der nu er i offentlig høring. Der er dog foretaget mindre justeringer, hvilket svarer til tidligere oprettelsesprocesser. Højbjerg Hegn indgår således blandt andet ikke i ministerens forslag.

Den endelige beslutning om nationalparkens afgrænsning træffes først på baggrund af den offentlige høring som en del af den samlede politiske beslutning i forligskredsen om oprettelsen af nationalparken. Du er naturligvis velkommen til at indsende et høringssvar til Miljøstyrelsen senest den 23. oktober med dine synspunkter, så de kan indgå i grundlaget for den endelige politiske beslutning om bl.a. nationalparkens afgrænsning.

Med venlig hilsen

Johan Husfeldt
Chefkonsulent

Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen

Helsinge, den 21. september 2017

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotholmsgade 12

1216 København K

Højbjerg Hegn som en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland

Kære Esben Lunde Larsen

I forbindelse med den udvidede kommunale proces frem til 1. februar 2017 har Gribskov Kommune ønsket, at Højbjerg Hegn skulle blive en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland, idet Højbjerg Hegn blev forbundet med Gribskov via indmeldelsen af mine landbrugsarealer beliggende på Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsinge og Stirute nr. 32 - Syd, Pøleåstien.

Miljø- og Fødevareministeriet har i juni 2017 fremsendt oplægget "Debat og information, Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland", som blev præsenteret ved Miljøministeriets informationsmøde i Gribskov Kommune mandag den 11. september 2017 på Esrum Kloster i Esrum. Af dette debatoplæg fremgår det på kortet side 4 - 5, at Højbjerg Hegn ikke er medtaget i det foreliggende forslag til høring om nationalparkens afgrænsning.

Jeg vedhæfter på side 3 af dette brev et lille udsnit af kortet fra ministeriets oplæg til afgrænsning af nationalparken, hvor det fremgår, at Højbjerg Hegn i centrum af udsnittet ikke er medtaget som en del af nationalparkens nuværende afgrænsning.

I forbindelse med informationsmødet den 11. september 2017 på Esrum Kloster spurgte jeg, hvorfor Højbjerg Hegn ikke længere er en del af det nuværende forslag til afgrænsning af nationalparken, og jeg fik af flere mødedeltagere følgende svar:

"Det er en politisk beslutning".

Jeg henvender mig derfor til dig med følgende spørgsmål:

Hvad er baggrunden for den politiske beslutning om, at Højbjerg Hegn, ifølge det foreliggende forslag til nationalparken, ikke er medtaget som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland?

Da det foreliggende forslag til afgrænsning af nationalparken er i høring til og med den 23. oktober 2017 anmoder derfor venligst om at modtage dit svar på mit spørgsmål oven for i god tid inden høringsfristens udløb, således at der vil være mulighed for, at jeg i samråd med såvel Gribskov Kommune og den nystiftede Forening af Landbrugere i Nationalparken Kongernes Nordsjælland www.npkn.dk kan fremsende et høringsvar til Miljøstyrelsen inden høringsfristens udløb.

Til din orientering blev der i TV2 Lorry den 26. januar 2017 vist et indslag om den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland, hvor jeg som en af deltagerne i indslaget udtaler, at Høbjerg Hegn via mine marker på Kæderupvej i Helsingør forventes at blive en del af den kommende nationalpark. Det er stadig muligt at se indslaget i Tv2 Lorry på følgende link:

<http://www.tv2lorry.dk/nyheder/26-01-2017/1930/nationalparken-er-snart-klar?autoplay=1#player>

Mine udtalelser i TV2 Lorry den 26. januar 2017 er således ikke længere i overensstemmelse med Gribskov Kommunes ønske og indstilling til ministeriet om afgrænsningen af den kommende nationalpark, som det fremgår Miljø- og Fødevarerministeriets reviderede forslag af juni 2017.

Det kan ikke udelukkes, at TV2 Lorry i forbindelse med den indeværende høringsrunde vil følge op på indslaget fra den 26. januar 2017. Jeg håber derfor, at dit svar på mit spørgsmål ovenfor vil give en meningsfuld forklaring på, hvad baggrunden er for den politiske beslutning om, at Høbjerg Hegn ikke skal være en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland, så seerne, i et eventuelt kommende indslag om nationalparken i TV2 Lorry, ligeledes kan få en fyldestgørende orientering om baggrunden for denne politiske beslutning.

Vi er mange i Gribskov Kommune, ikke mindst medlemmerne af den nystiftede Forening af Landbrugere i Nationalparken Kongernes Nordsjælland www.npkn.dk som arbejder for, at nationalparken bliver så stor som mulig. På vegne af foreningens medlemmer og på mange borgeres vegne i Gribskov Kommune håber jeg dog stadig, at den nuværende politiske beslutning om ikke at medtage Høbjerg Hegn til Nationalparken Kongernes Nordsjælland kan omgøres, således af Høbjerg Hegn, på samme måde som de øvrige hegn i Gribskov Kommune, bliver en del af den fremtidige Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

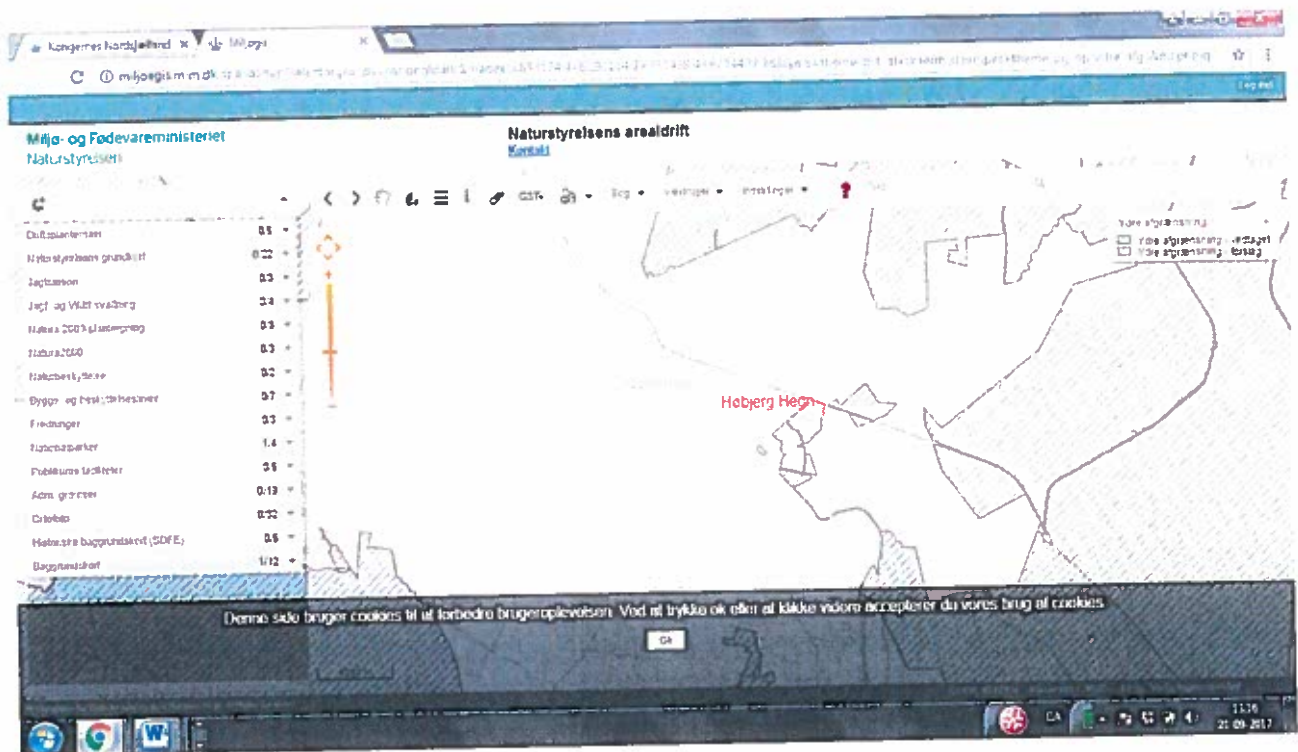
På forhånd mange tak for dit svar på denne forespørgsel og forhåbentlig også på forhånd tak for din indsats for at sikre, at Høbjerg Hegn bliver en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen,

Esben Ingerslev

Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsingør

esben.ingerslev@gmail.com

Til: Miljø- og Fødevareminister Esben Lund Larsen

Helsinge, den 18. oktober 2017

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotholmsgade 12

1216 København K

Kære Esben Lunde Larsen

Med henvisning til min skrivelse dateret 21. september 2017 til dig har jeg modtaget svar fra Miljøstyrelsen ved chefkonsulent Johan Husfeldt den 29. september 2017.

Af svaret fremgår det som følger:

"Kommunerne indsendte den 1. februar 2017 et revideret forslag til afgrænsning af nationalparken, som danner baggrund for det forslag, der nu er i offentlig høring. Der er dog foretaget mindre justeringer, hvilket svarer til tidligere oprettelsesprocesser. Høbjerg Hegn indgår således blandt andet ikke i ministerens forslag".

Jeg må på grundlag af dette svar konstatere, at jeg ikke har fået svar på mit spørgsmål i mit brev dateret 21. september 2017, som jeg hermed skal gentage:

"Hvad er baggrunden for ministerens beslutning om, at Høbjerg Hegn, i det foreliggende forslag til nationalparken, ikke er medtaget som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland?"

Jeg genfremsætter hermed mit spørgsmål endnu en gang i håbet om at modtage et svar herpå.

Samtidig skal jeg hermed endnu en gang venligst anmode om, at denne nuværende beslutning om ikke at medtage Høbjerg Hegn i den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland tages op til fornyet vurdering i forbindelse med indeværende høring med høringsfrist den 23. oktober 2017.

Med venlig hilsen,

Esben Ingerslev

Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsinge

esben.ingerslev@gmail.com

Eva Tørning Svendsen

Fra: Esben Ingerslev <esben.ingerslev@gmail.com>
Sendt: 18. oktober 2017 13:10
Til: Eva Tørning Svendsen; MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Fwd: Højbjerg Hegn som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Brev til Fødevare- og Miljøminister Esben Lunde Larsen, 18.10.2017.DOCX; Brev til Fødevare- og Miljøminister Esben Lunde Larsen, 21.09.2017.DOCX; Svar på henvendelse til miljø- og fødevareministeren.PDF
Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7141639

Til Miljø- og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen

Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Att.: Fuldmægtig Eva Tørning Svendsen

Kære Eva Tørning Svendsen

Hermed fremsender jeg mit brev til Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen af dags dato som svar på det den 29. september 2017 modtagne brev fra Miljøstyrelsen ved chefkonsulent Johan Husfeldt.

Mine breve til Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen dateret henholdsvis 21. september 2017 og 18. oktober 2017 udgør således som helhed mit høringssvar i forbindelse med høringen med frist den 23. oktober 2017.

Med de venligste hilsener,

Esben Ingerslev

Heldgård og Røjlegård
Kæderupvej 3 og 8
DK-3200 Helsinge

esben.ingerslev@gmail.com
Mob. +45 40 45 00 77

----- Videresendte meddelelser -----

Fra: Esben Ingerslev <esben.ingerslev@gmail.com>

Dato: 18. oktober 2017 kl. 12.57

Emne: Fwd: Højbjerg Hegn som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Til: ministeren@mfv.dk

Til: Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen, Miljø- og Fødevareministeriet

Kære Esben Lunde Larsen

Jeg vedhæfter til denne mail mit brev til dig af 21. september 2017, det fra Miljøstyrelsen modtagne svar af 29. september 2017 og mit brev til dig af dags dato vedrørende Høbjerg Hegn i Gribskov Kommune i håbet om, at dette hegn, på samme måde som de øvrige hegn i Gribskov Kommune, kan blive en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Jeg håber denne gang at modtage en besvarelse af mine spørgsmål i det vedhæftede brev af dags dato.

Med de venligste hilsener,

Esben Ingerslev

Heldgård og Røjlegård
Kæderupvej 3 og 8
DK-3200 Helsinge

esben.ingerslev@gmail.com

Mob. [+45 40 45 00 77](tel:+4540450077)

----- Videresendte meddelelser -----

Fra: **Esben Ingerslev** <esben.ingerslev@gmail.com>

Dato: 21. september 2017 kl. 14.24

Emne: Høbjerg Hegn som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Til: ministeren@mfvm.dk

Til: Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen, Miljø- og Fødevareministeriet

Kære Esben Lunde Larsen

Jeg vedhæfter til denne mail mit brev til dig af dags dato vedrørende Høbjerg Hegn i Gribskov Kommune i håbet om, at dette hegn, på samme måde som de øvrige hegn i Gribskov Kommune, kan blive en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

På forhånd tak for din besvarelse af det vedhæftede brev og forhåbentlig også på forhånd tak for din indsats for at sikre, at Høbjerg Hegn bliver en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med de venligste hilsener,

Esben Ingerslev

Heldgård og Røjlegård

Kæderupvej 3 og 8
DK-3200 Helsingør

esben.ingerslev@gmail.com

Mob. +45 40 45 00 77

Til: Miljø- og Fødevareminister Esben Lund Larsen

Helsinge, den 18. oktober 2017

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotholmsgade 12

1216 København K

Kære Esben Lunde Larsen

Med henvisning til min skrivelse dateret 21. september 2017 til dig har jeg modtaget svar fra Miljøstyrelsen ved chefkonsulent Johan Husfeldt den 29. september 2017.

Af svaret fremgår det som følger:

"Kommunerne indsendte den 1. februar 2017 et revideret forslag til afgrænsning af nationalparken, som danner baggrund for det forslag, der nu er i offentlig høring. Der er dog foretaget mindre justeringer, hvilket svarer til tidligere oprettelsesprocesser. Høbjerg Hegn indgår således blandt andet ikke i ministerens forslag".

Jeg må på grundlag af dette svar konstatere, at jeg ikke har fået svar på mit spørgsmål i mit brev dateret 21. september 2017, som jeg hermed skal gentage:

"Hvad er baggrunden for ministerens beslutning om, at Høbjerg Hegn, i det foreliggende forslag til nationalparken, ikke er medtaget som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland?"

Jeg genfremsætter hermed mit spørgsmål endnu en gang i håbet om at modtage et svar herpå.

Samtidig skal jeg hermed endnu en gang venligst anmode om, at denne nuværende beslutning om ikke at medtage Høbjerg Hegn i den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland tages op til fornyet vurdering i forbindelse med indeværende høring med høringsfrist den 23. oktober 2017.

Med venlig hilsen,

Esben Ingerslev

Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsinge

esben.ingerslev@gmail.com

Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen

Helsinge, den 21. september 2017

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotholmsgade 12

1216 København K

Høbjerg Hegn som en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland

Kære Esben Lunde Larsen

I forbindelse med den udvidede kommunale proces frem til 1. februar 2017 har Gribskov Kommune ønsket, at Høbjerg Hegn skulle blive en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland, idet Høbjerg Hegn blev forbundet med Gribskov via indmeldelsen af mine landbrugsarealer beliggende på Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsinge og Stirute nr. 32 - Syd, Pøleåstien.

Miljø- og Fødevareministeriet har i juni 2017 fremsendt oplægget "Debat og information, Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland", som blev præsenteret ved Miljøministeriets informationsmøde i Gribskov Kommune mandag den 11. september 2017 på Esrum Kloster i Esrum. Af dette debatoplæg fremgår det på kortet side 4 - 5, at Høbjerg Hegn ikke er medtaget i det foreliggende forslag til høring om nationalparkens afgrænsning.

Jeg vedhæfter på side 3 af dette brev et lille udsnit af kortet fra ministeriets oplæg til afgrænsning af nationalparken, hvor det fremgår, at Høbjerg Hegn i centrum af udsnittet ikke er medtaget som en del af nationalparkens nuværende afgrænsning.

I forbindelse med informationsmødet den 11. september 2017 på Esrum Kloster spurgte jeg, hvorfor Høbjerg Hegn ikke længere er en del af det nuværende forslag til afgrænsning af nationalparken, og jeg fik af flere mødedeltagere følgende svar:

"Det er en politisk beslutning".

Jeg henvender mig derfor til dig med følgende spørgsmål:

Hvad er baggrunden for den politiske beslutning om, at Høbjerg Hegn, ifølge det foreliggende forslag til nationalparken, ikke er medtaget som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland?

Da det foreliggende forslag til afgrænsning af nationalparken er i høring til og med den 23. oktober 2017 anmoder derfor venligst om at modtage dit svar på mit spørgsmål oven for i god tid inden høringsfristens udløb, således at der vil være mulighed for, at jeg i samråd med såvel Gribskov Kommune og den nystiftede Forening af Landbrugere i Nationalparken Kongernes Nordsjælland www.npkn.dk kan fremsende et høringsvar til Miljøstyrelsen inden høringsfristens udløb.

Til din orientering blev der i TV2 Lorry den 26. januar 2017 vist et indslag om den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland, hvor jeg som en af deltagerne i indslaget udtaler, at Høbjerg Hegn via mine marker på Kæderupvej i Helsingør forventes at blive en del af den kommende nationalpark. Det er stadig muligt at se indslaget i Tv2 Lorry på følgende link:

<http://www.tv2lorry.dk/nyheder/26-01-2017/1930/nationalparken-er-snart-klar?autoplay=1#player>

Mine udtalelser i TV2 Lorry den 26. januar 2017 er således ikke længere i overensstemmelse med Gribskov Kommunes ønske og indstilling til ministeriet om afgrænsningen af den kommende nationalpark, som det fremgår Miljø- og Fødevareministeriets reviderede forslag af juni 2017.

Det kan ikke udelukkes, at TV2 Lorry i forbindelse med den indeværende høringsrunde vil følge op på indslaget fra den 26. januar 2017. Jeg håber derfor, at dit svar på mit spørgsmål ovenfor vil give en meningsfuld forklaring på, hvad baggrunden er for den politiske beslutning om, at Høbjerg Hegn ikke skal være en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland, så seerne, i et eventuelt kommende indslag om nationalparken i TV2 Lorry, ligeledes kan få en fyldestgørende orientering om baggrunden for denne politiske beslutning.

Vi er mange i Gribskov Kommune, ikke mindst medlemmerne af den nystiftede Forening af Landbrugere i Nationalparken Kongernes Nordsjælland www.npkn.dk som arbejder for, at nationalparken bliver så stor som mulig. På vegne af foreningens medlemmer og på mange borgeres vegne i Gribskov Kommune håber jeg dog stadig, at den nuværende politiske beslutning om ikke at medtage Høbjerg Hegn til Nationalparken Kongernes Nordsjælland kan omgøres, således af Høbjerg Hegn, på samme måde som de øvrige hegn i Gribskov Kommune, bliver en del af den fremtidige Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

På forhånd mange tak for dit svar på denne forespørgsel og forhåbentlig også på forhånd tak for din indsats for at sikre, at Høbjerg Hegn bliver en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen,

Esben Ingerslev

Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsingør

esben.ingerslev@gmail.com

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Udgave: 1. udgave 2017

Naturbeskyttelse
Ref. EVATS
J.nr. 001-18200
Den 29. september 2017

Kære Esben Ingerslev

Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen har bedt Miljøstyrelsen om at takke for og besvare din henvendelse af 21. september om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Kommunerne fik i efteråret 2016 en mulighed for at fremsende et revideret forslag til nationalpark den 1. februar 2017. Baggrunden var en forventning i kommunerne om, at en udvidet proces kunne få flere lodsejere til frivilligt at indgå i projektet, og at det kunne bidrage til at skabe en mere sammenhængende nationalpark.

Kommunerne indsendte på den baggrund 1. februar 2017 et revideret forslag til afgrænsning af nationalparken, som danner baggrund for det forslag, der nu er i offentlig høring. Der er dog foretaget mindre justeringer, hvilket svarer til tidligere oprettelsesprocesser. Højbjerg Hegn indgår således blandt andet ikke i ministerens forslag.

Den endelige beslutning om nationalparkens afgrænsning træffes først på baggrund af den offentlige høring som en del af den samlede politiske beslutning i forligskredsen om oprettelsen af nationalparken. Du er naturligvis velkommen til at indsende et høringssvar til Miljøstyrelsen senest den 23. oktober med dine synspunkter, så de kan indgå i grundlaget for den endelige politiske beslutning om bl.a. nationalparkens afgrænsning.

Med venlig hilsen

Johan Husfeldt
Chefkonsulent

Eva Tørning Svendsen

Fra: Nønne Gry Christensen <nynnegrychristensen@hotmail.com>
Sendt: 18. oktober 2017 23:11
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: stausholm1@privat.dk
Emne: Ansøgning om medlemskab af Kongernes Nordsjælland

Hej

Vi, Henrik Stausholm og Nønne Gry Christensen ønsker at være en del af Kongernes Nordsjælland - inden høringssvaret udløber d. 23. oktober 2017, da vi ønsker at støtte op omkring Kongernes Nordsjællands visioner for at styrke den unikke natur og de smukke landskaber i Nordsjælland.

Vi er ejerne af Auderød Byvej og vores matrikler grænser op til eksisterende forslag:
- Nr. 10A og 10B

- Matrikelnummer: 8 ac Auderød By, Kregme + 8 a Auderød By, Kregme

Har i spørgsmål er i velkomne til at kontakte os.

Mvh

Nønne Gry Christensen og Henrik Stausholm
Auderød Byvej 10A+10B
3300 Frederiksværk
Mobil: 24200330 / 27285645

Fra: Ruth Pedersen <rupe0404@gmail.com>
Sendt: 19. oktober 2017 10:26
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Vedr. Kongernes Nordsjælland

Nordsjælland 19.10

2017

Miljøstyrelsen

Haraldsgade 53

2100 København Ø

Emne: Kommentarer til høringsrunden vedr. forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Dansk Vandrelaug, afdeling Nordsjælland, følger med stor interesse arbejdet med at etablere Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Vi er en af de største lokalafdelinger med over 800 medlemmer og vi er flittige brugere af natur og kultur i Nordsjælland. På den baggrund har bestyrelsen besluttet at benytte høringsrunden til nogle få kommentarer til projektet, som det ser ud lige nu.

I informationshæftet fra juni 2017 er et forslag til sammensætning af en bestyrelse for Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Vi er opmærksom på at nogle af medlemmerne er uomgængelige, men undrer os over to forhold:

- 1) Dansk Skovforening er nævnt som medlem på trods af, at skovområderne i det berørte område stort set ejes af staten; vi vil derfor foreslå at skovforeningen ikke tildeles en plads.
- 2) Af forslaget ses at natur og landbrug er repræsenteret på forskellig vis ligesom kommunernes og brugernes interesser synes dækket ind. Områdets kulturhistoriske udvikling er tilsyneladende ikke repræsenteret i bestyrelsen og det finder vi er en væsentlig mangel ved forslaget. Vi vil derfor foreslå, at der gøres plads i bestyrelsen til en repræsentant for de kulturhistoriske institutioner i området.

I informationshæftet nævnes ganske kort den gode infrastruktur og i denne sammenhæng omtales Esrum Kloster og Møllegård, som vigtigt besøgs- og formidlingscenter i området (side 10). Vi tillader os at gøre opmærksom på at infrastruktur også handler om offentlig trafik og at Esrum Kloster netop er et sted, hvor mennesker, der er afhængige af offentlig transport har svært ved at nå. Vi vil derfor anbefale, at man medtænker tilgængelighed via den offentlige trafik i eventuelle centre for aktiviteter i nationalparken.

Med venlig hilsen

På vegne af turledere og medlemmer i Dansk Vandrelaug, afdeling Nordsjælland

Formand Alice Ebbesen og sekretær Ruth Pedersen

Eva Tørning Svendsen

Fra: Orla Grøn Pedersen <OGP@pixiegene.com>
Sendt: 19. oktober 2017 16:37
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Eva Tørning Svendsen
Emne: Tilmelding af strødam reservatet til Nationalparken K. N.
Vedhæftede filer: Screenshot_20171019-154436.PNG

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7190025

Til miljøstyrelsen

Undertegnede Orla Grøn Pedersen formand for Jarlfonden tilmelder herved på vegne af bestyrelsen Strødam reservatet, Gadevangsvej 109B, 3400 Hillerød til at indgå i Nationalparken Kongerne Nordsjælland.

Strødam reservatet omfatter følgende matrikelnumre jf. vedhæftede oversigt.

Bekræft venligst at I har modtaget denne mail.

Såfremt der i øvrigt måtte være spørgsmål bedes I staks kontakte mig.

Med Venlig hilsen

Orla Grøn Pedersen
Formand for Jarlfonden

Axelborg, Axeltorv 3
DK-1609 København V

T +45 3339 4416 | M +45 2072 2050 | E ogp@pixiegene.com

Noteringstype:

Ejendom

Sagsid for ejendommen:

20145177

Seneste ændringsdato for ejendommen:

06-sep-2002

Matr.nr.	Areal m²	Vejareal m²	Vandkode m²	F	Journalnr.
Gadevang Huse, Nødebo (110851)					
12c	374	374			U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
Ø. Strødam, Nødebo (110858)					
1a	1182872	11590			U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
En del af dette matr.nr. er fredskov 1076488 m²					
2	17183	400			U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
3a	14726	900			U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
5f	64333				U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
En del af dette matr.nr. er fredskov 10000 m²					
5g	112002	0			U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
5h	123532	1720			U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
Dette matr.nr. er fredskov 123532 m²					
5n	1296	0			U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
5o	19118	0			U2013-58771
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					
Dette matr.nr. er fredskov 19118 m²					
Hillerødsholm, Hillerød Jorder (2000758)					
1ez	52370	0			U2002/07055
Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst					

I alt: 10 matr.nr(e) med et samlet areal på: 1587806 m²

[Hjælp](#)

Eva Tørning Svendsen

Fra: Eva Tørning Svendsen
Sendt: 20. oktober 2017 10:57
Til: 'Dan Malberg'
Emne: SV: Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer

Kære Dan Malberg

Vi har modtaget nedenstående høringssvar.

Til brug for den videre behandling af dit høringssvar skal jeg bede dig om at oplyse, hvilket matrikelnummer/-numre det drejer sig om.

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø
Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Fra: Dan Malberg [<mailto:dan@gefioncenter.dk>]

Sendt: 2. oktober 2017 14:07

Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse

Emne: Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer

Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer.

I forbindelse med den høringsrunde, der har været omkring den fremtidige Nationalpark ønsker jeg at trække mit tilsagn tilbage om deltagelse i den fremtidige nationalpark.

Bl.a. pga. den eventuelle fremtidige lovgivning på området og set i lyset af de problemer, der er opstået for lodsejere ved det lignende naturpark-projekt i Molsbjerge.

Jeg vil gerne vente med at tage stilling til deltagelse i Kongernes Nordsjælland til næste optag om 5 år.

Mvh

Dan Malberg
Græstedvej 39
3200 Helsingør

Eva Tørning Svendsen

Fra: Eva Tørning Svendsen
Sendt: 20. oktober 2017 11:11
Til: 'Malene Kamstrup'
Emne: SV: Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen

Kære Malene Kamstrup

Til brug for den videre behandling af dit høringssvar skal jeg bede om oplysning om det pågældende matrikelnummer/matrikelnumre.

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø
Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Fra: Malene Kamstrup [<mailto:malene@maarumlam.dk>]

Sendt: 17. oktober 2017 19:43

Til: Eva Tørning Svendsen

Emne: Re: Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen

Hej Eva

Ja, det ser da lidt mærkeligt ud...

Her får du det vedlagte dokument:

Venlig hilsen
Malene Kamstrup

Den 16. okt. 2017 kl. 14.35 skrev Eva Tørning Svendsen <evats@mst.dk>:

Kære Malene Kamstrup

Jeg skal for god ordens skyld høre, om der skulle have været et vedhæftet dokument med denne?

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø

Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

<Postbilag.eml>

Eva Tørning Svendsen

Fra: Lis og Søren <lisogsoren@gronholtvangen.dk>
Sendt: 21. oktober 2017 10:27
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Kongernes Nordsjælland

Høringssvar

Som grundejer vi det område der er udtaget til at udgøre Nationalparken Kongernes Nordsjælland, samt som formand for Fredensborg Landsbyråd og medlem af Grønholt Landsbylaug, skal jeg hermed anføre følgende ønsker til den kommende Nationalpark.

1. Den oprindelige parforcejagtvej Mosegårdsvej genetableres hvor den er blevet pløjet ned. Herved etableres en naturlig forbindelse mellem Store Dyrehave og Grib skov, en forbindelse der kan anvendes af såvel gående, cyklende som ryttere.
2. De to parforcejagtveje Mosegårdsvej og Jagtvej, som er private fællesveje, indlemmes i UNESCO verdensarven, tilsvarende alle de statsejede jagtveje. Betingelsen herfor fra ejerne er udelukkende, at dette ikke betyder øgede krav til vedligeholdelsen.

Med venlig hilsen

Søren D Schmidt
Grønholtvangen 44
3480 Fredensborg

Eva Tørning Svendsen

Fra: Hannes Stephensen <hannesstephensen@mail.tele.dk>
Sendt: 21. oktober 2017 11:08
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: miljøstyrelsen kongernes nord
Vedhæftede filer: miljøstyrelsen kongernes nord.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224486

2017-10-20

Miljøstyrelsen

Vedr. Kongernes Nordsjælland

Refererende til miljøstyrelsens opslag fremsendes vedhæftet indsigelse vedr. forslaget til Kongernes Nordsjælland. Indsigelsesfristen opgives til 23 oktober hvorfor denne indsigelse er rettidigt fremsendt.

Venlig hilsen

Hannes Stephensen
Arkitekt m.a.a

Holmenevej 24a
3140 Ålsgårde

Phone 40425065

2017-10-20

Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

Haraldsgade 53

2100 København Ø

Vedr. Kongernes Nordsjælland

Kommentar indenfor høringsperioden

Det er glædeligt, at projektet Kongernes Nordsjælland nu er kommet så langt, at en egentlig planlægning af de kulturhistoriske værdier nu kan sættes ind i en større planlægningsmæssig sammenhæng.

Det undrer, at oplægget fremhæver de 3 kongelige slotte, Frederiksborg, Fredensborg og Kronborg, uden at Marienlyst Slot er nævnt.

Slottet og Jardins haveanlæg

Marienlyst Slot er opført af Fr. 2 og udbygget i midten af 1700-tallet af en af Europas mest fremtrædende arkitekter, Nicolas-Henri Jardin i en udformning, der varslede et nybrud fra barokken mod klassicismen. Bygningen fremtræder med en forfinet proportionering og er det eneste velbevarede projekt fra Jardins hånd, hvor man kan opleve både hans eksteriører, interiører og havekunst i et samlet hele, hvilket er med til at sætte dette monument på europakortet. Væsentlige dele af renæssancehavens og Jardins haveanlæg er intakt eller genskabt af havearkitekt Gudmund Nyeland Brandt omkring 1920.

Den romantiske have

Desuden rummer anlægget resterne af en landskabelig have anlagt i slutningen af 1700-tallet af Johan Ludvig Mansa, kendt fra Fredensborg Slot og Frederiksborg slot. Haven ligger på toppen af kystbrinken og er omfattet af den grønne skravering i forslaget til Kongernes Nordsjælland. Hele denne haves idé bygger på en forædling af det bedste i det nordsjællandske landskab og i de enestående tilrettelagte udsigter fra kystbrinken over Sundet og Kattegat. Haven (og udsigten) er berømt af 1800-tallets skribenter herunder H.C. Andersen, som mente, at man skulle helt til Neapel for at finde noget lignende, og Fr.W.B. von Ramdohr (toneangivende tysk diplomat og æstetiker), der udtrykte, at elementernes rigdom, afveksling og livfuldhed gjorde dette landskab til det mest interessante i Europa. Haven omtales også i Kielerprofessoren C.C.L. Hirschfelds berømte havebog Die Theorie der Gartenkunst, Leipzig 1770-85.

Marienlyst, Helsingør gamle bydel, Kronborg og Kongernes Nordsjælland udgør en sammenhæng

Hele Marinlystområdet med sit slot og sine haver danner sammen med Helsingør gamle bydel og Kronborg et enestående historisk sammenhængende potentiale. En hensynsfuld planlægning vil kunne udvikle dette område til noget ganske enestående i Danmark, og de turistmæssige konsekvenser vil kunne blive betydelige. Marienlyst Slot og omgivelser har aldrig været markedsført, og måske derfor er det hele ganske velbevaret, men nu er tiden inde til at sætte slottet og haverne i fokus, ikke mindst fordi der er byggeplaner, der vil gøre genskabelsen af den romantiske haves grundlæggende idé umulig, hvorved nogle umistelige kulturværdier vil gå tabt.

Denne kommentar til projekt Kongernes Nordsjælland har til hensigt:

1. at sætte fokus på Marienlystområdet som en væsentlig del af en større, unik historisk sammenhæng bestående af Kronborg, Helsingør historiske bydel og Marienlyst Slot med tilhørende haver som en tungtvejende del af Kongernes Nordsjælland med et betydeligt potentiale.
2. at støtte forslaget om at udvide områdegrænsen for Kongernes Nordsjælland med de sortskraverede områder mellem kystlinjen og kystbrinken (på begge sider af Nordre Strandvej) som vist i Miljøstyrelsens kortbilag. Herved vil den visuelle og fysiske kontakt mellem den romantiske have og Kattegat kunne opretholdes som en både rekreativ og kulturel værdi af betydelig vægt knyttende sig tæt til hele idéen bag titlen "Kongernes Nordsjælland".

Christoffer Harlang, Professor, arkitekt, m.a.a.

Kjeld von Folsach, Museumsdirektør

Birgitte von Folsach, Museumsinspektør/Curator

Lulu Salto Stephensen, Forfatter, kunsthistoriker, fil. dr.

Hannes Stephensen, Arkitekt, m.a.a. hannesstephensen@mail.tele.dk

Litteratur:

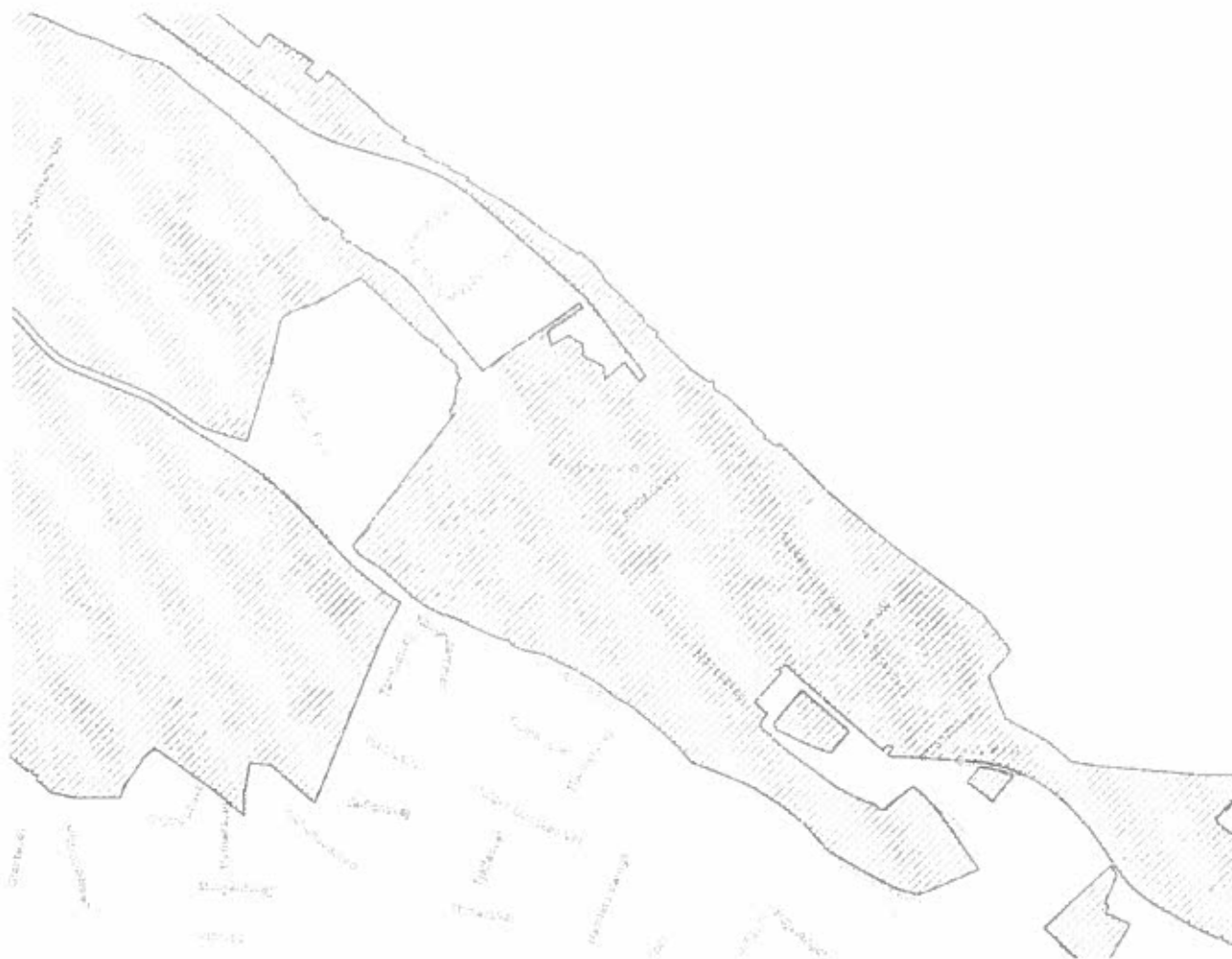
Jan Faye og Hannes Stephensen (red.), *Marienlyst Slot. Det kongelige lystanlæg ved Helsingør*

Christian Ejlers Forlag 1988

Lulu Salto Stephensen, *Danmarks Havekunst*, II, Arkitektens Forlag 2001

Udsnit af Miljøstyrelsens kortbilag

Den romantiske have omfatter arealet fra Marienlyst Slot til og med bebyggelsen Hellebo Park syd for LO højskolen.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Karen Blincoe <blincoe@iciscenter.org>
Sendt: 21. oktober 2017 12:52
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Stig og Vibeke Dahm; dpede@gribskov.dk
Emne: Lodsejer i Kongernes Sjælland

Kære Miljøstyrelse

Venligst send dette tilsagn til rette vedkommende:

Karen Sofie Blincoe og Mervyn Henry Kurlansky
af Petersborgvej 2, Villingerød, 3120 Dronningmølle
ønsker hermed at tilslutte vores ejendom
Matrikel/Ejerlav: 4x Villingerød By, Esbrønderup
til Nationalparken Kongernes Nordsjælland.

Mvh

Karen Blincoe og Mervyn Kurlansky

Karen Blincoe
Petersborgvej 2
DK-3120
Dronningmølle
Denmark
+45 26361344

Eva Tørning Svendsen

Fra: Lewinsky og Hald <lewinsky.hald@lic-mail.dk>
Sendt: 22. oktober 2017 10:57
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: gkp@geus.dk; 'Lise Holm'
Emne: Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Høringssvar Kongernes Nordsjælland udkast.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224500

Til Miljøstyrelsen

Hermed følger bemærkninger fra Nationalkomiteen for Geologi vedr. Forslag til <<...>> Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen

Niels Hald

Nationalkomiteen for Geologi

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk

22. oktober 2017

Vedr. Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Miljøstyrelsen har i juni 2017 udsendt Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Nationalkomiteen for Geologi ønsker i den forbindelse at fremkomme med følgende bemærkninger:

Set fra et geologisk synspunkt er den kommende nationalpark særdeles interessant. Som nævnt i "Målsætninger for Nationalpark Kongernes Nordsjælland" er landskabet grundlæggende skabt af istidens gletsjere i slutningen af sidste istid, mest markant nok Gribskovs bakke- og daldrag. Men de geologiske processer stopper ikke hermed. Stenalderhavet har efterladt sig tydelige spor omkring Arresø, mens sandflugt i nyere tid har overpræget istidslandskabet, især i egnen omkring Tisvilde og Asserbo. Samlet er der tale om en geologisk udviklingshistorie over mange tusinde år, der bl.a. inddrager glacialgeologi, landhævninger og ændringer i havniveau samt klimatiske ændringer.

Hertil kan man lægge gletsjertransporterede sten på de strande, der indgår i nationalparken. De fortæller både om gletsjernes bevægelser og om de geologiske forhold, der hvor de kommer fra.

I overensstemmelse med bemærkningerne i "Målsætninger..." fremgår det af §2, stk. 2, at formålet med at oprette nationalparken er at "bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier i det rigt varierede moræne og dødislandskab".

For at fortsætte denne linje foreslår vi, at § 2 stk. 5 ændres og får følgende ordlyd: at styrke forskning, undervisning og formidling af *naturhistoriske, geologiske, landskabelige og kulturhistoriske samt friluftsmæssige værdier (ændringer i kursiv).*

Denne ændring begrundes vi med, at de færreste efter vores erfaring forbinder ordet naturhistorie med geologi, men kun med botanik og zoologi.

Nationalkomiteen for Geologi.

Formand: Gunver Krarup Pedersen, GEUS, Øster Voldgade 10, 1350 København K

Tilsvarende foreslår vi, at § 3 stk. 9 ændres og får følgende ordlyd: Formidling af nationalparkens *naturhistoriske, geologiske, landskabsmæssige* og kulturhistoriske værdier skal styrkes....
(ændringer i kursiv).

Vi ser med tilfredshed, at det udsendte materiale henviser til Planlovens retningslinjer for kommunernes planlægning vedrørende landskab og geologi og desuden til det daværende Miljøministeriums udpegning af Nationale Geologiske Interesseområder og Nationale Kystlandskaber:

1) Nationale Geologiske Interesseområder er områder, som er udpeget af ministeriet som særlig værdifulde for forståelsen af Danmarks geologiske udvikling. Inden for nationalparkområdet drejer det sig om NGI 211 Tisvilde – istidslandskab, marint forland, indsander og kystklitter. Desværre udgik NGI 144 Søborg Sø af det endelige forslag til nationalpark

2) Nationale kystlandskaber er områder, som er udpeget af ministeriet som særligt værdifulde for at demonstrere spændvidden i det danske kystlandskab. Inden for nationalparkområdet drejer det sig om NK 3, Hornbæk – et karakteristisk eksempel på den nordsjællandske udligningskyst, NK 4 Tisvilde – ligeledes et eksempel på den nordsjællandske udligningskyst, jf. NGI 211, og NK 5, Karlsminde Klint og Kulhus Rende – et klintprofil med et bredt, foranliggende abrasionsflak.

Det er vigtigt at sikre landskaber med karakteristiske geologiske formationer, da de har stor betydning for oplevelsen og forståelsen af de processer, der har ført til landskabets dannelse, jf. Miljøvurderingen.

Under henvisning til geologiens fremtrædende rolle inden for Nationalparken vil vi anbefale, at Nationalparkrådet får en person med viden om de geologiske forhold i området som medlem.

Endelig vil vi anbefale, at der udarbejdes en oversigt over de geologiske forhold inden for Nationalparken, således som det er sket for Nationalpark Skjoldungernes Land (se også Geologisk Tidsskrift, 2017).

På Nationalkomiteens vegne
Med venlig hilsen

Lise Holm

Niels Hald
nh@snm.ku.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Rune Engelbreth Larsen <humanisme.dk@gmail.com>
Sendt: 22. oktober 2017 12:50
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar til bekendtgørelsen for Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: NPKN-hoeringssvar-REL.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224502

MILJØSTYRELSEN

Jeg fremsender hermed høringssvar med forslag til bekendtgørelsen for Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Og jeg vil være taknemmelig for en mail, der bekræfter, at mit høringssvar er modtaget.

Venlig hilsen
Rune Engelbreth Larsen

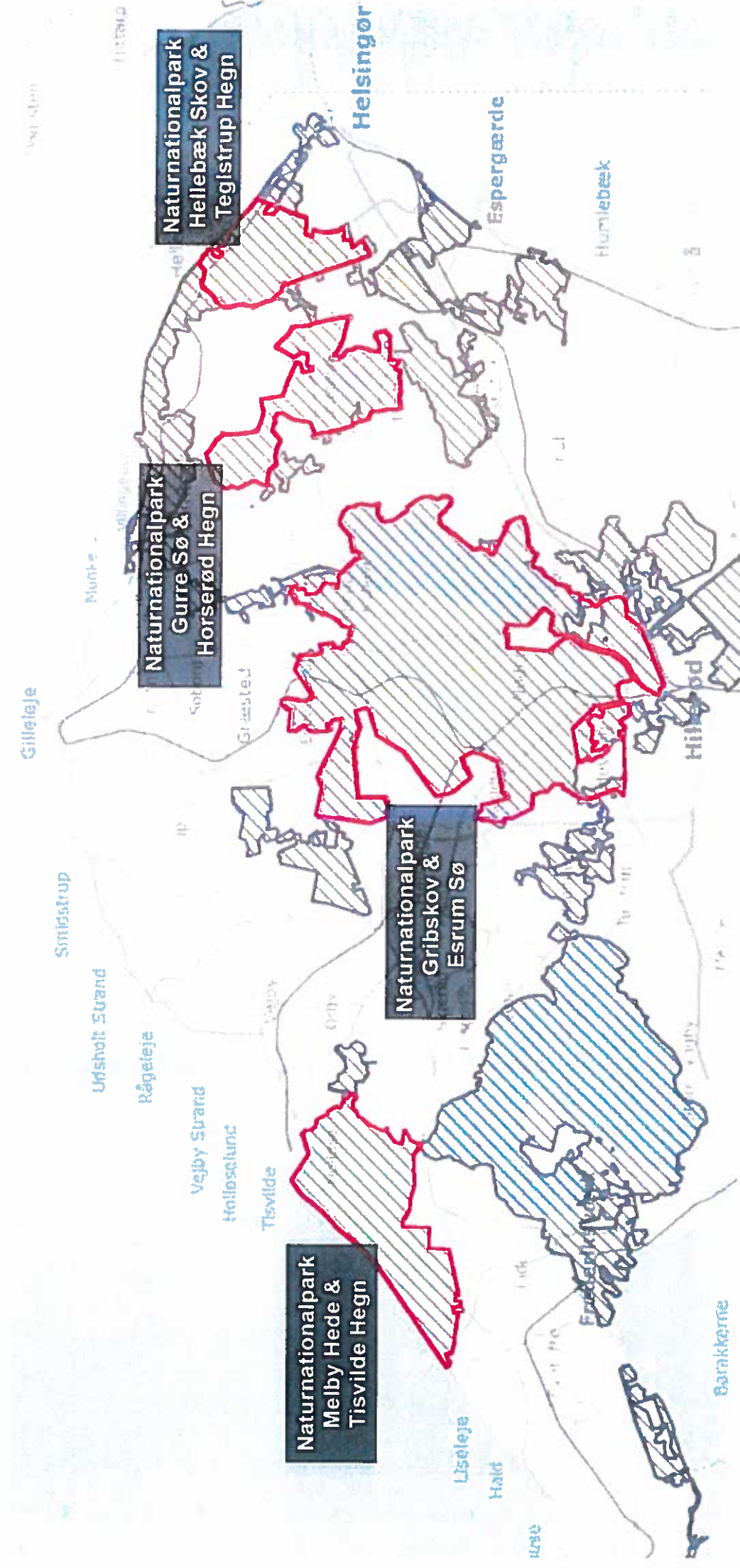

Rune Engelbreth Larsen
Idéhistoriker, forfatter og naturfotograf
Medlem af Etisk Råd
Medlem af Hovedbestyrelsen i Danmarks Naturfredningsforening

M: [+45 40 88 52 25](tel:+4540885225) | E: humanisme.dk@gmail.com |
Foredrag: <http://www.runeengelbreth.dk/foredrag-oversigt> |
www.danarige.dk | www.humanisme.dk | www.forlaget-dana.dk |

HØRINGSSVAR

Nationalpark Kongernes Nordsjælland Forslag til 4 kerneområder på nærliggere præmisser

Af Rune Engelbreth Larsen, 22. oktober 2017

1) Nationalpark Kongernes Nordsjælland bør allerede i nationalparkbekendtgørelsen klargøre behovet for – og oprettelsen af – *store kerneområder*, hvor natur og biodiversitet har førsteprioritet.

2) Endvidere bør den nedsatte *nationalparkstyrelse* afspejle en klar overvågning af fageksper-tise og forvaltningserfaring relateret til natur og biodiversitet (i modsætning til de øvrige nationalparkbestyrelser). Kan dette ikke lade sig gøre, bør der nedsettes en særskilt bestyrelse for naturkerneområdernes vedkommende, og som uafhængigt af den øvrige nationalparkbestyrelse kan udarbejde og træffe beslutning om detaljerede planer med natur og biodiversitet som omdrejningspunkt.

3) *Hovedsiget for nationalparkens kerneområder* være at sikre biodiversitet som omdrejningspunkt og førsteprioritet, undgå produktionsinteresser og udsætte flere større planteadlere til helårsgræsning uden tilskudsføding bag ét ydre heg. Naturligvis med fuld offentlig adgang.

For at eksemplificere punkt 3 er den øvrige del af dette høringssvar baseret på min bog, *Vildere vidder i dansk natur*, der udkom 6. oktober 2017, og som rummer 35 konkrete forslag til naturreservater på naturligere og vildere præmisser inden og uden for Danmarks fem nationalparker. Blandt de 35 forslag er 4 konkrete forslag til kerneområder i Nationalpark Kongernes

Nordsjælland – i det følgende kaldet *nationalparker* for at skelne fra nationalparkernes traditionelle danske koncept. Men disse kerneområder kan i princippet kaldes hvad som helst.

Man kunne foretage en skiltning, som angav, at der her var tale om særlige arealer, hvor natur og biodiversitet fik førsteprioritet – områder, som dermed også ville kunne indføres i internationale IUCN-kriterier til kategori II: 'Nationalpark'.

Finansieringen af etableringsomkostningerne ville formodentlig kunne sikres via fondsstøtte, når der er tale om et projekt af et ambitionsniveau som det fremlagte.

Perspektiverne for grøn turisme ville være kolossale, og de pågældende nationalparker (eller kerneområder) ville kunne give naturværdierne et markant løft.

Eftersom forslagene som nævnt stammer fra en bogudgivelse, bærer teksten i det følgende selvfølgelig også præg af at være en kombination af konkrete forslag, bemærkninger til nuværende forvaltning, omtale af enkelte arter og formidling af sammenhænge, der udgør dele af helhedsbilledet i bogens kontekst.

Jeg har i det følgende alligevel valgt at lade det meste forblive, som det er i bogen, eftersom de konkrete forslag fremgår ganske tydeligt, især i det supplerende kortmateriale med forslag til afgrænsning og indhegning. Her fremgår det også, i hvilket omfang de foreslåede kerneområder overlapper Natura 2000-områder og

paragraf 3-arealer, og hvor der er vigtige naturværdier at beskytte (bioscore-kortet).

Allersidst findes en lang litteraturliste, der også stammer fra bogen, og som derfor rummer mere og andet end den litteratur, som er af direkte relevans for nærværende høringssvar. Men eftersom det ville være et pillearbejde at fjerne litteraturhenvisninger, som måske refererer mere til andre aspekter og kapitler i bogen, har jeg ladet det hele indgå. I alle tilfælde kan man her finde supplerende læsning af faglig betydning for forslagene.

Jeg står naturligvis til rådighed for yderligere oplysninger, hvis det skulle være af interesse – og håber, at ideerne kan bruges.

Venlig hilsen

Rune Engelbreth Larsen

Tlf.: 40 88 52 25

Email: forlagetdana@gmail.com

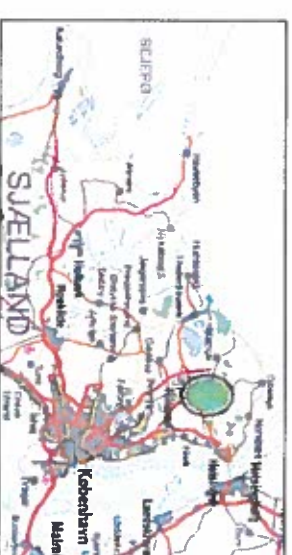

Forslag til skiltning i områder, der bliver udpeget til kerneområder (nationalparker) på naturligere og vildere præmisser.

FORSLAG TIL KERNEOMRÅDE 1

Naturnationalpark

Gribskov & Esrum Sø

Nordsjællands største skovrige

Det gamle træ, o, lad det stå:
Det gamle træ, o, lad det stå,
indtil det dør af ælde.
Så mange ting det husker på,
hvad kan det ikke melde.

H. C. Andersen: »Peters Vise« (1851)

I en bog (og et horingssvar) om potentialet for vildere natur til gavn for både almindelige og truede arter, kan vi ikke undgå at vende tilbage til tommerproduktionens udtalte trussel mod skovarterne. Skovene får ikke lov til at udvikle sig på naturens præmisser, når træer fældes i ung og halvgammel alder i stedet for at blive gamle, dø, falde og råde op i en naturlig cyklus, som meget af skovens liv er afhængigt af.

Samtidig er en stor del af skovens mange soer og moser gennem tiden blevet afvandet for at leue fældningen og øge de tilplannede plan-

tagarealer, hvilket har bidraget yderligere til skovnaturens forarmelse.

De danske skove rummer over 60 procent af samtlige truede arter i Danmark, og 44 procent af alle landets truede arter findes *kun* i skovene – vil vi bevare artsrigdommen i dansk natur, er skov uden tommerproduktion altså særlig vigtig.

Men ophørt hugst behøver ikke betyde, at enhver form for yderligere indgriben dermed er udelukket. Lovskoven bliver først for alvor levested for masser af organismer, når der er mange lovtræer over 150-200 år, men eftersom de almindeligvis er fældet for, vil der i generationer stadig være en udtalt mangel på naturlige mængder af døde og døende træer. Det betyder en mangel på levegrundlag for mange truede arter, som derfor kan nå at uddø, inden skove med ophørt hugst gradvis får en naturlig aldersfordeling og store mængder død ved.

I fem små forsøgsområder i Gribskov eksperimenterer forskere derfor med hårdhændede, men målrettede indgreb for kunstigt at frem-

skynde (effikterne af) træernes aldningproces. Indgrebene består i at forcere det naturligtvis forfald, som den intensive tommerproduktion har forhindret i århundreder ved hjælp af en slags gennemtenkt 'vandalisme'. Nogle træer ringparks, andre udskrues for ild, og altur bliver gennemboret for at efterligne de biodiversitets-gavnige skavanker, som ældre træer får (når de får lov) – og som talrige truede arter er tilpasset.

Så længe naturen er trængt på grund af naturforarmende indgreb gennem årtier og århundreder, kan det være nødvendigt at foretage naturbevarende indgreb, der 'retter op' på regnskabet igen – men målet er at skovnaturen fremadrettet bliver selvopretholdende i videst muligt omfang.

Hvorfor vildskov lige dér?

Gribskov er en af landets mest artsrige skove, hvilket betyder at her også er mange truede arter at beskytte, hvorfor netop denne skov er

betydningsfuld. Af samme grund har Gribskov gentagne gange været i spil for at få vildere dansk skovnatur på naturligere præmisser. Eksempelvis har Verdensnaturfonden udgivet rapporten *Dansk skovnatur*, der opstiller en kvalitativ sammenligning af otte større danske skovkomplekser med henblik på at vurdere potentialer for »vidtsomme skovlandskaber« til gavn for en skovnatur i balance (Thomsen 2000), og her fremhæves især Gribskov som oplagt.

Forskere, der også siden har pegt på vigtigheden af at lade skovnaturen være urørt og i det hele taget gøre en ekstra indsats for biodiversiteten, har ligledes inkluderet Gribskov blandt de meget vigtige danske naturarealer (Ejrnæs m.fl. 2014, Petersen m.fl. 2016).

Staten ejer så godt som hele skoven på det afgrænsede areal, hvorfor der (næsten) ikke er private skovejere eller andre private lodsejere at tage hensyn til eller købe ud – det er med andre ord alene et politisk spørgsmål, om hele eller dele af skovens formål skal reserveres til naturens gavn på naturligere præmisser. Eller ej.

Stort set. For forslaget inkluderer også Rangeskov og Stordam Plantage, der udgør Stordam Naturreservat og for Stordam Engso. Reservatet er ejet af Københavns Universitet og lukket for offentligheden, men kunne indgå som vigtig del af sammenhængen med forskningsmessig interesse på samme præmisser som i dag.

Endelig er det oplagt, at Esrums So inddrages for at få et større område med sammenhæng og

samspil mellem den store artsrige skov og den store artsrige so, der også er studeret og beskrevet internationalt. Tilstræber vi at få naturverdiene i centrum, burde dette også indelævere en forbedring af soens naturtilstand – f.eks. er fosforkoncentrationen og et markbart de senere årter her, om end soen er meget mindre næringsbelastet end danske søer i almindelighed (Gronning & Lind 2004).

Gribskov og Esrums So udgør næsten et komplet Natura 2000-område, der bl.a. skal sikre gunstig bevaringsstatus for stor keruglidsmed, bæklamper, stor vandsalamander og mosarten grøn buxbaumia. På udpegningsgrundlaget er desuden yngleglugene hvepsvægg, rød glente, fiskeørn, pletet rørsvælg, isingl, rødloppet luglekonge, sortspætte og rødtygget tornskade.

Men i det store skov- og soområde er der observeret mange flere spændende arter, bl.a. hvidvinget korsnab, mosehornugle og korttået ureløber, og i 2016 yngtede de sjældne rovfugle havorn, fiskeørn og rød glente alle for første gang med succes i Gribskov. Man kan også være heldig (eller dygtig) og finde sjældne svampe som flammesporersvamp, skinnende laksporsvamp, rosa pastelsporersvamp, jilblåret mørkehat, grøn farvetunge og dråbe kodsportsvamp – navne, hvis associationsrigdom får en række plantearter til at blegne.

I november 2015 fandt forskere desuden den meget sjældne svamp *entoloma pluticinilis* i Gribskov (og Suscups Skov) – men den afventer vist

Naturnationalpark Gribskov & Esrums So – forløb til 79 km. drøtliometer til næste natur i Naturnationalpark Kongens Lyngby.

stadig at få et lige så fantastisk dansk navn som mange af sine svampefæller.

Gribskov er desuden hjem for alle fire danske hjortearter, kronbjerg, rådyr, sika og dindyr – f.eks. lever her landets største bestand af dindyr.

Mere græsningsskov, flere vådområder

Afkundig af skovene, fældning af træerne og manglende større planteadere er de tre hoved-

årsager til det store pres på livets mangfoldighed i skoven, om end Naturstyrelsen har genoprettet en del skovpartier i de senere år.

Ved Store og Lille Hessemose i den nordlige ende af skoven har skovenge og moser fået plads som følge af målrettede rydninger og skovgræsning, der genetablerer nogle af forudsætningerne for et mere åbent skovlandskab.

Der er og har været græsning flere steder i Gribskov, bl.a. på Odderdamsengene, Stenholt Indelukke og de lysåbne arealer ved Solbjerg Engso og Strødam Engso. På Ulvedalslejtene omkring Sandskredssøen er der udsat islandsk heste til helårsgræsning på ca. 35 hektar, og efter omfattende rydninger af rodgran fremstår området i dag som en kuperet skovlejt.

Græsningen er imidlertid ikke altid lige hensigtsmæssigt ultræktlagt, for jo mindre det ligner de naturlige forhold, desto mindre gavner det – brugen af tilskudsfeeding om vinteren skaber således en unaturlig fodeogsomhedsalder.

Over en længere årrække har Naturstyrelsen også lægt hul på at genetablere naturlige vandforhold i en række områder i skoven, hvor moser, enge, kær og søer har været tørlagt. I 1800-tallet blev Gribskov således gennemskåret af mere end 500 kilometer håndgravede grøfter, der skulle transportere vandet væk fra skoven. Hensigten var og er at skabe bedre forhold for lømmerproduktionen på bekostning af naturen – det er jo lettere at komme frem med skovningsmaskinerne på en tør skovbund, og der er plads

til flere træer, hvis vådområder fjernes. Men oprindeligt var Gribskov langtfra det plantagerne mørke, der især kom til at kendetegne mange danske skove i 1800- og 1900-tallet – faktisk bestod over en fjerdedel af Gribskov i begyndelsen af 1800-tallet af lysåbne arealer (moser, enge, søer, damme, sletter og græsland).

Fra anden halvdel af 1980'erne begyndte man dog at genoprette vådområder i Gribskov, og siden 1992 er der bogstavelig talt søsat en lang række projekter med det specifikke formål at få mere vand tilbage i skoven.

Over tid er det planen at udvide det samlede areal af vådområder fra de ca. 5 procent, de dækkede i 2006, til 15 procent af skovens areal. I 2016 havde man nået 9 procent, og en af naturens egne naturgenoprettere er tilnærmelig en fremadrettet nøglerolle i denne plan: bæveren.

Ved at bygge damninger og oversvømme arealer skaber den flere levesteder og dynamisk foranderlighed, ikke blot i form af vådområder, men også mere død ved i form af spåner og vælede stammer.

Inspireret af successen med udsætningen af 18 bævere i Klosterheden i 1999 udsatte Naturstyrelsen 23 jyske bævere ved Arreso i 2009-2011. I modsetting til den jyske bestand har den nordsjællandske dog kun haft en beskedent tilvækst de første år. I 2017 anslås 42 individer (Vorm 2017), hvor den jyske bestand voksede fra 18 til 45 dyr på blot tre år og efter 15 år blev anslået til over 200 (Berthelsen & Nitschke

På slæbde

2015). Men den første bæverdemning er blevet set i Gribskov i 2017, og det forventes, at bestanden fremadrettet vil vokse som i Jylland.

Som noget nyt har man i 2009 også udpeget et såkaldt jagt- og forsværrelsesfri område nord for Sandskredssøen omkring Osstrup Væng. På 190 hektar vækkes hjortevildtet til, at eventuelle skovgæster højst skyder med kammerter, hvilket gør dem mere rolige og derfor lettere at observere (ligesom man f.eks. kender det fra et tilsvarende jagtfrit område ved Grøtrup Langso i Vestsjælland, hvor krondyr ofte kan ses på de

åbne vidder midt om dagen). På frimærke efter frimærke har Naturskyrelsen med andre ord gjort en indsats for at sikre den artsrige skovnatur og bidrage til forskningsprojekter af stor relevans.

Men det er en meget stor skov, og der er stadig meget lang vej til, at Gribskov bliver en naturlig skov – det kræver flere genetablerede vidområder, et stop for tommeprодукtionen og flere forskellige større plantecdere.

Vildskov i etaper

Som nævnt rummer Gribskov i forvejen fire forskellige hjortearter og bæveren er ankommet, men med yderligere fire vigtige plantecdere vil den blive en helt unik skov med en variation, der måske ikke er set i danske skove i tusinder af år – men som ikke desto mindre engang har været en historisk mulighed: vildhest, vildkser, elge og vildsvin.

Vildsvin roder rundt i skovbunden og skaber derved huller i vegetationen, hvor nye planter kan spire, ligesom der hænger fro fast i deres pels og afløring, som derved transporteres vid omkring og spredes. Elge vil også trives i en dansk skov på naturlige premisser – når 'Nordens giral' står på bagbenene, kan den rde lov i op til tre meters højde og udnytte en fødeniche, ingen af de ovrigte store plantecdere kan.

Ifølge forskere er der plads til en dansk bestand på ca. 4.400 elge, fordelt på 25 delområder

i hele landet, hvor Gribskov er én af de fremhævede lokaliteter (Sunde & Olesen 2007).

Hvis hele Gribskov bliver vildskov, vil her kunne være en pæn bestand på 70-80 elge, men det er naturligvis også en mulighed, at man griber det hele an i etaper, således at nationalparken (og dermed udseendet af udvalgte større plantecdere) etableres i et mindre delområde, imens skovdriften gradvis afvikles i de ovrigte dele af skoven – eller at man slet og ret begrænser hele nationalparken til et delområde på minimum 1.000 hektar (et forslag hertil findes blandt de supplerende kort, s. 7).

Det vigtigste er at komme i gang, og mest akut er det at indstille al skovdrift i større sammenhængende dele af Gribskov.

Hvilket naturligt scenario og hvilken fantastisk skov ville ikke kunne møde os her?

En skov, hvor resterne af ensformige plantebilleders tætte mørke linjer med tiden helt ville forsvinde, også selv om man bevarer det store parforcejaftsystem, der naturligvis har kulturhistorisk værdi. En skov, hvor livets spraglige mangfoldighed udvikles og afvikles i en naturlig cyklus på naturlige premisser. En skov, hvor der er endnu mere vand, flere kær, flere moser og større variation – og hvor man måske både kan få et glimt af bævere, vilde hjorte, vilde elge, vildsvin og vildhest.

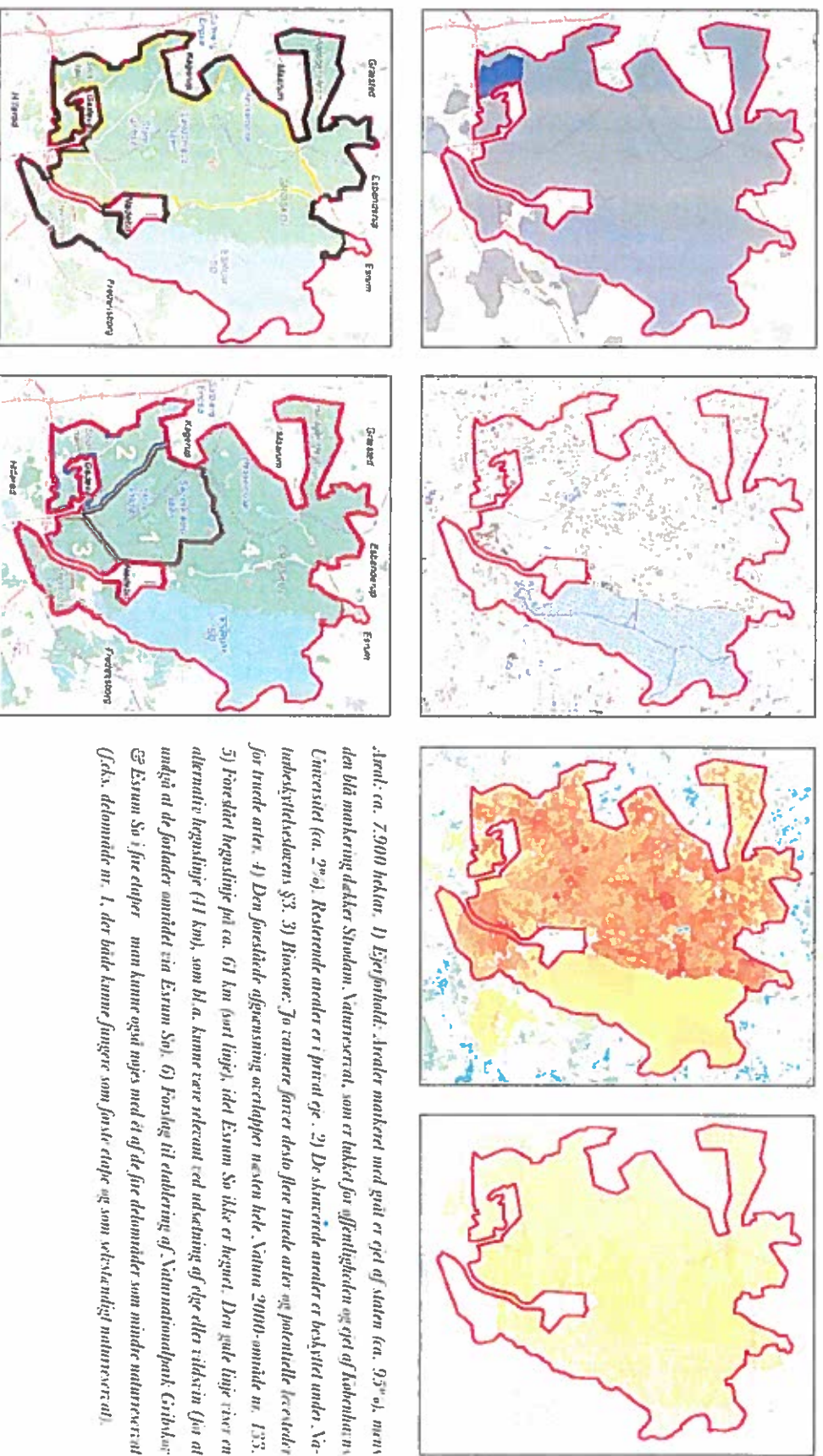
En skov, der år for år bliver mere spændende, vildere, mere uforudsigelig – og derfor endnu rigere på oplevelsesværdier.

Stor rodderhop

Naturnationalpark Gribskov & Esrum Sø

Areal: ca. 7.900 hektar. 1) Ejersforbeholdt arealer markeret med gul og grønt af staten (ca. 93% o), mens den blå markering dækker Skovdom, Naturreservat, som er lukket for offentligheden og ejet af Københavns Universitet (ca. 2% o). Resterende arealer er i privat eje. 2) De skærvede arealer er beskyttet under Vandskyltelseslovens §3. 3) Bioscore: Jo mere farver desto flere truede arter og potentielle levesteder for truede arter. 4) Den foreslåede afgrænsning overlapper næsten hele Natura 2000-området nr. 133. 5) Forskåret beplantning på ca. 61 km (sørlig linje), idet Esrum Sø ikke er hegnet. Den gule linje viser en alternativ beplantning (11 km), som bl.a. kunne være relevant ved udplantning af elge eller rødsin (for at undgå at de forlader området via Esrum Sø). 6) Forslag til etablering af "Naturnationalpark Gribskov & Esrum Sø" i fire etaper - man kunne også nøjes med ét af de fire delområder som mindre naturreservat (f.eks. delområdet nr. 1, der både kunne fungere som første etape og som selvstændigt naturreservat).

FORSLAG TIL KERNEOMRÅDE 2

Naturnationalpark

Gurre Sø & Horserød Hegn

Naturligere natur i eventyrlige omgivelser

Den ca. 205 hektar store Gurre Sø er omgivet af skov, og her er hverken badebroer, sommerhuse eller villaer, som lægger beslag på den ti kilometer lange søbred. Det gør en vandretur rundt om søen til en særligt uforstyrret naturoplevelse.

I middelalderen var Gurre Sø dobbelt så stor, men vandstandsændringer har indskærpet arealet. Det har også givet søens få og små øer vokseværk, så Store Ø er blevet landfast med de tidligere selvstændige øer Lille Ø og Kalven.

I et hjørne sydøst for Slotsøen, der i dag udgør et vedlæg til Gurre Sø, finder vi Gurre Slotsruin, som muligvis rækker helt tilbage til Valdemar den Stores tid i 1100-tallet. Borganlægget er dog mest berømt efter Valdemar Atterdag, der lod festsningen udvide i 1360'erne og desuden fik anlagt det 850 meter lange jorddige *Kong Valdemars Vold* – givetvis af hensyn til hestecopdræt og -gryesning. En række stednavne

peger i det hele taget på områdets betydning for heste, f.eks. Valdemars Hestehave og Hestehave Hus, men også Horserød Hegn, idet *Horserød* formodentlig er en heste-reference.

I middelalderen var Nordsjælland et vældigt sø- og skovrige med mange flere vådområder og større skovsammenhænge end i dag, og i århundreder var her primært jagt og hestecopdræt. De tilbageværende naturarealer er dog stadig store efter danske forhold, og potentialet for at få større, vildere og mere sammenhængende skovnatur er afgjort til stede.

De skovarealer, der her foreslås forvaldt som en helhed i tilknytning til den store sø, kunne blive et 1.500 hektar stort naturreservat, hvis skoven fik lov til at være vildskov.

Hvorfor vildere natur lige dér?

Det taler for den foreslåede afgrænsning, at der kun er ganske få privatejede frimærke-arealer omkring Gurre Sø (omrent 1-2 procent af det

inkluderede område). Dermed undgås interessekonflikter i højere grad med private lodsejere, eftersom det jo (næsten) kun er staten, der skal overtales til at prioritere naturverdiene. Og selv om det er en udfordring i sig selv, er det trods alt noget andet at skulle indgå frivillige aftaler og gå på kompromis med naturambitioner, hvis der f.eks. er hundredvis af lodsejere involveret med forskellige private interesser.

Desuden er der andre statslige skovarealer i nærheden (Krogenberg Hegn, Danstrup Hegn og Gurre Hegn), som kunne forbindes med Naturnationalpark Gurre Sø & Horserød Hegn. Hvis ambitionerne skulle række endnu længere, Det ville til gengæld betyde opkøb af flere mellemliggende private arealer, og da den foreslåede afgrænsning allerede er stor og sammenhængende i sig selv, er det i alle tilfælde oplagt at begynde her.

Det valgte område er også relevant, fordi det overlapper et Natura 2000-område (der inkluderer Gurre Sø og de nærmeste skov- og

NATURNATIONALPARK GURRE SØ & HORSEROD SKOV

moscarealet) med forpligtelser til at gøre en indsats for udvalgte naturtyper, bl.a. lobelieso, kranasnålegræs, røgter, hængesæk og elle- og askeskov.

Endvidere har forskere i flere sammenhænge fremhævet vigtigheden af en indsats i disse og omkringliggende arealer, bl.a. i rapporten *Analyse af den biologiske mangfoldighed i nordjyllandske statskøe*. Også her er det en vigtig pointe, at Klosteris Hegn, Risby Vang, Horserod Hegn og Gurre Vang udgør et stort sammenhængende skovområde, der bør tænkes og forvaltes som en helhed (Gronning & Lind 2004).

Gurre Sø og Gurre Vang rummer da også en bioscore over middel (hvilket udtrykker koncentrationen af truede arter kombineret med potentielle levesteder for truede arter). Omkring den sydlige del af Gurre Vang (eller umiddelbart syd herfor) er der f.eks. fundet mulchær, der ellers kun vokser på ganske få danske lokaliteter i Nordjylland og Nordsjælland.

I den potentielle nationalpark findes også de meget sjældne mosser skov-ribemos, skov tyndvinge og midtsillet tørvemos og de sjældne svampe kridhat, pigget fluesvamp, oksetunge og pindsvine-stovbold foruden orkidéen ægbladet fligblæde og den lille kermyss.

Skovene er dog ret typiske statskøe, der bærer meget præg af sommerproduktion, om end der også stadig er ældre bevoiskninger med noget dødt ved og naturgavnlige forfald rundt omkring. Men som i andre statskøe ser man

også af og til resultatet af den tilbagevendende indsats mod såkaldte risikotræer, der kan være hel- eller halvgamle og svækkede træer og dermed af betydning for skovens biodiversitet.

Faren for, at de skulle vælte og ramme en skovgest betyder, at de fældes, endog ofte lige ved roden, så kun stubben står tilbage. Mange gode gamle løvtræer har måttet lade livet på den konto.

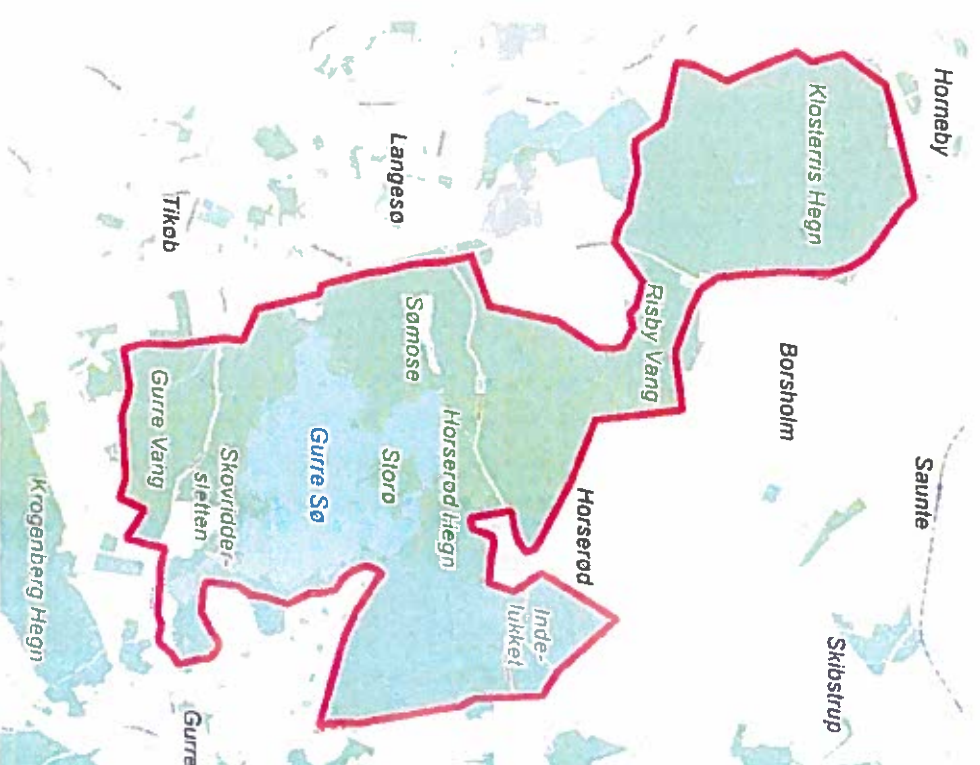
Men måske skulle man ikke være så ensig her? Som nævnt er det ofte vigtige træer, der ryger, skønt risikoen for at få et træ i hovedet trods alt er meget, meget, meget lille – og at fjerne det fældede træ er der jo ingen grund til.

Hvad skal der til?

I dag er kun meget få dele af området urørt skov, bl.a. på Storo og i et bælte langs Gurre Sø's 10 kilometer lange søbred på sammenlagt ca. 124 hektar. Naturpakken fra 2016 lover imidlertid yderligere 6.700 hektar urørt løvskov inden 2025, hvorfor der inden for disse rammer i det mindste også er en mulighed for at få mere vildskov her.

Horserod Hegn og Gurre Vang er vigtige yngelokaliteter for bl.a. hvepsvæve, duehog, huldue og sortspætte, og udover flere småfluearter yngler også natugle og huldue.

I Danmark yngler hvepsvægen primært i ældre løvskov, og duehogen placerer sin rede højt oppe i bevoiskninger af gamle træer, mens

Nationalpark Gurre Sø & Horserod Hegn. Forslag til 15 kvadratkilometer vildt natur i Nationalpark kongerne i Nordjylland.

sortspætten udhugger sit store redekammer i rykslummede træer (ofte, men ikke udelukkende i ældre bøge). Hulduen overtager gerne forladte redekammer fra sortspætte, men yngler ellers i naturlige træhuller i ældre løvskov. Karakteristisk nok gavner urørt løvskov altså alle disse flue-

arter, fordi skoven fra naturens hånd er rigere på større og ældre træer med hulrum, når de gamle træer får lov til at blive stående. Derfor vil Naturnationalpark Gurre So & Horserod Hegn med 100 procent urørt skov også kunne blive et stadig mere optimalt levested for disse og mange andre fuglearter over tid – såvel som for mange ovrigt dyr, planter og svampe, der også er afhængige af ældre, døende og døde træer.

I Risby Vang var der i begyndelsen af nul-lerne visse bevoksninger af eg og bog af en forholdsvis høj alder, hvorfor grundlaget for betydeligt mere død ved er til stede, såfremt alderssammensætningen ikke har ændret sig – og hvis vi fremover undlader at fælde og fjerne træerne (Gronning & Lind 2004).

Mange af de sjældne arter i området er desuden tilknyttet vådområder, af hvilke der kunne være mange flere fra naturens hånd. Derfor er det afgørende at forbedre naturværdierne ved at tilstræbe en skovnatur med en naturlig afveksling af moser, damme og søer på den ene side og mere tørre områder på den anden.

Det kræver først og fremmest den videst mulige genetablering af de naturlige vandforhold i skovene, bl.a. ved at lukke en række grøfter, så afvandingen ophører, og ved at fjerne bevoksninger fra tidligere mosedområder. Endvidere vil det være tiltrængt med skovgræsning i meget vid udstrækning, fordi hjortevildtet langtfra er tilstrækkeligt til at skabe den dynamik og varia-

tion, som skovene og skovenes arter naturligt er tilpasset. Altså samme opskrift som i Gribsskov og flere andre af landets skove.

Som tidligere nævnt robet en række stednavne her, at der også har været hestegræsning med lamheste i stor stil i de nordsjællandske skove, hvilket historisk har bidraget med noget af den naturlige dynamik. Men endnu bedre er det, hvis hestene bliver en integreret del af naturen – *vildheste* – og gerne i kombination med flere andre større plantecetere, ikke mindst vildkøer, vildsvin og elge.

Storke plantecetere skaber lysninger og bryder skovbryn op i glidende overgange, og begge dele er en stor mangelvare i dag.

Naturnationalpark Gurre So & Horserod Hegn kunne med andre ord blive andet og mere end et område fuld af søn og kultur – det kunne også blive et højt prioriteret naturreservat med store, vilde og eventyrlige skovarealer omkring en meget stor skovso, der indtil videre er sluppet helt for bebyggelse ved søbredden.

Her ville man ad åre kunne vandre på smalle stier gennem en vildskov, der emmer af liv og variation iblandt naturens egne kreative skovkulisser af forvredne og forhulede, men derfor også uforudsigeligt smukke veterantræer og træruiner i et afvekslende skovlandskab med lær, moser og blomsterrige lysninger.

Et velkomment kernedområde til mange truede skovarter i den eksisterende nationalpark.

Håret moskuglemed og fjørblattet libel.

FORSLAG TIL KERNEOMRÅDE 3

Naturnationalpark

Hammermølle Skov & Tegstrup Hegn

Den sociale eneboer

En eremit er en eneboer, der lever et asketisk liv velt sin religion – oprindelig mere eller mindre isoleret i en ørken. Men en eremit er såmænd også en 2-3 cm stor bille, der foretrækker at leve i store gamle løvtræer, fortrinsvis eg og bøg.

Hertjenne har man almindeligvis ledt efter den i solitære træer, der rager ensomt op i skovbryn eller lysninger, men i 2015 er den også fundet i mørke og lugtige naturskove (Grauback & Hansen 2015).

Når træerne undgår at blive fældet til tommer og i stedet får lov til at blive til såkaldte veterantræer, sørger svampe for en gradvis forrådnelse af veddet, hvilket er gulf for de insekter, der æder dødt træ. I fællesskab udhuler svampe og insekter således langsomt hele eller dele af træet, der er eftertragtede boliger for forskellige fugle, flagermus og insekter.

Eremiten er en varmektrevende art, der er tilpasset det træsmuld, som drysser ned i så-

danne hullheder, hvor det kan blive til anseelige mængder i løbet af årene, faktisk op til flere hundrede liter. Hummen lægger sine æg i smuldet eller i stammens indre sprækker, og her lever larverne i 2-3 år, før de er fuldt udviklede.

Det er en art, der kan være vanskelig at opdage, eftersom den foretrækker hullheder i stammen så højt oppe som seks meter eller højere, men også i tykke, rådne grene. Den kan desuden anvende spretthuller i store grene og i kronerne meget højt oppe – og mon ikke det er dens skjulte og tilsynsladende tilbagetrukne og 'ophøjede' levevis, der har navngivet den? Ermit er nemlig ikke en eremit i betydningen eneboer, men derimod et socialt insekt.

Det er ikke ualmindelig, at den slet ikke forlader det træ, den har boet i som larve, og selv om den kan flyve, er dens spredningsevne i det kolige Nordeuropa meget begrænset.

Talrige generationer kan leve i det samme træ gennem hundreder af år, mens hulrummet udvides, i takt med at veddet ædes. Træet skal

dag helst skal være over 100 år gammelt og have nået en omkreds på mindst halvtanden meter for hertighedsverdiene bliver tilstrækkeligt attraktive for boligøgende ermiter. Det kræver som regel en meget lang skovkontinuitet – altså skov (eller dele af skov), der får lov til at blive stående i århundreder uden risiko for fældning.

Ermit er gået stærkt tilbage, skom den næppe har været decideret talrig i Danmark de seneste århundreder. Den er vist aldrig registreret på Fyn, og i Jylland er den senest fundet ved Fusingo i 1886. Tilbageværende levesteder findes kun på Sjælland og Lolland.

Ifølge tal fra den løbende overvågning af international beskyttet natur i Danmark, er der således kun registreret to nordsjællandske træer med ermit ud af landets i alt 72 ermit-træer i 2012 (Sogaard m.fl. 2013a).

I 2015 blev der ganske vist fundet flere træer i nogle af de samme områder (Grauback & Hansen 2015), men i Nordsjælland består de seneste registrerede fund af ermit blot af to

larver i Hellebæk Skov i 1990, tre døde biller i 2009 og én i 2010. Formodentlig er den allerede uddød i Nordsjælland. Det er dog muligt, at den lever i træer, der ikke er undersøgt, f.eks. fandt man uvenet en cerni yderst på Knudshoved Odde i 2013 (Sogaard m.fl. 2015a).

Mange andre arter er tilknyttet døde og døende træer, og cerni er dermed også en indikator for tilvæsen af andre insekter og svampe, som er afhængige af gammel løvskov og dødt ved. Gor vi en indsats for at forbedre vilkårene for cerniten, gor vi altså også automatisk en indsats for flere forskellige arter, der har brug for vildskov på skovens egne præmisser.

Et område, hvor natur og biodiversitet kunne være i centrum af et stort naturreservat uden kommerproduktion, kunne etableres lige dér, hvor cerniten er forsvundet i de senere år – eller måske stadig har en chance: Naturnationalpark Hellebæk Skov & Teglstrup Hegn.

Hvorfor vildere natur lige dér?

Christian den 4. etablerede møller og metalværksteder i denne del af Nordsjælland, der blev et vigtig industriområde, bl.a. med landets tidligste hammermølle. Forst i 1765 bygges dog hammermøllen i Hellebæk, hvor der fremskilles gevær- og pistollob – heraf også navnet Hammermølle Skov (som også kaldes Hellebæk Skov).

Teglstrup Hegn blev indhegnet med grofter, sten- og jorddiger i 1785-95 og hed dengang

Thielstrup Skov Indhegning. I 1945 overtog statskovbruget den hidtil privatejede Hammermølle/Hellebæk Skov, og gennem opkøb i 1997 og mageskifte med Forsvaret i 2000 blev skovkomplekset sammenknyttet.

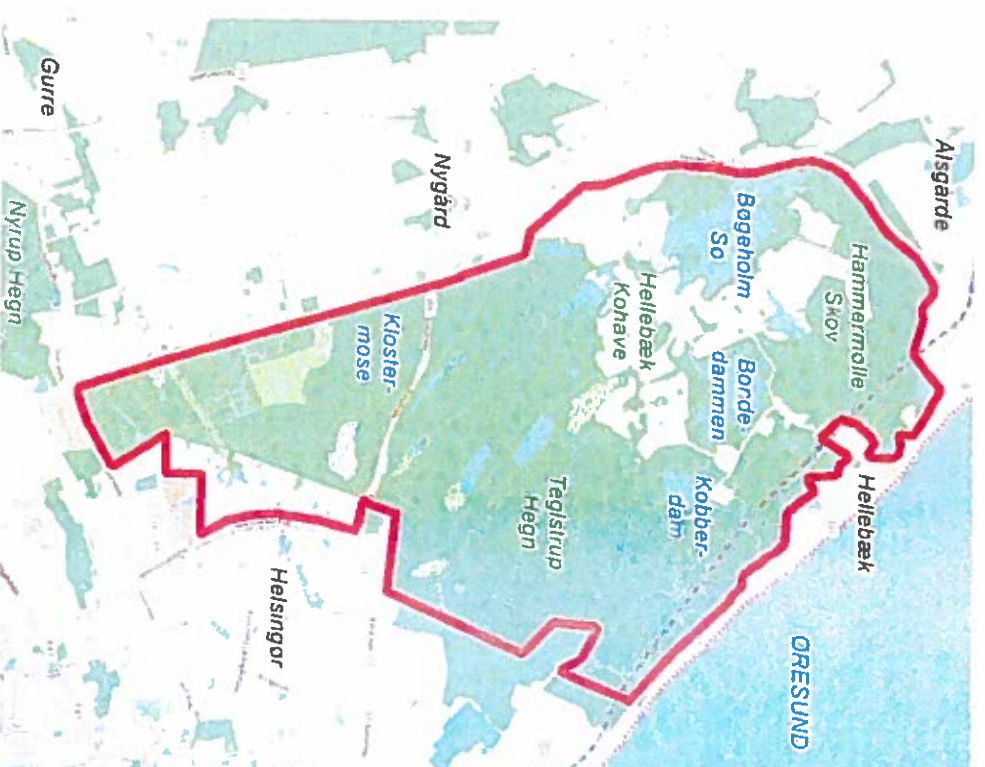
Når området er velegnet som naturreservat, skyldes det bl.a., at hele det foreslåede areal allerede er i offentlig eje (ca. 95 procent ejes af staten, det øvrige areal ejes af Helsingør Kommune). Der er med andre ord ikke behov for opkøb af privatejede arealer.

Op store dele af området – især de nordligste dele – har fortsat en ganske stor artsrigdom, om end cerni nok er en saga blot, og flere andre arter hængt i en guldtråd.

Eksempelvis har Danmarks mindste guldsmed, dværgvandhynte, sit allersidste danske levested i Teglstrup Hegn ved et lillebente vandhul med det knap så appetitlige navn Fandens Hul. I 1990'erne kunne denne sidste danske bestand tælles i tusinder, men i de senere år angiveligt kun i hundreder.

Vandhullet er gradvis blevet mindre på grund af tørvemosser, der vokser som en flyvende måtte, en såkaldt hængesæk, og lukker vandoverfladen og dermed sperrer adgangen til vandet, hvor dværgvandhyntens larver lever. For at forhindre arten i at uddø på sit sidste danske levested har Naturstyrelsen gravet huller i hængesækken, så vandfladen fritlægges.

Et centralt område, der imidlertid kan illustrere, hvorfor dette og andre gode enkelttiltag

Naturnationalpark Hammermølle Skov & Teglstrup Hegn. Jurslag til 11 kradsnikkomter i ridder natur i. Naturnationalpark hængesæk. Vindjælland.

ikke kan stå alene, er Hellebæk Køhave, der blev etableret som græsningsskov i en del af Hellebæk Skov og Teglstrup Hegn i 2003-04.

Ifølge Naturstyrelsens folder har der har været udset op til 150-300 helårsgræssende malke- og kodkærs, og græsningsskoven er udvidet lidt

unddrives. Hensigten er bl.a., at de græssende kreaturer skal holde græslandsområder åbne og fri for træopvækst, tynde ud i underskovene og trampe hul i jorden og derved give plads til spirebede for blomster.

Endvidere undlader kreaturerne at græsse omkring køkasserne, der er en lækkertbiskken for møguller og bidrager til at skabe variation i vegetationen til gavn for mange andre insek-

ter – her kan urterne spire uden at blive ædt. I teoien. Og under naturlige forhold.

Men hvor 'naturlige' er forholdene i Hellebæk Kohave, hvor antallet af kreaturer har været både overdrevet og underdrevet?

I Hellebæk Kohave har bestrebelserne på at styre græsningen taget overhånd og fået en naturforarmende effekt. I den nordlige del er der græsset for lidt, hvorfor der har dannet sig

et tykt og uigennemtrængeligt tæppe af græs og førne. I den sydlige del er arealet til geogrild meget overgræsset, hvorfor alt for få planter kan nå at sætte blomst og frø, og lokale botanikere har i mange år påpeget den udeblevne artsrigdom.

Manglen på græsning er et stort problem generelt i dansk natur, hvor tilgroning og ensformighed tager overhånd mange steder, men

Hellebæk Kohave græsses hele året af svensk højlandskøer, men i en tørreke har der været for mange dyr. Det, der kunne have været et blomsterrigt overdrev, er blevet en nedbidt og ikke særlig naturlig plæne.

for mange dyr medfører, at der ædes så meget i bund, at en del af flokken får vanskeligt ved at etablere sig – og hvis vegetationen forarnes, forsvinder dele af insektlivet.

Fra 2003 til 2013 (og igen fremtil) har aftalen mellem Naturstyrelsen i Nordjylland og den forpagter, som har leveret dyrene, været »omkring 150 kreaturer« om sommeren på 219 hektar og ca. 60 dyr om vinteren. Det er et stort antal dyr.

Gresningsarealet er siden udvidet til 250 hektar, opdelt i to hegninger. På 160 hektar nord for Hellebækvej gresses kun om sommeren, men på de 90 hektar syd for Hellebækvej er der helårsgræsning, og kreaturerne fodres massivt om vinteren på en afsides foderplads ved en gammel skydebane. Fodringen i sig selv viser, at der er for mange dyr i forhold til, hvad der fra naturens hånd er fodegrundlag til om vinteren.

Tilskudsfoedingen har f.eks. i vinteren 2016-17 bestået af 5 tons græs-wrap om ugen plus kraftfoder i form af majs, hvilket medfører en stor næringsstofforskel, som favoriserer få dominerende planters tilgroning og derved bidrager til at forringe artsrigdommen. Man kan så bestrebe sig på at fjerne kreaturerne afloft, der, hvor de bliver fodret (for at forhindre den tilførte næringsbelastning), men det er vanskeligt og ineffektivt, når mudder og afløring breder sig i én stor pløve.

Gyllen er på et tidspunkt flydt ud over adskillige hundrede kvadrater, og når det regnede,

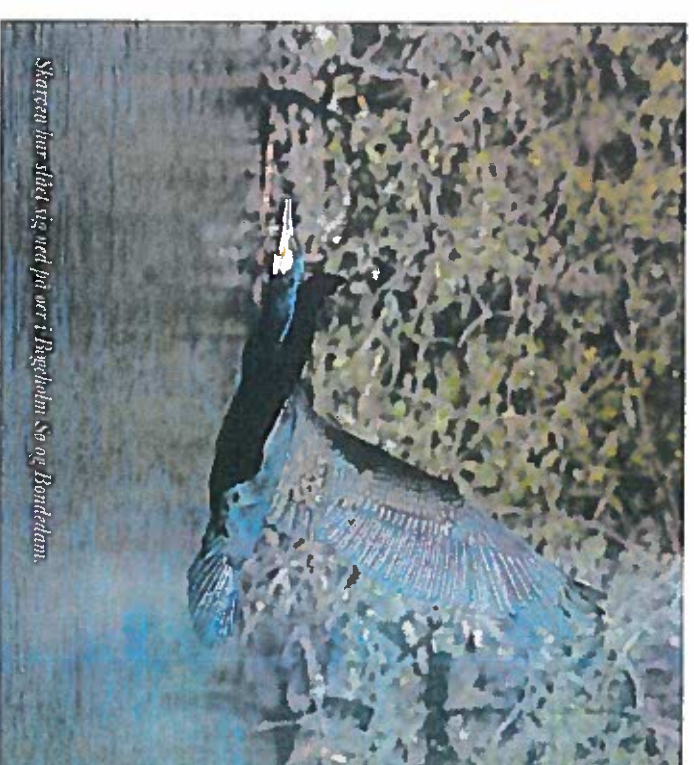
sev mere af afløringsspolen ned ad terrænet og forarnede vegetationen i en international beskyttet naturtype (skovbevokset torvmose), der kun befinder sig 50 meter derfra. Tidligere lå foderpladsen på en bakke, der også var kortlagt som en beskyttet naturtype (surt overdrev), og her udryddede fodringen sjældne og sårbare planter, da kvæget druknede vegetationen i gylle.

Problemet kendes mange steder, om end sjældent så ekstremt.

Tilskudsfoeding minimerer dyrenes naturlige gresningsadfærd, idet de koncentrerer sig om foderpladsernes foderrug i stedet for at søge meget mere aktivt ud i hele området, herunder de mange alkoer i skoven. Dermed forsvinder noget af deres naturlige effekt på buske og træer om vinteren – f.eks. barkskræling og bid, der ellers ville gavne en række svampes og insekters levesteder.

Under naturlige forhold ville dyrene æde mere træopvækst og flere sværfordøjelige planter, men når de får en buffet fortræet på en foderplads, behøver de jo sjældent at søge ud på arealet for at finde middagsmad. Tilskudsfoedingen nulsætter så at sige den naturlige gresningsadfærd, der ellers skulle komme både vegetationen og insektlivet til gavn.

De lysåbne arealer i Hellebæk Køhøve har derfor ikke fået karakter af det farverige blomsterteppes, der kendes fra naturligt gresland, men ligner mange steder en blomstløs golfplac-

Smaragdsvartfugl i flugt over søen i Bøgeholm Sø og Bøndelam.

ne. Det ville derfor være bedre at lade kreaturer eller andre større planteædere gresse på området året rundt i et antal, der er tilpasset fodegrundlaget om vinteren – uden tilskudsfoeding. Ad den vej er der nemlig et 'overskud' af føde om sommeren, og det betyder større potentielle for en varieret blomstervegetation og flere af de tilknyttede insekter. Sådan 'regulerer' naturen selv forholdene, hvilket bør være sigtemålet.

Lokalforeningen Hellebæk Køhøves Vemmer skaber opmærksomhed om overgræsningen i vinteren 2016-17, og det efter blev de helårsgressende kodkvæg reduceret til 70, mens der som regel går 60 sommergressende kvier i den nordlige hegning. Men spørgsmålet er, om ikke opmærksomheden omkring problemet kunne blive et vendepunkt med plads til nytænkning?

Hvad skal der til?

Naturstyrelsen har iværksat andre tiltag for at øge naturverdiene på en række lokaliteter i området. På moscarealet, hvor der er indplantet nåletræer, arbejder man f.eks. med at genetablere skovmoser, og af hensyn til eremit er store gamle ege- og bogetræer lysstillet i et hjørne af Hellebæk Kohave og Hellebæk Skov. Selv om det nok er for sent at redde billen i Nordsjælland, kan det gæve andre arter.

I Hellebæk Kohave er hegnsingen flyttet og arealet forøget for bl.a. at få de potentielle eremit-træer med i det område, der græsses. Det er et skridt i den rigtige retning at tænke i større sammenhænge med helårsgræsning – især hvis overgræsning erstattes af vildgræsning.

Det optimale ville være at udvide græsningsarealerne fra de ca. 250 hektar i Hellebæk Kohave til simpelthen at omfatte de 1.100 hektar, der dækker hele naturnationalpark-forlaget.

Og det flotte og varierede naturområde har stort potentiale til at blive en perle af vildere og naturrigere natur. Lokalt har man været sig til den eksisterende hegning og begrænsningerne i trafikken på tværs af området, og Naturstyrelsen har besluttet at rive Hellebæk Avlsgård ned – det er nu engang også rart at gå i natur, hvor overflodige bygninger er væk.

Men hvis vi vil vildere natur, er det på den ene side et kursskifte, der skal til i forvaltningen,

men på den anden side er det meget lidt, der skal til for at etablere et virkelig godt naturområde på naturrigere premisser.

Stands al tommerhugst og tilskuds fodring og slip flere forskellige vilde planteadere løs på hele arealet året rundt som en integreret del af naturen, hvor antallet efterhånden tilpasses det fodegrundlag, der er om vinteren.

Og med en vis regulering, hvis bestandene forøges udover fodegrundlaget.

I dag er græsningen i Hellebæk Kohave ikke fremmende for biodiversiteten, men mødet med de mange kreaturer, der græsser på de lysåbne arealer såvel som i skoven, giver alligevel en forsmag på det visuelle indtryk, der kunne være os. Og vilde planteadere kunne gøre det nord-sjællandske naturhjørne med de mange små og mellemstore søer til et artsrigt og oplevelsesrigt område på naturrigere premisser.

Solbeskinnede veterantræer i skovbryn og lysninger af vildskov, hvor ikke blot vildtokser, men også vildheste, bisoner eller elge af og til dukker frem på de åbne arealer eller i mørkere dele af et afvekslende skovbillede.

Forste etape kunne være en udvidelse af Hellebæk Kohave til 500 hektar med udserning af vilde planteadere. Det kunne blive et af flere kernecområder i Nationalpark Kongernes Nordsjælland med reel fokus på natur, idet naturen i meget højere grad kunne udfolde sig som natur. Derfor en nationalpark.

Gammelt eg af omtrent 500 års alder, hvor den sjældne lille eremit har levet frem til de seneste årtier. I dag er der ingen tilbage.

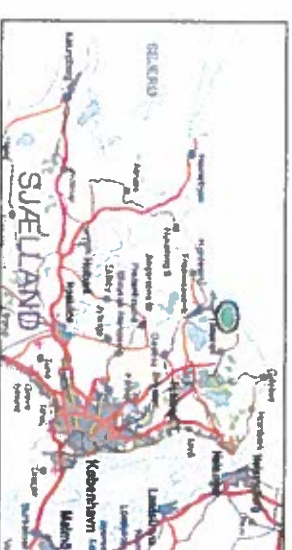

FORSLAG TIL KERNEOMRÅDE 4

Naturalnationalpark

Melby Overdrev & Tisvilde Hegn

Nordsjællandsk Flyvesand

Fra midten af 1500-tallet og århundreder frem var en række kystområder stærkt præget af en monumental sandflugt, der f.eks. i denne del af Nordsjælland affolkede kystene og begravede et par landsbyer under sandmasserne. Først i løbet af 1700-tallet tog de voldsomme sandstorme af, og man begyndte at beplante digerne med hietme, hvis lange rodder gør planten velegnet til at binde det løse sand. Men udover nogle beskedne forsøg på træplantning rummede et 32 kvadratkilometer stort flyvesandsområde kun meget få træer i midten af 1700-tallet.

Efter en kongelig forordning i 1792 påbegyndtes imidlertid en målrettet skovrejsning, som i 1885-1893 også kom til at omfatte Asserbo og Liseleje Plantage, og frem til begyndelsen af 1900-tallet blev der anlagt bevoksninger, som satte en endegyldig stopper for sandflugten, først med skovfyr og siden med gran, birk, bøg og eg. På Hørsbækken kan man f.eks. finde

skovfyr, der er over 200 år gamle, og Tisvilde Hegn, der er landets ældste kystplantage. Bærrer stadig præg af århundrederes sandflugt – træerne vokser på et lag flyvesand, der sine steder er op til 20 meter tykt.

Nåletræer udgør langt størstedelen af bevoksningen, skønt andelen af løvtræer er fordoblet i løbet af 1900-tallet fra ca. 10 procent til ca. 20 procent (Rune 2014).

Når løvskov udgør en så forholdsvis beskedent andel, og planterne alligevel har en meget høj biodiversitet, er den nok hjulpet på vej af den store dominans af skovfyr, et af vore få hjemmehørende nåletræer, der af samme grund passer ind i det øvrige danske artsudvalg. Skovfyr udgør over halvdelen af bevoksningen i de tre plantager.

Men artsrigdommen er 'ung', for den er opstået ovenpå det kolossale sandflugtsområde, der i 1500-, 1600- og 1700-tallet stort set 'udviskede' al hidtidig natur til fordel for en nordsjællandsk ørken. Fra slutningen af 1700-tallet har

næsten alle områdets nuverende arter således måttet indvandre eller gennedvandre til de kun sjældent beplantede nåleskov.

Truslen mod artsrigdommen i skovene kommer dog ikke længere fra naturens sandflugt, men derimod fra kulturens tommerproduktion, der stadig finder sted i alle tre plantager og der ved vender op og ned på skovens naturlige cyklus. Også her bor tommerproduktionen selvfølgelig indstillet, klitheden genetableres nogle steder, og planterne udlægges til urørt skov andre steder, helst med udsætning af mange flere store frilevende plantarter.

Kun meget små skovarealer græsses i dag, og kun en mindre del af Tisvilde Hegn er udlagt til urørt skov – det sidste gælder primært 123 hektar omkring Troldeeskoven, hvor skovfyr og rodgran af forholdsvis høj alder har fået lov til at gro på naturens måde og umådet.

Godt for biodiversiteten og skønt for øjet, men ikke tilstrækkeligt. Ønsker vi et vildere naturreservat på naturligere præmisser, skal der i

etableringsfasen bl.a. afvikles ikke-hjemmeboende målerter og skabes plads til flere lysåbne arealer.

Natursivtelsen er godt i gang nogle steder, idet man i de senere år har iværksat forskellige projekter, f.eks. rydning af større kystnære arealer med bjergfyrt øst for Melby Overdrev, etablering af flere vandhuller i og omkring Bollungen og genopretning af naturlige vandforhold i Toth Gadekær.

Men skal naturen være mere selvopretholdende og i højere grad overflodigere tilgængende naturpleje, skal der tænkes i en større og permanent helhed på værs af områderne: *Natunationalpark Melby Overdrø og Talside Hegn.*

Hvorfor vildere natur lige dér?

Når ærtingsdom er déi, vi ønsker at bevare, beskytte og fremme, er Biodiversitetskorret et oplagt værktøj at bruge som indikator for, hvor i landet der bør gøres en ekstra indsats for at vende tilbagegang til fremgang og fremtids sikre eksisterende naturværdien.

Det kræver bl.a., at der sikres permanent plads til arterne og deres levesteder, hvor det primære formål er natur for naturens skyld – og et af de steder, hvor potentialet i høj grad er til stede, finder vi i fire naturområder bag kystlinjerne på nogle af Nordsjællands mest populære badestrande: Liseleje Plantage, Melby Overdrev, Asserbo Plantage og Tisvilde Hegn.

Sammenlagt dækker heden og de tre planter ca. 21 kvadratkilometer og udgør en kæde af artsrige arealer, som kunne blive ét sammenhengende område med vilde natur. Man kunne overveje at kalde Melby Overdrev for Melby Hede i dette forslag, eftersom Melby Overdrev faktisk er Sjællands største hedearal – men naturforandringer sig jo alligevel, hvorfor mange stednavne i forvejen ikke er helt dækkende i naturen. Derfor er navnet også bevaret her.

Alt er statsjagt, hvorfor det ikke er nødvendigt at opkøbe én eneste hektar for at få naturen til at henge sammen. Hele mølevitten tilhører i forvejen os allesammen som borgere i Danmark, og vi kan derfor uden videre disponere arealerne optimalt til natur og biodiversitet.

Hvis vi vil. Eller rettere – hvis vi kan overtale
vore politikere til at ville.

Det betyder selvfølgelig ikke, at den fore-
slåede afgrænsning af en potentiel naturnato-
nalpark i grivet fald ville være uden udfordringer;
men at disse udfordringer burde og kunne løses
omkostnings effektivt til naturens gavn og i vi-
dest muligt omfang på mere naturlige premis-
ser end i dag.

Naturnationalparken ville inkludere meget store dele af et Natura 2000-område, hvor to arter er fremblevet på udpegningsgrundlaget med henblik på en særlig indsats: stor vand-salamander og stor kærguldsmele.

Stor vandsalamander er en almindelig art flere steder i landet, men stor kærguldsmed er

Vatnsmúndpark. Mýli Överdrif & Tréide Hegen forlag til 21 km² skóglátið er ríkt málur í Vatnsmúndpark konungnes, Nord-Sjælland.

truet og i tilbagegang. Den lever stort set kun på nogle nord- og midtjyllandske lokaliteter og er ellers kun observeret få steder i Jylland og på Åløn og Fåstet.

Mon og Følster

I kontrolovervågningen af tre af småøerne i denne del af Nordsjælland blev stor kærghalsmed kun fundet i de to i 2007 (ved Bollelunge og i Tivildø Heger) og genfundet ved kontrolovervågningen i 2011-2012.

Heldigvis klarer en del sjældne og mindre sjældne arter sig betydeligt bedre.

Botanisk er særligt Melby Overdrev spændende — her vokser f.eks. en håndfuld ortideer, bl.a. skovhullebe, sumphullebe og bakkegøjstjile, men også fine sjældenheder som lyngsilke og limnea. Nikkende køjgælde trives i charmerende overflod, og der er også mulighed for at finde kattefod, hedemelbærts og den fine lille bregne almindelig månerude. Talrige sjældne billearter krydler rundt i vegetationen, og oven i

hatten er Melby Overdrev en af Sjællands rigste lokaliteter for dagsommerfugle – på mindre end halvanden kvadratkilometer lever ca. 40 forskellige arter, heriblandt flere sjældenheder. Også svalenhale, der uddøde i Danmark i 1978, var forbi Melby Overdrev i 2011 (hjulpel på vej fra Sverige af østenvinden). I 2013 blev den også set ved Ellemose og Hølløse Bredning (den sidste sjællandske bestand fandtes netop ved Ellemose), og i 2016 i Tibirke.

Måske bosætter den sig i nærheden igen?

I Tisvilde Hegn finder man f.eks. den sjældne orkidé knærod, foruden et væld af svampe. Muligvis vokser her også stadig den meget sjældne brunskællet storhat, der er knyttet til urørt skov. Den er dog senest fundet et enkelt sted i 2011.

Tisvilde Hegn er endvidere en af de få sjællandske yngelokaliteter for natravn, men også et hjem for spurveugle, noddetræ, lille flag-spætte og sortspætte. Sidsnavnte er Europas største spætte, der indvandrede til Danmark i 1961 – i dag yngler her 200-250 par. Den kan have fået hjælp af orkanerne, der i de seneste årtier har væltet store mængder nåletræer, hvilket en overgang har givet mere død ved sine steder, større variation og bedre vilkår for insekter – godt for en sulten sortspætte.

Hvert år udligger den et stort nyt redetul af en halv meters dybde, hvilket året efter giver generose muligheder for, at den forladte spættejlighed f.eks. kan overtages af egern, flagermus, geddelamse, skovmår eller huldue. Derfor

er den sorte spætte med den røde kalot et opmuntrende og godt tegn for biodiversiteten.

Der er generelt en høj koncentration af truede arter og potentielle levesteder for truede arter inden for den foreståede afgrænsning, hvorfor flere faktorer peger i retning af, at områdets naturværdier er af særlig betydning, hvis vi ønsker at bevare og beskytte urengt natur i Danmark.

Hvad skal der til?

På Melby Overdrev er ikke mindst tilgroning af bl.a. birk og bjergfyr et stort problem, der foreses begrænset ved en frivillig indsats, hvor adskillige aktive hvert år rykker træer op manuelt. I december 2016 lod Natskyrrelsen sig inspirere til yderligere et tiltag i samme retning, idet man lod folk fælde og hente deres eget 'juletræ' på Melby Overdrev, så længe det var en bjergfyr. En god idé, om end det ville gavne mere permanent, hvis forskellige større plantecardere blev sat ud, for derved 'beskæres' vegetationen helt naturligt og konstant – og dertil er bestanden af rådyr og kronstyr ikke nok.

Der er andre store plantecardere at overveje med henblik på en mere forskelligartet påvirkning af de 20 kvadratkilometer skov og hede. Vildheste er nærmest altid oplagte og velgennede som vildlevende plantecardere i dansk natur, både i skov og åbent land – vi skal bare lære at acceptere dem som en naturlig del af naturen ligesom f.eks. kronstyr. Flere krybdyr

Grøn bordsommerfugl.

kunne komme på tale, om end det er forbundet med bureaukrati i praksis at udsætte kryg til helårsgræsning. Vildsvin har en særlig gunsig effekt på skovnaturen, bl.a. fordi de skaber spirebæde ved at rode rundt i skovbunden og blotte jorden.

Men også elg og bison er værd at se nærmere på. I Hollose Dam, et par kilometer nordost for Tisvilde Hegn, fandt man i øvrigt i 1942 et flok elggævir fra stenalderen, så det er i og for sig en lokal beboer, der kunne vende tilbage.

Rapporten *Elg i Damnak* vurderer, at der i området omkring Tisvilde Hegn er grundlag for 27-38 elge ud af en mulig stællandsk bestand på godt 800 elge (Sunde & Olesen 2007).

Ser vi på europæisk bison, vil den nok klare sig bedst i de åbne landskaber, der ikke udgør mere end ca. 15 procent af det samlede areal. Men det er trods alt et større lysåbent område end i den bornholmske bisonskov, der er domineret af nåleskov, hvorfor en flok bisoner heller ikke kan udelukkes i Naturnationalpark Melby Overdrev & Tisvilde Hegn.

Hvis man sigter efter en naturnationalpark med både kronstyr, rådyr, bison, elg og vildhest, vil overlappet i dele af fødevalget selvfølgelig også spille ind på bestandstørrelserne. Eftersom elge bl.a. æder blade, knopper og kviste i en højde, som ingen andre plantædere konkurrerer om, vil den næppe påvirke de eksisterende bestande af kronstyr og rådyr mærkbart. Der er

et overlappet i fødevalg mellem elg og rådyr på ca. 21 procent og mellem elg og kronstyr på ca. 32 procent, men på 58-77 procent mellem elg og vildhest (Sunde & Olesen 2007).

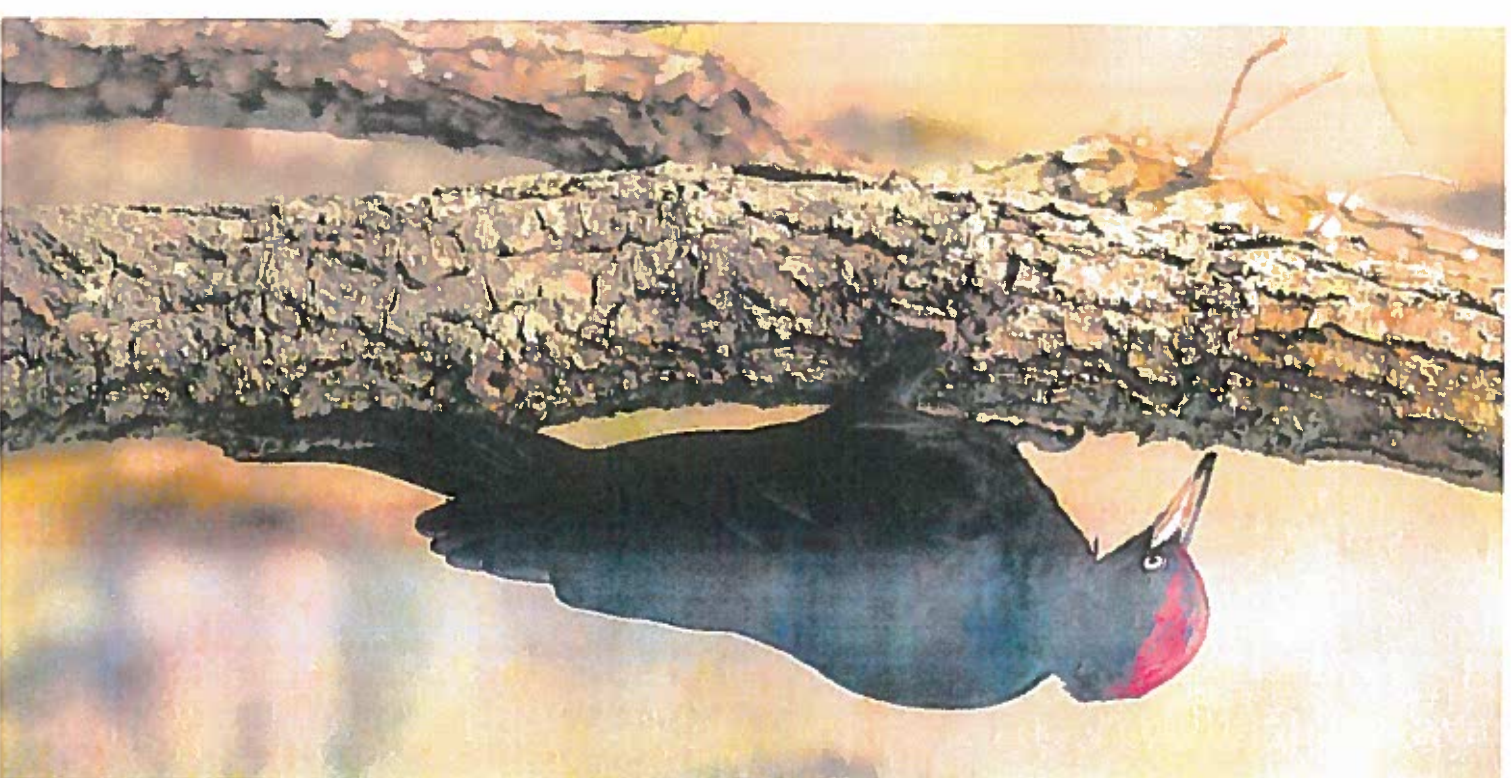
Et endeligt udvalg af arter, antal og kombination kræver en detaljeret faglig vurdering af fødegrundlaget og samspillet arterne imellem relateret til Melby Overdrevs og de tre plantægers specifikke naturtyper og størrelser.

På længere sigt kunne de fire afgrænsede områder muligvis udvides med Ellemose og Hollose Bredding – og måske også Tibirke Bakker – hvoraf det dog kun er Hollose Bredding, der er i offentligt eje i dag. Men samrækkes Melby Overdrev i første omgang med de tre statsplantager som foreslået her, kunne området allerede i den nærmeste fremtid blive et videre og mere selvopretholdende naturreservat med hede og vildskov, hvor vi mellem skovfyr og løvtræer også fremadrettet ville kunne opleve flere gamle træer og fantastiske træruiner.

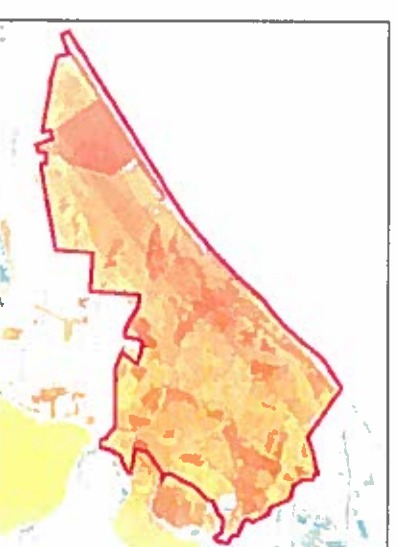
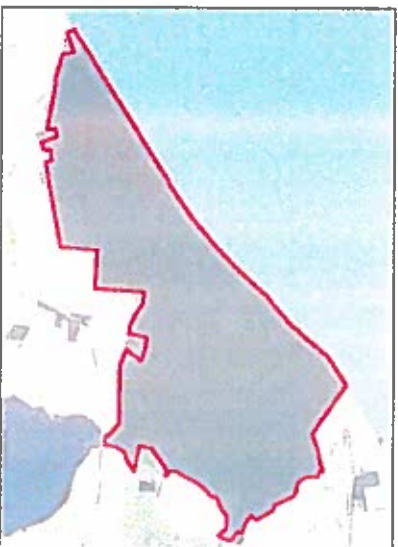
Måske kigger en elg frem, hvor krondyrene fortrækker? Måske forhindrer vi effektivt tilgroningen af naturperlen Melby Overdrev, hvor tunge bisoner tager fat?

Og mon ikke vi ville kunne værne os til – ja, mon ikke vi ville kunne glæde os over og se frem til – mulighederne for at møde store plantædere i langt større tal i vildere skov-, hede- og kystnatur? Et stort, stille og mangfoldigt natur-helle midt i et tætpakket ferieområde.

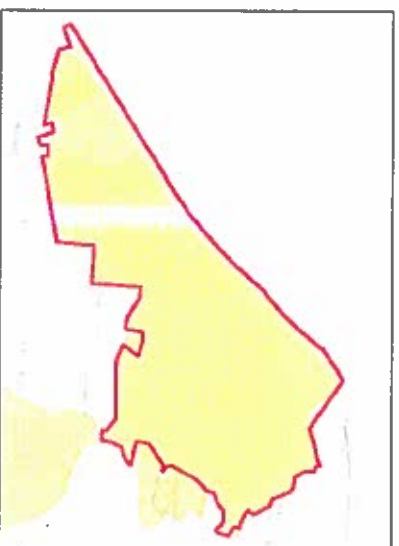
Europas største spætte, sortspætte let at genkende på hannerens kantede hals.

Naturnationalpark Melby Overdrev & Tisvilde Hegn

Arealt: ca. 2.100 hektar. 1) Ejerforhold: Arealer markeret med gult er ejet af staten (100%). 2) De skatteværdige arealer er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3. 3) Biosfære: Jo varmere farver desto flere truede arter og potentielle levesteder for truede arter. 4) Den forestående afgrænsning overlapper store dele af Natura 2000-området nr. 135. 5) Forestillet ydre begrænsning på ca. 10 km.

LITTERATUR

- Adriados, L.C. & Eskesen, A. 2014: *Strandløbe biologi og forvaltning* (Jammerbugt Kommune)
- Andersen, C.B.H. 2006: »Om sandflugten i Thy« (*Sydthy Årbog 2006*, s. 91-97)
- Andersen, E.O., Buck, A., Adriados, L.C., Broe, E.C. & Immersen, B.B. 2016: *Nattondplanen 2016-22 for Nationalpark Thy* (Nationalparkfond Thy)
- Andersen, L.W. 2014: *Resultater af DNA-analyser udført på indendørs spejlvaner fra nedlagte husdyr og en vækspose fra 4. kvartal 2014* (DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Asfery, T. 2016: *Vildtudbyttelimit for jagtsæsonerne 2014/15 og 2015/16* (DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Asfery, T., Clausen, P., Christensen, T.K., Bregnballe, T., Clausen, K.K., Elmeros, M., Frix, A.D., Haugaard, L., Holm, T.E., Laursen, K., Madsen, A.B., Madsen, J., Nielsen, R.D., Smide, P. & Therkildsen, O.R. 2016: *Vildbestande og jagttider i Danmark: Det biologiske grundlag for jagttidsrevisionen 2018* (DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Aude, E., Hansen, D.N., Møller, P.F. & Riis-Nielsen, T. 2002: *Naturnet skovrystning - et bæredygtigt alternativ?* (Miljøministeriet, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)
- Aude, E. & Frederiksen, R.J. 2015: *Mønstre i Nationalpark Thy* (HabituVision)
- Bangssøn, S.R. & Ravn, M. 2015: *Forvaltningsplan 2015-2020: Mellemområdet, Lille Vildmose* (Aalborg Kommune, Aage V. Jensen Naturfond og Faunafors)
- Berthelsen, J.P. 2014: *Undersøgelse af muligheder og behov for udsætning af bæver (Castor fiber) i Omme Å. Bævers Skyndertzen 2014* (DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Berthelsen, J.P. & Nieschke, M. 2015: *Overvågning af bæver (Castor fiber) i Lejghland 2011-2014* (DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Björnvig, T. 1978: *Også for naturens skyld - økologiske essays* (Gyldendal)
- Bladt, J., Brunbjerg, A.K., Moeslund, J.E., Petersen, A.H. & Ejrnæs, R. 2016: *Opdatering af lokal biosone for bioterroristiskontrol for Danmark 2015* (DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Bocherens H., Hofman-Kaminska E., Drucker D.G., Schmöcke U. & Kowalczyk R. 2015: »European Bison as a Reintuge Species? Evidence from Isotopic Data on Early Holocene Bison and Other Large Herbivores in Northern Europe« (PLoS ONE 10(2): e0115090. doi:10.1371/journal.pone.0115090)
- de Bonte, A.J., Boosten, A., van der Hagen, H.G.J.M. & Sjökor, K.V. 1999: »Vegetation development influenced by grazing in the coastal dunes near The Hague« (*Journal of Coastal Conservation*, 3, 59-68)
- Brocker, S. 2007: *Stor floder* (Viden om verden, Jurline)
- Brunbjerg, A.K., Svenning, J.-C. & Ejrnæs, R. 2014: »Experimental evidence for disturbance as key to the conservation of dune grasslands« (*Biological Conservation* 174/2014, s. 101-110)
- Brunbjerg, A.K., Jørgensen, G.P., Nielsen, K.M., Pedersen, M.L., Svenning, J.-C. & Ejrnæs, R. 2015a: »Disturbance in dry coastal dunes in Denmark promotes diversity of plants and arthropods« (*Biological Conservation* 182 (2014), s. 213-233)
- Brunbjerg, A.K., Jørgensen, G.P., Nielsen, K.M., Pedersen, M.L., Svenning, J.-C. & Ejrnæs, R. 2015b: »Danmarks klimatur trues af stabilitet« (*Land & Jord* nr. 22, s. 64-68)
- Brunbjerg, A.K., Eisnerhard, W.L., Ejrnæs, R. & Svenning, J.-C. 2016: »Klimasamfund langs den jyske vestkyst og i resten af verden - om flygtninge, forsvar og forvaltning« (*Flora og Fauna* nr. 122 (1+2), s. 28-36)
- Brunn, H.H., Ejrnæs, R., Heilmann-Clausen, J., Aude, E., Poulsen, R.S. & Pedersen, J. 2009: »Dødt ved og gamle træer - hvor meget og hvor mange i danske skove« (*Jord og Tiden* nr. 177/2009, s. 10-13)
- Brunn, H.H., Heilmann-Clausen, J. & Ejrnæs, R. 2012: »Ræddenskab skaber live« (*Udvalgte Vol.* 191, s. 12-15)
- Brunn, H.H. & Heilmann-Clausen, J. 2012: »Hvordan sikrer vi skovens biodiversitet?« i Melbye, H. (red.): *Danmarks Natur frem mod 2020 - om at stoppe tabet af biologisk mangfoldighed*, s. 35-39; Det Grønne Kontaktudvalg
- Brunn, H.H., Ejrnæs, R., Hansen, M.D.D., Heilmann-Clausen, J., Rathbeck, C. & Svenning, J.-C. 2015: »Hver fakta om biodiversitet i skovene« (Minget.dk, 12.5.2015)
- Brunn, H.H. 2015: »Galning i Ods herred - fem års systematisk lokal faunaunderøgelser« (*Flora og Fauna* 121, s. 13-23)
- Brugger-Jensen, S., Martens, B. & Künstnap, N. 2015: *Estimering af indsatsplan med målhand (evalueringsskrapport udarbejdet af COWI for Naturstyrelsen)*
- Brondegaard, V.J. 1985: *Folk og Fauna: dansk etnobiologi*, bd. 1-3 (Rosenkilde og Bagger)
- Buchwald, E. & Søgaard, S. 2000: *Danske naturtyper i det nordnorske NATURA 2000 netværk* (Skov- og Naturstyrelsen)
- Buchwald, E. 2012: »Flora og vegetation på Tofteegendommen« i Hald-Mortensen, P. (red.): *Tofte Skov og Mose, Status 2012*, s. 154-209; Aage V. Jensen Naturfond
- Buk, K., Kunsmann, J., Pedersen, J.P. & Thomsen, K. 2011: *Trusler for ridd natur på Okseal Kommunitærretal* (Verdens Skove)

- Bunzel-Druke, M. 2001: »Ecological substitutes for wild horses (*Equus ferus boddarti*, 1785 = *E. przewalskii* Poljakov, 1881) and aurochs (*Bos primigenius* Bodinnar, 1827)« (*Natur- und Kulturhistorisch*, Höxter/Jena 2001, AfKP)
- Bunzel-Druke, M. 2004: *Projekt Taurus - en økologisk erstatning for musken* (oversat og bearbejdet af Karsten Thomsen, Nephthys forlag 2005)
- Bunzel-Druke, M., Böhm, C., Finck, P., Kämmer, G., Luick, R., Reisinger, E., Rietken, U., Riedl, J., Scharf, M. & O. Zimball 2008: *Praxisvejledningen for Ganges-beskyttelse i Naturschutz und Landschaftsentwicklung*
- »Wilder Helden« (Arbeitsgemeinschaft Biologischer Umweltschutz im Kreis Soest e.V., Bad Sassendorf-Lohne)
- Buntenschon, R., Degen, H.J., & Jørgensen, S. 2005: *Forsøg med bekæmpelse af blåtålp på Randsbøl Hede* (Center for Skov, Landskab og Planlægning/Københavns Universitet, Skov & Landskab)
- Buntenschon, R.M. 2007: *Græsning og høst i naturplejen (Miljøministeriet)*
- Buntenschon, R. 2008a: »Skoven som græsning fra hedeplantager til lysåben græsningskov« (*Tidensbladet Park og Landskab* 6.6-9, 2008)
- Buntenschon, R.M. 2008b: »Effekten af græsning på træer og buske - fra hedeplantager til lysåben græsningskov« (*Tidensbladet Park og Landskab* 6.6-10, 2008)
- Buntenschon, R.M. 2013: *Indbefalinger vedrørende naturpleje af Mellemområdet, Lille Vildmose* (rapport udarbejdet for Aalborg Kommune og Aage V. Jensen Naturfond)
- Buntenschon, R.M. 2016: *Forslag til plan for græsningsplan i Tøgle Skov* (Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet)
- Buus, M. 2015: *Handboken Vildtreskrot i Kulturlandskabet per-skole* (Nationalpark Thy og Museum Thy)
- Bangor, H.J. & Jensen, T.S. (red.) 2007: *Dansk pattedyrsatlas* (Gyldendal i samarbejde med Naturhistorisk Museum og Zoologisk Museum)
- Bindrup, M. 2006: »Nuitens kyster og klitter« (i Larsen, G., Sand-Jensen, K. & Bindrup, M. (red.): *Nature i Danmark* bd. 2: *Geologien*, s. 395-436 Gyldendal)
- Callan, R., Nibbelink, N.P., Rooney, T.P., Wiederholm, J.E. & Wydeven, A.P. 2013: »Recolonizing wolves trigger a trophic cascade in Wisconsin (USA)« (*Journal of Ecology* Vol. 101, Issue 4, s. 837-845)
- Ceballos, G., Ehrlich, P.R., Barnosky, A.D., Garcia, A., Pringle, R.N. & Palmer, J.M. 2005: »Accelerated modern human-induced species losses: Emerging the sixth mass extinction« (*Science Advances* Vol. 1, No. 5)
- Clarke, M.L. & Rendell, H.M. 2011: »Atlantic storminess and historical sand drift in Western Europe: implications for future management of coastal dunes« (*Journal of Coastal Conservation*, 2011/1/5, s. 227-236)
- Cleveneger, T. & Huigjer, M.P. 2009: *Handbook for design and evaluation of wildlife crossing structures in North America* (Western Transportation Institute, Montana State University)
- Contrat, M. 2008: »Zur Geschichte der Dohertzer Heide« (www.mn-nk.de/GdDH/geschichte.html)
- Corlett, R.T. 2016: »Restoration, Reintroduction, and Rewilding in a Changing World« (*Trends in Ecology & Evolution* Vol. 31, No. 6, s. 453-462)
- Cornelissen, P., Bremsier, N., & Breurel, H. 2016: *Igg-taler, vogels, grote herbivoren en reetale in de Oostvaarders-plaasen* (Verslag monitoring periode 1 mei 2015 t/m 30 april 2016; Staatsbosbeheer)
- Dahl, E., Ahlen, P.-A., Swarström, J., Lindström, M. & Platz, M.L.S. 2013: *Förvalning av den inväntade miljö (Nyteruts pågående) i de nordnorriska landskapen* (Nyteruts pågående), Det Svenske Jægerforbund)
- Degen, H.J. 2006: *Lyng og græs på Randsbøl Hede 2005 - de store timer* (notat udarbejdet for Randsbøl Skovdistrikt)
- Degen, H.J. 2013: »De danske heder bliver mere våde« (*Land & Jod* nr. 4/2013, s. 148-152)
- Degen, H.J. 2015: *Slutrapport om forløb til bekæmpelse af blåtålp på Randsbøl Hede 1999-2014* (Naturstyrelsen)
- De Bruijn, O. & Vegh, M. 2007: Summary of the pilot project, Białowieża forest cross-border ecological network: A forest of hopes (European Centre for Nature Conservation, Vereniging Natuurmonumenten; www.ecnc.org/uploads/documents/bialowieza-summary-of-experts-report.pdf)
- De Økonomiske Råd, 2014: *Økonomi og Miljø* (Vismartsrapport, Kapitel III, s. 67-102)
- De Vos, J.M., Joppa, L.N., Gittleman, J.L., Stephens, P.R. & Pimm, S. 2015: »Estimating the normal background rate of species extinctions« (*Conservation Biology* Vol. 29, Issue 2, s. 452-462)
- Der Sarkissian, C. m.fl. 2015: »Evolutionary Genomics and Conservation of the Endangered Przewalski's Horse« (*Current Biology* Vol. 25, Issue 19, s. 2577-2583)
- Dirzo, R., Young, H.S., Galetti, M., Ceballos, G., Isaac, N.J.B. & Collen, B. 2014: »Defaunation in the Anthropocene« (*Science* Vol. 345, s. 401-406)
- Dookey, J.P. 2013: *Sand Dune Conservation, Management and Restoration* (Causal Research Library, Vol. 4, Springer)
- Donlan, J. m.fl. 2003: »Re-wilding North America« (*Nature*, Vol. 436, s. 913-914)
- Dragsdahl, J. 1999: »Urskoven råber hjælp« (Weekendavisen, 17.9.1999)
- Dubgaard, A., Kalleberg, M.F., Petersen, M.L. & Lauenburg, J. 2003: *Cost-benefit analysis of Skjern-fjordet* (Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole)
- Dubgaard, A. m.fl. 2012: *Økonomisk analyse af naturplejemetoder i beskyttede områder* (Foderetærøkonomisk Institut)
- Dudley, N. (ed.) 2008: *Guidelines for Applying Protected Area Management Categories* (Chand, Switzerland: IUCN)
- Duncan, R.P., Boyer, A.G. & Blackburn, T.M. 2013: »Magnitude and variation of prehistoric bird extinctions in the Pacific« (*Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, Vol. 110, no. 16, s. 6436-6441)
- Dupont, Y.L., Strandberg, B., Bruus, M. & Nielsen, H.B. 2015: »Konkurrence mellem vilde bier og honningbier: Hvad ved vi egentlig?« (*Tidsskrift for biotil* 1/2015, s. 10-13)
- Dyck, J. 1980: »Skal vi overveje at skabe helt uberørte naturområder i Danmark?« (i Møller m.fl. 1980: *Status over den danske plante- og dyreverden*, Foredragsrække i Ejbyes, R., Nygaard, B. & Fredshavn, J. 2009: *Ordningsregler og mere. Håndbog i naturtypernes karakteristiske og*

- udtænkning samt forvaltningen af biodiversitet* (Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)
- Ejrnæs, R. 2010: »Hvordan kan vi nå EU-målsætningen om at stoppe tilbagesgangen af biodiversitet i Danmark?« (i Geldmann, J. (red.) m.fl.: *Naturus tilstand i Danmark. Videnskabeligt debattag, den 13. april 2010*, s. 18-23; Det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab)
- Ejrnæs, R., Wiberg-Larsen, P., Holm, T.E., Josefson, A., Strandberg, B., Nygaard, B., Andersen, L.W., Winding, A., Tjernansen, M., Hansen, M.D.D., Søndergaard, M., Hansen, A.S., Lundsteen, S., Baatrup-Pedersen, A., Kristensen, E., Krogh, P.H., Simonsen, V., Hasler, B. & Levin, G. 2011: *Danmarks biodiversitet 2010 status, udtænkning og trusler* (Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)
- Ejrnæs, R., Skov, F., Bladt, J., Fredslavn, J. & Nygaard, B. 2012: *Udtænkning af en Høj Natur Våben (HNV) indikator. Rangsordning af arealer efter naturverdi og potentielle* (DCE - National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Ejrnæs, R. 2013: *Natur* (i ænkkepauser nr. 9, Aarhus Universitetsforlag)
- Ejrnæs, R., Petersen, A.H., Bladt, J., Bruun, H.H., Moeslund, J.E., Wiberg-Larsen, P. & Rahbek, C. 2014: *Biodiversitetskort for Danmark* (udviklet i samarbejde mellem Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Københavns Universitet, og DCE - National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Ejrnæs, R., Bladt, J. & Fjølgaard, C. 2017: »Revidering som planmål i Antropocen« (*Tidskrift for forvaltning og arealforvaltning*, Årg. 123, nr. 38, s. 1-12)
- Elkermann, T., Bossi, R., Christensen, J., Lofstrom, P., Montes, C., Grundahl, L. & Gæck, C. 2015: *Åmme-færsk deposition 2013* (NOVANA, Aarhus Universitet, DCE - National Center for Miljø og Energi)
- Elmerov, M., Berthelsen, J.P. & Madsen, A.B. 2004: *Ort-tilgængelighed af bæver (Castor fiber) i fjender 4, 1999-2003* (Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)
- Elmerov, M., Vinas, M.N., Andersen, P.N. & Baugov, H.J. 2011: *Undersøgelser af pattedyrs brug af samfundet på nr. 18 ved Herning. En biologisk vurdering med anbefalinger til forbedringer og fremtidig politik for samfundet* (Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)
- Elmerov, M., Andersen, P.N., Sunde, P., Haugard, L., Skov, F. & Madsen, A.B. 2014: *Påvirkede store vilde dyr i Danmark 2003-2012* (DCE - National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Emborg, J., Hahn, K. & Christensen, M. (red.) 2001: *Urtet skov i Danmark status for forskning og forvaltning* (Skovbrugsserien nr. 28, Skov & Landskab)
- Esikildsen, A. 2007: *Udtænkning af bæver (Castor fiber) i træ-søoplandet en habitatanalyse* (Bachelortprojekt ved Københavns Universitet)
- Esikildsen, A., Carvalheiro, L.G., Kissling, W.D., Biesmeijer, J., Schweiger, O. & Hays, T.T. 2015: »Ecological specialization matters: long-term trends in butterfly species richness and assemblage composition depend on multiple functional traits« (*Diversity and Distributions*, Vol. 21, No. 7, s. 792-802)
- Europare Deutschland 2012: *Konkrete Bemærkninger til den Europarådets Stichtung Schweiz (Landbereich des Evaluierungskommissionen)*
- Faurholt, N., Hink, H. & Hansen, P.E. 2013: »Syngter Breddeskeren (Selinum dubium (Schur) Leut.) på sidste vers?« (*UHT 37-4* november 2013, s. 144-151)
- Finnafors 2013: *Naturpleje med græsningsdyr på forvæntede tænder, analyse af muligheder, begrænsninger, jorder og udfordringer* (2013, s. 144-151)
- Fjølgaard, J. & Schneekloth, M. 2005: *Naturpark Åmme-Tissø naturcenter* (Specialtrapport, Styregruppen for Naturpark Åmme-Tissø)
- Fjølgaard, L. 1968: »Bidrag til beskrivelse af løvblitterne ved Kærgårde (Danmark dendrologisk-fakultet, bd. 3, 1, s. 7-44)
- Fjølgaard, E.G., Belovsky, G.E. & Beyer, J., D.E. 2016: »Natural and experimental tests of trophic cascades: gray wolves and white-tailed deer in a Great Lakes forest« (*Oecologia*, Vol. 180, Issue 4, s. 1183-1194)
- Fjølgaard, C. & Ejrnæs, R. 2016: »Vildere kronvilde« (*Habitat 13/2016*, s. 18-23)
- Fjølgaard, C., Haugard, L., de Barba, M., Tjebkær, P. & Ejrnæs, R. 2016: *Foderplan hos kronvildt i Ålholm Dyrehave. Udtænkning af den rumlige og tidsmæssige variation i kronvildets foderplan* (DCE - National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Fjølgaard, C., Bladt, J. & Ejrnæs, R. 2017: *Naturpleje og arealforvaltning med særlig fokus på Våner 2000-områderne* (DCE - National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Forslund, M. 2003: *Fuglesamfund i vilde skovområder en studie på bestandsniveau* (Rapport nr. 2, Skovstyrelsens forlag)
- Franzen, M. & Ramm, T. 2004: »Habitat associations and occupancy patterns of barnet moths (Tegonidae) in semi-natural pastures in Sweden« (*Entomologica Fennica*, Vol. 13, s. 91-101)
- Fredslavn, J., Søgaard, B., Nygaard, B., Johansson, L.S., Wiberg-Larsen, P., Dahl, K., Sørensen, S., Galatius, A., & Teilmann, J. 2014: *Bevægelsesplan for naturtyper og arter. Habitatforholdene i 17 naturtyper* (DCE - National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Fredslavn, J. & Søgaard, B. 2014b: *Levede undertryk for arealer, Områderne i Danmark* (DCE - National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Fredslavn, J. 2016: *Natur- og skovtilstand på Naturtyperne* (DCE - National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Friese, S. 2016: »Bisonflokken trives 13 år efter 3 døds-fald og en aflivning« (*Gylde*, 2011, 2016)
- Frostholm, A.B., Schjelder, J. & Holmstrup, G. 2016: *Sådan ligger landet ind om naturen* (Danmarks Naturfredningsforening)
- Gorav, G., Tamaki, C., Dimon, M., Tschentlin, T., Petandum, T. & Therasynoulou, A. 2016: »Impact of honey bee (Apis mellifera L.) density on wild bee foraging behaviour« (*Alpine Sci.*, Vol. 60, No. 1, s. 49-61)
- Gould, J.S. 1994: »The Evolution of Life on the Earth« (*Scientific American*, October 1994)
- Grønbeck K. & Hansen, K. 2015: *Volat redt. overgang af Eremet og Stellas moskvoier på Sydøstland, Lolland og Falster* (unpubl.)
- Green, P. 2013: *The foraging journey within the Eremet. Vol-*

- tional Parks: their status, welfare and future. A Report to the Exmoor Moorland Landscape Partnership* (South Woodley Farm, Shirwell, Barnstaple EX31 4JZ)
- Gronning, J., & Lind, A.D. 2004: *Analys af den biologiske mangfoldighed i nordjyske landskabsstatistik* (Gronning & Lind Hald-Mortensen, P. 1971: »Om løssen i Thy« (*Plaan og Fauna* 77, s. 85-86)
- Hansen, K. 2011: *Folk & fortællinger fra Det Tabte Land*, bd. I: *Jylland* (Forlaget Bæredygtighed)
- Hansen, K. 2014: *Folk & fortællinger fra Det Tabte Land*, bd. II: *Øerne* (Forlaget Bæredygtighed)
- Hansen, L.M., Kryger, P., Boel, B., Holst, N., Linkesgaard, A., Spliid, N.H., Nielsen, S.L., Grønlund, E., Jespersen, J.B. & Larsen, K.B. 2006: *Videnscenter om hominghjerter* (DJF Rapport, Danmarks Jordbrugsforskning, Forskningscenter Flakkebjerg)
- Hansen, M.D.D. 2008: *Skovbaser og andre muligheder* (*Natur og Museum* nr. 2/2008)
- Hansen, M.D.D. & Eskildsen, A.: 2014: *Dagsomfugle* (*Natur og Museum* nr. 1/2014)
- Hansen, M.M., Sivbeck, E., Bekkeved, D., & Nielsen, E.E. 2013: »Vandlobernes fisk« (i Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 5: *De friske vand*, s. 179-217)
- Hansen, P. 1990: »Naturfredningskommissionens (i Barnefødt, L., Britz, B. & Hansen, P. (red.): *Landet og læren. Tidspunkt 1990. Næsten på 70-årsdagen*, s. 31-37; *Alfjoni-misteren*)
- Hansen, P.K. 2014: *De vilde bier i Nationalpark Thy: Om konkurrence mellem hominghjerter (Apis mellifera) og humlebier i Haastrup Vildtreservat og endringer i artsammensætningen gennem 60 år* (Specialrapport, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, København Universitet)
- Hebblewhite, M. & Smith, D.W. 2013: »Wolf Community Ecology: Ecosystem Effects of Recovering Wolves in Banff and Yellowstone National Parks« (Musiani, M. et al. (ed.): *The World of Wolves. New Perspectives, Behaviour and Management*, s. 69-120)
- Heilmann-Clausen, J., Nielsen, B.O., Petersen, H. & Møller-Christensen, O. 2010: »Nederydning« (i Friis & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skoven*, s. 247-270, Gyldendal)
- Heilmann-Clausen, J. 2010: »Veteranracer og død ved« (i Møller & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skoven*, s. 441-451 Gyldendal)
- Heilmann-Clausen, J., Nygaard, B., Ejrnæs, R., Danggaard, C., Nielsen, K.E. & Bruun, H.H. 2014: »Hvad skal der til for at sikre gunstig bevaringsstatus i Danmarks habitatskove?« (*Skoven* 2014/3, s. 146-150)
- Heilmann-Clausen, J., Bruun, H.H., Ejrnæs, R., Petersen, A.H. & Rahbek, C. 2015a: »Irigang for død ved i danske skove: fakuum eller onsketænkning?« (*Skoven* 2015/3, s. 126-130)
- Heilmann-Clausen, J., Larsen, J.C., Pedersen, L., Vistisen, K., Iversen, L.L., Kieglund, J., Bruun, H.H., Hermansen, B., Pedersen, O., Sand-Jensen, K. & Tolstrup, A.P.: 2015b: *Program for bæredygtig og naturerhverv i Nationalpark Thy* (Center for Naturhistorisk, Evolution og Klima, Statens Naturhistoriske Museum)
- Hemming, K. m.fl. 2012: »Alternative Land Use Options for Large Scale Heathland Ecosystems« (*Program & Afsat Book*, Open Landscapes, 29-9-3, 10, 117-118)
- Hertel, H. 2012: *PII en biografi* (Gyldendal)
- Hirsch, J.A.G. 2010: *Er det muligt at reintrodere den Exmoor-hor (Equus ferus) i kongeriget Nordjylland?* (Bachelorprojekt ved Biologisk Institut, Københavns Universitet)
- Hoffmann, A., Heiland, S. & Wied, S. 2012: *Evolution of German National Parks* (Europare Germany e.V.)
- Holten-Andersen, J., Christensen, H.S., Pedersen, T.N. & Manninen, S. 2000: *Dansk Naturpolitik inden og udenfor* (Temarapport nr. 1, Naturrådet)
- Hovens, H. & Rijfers, J. 2013: »On the origins of the Exmoor pony: did the wild horse survive in Britain?« (*Lula* 2013 56 (2), 129-136; Ecological Research Centre Faunaconsult)
- Huhtlin, J.-J., Ben-Ner, A., Bailey, S.E., Fredline, S.E., Neubauer, S., Skinner, M.M., Bergmann, L., Cabec, A.L., Benazzi, S., Harvati, K. & Gunz, P. 2017: »New fossils from Jebel Irhoud, Morocco and the pan-African origin of Homo sapiens« (*Nature* Vol. 546, s. 289-292)
- Hübner, H. & Nielsen, B.O. 2010: »Nælskove« (i Møller & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skoven*, s. 91-96)
- Håkansson, B. 2016: *Vildt som input til HVI's droptjelder af DVS holdning til begyng* (Danmarks Naturfredningsforening)
- ICMIO. 2006: *Recounting. Nature and human interests. Report of the International Committee on the Management of large herbivores in the Oostvaardersplassen, Wageningen UR WING rapport 018, The Hague/Wageningen, the Netherlands*
- ICMIO2. 2010: *Natural processes, animal welfare, moral aspects and management of the Oostvaardersplassen. Report of the second International Commission on Management of the Oostvaardersplassen, ICMIO2 (Wageningen UR WING rapport 039, The Hague/Wageningen, the Netherlands, Iversen, L.L., Thomsen, P.F. & Damann, N. 2012: *Genud-sætning af egthorn (Lacerta viridis) i Danmark. Beskrivelse af muligheder for udsetting af egthorn i Grønske, Bådstrup Skov, Jægersborg Dyrehave, Leca, Skindbjerglund og Ekelø. Amphibian Consult**
- Jacobsen, R.M. 2012: *Erhverv og fredningsinstrumentet. Dets indvirkning over tid og effekten som naturbeskyttelsesmiddel* (Kamukalspeciale, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet)
- Jensen, E. (red.) 2008: *Somflugt og klifgørdning: erfaringer og status 2008* (By- og Landskabsstyrelsen, Miljøministeriet)
- Jensen, J.V. 1931: *Paa danske Løp* (Gyldendalske Boghandel)
- Jensen, P.K.A. 2007: *Da mennesket blev menneske* (Gyldendal)
- Jensen, P.N., Bontrup, S., Fredshavn, J.R., Svendsen, L.M., Blicher-Mathiesen, G., Wilberg-Larsen, P., Johansson, L.S., Hansen, J.W., Nygaard, B., Søgaard, B., Holm, T.E., Ellermann, T., Thorling, L. & Holm, A.G. 2015: *Handbøger og Natur 2014* (NOVANA DCE National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Jensen, T.S., Olsen, K., Sundt, P., Vedel-Smith, C., Madsen, A.B. & Andersen, L.W. 2015: »Gemindevandring af ulven (Canis lupus) i Danmark« (*Plaan og Fauna* vol.

- 121 (1+2), s. 48-54)
- Jensen, M. 2017: Personlig kommunikation med Mads Jensen, konstitueret i Naturstyrelsens afdeling for arealdrift
- Jessen, B. & Buchwald, E. 1997: *Serlig beskyttet naturkov lokalt i statskoven, bd. 2: Jylland* (Skov- og Naturstyrelsen)
- Jocunen, A.H. 1967: *Ulfuglen (Lynx tigris) i Danmark* (Danske vildtundersøgelser, hefte 14, Vildtbiologisk Station)
- Johannsen, V.K., Dippel, T.N., Møller, P.F., Heilmann-Clausen, J., Ejrnæs, R., Larsen, J.B., Raulund-Rasmussen, K., Røjs, S.K., Jørgensen, B.B., Riis-Nielsen, T., Bruun, H.H.K., Thomsen, P.F., Eskildsen, A., Fredslavn, J., Kjær, E.D., Nord-Larsen, T., Caspersen, O.H. & Hansen, G.K. 2013: *Etablering af indtækt for biodiversiteten i de danske skove 1992-2012* (Institut for Geovidenskaber og Naturforvaltning)
- Johannsen, V.K., Nielsen, K., Frithjof, B., Buchwald, E., Sørensen, H., Møller, P.F., Schmidt, L.K., Røjs, S.K., Nord-Larsen, T., Larsen, J.B., Christensen, M., Jørgensen, B.B., Vestergaard, L., Røms, E., Hake, A.Y., Nielsen, T.R. & Arndal, M.F. 2015: *Opgørskemaet og udvikling i dødt træ* (Institut for Geovidenskaber og Naturforvaltning, København Universitet)
- Johansen, I., Riis-Nielsen, T., Christensen, S.N. & Petersen, M.R. 2005: *EU-LIFE projekt 'Restoration of Dune Habitats along the Danish West Coast: LIFE02/NAT/DK/0584. Report concerning the intensive monitoring of dune heath 2002 to 2005* (Action F2) (Miljøministeriet)
- Johnsen, I. 2007: »Menneskets påvirkning af naturtyperne i det åbne land« (i Vestergaard, P. (red.): *Naturen i Danmark* bd. 3: *Det åbne land*, s. 515-552, Gyldendal)
- Jørgensen, A.S. 2014: »Konkurrerer bjørne om føden?« (*Tidskrift for Biologi* nr. 9/2014, s. 256-260)
- Kaustrup, N. 2016: *Forsvar for naturen. Tillæg til drøft- og plejeplan for Dyrol, Jernby, Fjendrup Overbliksskoven ...* (Forvaltningsministeriet)
- Kaufmann, P. 2017: »Vildtsynet i Danmark« (*Skovnyt* nr. 44, s. 11-14)
- Kauluba, K. & Kowalczyk, R. 2011: »Invasion of the raccoon dog *Nyctereutes procyonoides* in Europe: History of colonization, features behind its success, and threats to native faunas« (*Current Zoology* 57, s. 384-398)
- Kelager, A. 2015: *Biotic interaction in space and time: the avian parasitic *Micropodidae* and its hosts as model system* (PhD thesis, Center for Mammalogi, Evolution og Klima, København Universitet)
- Kelager, A., Bruun, H.H., Nash, D.R. & Tøttrup, A.P. 2017: *Status og forvaltning af Eidsdalsskoven i Västana Park Thy* (Center for Mammalogi, Evolution og Klima, Statens Naturhistoriske Museum, København Universitet)
- Kerley, G.L.H., Kowalczyk, R., & Cronquist, J.P.G.M. 2012: »Conservation implications of the refuge species concept and the European bison: king of the forest or refugee in a marginal habitat?« (*Ecography*, 35(6), s. 519-529)
- Kesel, M.H. & Asbjørk, S. 2000: *Handlingsplan for betragtning af den truede art hasselmus, *Microtus pennsylvanicus* (Miljø- og Energiministeriet, Skov- og Naturstyrelsen)*
- Kjær, L., Madsen, A.B. & Elmén, M. 2013: *Arbejde og biontefaktorer for nye - Best planter på statens nye i Danmark* (DCE National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Knudsen, B.A. & Knudsen, P.O. 2012: »Pantedyrene i Tofte Skov og Mose« (i Hald-Mortensen, P. (red.): *Tofte Skov og Mose. Status 2012*, s. 280-309, Aage V. Jensen Naturfond)
- Kolfred, J. 2013: *Forsøg på om Västana Park Thy (indarbejdet af Indtægtsafdelingen ved Fritidsforvaltningen)*
- Kroer, L., J. 2017: Personlig kommunikation med specialkonsulent for Miljøministeriet, Jørgen Lyng Kroer
- Kristensen, S.B.P., Brandt, J., Olesen, C.H., & Peters, D.Q. 2017: »Fremtidige og landskabet balancen mellem dynamik og stabilitet« (*Land & Jord* nr. 1/2017, s. 19-23)
- Krøger, D.P., Bubnicki, J.W., Churski, M., Mols, B. & van Hooft, P. 2015: »Context dependence of risk effects: wolves and tree logs create patches of fear in an old-growth forest« (*Behavioral Ecology*, Vol. 26, Issue 6, s. 1538-1568)
- Kumar, S., Nagarajan, M., Samthra, J.S., Kumar, N., Behl, V. & Nishanth, G. 2007: »Mitochondrial DNA analyses of Indian water buffalo support a distinct genetic origin of river and swamp buffalo« (*Animal Genetics*, Vol. 38, s. 227-232)
- Kunsmann, J. 2003: *Europæiske bison (Bison bonasus) i Danmark: en vision med fremtid?* (Biologisk Institut, Syddansk Universitet)
- Kunsmann, J. 2010: »Hvordan går det med Danmarks skove?« (i H. Melbye (red.): *Danmarks Natur fra midt 2020 om at slippe tabet af biologisk mangfoldighed*, s. 22-27; Det Grønne Konsekutiv)
- Larsen, S.S. & Delelsen, J. 2011-2013: *De danske nationalparker naturbeskrivelse eller præsentation* (www.natpark.dk)
- Lasse, S. & Lind, P.B. 2015: *Statusundersøgelser i røddede klitplantager en undersøgelse af reguleringsmæssig og miljøplanlægning (specialrapport, Aalborg Universitet)*
- Leggaard, T. m.fl. 2008: *Naturen i Västana Park Thy* (Biologisk forening for Nordvestjylland)
- Leitao, R.P., Zanon, J., Vilegas, S., Williams, S.E., Baraloto, C., Fortin, C., Mendonça, E.P. & Moullot, D. 2016: »Rare species contribute disproportionately to the functional structure of species assemblages« (*Proceedings of the Royal Society of London B*, 283(1828))
- Leitao, C. 2015: »Habitat selection of the European bison« (Independent project/Degree project / STL, Department of Ecology 2015-16)
- Levin, G. & Normander, B. 2008: *Indtægtsafdelingen i Danmark siden slutningen af 1800-tallet* (Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)
- Levin, G. 2016: *Geografiske analyser af § 3-regulerede arealer. Analyser af arealer mellem § 3-regulerede arealer og andre geografiske data* (DCE National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Liborussen, L., Søndergaard, M. & Jeppesen, E. (red.) 2007: *Særlig betragtning i Danmark. Del I: Tætningsanalyse* (Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)

- Liborussen, L., Søndergaard, M. & Jeppesen, E. (red.) 2007b: *Sætteluring i Danmark. Del II: Eksempeltaking* (Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)
- Lindgaard, C. 2013: »Vandloberens smådyr« (i Sand-jensen, K. (red.): *Naturen i Danmark* bd. 5: *De første vand*, s. 123-144)
- Lindström, S.A.M., Herbertsson, L., Rundlöf, M., Bom-marco, R. & Smith, H.G. 2016: »Experimental evi-dence that honeybees depress wild insect densities in a flowering crop« (*Proceedings of the Royal Society B*, Vol. 283, Issue 1843)
- Linnaeus, L. & Meisner, R. 2014: *Rewilding Horses in Eu-rope. Background and guidelines a living document* (Report by Rewilding Europe, Nijmegen, The Netherlands)
- Lorimer, J. & Dreissen, C. 2014: »Experiments with the wild at the Oostvaardersplassen« (*ECOS* 35 (3/4) 2014, s. 44-52)
- Liversage, D. 1993: »Sandflugens og klittens forhistorie« (*Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred*, 1993, s. 21-32)
- Lund, T. 2006: *Lille Vildmose fra natur til kultur* (Sejlfjord Udviklingsråd)
- Luft, L., Kühnig, M., Fürsten, J., Schonech, T. & Frey, T. (red.) 2011: *Bericht zum Workshop 'Monitoring in der Dobertiger Heide'* (Fachbeiträge des LUGV, Heide Nr. 123, Landesamt für Umwelt, Gesundheit und Ver-braucherschutz)
- Madsen, A.B., Christensen, P.K., Møller, J.D. & Haugjard, L. 2013: *Undersøgelte af faunens brug af fauna/menneske passeret på Gier-bilund motortrafikken og kolding-Esbyerg motortrafikken. En biologisk vurdering af brugen og anbefalinger til forbedringer* (DCE National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Madsen, A.B., Andersen, L.W. & Sunde, P. 2013: *Ube i Danmark hvad kan vi gøre for det?* (DCE National Center for Miljø og Energi, Institut for Bioscience, Aarhus Universitet)
- Madsen, P., Garborg, C., Lund, D.H., Thorsen, B.J. & Raabund-Rasmussen, K. 2010: *Esbjerg og videnskabelig forskning i Sverige og Friesland* (Arbejdsrapport Skov & Landskab nr. 103-2010, Københavns Universitet)
- Madsager, S. 2015: »Naturen sætter en grænse status for diskussionen om landbrug, kvælstof og havmiljø« (*Årsrapport Naturindskud* nr. 6, s. 34-39)
- Melama, S.A.R., Sinclair, A.R.E. & Hilborn, R. 1998: »Food regulates the Serengeti wildebeest: a 40-year record« (*Journal of Animal Ecology* 1999, 68, s. 1101-1122)
- Michotte, H., Hansen, B.G., Rigter, F. & Dabelsteen, T. 2016: »Vingeflængene i Strømdalsreservatet i Nord-sjælland 1986-2014 med en diskussion af danske skovfugles truskel« (*Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift* nr. 110/2016, s. 73-111)
- Meyer, P. & Schmidt, M. 2011: »Accumulation of dead wood in abandoned beech (*Fagus sylvatica* L.) forests in northwestern Germany« (*Forest Ecology and Manage-ment*, Vol. 261, Issue 3, 2011, s. 342-352)
- Mora, C., Tiliensson, D.P., Adl, S., Simpson, A.G.B. & Worm, B. 2011: »How Many Species Are There on Earth and in the Ocean?« (*PLoS Biol* 9(8): e1001127. doi:10.1371/journal.pbio.1001127)
- Møller, P.F. 1997: *Biologisk mangfoldighed i dansk naturhistorie. En sammenligning mellem skandinaviske natur- og kulturlandskaber* (WWF Verdensnaturfonden, Danmarks og Gronlands Geo-logiske Undersøgelser Rapport 1997/41).
- Møller, P.F. & Brandshaw, R. 2001: »Drævet skov et dansk forskningsprojekt gennem mere end 50 år« (*Nyt fra GEUS* nr. 4/2001, s. 2-15)
- Møller, P.F. 2010a: »Verdens og Danmarks skove« (i Møller & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skovene*, s. 19-28; Gyldendal)
- Møller, P.F. 2010b: »Biologisk mangfoldighed i skove« (i Møller & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skovene*, s. 91-96; Gyldendal)
- Møller, P.F. 2010c: »Egeskov« (i Møller & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skovene*, s. 359-376, Gyldendal)
- Møller, P.F., Limborg, J., Kristensen, K.H., Larsen, J.B., Buttenschon, R.M. & Staun, H. 2010: »Driftsbeinge-de skovtyper« (i Møller & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skovene*, s. 311-334)
- Natur- og Landbrugskommissionen 2013: *Natur og land-brug om ny jord* (Natur- og Landbrugskommissionens Sekretariat)
- Naturfredningskommission 1967: *Betragtning om Naturfredning*, bd. 1-2 (Betragtning nr. 46) afgivet af den af Ministeriet for kulturelle anliggender under 23. No-venber 1961 nedsatte Naturfredningskommission)
- Naturstyrelsen 2015 (uden forfattereangivelse): *Handlings-plan for fredning 2013* (Naturstyrelsen, Kommunerne Landsforening og Danmarks Naturfredningsforening)
- Nauendorf, P.J. & Svenning, J.-C. 2015: »A Geographic Assessment of the Global Scope for Rewilding with Wild-Living Horses (*Equus ferus*)« (*PLoS ONE* 10 7: e0132359. doi:10.1371/journal.pone.0132359)
- Nesken, A. 2016: »Motorsaven truer Europas sidste ur-skove« (*Modern Tid*, Information, 11.6.2016)
- Nielsen, A.B. 2009: *Erskovslandskabet afbøjet og sammen-vling og græsningens betydning i Atlantik tid betydet ved paleo-botaniske metoder* (Danmarks og Gronlands Geologiske Undersøgelser, Rapport 2009/23)
- Nielsen A.B. & Buchwald, E. 2010: »Urskovslandskabet's afbøjet og græsningens betydning« (*Skoven* nr. 2/2010, s. 88-93)
- Nielsen, B.O. 2010: »Dynamik og forstyrrelser i skoven: Insekter« (i Møller & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skovene*, s. 286-290)
- Nielsen, O.F. 1998: *De danske guldalder Danmarks Dyrliv* bd. 8, Apollo Books)
- Nielsen, M., Berthelsen, J.P., Wund, P., Thiercksen, O.R. & Dam, R. 2015: *Omstilling af bæver Center filer i Nordjylland 2009-2014* (DCE National Cen-ter for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Nogues-Bravo, D., Simberloff, D., Rabibek, C. & Sanders, N.J. 2016: »Rewilding is the new Pandora's box in conservation« (*Current Biology*, Vol. 26, Issue 3, R87 R91)
- Nord-Larsen, T. m.fl. 2016: *Skov og plantager 2015: For-el statistics 2015* (Institut for Geovidenkab og Naturfor-valting, Københavns Universitet)
- Normander, B., Frostholm, A.B., Schjeldt, J. & Ahrens,

- A.F. 2016: *Biodiversitetsbaseret vurdering af Danmarks indsats for biodiversitet 2016* (VWF Verdensnaturfonden og Danmarks Naturfredningsforening)
- Nothley, J.G. 2008: *Retablering af naturlig hydrologi i internationale naturbeskyttelsesområder - krog, problemet og løsninger. Case studie: Gribkø (kanaldanspeciale, Sektion for Økologi og Evolution, Biologisk Institut)*
- Nygård, B., Wind, P. & Ejrnæs, R. 2011: *Restoration of dune habitats in Østerild Kiblandsgår - baseline monitoring 2011* (DCE, Dansk Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Nygård, B., Levin, G., Bladt, J., Holbeck, H.B., Brondum, W., Speth, P. & Ejrnæs, R. 2012: *Analys af behovet for græsning og huset på beskyttede naturarealer, areal, biomasse og antal græssingsdyr* (DCE, Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Nygård, B., Nielsen, K.E., Damgaard, C., Bladt, J. & Ejrnæs, R. 2014: *Højtidt grundlag for vurdering af bæringsevne for terrestriske naturtyper* (DCE, Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Nygård, B., Juel, A. & Fredshavn, J.R. 2016: *Ændringer i det § 3-beskyttede naturareal 1995-2014. Resultater fra Nattursystemets opdateringsprojekt* (DCE, Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Norgaard, L.S., Mikkelsen, D.M.C., Rømer, A.E., Christ, M., Elmerens, M., Madsen, A.B., Perrotti, G. & Jensen, T.H. 2014: *»Spredning af feral mårhund (Vulpes putorius) i Danmark«* (*Floa og Fauna* nr. 120 (1+2), s. 8-14)
- Oddershede, A., Høy, T.T., Frostlev, T.G. & Ejrnæs, R. 2017: *Biodiversitet og økologisk rum i ugerlandet - en undersøgelse af markedsillagens biodiversitet* (Aarhus Universitet, DCE, Nationalt Center for Miljø og Energi)
- Odgaard, J. 2007: *Biodiversitet 2010 hvordan når vi målene? Høring for folketings Miljø- og Planlægningsudvalget* (Teknologirådets rapporter 2007/3)
- Olesen, C.R. 2004: *Analys af nuværende og potentielle store plantecenter i Lille Vildmose* (Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet)
- Olsen, Søren 2015: *Kampen om Danmarks natur. Fra julekorts- jomfringen til grusbetonen af Fjlsø* (Gads Forlag)
- Ovseen, C.H. & Søgaard, S. (red.) 1993: *Naturplejebogen en håndbog i pleje af naturområder og kulturlandskab* (2. udg., Skov- og Naturstyrelsen)
- Painet, L.E., Beschta, R.L., Larsen, R.J. & Rippel, W.J. 2015: *»Recovering aspen follow changing elk dynamics in Yellowstone: evidence of a trophic cascade?«* (*Ecology*, Vol. 96, Issue 1, s. 252-263)
- Pedersen, H.E. & Jaurhald, N. 2010: *Danmarks vilde områder* (Gyldendal)
- Persson, K. 2007: *»Sandmarker och konsten att lära om«* (*Nordisk Bygd* nr. 18, s. 50-53; Nordiska Kulturlandskapsförbundet)
- Petersen, A.H., Larsen, F.W., Rahbek, C., Strange, N. & Lund, M.P. 2005: *Viltskrifter i Danske Nationalparker. En kvantitativ analyse af den biologiske mangfoldighed i potentielle danske nationalparker* (Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Københavns Universitet)
- Petersen, A.H., Strange, N., Anthon, S., Bjørner, T.B. & Rahbek, C. 2012: *Brænder af biodiversiteten i Danmark. En analyse af indsats og omkostninger* (De Økonomiske Råd, Arbejdspapir 2012:2)
- Petersen, A.H., Luntbede, T.H., Bruun, H.H., Heilmann-Clausen, J., Thorsen, B.J., Strange, N. & Rahbek, C. 2016: *Brænder af biodiversiteten i de danske skove. En analyse af den nuværende indsats, og hvad den betyder for skovens andre samfundsgoder* (Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Københavns Universitet)
- Petersen, Z.E. 2017: *Lynetia hippobosc. Investigation of Parmaters important to an Endangered Danish Butterfly in North Eastland, in Percent Regional Extinction* (MSc Thesis, Biologisk Institut, Københavns Universitet)
- Pimm, S., Raven, P., Peterson, A., Sekerjinglu, H. & Elrich, P.R. 2006: *»Human impacts on the rates of recent, present, and future bird extinctions«* (*Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, Vol. 103, no. 29, s. 10941-10946)
- Pye, K., Blou, S.J. & Howe, M.A. 2014: *»Coastal dune stabilization in Wales and requirements for reintroduction«* (*Journal of Coastal Conservation*, 2014, 18, s. 27-34)
- Pylväinen, M. 2010: *Vindens natur - frem mod 2010. Eksempler på nordiske bidrag for at nå det internationale 2010 mål for biodiversitet* (Nordisk Ministerråd, Københavns Universitet)
- Rahbek, C. 2007: *»Overblik over de væsentligste problemstillinger«* i *Høring om biodiversitetsmålene for 2010*, s. 26-35; Teknologirådet)
- Rahbek, C. 2010: *»Den danske natur og biodiversitet«* i Geldmann, J. (red.): *Naturens tilstand i Danmark. Tidenes beretning* (den 13. april 2010, s. 7-17; Det Kongelige Danske Videnskabskabernes Selskab)
- Rahbek, C., Agger, P., Bruun, H.H., Ejrnæs, R., Sand-Jensen, K., Strange, N. & Svenning, J.-C. 2012: *»Danmarks biodiversitets fremtid - de væsentligste udfordringer og højest prioriterede virkemidler«* i H. Melbye (red.): *Danmarks Natur frem mod 2020 om at slippe ledet af biologisk mangfoldighed*, s. 101-112; Det Grønne Komitæudvalg)
- Ravn, H.P. & Nielsen, P.S. 2007: *»Græsning som naturpleje og insektdiversitet«* (*Bladbløkken* nr. 26, november 2007, s. 34-44; Entomologisk Fagudvalg)
- Ravn, H.P. 2015: *Intarier arter: en tematisk udfordring* (Institut for Genetik og Naturforvaltning, Københavns Universitet)
- Reddersen, J. & Junker-Hansen, B. 2001: *»Hvad er der løs i Danmark? Observationer af flussen fra Stendrup-skovene 1996-2001«* (*Floa og Fauna* nr. 107:2+3, s. 73-81)
- Renard, M., Visser, A.A., de Boer, E. & van Wieren, S.E. 2008: *»The use of the 'Woeste Hoeve' wildlife overpass by mammals«* (*Lufa* 51 (1), s. 5-16)
- Risrevisionsen 2013: *Berthing til Sikkerhedsplan om etableringen af nationalparker i Danmark* (december 2013)
- Risrevisionsen 2016: *Vital til Sikkerhedsplan om berthing om etablering af nationalparker i Danmark* (Opfølgning i sagen om etablering af nationalparker i Danmark)
- Riis, N., Møller, P.E. & Aaby, B. 2009a: *Vidneførelse af Tølle Skov i Lille Vildmose - grun driflyden med skispor* (Bilagrapporter, COWI)
- Riis, N., Møller, P.E. & Aaby, B. 2009b: *Vidneførelse af Høsten Skov i Lille Vildmose - grun driflyden med skispor*

- schprojekt (Blågrøstrapper, COWI)
- Riis, N. 2014: *Landskabsprojekt i Tofte Skov i Lille Vildmose. Beskrivelse af en del af den grønne driftsplan* (Aage V. Jensen Naturfond)
- Riis-Nielsen, T., Schmidt, L. K., Præntzen, B. & Binding, T. 2005: *Natholm Hede: en langtidsmålingsregulering af heden* (regulationsudvikling og tilgængelighed) (Center for Skov, Landskab og Planlægning, Københavns Universitet)
- Ripple, W.J. & Beschta, R.L. 2012: »Trophic cascades in Yellowstone: The first 15 years after wolf reintroduction« (*Biological Conservation* 143, s. 203-213)
- Ripple, W.J., Estes, J.A., Beschta, R.L., Wilmers, C.C., Ritchie, E.G., Hebblewhite, M., Berger, J., Elmhagen, B., Letour, M., Nelson, M.P., Schmitz, O.J., Smith, D.W., Wallach, A.D. & Wirsing, A.J. 2014: »Status and Ecological Effects of the World's Largest Carnivores« (*Science* Vol. 343, Issue 6167, s. 151-162)
- Rostrup, E. 1906: »Gammelmoser. Beskrivelse af en Staten tilhørende Torvenose i Vængede« (*Botanisk Tidsskrift* 27, 3. Hefte, s. 320-358; Den Botaniske Forening i København)
- Rune, E. 1997: *Decline of mires in four Danish state forests during the 19th and 20th century* (Forskningscenteret for Skov & Landskab, forskningsserien nr. 21)
- Rune, E. (red.) 2001: *Biodiversitet i drikke skov* (Skovbrugs-serien nr. 27, Forskningscenteret for Skov & Landskab)
- Rune, E. 2009: *Gribdøe* (Kortlaget Lærum Sø)
- Rune, E. 2014: *Tættele Høge* (Kortlaget Lærum Sø)
- Sand-Jensen, K. 1977: *Tættele klippelange* (Langejægers Bogtryk)
- Sand-Jensen, K. 2013: »Kampen om vandet« (i Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 5: *De ferske vandet*, s. 450-470)
- Sørensen, S. & Pedersen, K.O. 2017: »Naturens stærkeste beskyttere« (*Natur & Miljø* nr. 2/2017, s. 10-20; Danmarks Naturfredningsforening)
- Schmitz, A. 1990: »Skal vi have bjørne i Danmark? Eller udflygte?« (i Barford, L., Brin, B. & Hansen, P. (red.): *Landskab og fauna. Tilgængelighed. Videns på 70 årsdagen*, s. 75-83; Miljøministeriet)
- Schmitz, P., Caspers, S., Warren, P. & Wince, K. 2015: »First Steps into the Wild: Exploration Behavior of European Bison after the First Reintroduction in Western Europe« (*PLOS ONE* 10(11): e0143046, doi:10.1371/journal.pone.0143046)
- Schneekloth, M. 2001: *Hollandsk naturforvaltning: perspektiver og muligheder for Danmark* (Nepenthes)
- Simberloff, D. & Farr, J.A. 1992: »Movement Corridors: Conservation Bargains or Poor Investments?« (*Conservation Biology*, Vol. 6, No. 4, 493-504)
- Slipper, L. 2017: *Altekræft status 2016. Oversigt over dansk biodiversitet* (DanBio: Danish Biodiversity Information Facility)
- Skov- og Naturstyrelsen 1992: *Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper* (Miljøministeriet)
- Skorski, P. M., Morsing, J., Batuschon, R. M. & Ramlund-Rasmussen, K. 2014: *Naturindhold i Valtenskræns skove på ørheden Vestjylland* (Institut for Geovidenskaber og Naturforvaltning, Københavns Universitet)
- Smil, V. 2011: »Harvesting the biosphere: The human impact« (*Population and Development Review* 37(4), s. 613-636)
- Stauru, H. 2010: »Skove med andre driftsformer« (i Møller & Sand-Jensen (red.): *Naturen i Danmark* bd. 4: *Skovene*, s. 327-234)
- Stohze, M. 2005: »Status over Danmarks dagsommerfugle« (Danmarks Naturfredningsforening)
- Strandberg, B., Axelsson, J. A., Krøyer, P. & Enkgaard, A. 2011: *Bevarening og biodiversitet* (Danmarks Miljøundersøgelse, Aarhus Universitet)
- Sunde, P. & Olesen, C.R. 2007: *Elg i Danmark? Vurdering af mulighederne for og konsekvenserne af etablering af en dansk elgbestand* (DNLU, Aarhus Universitet)
- Sunde, P., Asferg, T., Olesen, C.R. & Andersen, P.N. 2009: »Hvad bestemmer krondyrs udbredelse og spredning?« (i Kanstrup, N., Asferg, T., Elmberg, M., Thorsen, B.J. & Jensen, T.S. (Ed): *Landskab. Resultater af 6 års integreret forskning i Danmark 2003-2008*: Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Miljøundersøgelse, Aarhus Universitet, Skov & Landskab, Københavns Universitet, og Danmarks Jægerforbund)
- Svenning, J.-C., Fløjgaard, C., Sandom, C. & Ejrnæs, R. 2012: »Plads til vildt natur i Danmark i 2020? Om behovet for store sammenhængende naturområder i Mellemøst, H. (red.): *Danmarks Natur frem mod 2020 om at stoppe tabet af biologisk mangfoldighed*, s. 77-80; Det Grønne Konsekutivvalg
- Svenning, J.-C., Fløjgaard, C., Ejrnæs, R. & Pedersen, P.B.M. 2014: *Revurdering af Natur og Miljø nr. 4/2014*, (Naturhistorisk Museum)
- Svenning, J.-C., Pedersen, P.B.M., Donlan, J.C., Ejrnæs, R., Faure, S., Gahleit, M., Hansen, D.M., Sandela, B., Sandom, C.J., Terborgh, J.V. & Vera, J.W.M. 2016: »Science for a wilder Anthropocene: Synthesis and future directions for trophic rewilding research« (*PNAS* vol. 113 no. 4, s. 898-906)
- Søgaard, B., Martin, O., Jørgen, P. & Thomsen, P.F. 2012: *Ortologering af ornit Ornithologia ornithologia* (Teknisk anvendelse til ekstensiv overvågning, DCE: National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Søgaard, B., Wind, P., Elmer, M., Blach, J., Mikkelsen, P., Wibeberg-Larsen, P., Johansson, L.S., Jørgensen, A.G., Sørensen, S. & Teilmann, J. 2013: *Ortologering af arter 2004-2011* (NOVANA DCE: National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Søgaard, B., Wind, P., Blach, J.S., Mikkelsen, P., Wibeberg-Larsen, P., Johansson, L.S., Galatius, A. & Teilmann, J. 2015a: *Arter 2012-2013* (NOVANA DCE: National Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)

LITTERATUR

- Søgaard, B., Wind, P., Bladt, J.S., Mikkelsen, P., Wiberg-Larsen, P., Galatius, A. & Teilmann, J. 2015b: *Åter 2014* (NOVANA, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Sondergaard, M., Lauridsen, T.L., Jensen, H., Egegnose, S. & Reitzel, K. 2015: *Løsladning for gennemførelse af sørestaurering* (DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Sørensen, P. & Thomsen, K. 1992: *Danmarks naturkære. Rapport fra symposium på Aarhus Universitet d. 28. marts 1992*, 2. udg. (Regnskabsgruppen Nephentes)
- Tellerup, N. 2002: *Gyldehalses bestandsberegning* (Gyldehals)
- Thomsen, K. 1996: *Alle inders uskon. Danmarks vilde skove i fortid og fremtid* (Nephentes forlag)
- Thomsen, K. 2000: *Dansk skovnatur. Vildsomme skovlandskaber i fremtidens Danmark. Perspektiver og muligheder* (Nephentes og WWF Verdensnaturfonden)
- Timmermann, K., Christensen, J. & Markager, S. 2015: *Modeller for Danske fjorde og kystnære flodmundheder del 3. Statistiske modeller og metoder til bestemmelse af indstrømningen* (DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet)
- Tind, E.T. & Christensen, H.S. 2001: *Nationalparker i Danmark. diskussion på baggrund af udenlandske eksempler* (Naturrådet. Arbejdsrapport nr. 3)
- Tind, E.T. & Agger, P. 2003: *Friluftslivets effekter på naturen i Danmark* (Roskilde Universitetscenter & Friluftsrådet)
- Tjørn-Jensen, M. & Fibiger, M. 2009: *Danmarks sommerfugle* (Bugbook Publishing)
- Tjørn-Nielsen, A., Rodrigo, A., Osorio, S. & Bosch, J. 2016: »Collateral effects of beekeeping. Impacts on pollen-nectar resources and wild bee communities« (*Basic and Applied Ecology* 17, s. 199-209)
- Trolle, M. & Jensen, T.S. 2013: *Fådder om ulv i Danmark* (Naturhistorisk Museum)
- Trolle, M. 2017: »Ulv, mennesket og husdyr« (Hjemmesiden »Ulv i Danmark«, juli 2017; Statens Naturhistoriske Museum)
- Tøttrup, A., Heilmann-Clausen, J., Aude, E., Klein, C. & Pedersen, L. 2015: *Restaurering i Lille Vildmose 2013* (Intern rapport, Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Københavns Universitet)
- Valentin-Jensen, P. 1977: »Færdig rovdyr jagt« (*Dansk vildtundersøgelse* nr. 146/1976/77, s. 40-46)
- Vejdrskovrædet 2015: *Skatereguler 2015. Orsag og tilstand og indtægt* (Rapport nr. 54)
- Vera, F.V.N.I., Bakker, E.S. & Ollie, H. 2006: »Large herbivores: missing partners of western European high-demanding tree and shrub species« (i Dancell, K. m.fl. (ed.): *Large Herbivore Ecology, Ecosystem Dynamics and Conservation*, s. 203-231; Cambridge University Press, s. 203-231)
- Vera, F.V.N.I. 2008: *Omverkskræfter. Ostranderphaseren. Fortid og horizon van her vertouwen* (Staatsbosbeheer)
- Vera, F.V.N.I. 2009: »Large-scale nature development the Oostvaardersplassen« (*British Wildlife*, June 2009, s. 28-36)
- Vinge, J. 2016: »Elige i Lille Vildmose« (i Christophersen, H.: *Skovflora og Fugle 2016*, s. 25-29; Foreningen Nordjyllands Fugle)
- Vuure, T. van. 2002: »History, morphology and ecology of the Aurochs (*Bos primigenius*)« (*Lutra* 45-1)
- Vuure, T. van 2014: »On the origin of the Polish konik and his relation to Dutch nature management« (*Lutra* 2014 57 (2), s. 111-130)
- Waters, C.N. m.fl. 2016: »The Anthropocene is Functionally and Strategically Distinct from the Holocene« (*Science*, Vol. 351, Issue 6269)
- Wesenberg-Lund, C. 1911/2004: *Bandlands fauna* (Forlaget Bæredygtighed)
- Wesolowski, T. m.fl. 2016: »Dispute over the future of the Białowieża Forest: myths and facts. A voice in the debate« (engelsk oversættelse af: Wesolowski T. m.fl. 2016: »Śpór o przyszłość Puszczy Białowieżskiej: mity i fakty. Głos w dyskusję«, www.forestbiology.org)
- Wesierski, K. 1943: *Uryglen den sidste forplantning. Lært og Jægt på den samt Udbredelse i Danmark i Fortid og Nutid* (Gyldehals)
- Wiberg-Larsen, P., Baattrup-Pedersen, A., Kristensen, E., Hansen, R.R. & Kronvang, B. 2013: »Skjermstens smår og planer. Hvædes restaureringen?« (*Land & Jord* nr. 3/13, s. 93-98)
- Wiegelt, G. & Kruczyński, R. 2010: »Biodiversitätsmanagement mit Wasserhülle in renaturierten Feuchtwiesen« (*Waldökologie, Landschaftsforschung und Naturschutz*, Heft 10/2010, s. 17-22)
- Wildejagtvalget 2001: *En ny natur i et nyt samfund. Wildlifejagtvalget. Skov- og Naturstyrelsen*
- Wind, P. & Ejrnæs, R. 2014: *Danmarks træde arter. Den danske Rødtide* (Aarhus Universitetsforlag)
- Wind, P. 2016: *Monitoring the vegetation recovery in Oostvild Plantage 2015. Part 2* (DCE – Dansk Center for Miljø og Energi, Aarhus University)
- Wünd, P., Barford, A. & Brauhjerg, A.K. 2017: »Danmarks kystklitter« (*Natur og Museum* nr. 1, marts 2017)
- Winge, O. 1886/2004: *Jægnens skadelige Dyr* (Forlaget Bæredygtighed)
- Worm, A.G. 2011: *Hæften i miljøloven. Spørte i landskab forvalning* (Skov & Landskab, Det biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet)
- Worm, N. 2017: *Personlig kommunikation med Niels Worm, vildtkonsulent og skovfoged i Naturstyrelsen Nordjylland*
- WWF Deutschland 2008: *Internationale Schutzgebiete. Fortsættelse der IUCN (Hintergrundinformation)*
- Årns-Sørensen, K. 2016: *Danmarks guller fra land til vand* (Statens Naturhistoriske Museum, Kbh. Universitet)

Eva Tørning Svendsen

Fra: Anne-Vibeke Bjergstrøm <anne-vibeke@bjergstroem.dk>
Sendt: 22. oktober 2017 17:49
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar Kongernes Nordsjælland

Blot en enkelt bemærkning:

Jeg hæfter mig ved bestyrelsens sammensætning: dels forekommer lodsejerne at have megen vægt, men især undrer det, at mens Danmarks Naturfredningsforening får en plads, gives der ikke plads til en tilsvarende vægtig repræsentant for kulturen, fx. By og Land. Det forekommer aparte, når der er tale om et område med så megen kultur, både i form af landskaber, byer, småbyer og bygninger.

Mvh

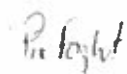
Anne-Vibeke Bjergstrøm
Stubbedamsvej 20
3000 Helsingør

Eva Tørning Svendsen

Fra: Pia Elly Godsted Foght <pfogh@gribskov.dk>
Sendt: 22. oktober 2017 19:11
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar til Nationalparken
Vedhæftede filer: Miljøstyrelsen.DOC

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224509

venlig hilsen
Pia Foght
tlf. 7249 7080
pfogh@gribskov.dk

Miljøstyrelsen

Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Vi ejer en mindre gård med et jordtilliggende på ca. 21 tønder land, beliggende indenfor naturparkområdet.

Allerede tidligere har vi tilkendegivet, at vi ønsker os indlemmet i Naturparkområdet og har derfor fulgt sagens udvikling med interesse.

Efter nærlæsning af informationsmaterialet af juni 2017, som vi iøvrigt vil complimentere for sin veldisponerede emneopdeling og letfattelige sprog er vi stadig positive efter at have fået svar på mange spørgsmål, som alle involverede naturligvis må stille.

Navnlig har vi fået svar på

- 1. at der gælder den samme lovgivning indenfor som udenfor naturparkområdet.**
- 2. at evt. videre udvikling af området, f.eks, ved anlæg af stier kun kan ske efter aftale med de pågældende jordejere.**
- 3. at der udpeges 1 medlem til bestyrelsen blandt lodsejerne. Herunder kunne dog godt ønskes 1 medlem specielt repræsenterede de små lodsejere.**
- 4. at Nationalparken vil kunne understøtte jordejerne ved evt. fremkomst af nye initiativer for drift af jord og ejendom.**

Vi bor i et naturskønt og historisk værdifuldt område, som vi gerne deler med turister og den danske befolkning.

Det er vort håb, at alle mindre jordbrugere vil tilslutte sig etableringen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Vi håber så, at der åbnes mulighed for, at små matrikler kan blive indlemmet pletvis i nationalparken.

Med venlig hilsen

**Pia og Lars Foght
Åmosevejen 12
3210 Vejby
mail: foght@privat.dk
tlf. 21754658**

Eva Tørning Svendsen

Fra: Christine Gejlsbjerg <cag@gejlsbjerg.dk>
Sendt: 22. oktober 2017 19:35
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: nationalpark
Vedhæftede filer: nationalpark.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224512

Her sender jeg mit forslag andgående Nationalpark i Kongernes Nordsjælland med mere.

Med venlig hilsen

Jesper Gejlsbjerg.

Kirkeskov Alle 40, 3. mf. Enebærhaven

3050 Humlebæk

TLF. 49 16 05 82 / 40 30 51 36

Arbejds mobil. 51 55 78 32

Nationalpark i Kongernes Nordsjælland

Et forslag og en debat. Hvor kan man have arealer udenfor Nationalparker? Hvor kan man yde indirekte støtte til mangfoldigheden af planter og dyreliv uden for Nationalparkerne i DK. med naturpleje

Jeg synes, det er en god idé at man netop får en nationalpark i Nordsjælland. Jeg har utraditionelle forslag om hvad man kan gøre for naturens bevarelse i hele DK

Der er mange steder hos den almennyttige sektor, andelsboliger foreninger, ejerforeninger, hvor der er store græsarealer. Viceværtten bruger der sin dyrebare tid for at slå græs i det meste af sommerhalvåret. Der skal slå græs mindst en gang om ugen.

Bruger man en del af de grønne arealer til hø slet, og slår man med le til en til to gange om året, vil man få et mere varieret planteliv og derved også få mere sjældne planter i området.

En fordel er også, at man ikke skal bruge så megen tid til at slå græs. Har man slået med le og fjernet hø, når det er tørt, så har man også tabt en del frø på arealet og samtidigt fjerner man næringsstoffer. Det betyder så, at der vil komme flere vilde blomster, samt orkideer. Der vil komme flere sjældne insekter, som også er til gavn for fuglelivet.

Det vil være en god ide at plante danske træer og buske i boligområderne i byerne og industrikvartererne. Danske træer og buske har været i DK i årtusinder og derved har de tilpasset sig i forhold til svampe, insekter, andre planter og dyr og der ved skaber en balance i naturen.

Hvis der er mere natur i boligområderne, i byerne og i industrikvartererne, vil det også komme det til gavn for nationalparkerne.

Der vil komme en større spredning af plante frø og dyreliv, som f.eks. insekter. Et andet eksempel er åer og andre vandløb. I mange år har ålen haft det svært. Det kræver en nænsom pleje ved en skånsom afskæring plantegrøde, så vandet kan flyde frit og at man tager hensyn til dyreliv i vandmiljøet. Mange åer og vandløb eksisterer udenfor Nationalparkerne.

Det er vigtigt at man har en større naturbeskyttelse, og at man tænker endnu mere i helheder, end man gør i dag. Det er også nødvendigt at samarbejde med foreninger og organisationer, man normalt ikke vil har en dialog med. Jeg tror det er sundt, at man vender en gang imellem tingene på hovedet og at få en anden synsvinkel på sagen.

Et konkret forslag om, hvad man kan gøre i den almennyttige boligsektor. Vil man have en eng med hø slet, samt danske træer og buske i området, kunne man lave et samarbejde med beboerne, ejendomsfunktionærerne og boligselskabet. Man kan få en naturvejleder ud og få vedkommende til at samarbejde med den Sociale Helhedsplan og med organisationer som Bo og Gro. Det vil være en god idé at gøre det på landsbasis i et tæt samarbejde med BL, Miljø Og Fødevareministeriet, Skov og Naturstyrelsen, Ejendomsfunktionærernes fagforening og Kommunen. Man kunne i første omgang lave et forsøg med et pilotprojekt.

Jeg er uddannet som træ og landskabsplejer, har gået på Skovskolen i Nødebo. Jeg arbejder som grøn ejendomsfunktionær i Nøjsomheden i Helsingør. Er ansat i www.boliggaarden.dk

Med venlige hilsener

Jesper Gejlsbjerg

Kirkeskovallé 40 3mf. Enebærhaven

3050 Humlebæk

Tlf. 40 30 51 36

E-mail: jespergejlsbjerg@live.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Allan Nielsen <ALNI@dlf.org>
Sendt: 22. oktober 2017 20:48
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar - Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Høringssvar - Nationalparken - endelig udgave.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224515

Vedlagt fremsendes hermed høringssvar fra Socialdemokratiet i Gribskov Kommune.

Kvittering for modtagelse ønskes.

Med venlig hilsen

Allan Nielsen
Næstformand
Socialdemokratiet, Gribskov Vest

Troldevej 3,
3200 Helsingør

2276 7255

Socialdemokratiet i Gribskov Kommune har på fællesledelsens møde d. 12. oktober 2017 behandlet høringsmaterialet vedrørende nationalparken "Kongernes Nordsjælland".

En sammenhængende nationalpark

Nationalparken omfatter et fragmenteret område med grundstamme i statens ejendomme og med svag eller manglende sammenhæng mellem landskabsstrøgene og kerneområderne Gribskov, Arresø, Esrum Sø og Gurre. Der bør derfor i bekendtgørelsen (ved fornøden ændring i lovens § 25, stk. 4) gives mulighed for, at parken løbende kan udvides, således at der aktivt og på kortest mulig tid kan skabes sammenhæng mellem landskabsstrøgene og kerneområderne.

Parkens udvidelse

Bestyrelsen for nationalparken skal allerede i foråret 2018 påbegynde drøftelser med de nye kommunalbestyrelser i kommunerne om mulighed for parkens udvidelse og i dialog med interessenter vedtage en handleplan, der åbner mulighed for lodsejere uden for nationalparken løbende gennem ansøgning at blive en del af denne.

Ved møder i Gribskov Kommune, og ved henvendelser fra private lodsejere, er det vores vurdering, at der er stor interesse for nationalparken, og at der fortsat bør være mulighed for, at man som privat lodsejer kan søge optagelse i nationalparken.

Målsætning

Det bør i målsætningen – bek. Kap. 2 – anføres, at nationalparkfonden og bestyrelsen skal arbejde for at fremme en naturvenlig og evt. økologisk driftsform.

Overvågning

Det bør i bekendtgørelsen indføres (§ 3, stk. 1, nr. 10), at parkens naturtyper og naturindhold løbende overvåges og afrapporteres.

Bestyrelsens sammensætning

Det er fællesledelsens holdning, at DOF Nordsjælland (Dansk Ornitologisk Forening) skal tilbydes en plads i bestyrelsen. DOF Nordsjælland er én af de foreninger i Nordsjælland, der har det største kendskab til fugle og dyrs udbredelse i landskabet. DOF Nordsjælland vil være et aktiv i forhold til plansætning for sikring af truede fugle og dyr i nationalparken samt være i stand til at kvalitetssikre planer for sikring af biodiversiteten.

Når man tænker på den synliggørelse af kulturarven og 2 Unesco verdensarv sites samt slottene i Nordsjælland m.m., er det ganske naturligt, at Slots- og Kulturstyrelsen også skal være repræsenteret på linje med Naturstyrelsen.

Hvad vil det betyde for Gribskov Kommune med en vedtagelse af lov om nationalpark "Kongernes Nordsjælland"?

Som kommune skal vi gå forrest og tænke i grønne løsninger og i bæredygtighed. En styrket indsats for bedre miljø, klima og energi er med til at skabe arbejdspladser.

Grønne løsninger, forstået som klimatilpasninger, vil også give nye rekreative muligheder med bedre indretning af byer og med ny natur. Vi ved, at værdifuld natur opleves af mange borgere som et væsentligt aktiv, og som en afgørende faktor for om man vil blive boende i kommunen. Vi skal øge borgernes mulighed og positive oplevelser af at kunne bevæge sig frit og uhindret i Gribskov Kommunes natur.

Konkret ser Socialdemokratiet følgende mål realiseret i en kommende nationalpark:

Adgang til naturen

- a. Samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen om gode muligheder for at køre Mountainbike.
- b. Mulighed for aktiv motion i og uden for byerne med stier, naturlegepladser, og motionsområder – styrkelse af borgernes mulighed for rekreation i det fri.
- c. Flere hjertestier.
- d. Kulturoplevelser, bl.a. guidede ture til kunstnere i nationalparken, pilgrimsture, kunsttriennale m.m.
- e. Synliggørelse af kultursporene

Naturgenopretning

- a. Frilægning af rørlagte vandløb. Dette vil øge biodiversiteten og åbne mulighed for en lystfiskerkultur og tjene som vandreservoir i perioder med store regnmængder
- b. Er med til at give rent grundvand og sikring af grundvandsressurser
- c. Retablering af flere vådområder, moser og søer. Dette vil øge biodiversiteten og give naturoplevelser til alle.
- d. Fokus på flora og fauna i de levende hegn. Dette vil øge biodiversiteten og give naturoplevelser til alle.

Vækst for mindre virksomheder

- a. Lokal produktion af fødevarer, der kan brandes som produceret i nationalparken. Dette vil give mindre virksomheder mulighed for at vækste – og give arbejdspladser i kommunen.
- b. Vedtagelse af strategi i Gribskov Kommune, der understøtter en udvikling i kommunen med omlægning af konventionelt landbrug til økologisk landbrug. Understøtter en bæredygtig udvikling generelt i kommunen.

13.10.2017

Socialdemokratiet i Gribskov

Eva Tørning Svendsen

Fra: Stig og Vibeke Dahm <vibekeogstig@hotmail.dk>
Sendt: 22. oktober 2017 21:01
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: dpede@gribskov.dk
Emne: lodsejer i Nationalparken Kongernes Nordsjælland

Til Miljøstyrelsen,

Venligst send dette tilsagn til rette vedkommende:

Vibeke Rudbech Dahm og Stig Lee Dahm af Petersborgvej nr 3, Villingerød, 3120 Dronningmølle, - ønsker hermed at tilslutte vores ejendom Matrikel/ejerlav: 7K,7C,7D,8G,8E,8H,8I,8K, Vililingerød By, til Nationalparken Kongernes Nationalpark.

Med venlig Hilsen Vibeke og Stig Dahm,
Petersborgvej 3,
3120 Dronningmølle
4524240118

Sendt fra [Outlook](#)

Eva Tørning Svendsen

Fra: Bjarke Kjeldsen <Bjarke_Kjeldsen@hotmail.com>
Sendt: 22. oktober 2017 21:20
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Høringssvar til Miljøstyrelsen.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224528

Til rette vedkommende,

Vedhæftet findes høringssvar på forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland fra Saltrup landsby.

Med venlig hilsen

Bjarke Beier Kjeldsen
Formand i Saltrup bylaug

Miljøstyrelsen

Haraldsgade 53

2100 København Ø

Svar på høring af forslaget til Nationalparken Kongernes Nordsjælland.

Saltrup Bylaug og Saltrupvænge Grundejerforening ansøger hermed på beboernes vegne om, at Saltrup landsby bliver en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland.

Begrundelse:

Saltrup landsby er en af de ældste landsbyer i Nordsjælland og hørte indtil Reformationen under Esrum klostres jorde. Landsbyen ligger frit i landskabet og har siden 1682 bestået af 5 hovedgårde med et gadekær i midten. Gårdenes jorde ligger stadigvæk ved gadekæret med stjerneudstyknings omkring, og jordene er ikke blevet udskiftet ved stavnsbåndets ophævelse.

Saltrup landsby har direkte kontakt til de allerede udpegede områder i Kongernes Nordsjælland, og vil derfor kunne bidrage til sammenbindingen af de allerede udnævnte arealer.

Endvidere er der for borgere og turister rig mulighed for at nyde den unikke mangfoldighed der findes i lokalsamfundet. Eksempelvis går cykelrute 33 gennem landsbyen og forbinder denne med Hillerød og Gilleleje.

Saltrups centrale placering i nationalparken gør også Saltrup station til et godt udgangspunkt for vandreture og cykelture med henblik på at opleve historien om et Nordsjælland, hvor landbrug, fiskeri, håndværk, kulsvidning alle er eksempler på erhverv, som har sat deres præg på naturen og miljøet heroppe.

Forslaget har været til høring blandt Saltrups beboere og vi har kun modtaget positive tilbagemeldinger.

På vegne af Saltrup Landsby

Bjarke Beier Kjeldsen

Saltrup Bylaug

Janne Aaris-Sørensen

Saltrupvænge Grundejerforening

Eva Tørning Svendsen

Fra: CRMJ (Christian M. Jespersen) <crmj@novonordisk.com>
Sendt: 22. oktober 2017 22:05
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Prioritet: Høj

Kommentarer til "forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland".

Statslige skovområder er af Miljø og fødevareministeriet pludseligt trukket ud af nationalparken.

Ændringsforslag: Disse områder skal som tidligere indgå i nationalparken.

Årsag til ændringsforslag: Udeladelse af disse tidligere inkluderede områder efterlader signifikante huller i nationalparkens kontinuitet.

Solitært beliggende matrikler er ikke givet tilsagn om inklusion i nationalparken trods ønsket herom.

Ændringsforslag: Disse områder skal tilbydes medlemskab af nationalparken.

Årsag til ændringsforslag: Disse "satellitter" kan være katalysator for fremtidig vækst af nationalparken.

Fremtidig tilmelding til nationalparken. Efter d 23. oktober 2017 er det ikke muligt at tilmelde sin jord til nationalparken de næste 5 år trods ønsket herom.

Ændringsforslag: Det skal være muligt at tilmelde sig nationalparken løbende. Bindingsfristen vil være uændret.

Årsag til ændringsforslag: De lodsejere som skifter mening efter oprettelse af nationalparken skal ikke vente 5 år på tilslutning. Jo større nationalpark desto større gennemslagskraft. Nye medlemmer af nationalparken må selvfølgelig være indstillet på en vis forsinkelse før nationalparken er fuldt udrullet for deres matrikel.

Lodsejernes repræsentation i nationalparkbestyrelsen.

Ændringsforslag: Det skal specifikt nævnes at lodsejerne repræsenteres af "Foreningen af landbrugere i Nationalpark Kongernes Nordsjælland".

Årsag til ændringsforslag: "Foreningen af landbrugere i Nationalpark Kongernes Nordsjælland" består udelukkende af lodsejere som ser positivt på "Nationalpark Kongernes Nordsjælland", og som allerede har lagt jord ind i nationalparken. Andre lodsejerforeninger rummer mange (hovedsagelig) lodsejere, som ikke har givet deres tilsagn til/ er direkte modstandere af nationalparken.

Med venlig hilsen
Christian M. Jespersen
Byskellet 5
3400 Hillerød

Christian M. Jespersen MD, DMSc
[Facebook](#) | [Twitter](#) | [LinkedIn](#) | [Youtube](#) | [Pinterest](#)

This e-mail (including any attachments) is intended for the addressee(s) stated above only and may contain confidential information protected by law. You are hereby notified that any unauthorized reading, disclosure, copying or distribution of this e-mail or use of information contained herein is strictly prohibited and may violate rights to proprietary information. If you are not an intended recipient, please return this e-mail to the sender and delete it immediately hereafter. Thank you.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Thor Hjarsen, EcoAdvise <ecoadvise@ecoadvise.dk>
Sendt: 22. oktober 2017 22:32
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Kgs Nordsjælland NP Høringssvar 2018.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224588

Vedr. høring om oprettelse af Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Hellebæk Kohaves Venner afgiver vedlagt denne mail høringssvar vedrørende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Mange hilsner fra

Thor Hjarsen, biolog
Formand Hellebæk Kohaves Venner
Bobakken 66
3140 Ålsgårde
Tlf: 4090 4666 / Mail: thor@ecoadvise.dk

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk

23. oktober 2017

Vedr. høring om oprettelse af Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Hellebæk Kohaves Venner afgiver i det følgende høringssvar afsendt per mail i forbindelse med den offentlige høring om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

I den forbindelse hilser vi Nationalpark Kongernes Nordsjælland (NPKN) velkommen, men er som mange andre bekymret for, at de danske nationalparker hverken pålægger lodsejere særlige naturbeskyttelseshensyn, eller følger de internationale IUCN-kriterier. Når det er sagt, rummer NPKN såvel biodiversitet som kulturhistoriske værdier af national betydning. Biodiversiteten er i særlig grad knyttet til løvskovene med lang kontinuitet, fx Gribskov, Teglstrup Hegn og Hammermølle skov.

I den forbindelse vil vi påpege følgende i fht natur og biodiversitet:

1. Det vil være afgørende, at NPKN får et klart fokus på biodiversitet og at der i såvel nationalparkråd og nationalpark-bestyrelse repræsenteres relevante, faglige kompetencer indenfor biodiversitet og beskyttelse heraf.
2. HKV er af den opfattelse af de offentlige lodsejeres har et særligt ansvar for nationalparkens natur og biodiversitet, da man besidder LANGT størstedelen af arealet – Naturstyrelsen alene 86%. Det er vores opfattelse, at de offentlige lodsejere; Naturstyrelse og kommuner derfor i det mindste må sikre sig at forpligtelserne i habitatdirektivet overholdes på egne arealer. Dvs, at alle terrestriske naturtyper sikres god-høj naturtilstand i det omfang, de naturgivne forhold gør det muligt, samt at sikre og beskytte N2000-områdernes økologiske integritet ved at fastholde eller genoprette "gunstig bevaringsstatus" for de naturtyper og arter, som områderne er udpeget af hensyn til. Denne opgave forudsætter en målrettet drift/pleje af de enkelte naturtyper herunder områdernes hydrologiske forhold, næringsstofbelastning og levested for de udpegede arter i form af gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.
3. For HKV er det også væsentligt at kommende naturprojekter på alle arealer – både offentlige og privatejede - baseres på den bedste forskningsbaserede viden og praktiske erfaringer, hvorfor vi mener, at dette må integreres i nationalparkens fremtidige arbejde.

4. HKV deler opfattelsen af, at en selvforvaltende natur, sammenhængende natur, hvor der gives plads til naturlig dynamik må være målet i NPKN. Der er forskningskonsensus om at urørt skov og rewilding med ekstensiv helårsgræsning uden vinterfodring er vejen frem. Disse elementer mener HKV skal have en fremtrædende plads i naturforvaltningsindsatsen – særligt på de offentligt ejede arealer.
5. Vi henstiller desuden til at naturpleje og artsindsats monitoreres, så den bliver evidensbaseret – dvs at der i kommende naturprojektmidler OGSÅ afsættes midler til monitoring, så vi ved om det virker.

I forhold til **formidling og involvering** af borgerne vil HKV påpege:

6. At der fokuseres på formidling af biodiversitet og her ser vi, at Hellebæk Kohave og Teglstrup Hegn har et helt særligt potentiale både på langt og kort sig, hvilket er et arbejde vi som forening vil bidrage aktivt til.
7. At der efter nedrivning af Hellebæk Avlsgård vil være brug for en nyt naturformidlingscenter centralt i Kohaven, som i høj grad fx vil kunne stilles til rådighed for lokale skoler og institutioner, samt være et attraktivt for den lokale turisme.
8. HKV anbefaler, at der laves decentrale formidlingscentre i NPKN.

I forhold til **nationalparkråd og –bestyrelse** vil HKV:

9. Oplyse, at vi stiller os til rådighed for nationalparkrådet, samt den ene af dette råds pladser i bestyrelsen. Vi er forankret i området, har et omfattende lokalkendskab og erfaring med og fokus på natur, biodiversitet og formidling heraf.
10. Vi er uenige i, at en bestyrelsesplads skal reserveres til Dansk Skovforening, idet private skovejere kun indehaver et absolut minimalt areal i den indenfor den foreslåede nationalparkgrænse. I forhold til andre erhvervsinteresser i NPKN virker denne repræsentation ude af proportioner. Det vil fx i langt højere grad vil være mere relevant med andre erhvervsinteresser repræsenteret som fx turismeerhvervet, eller Naturvejlederforeningen.
11. Vi har noteret, at tre større "benytterorganisationer" tænkes at indgå i bestyrelsen: Landbrug & Fødevarer, Dansk Skovforening, samt Danmarks Jægerforbund - men kun én naturbeskyttelsesorganisation: Danmarks Naturfredningsforening. Denne vægtning anser vi for særdeles uhensigtsmæssigt og anbefaler kraftigt at mindst endnu en naturorganisation repræsenteres, og vil i den forbindelse pege på at mindst én af "specialistforeningerne" som kan bidrage med viden om biodiversitet også bør få sæde. Det kunne være f.eks. DOF, Svampekundskabens Fremme, Entomlogisk Forening eller Dansk Botanisk Forening.
12. Vi mener, det er AFGØRENDE, at lokale biodiversitetskompetencer er repræsenteret i bestyrelsen. Tilknytning til nationalparkens område, omhandler ikke kun om jagtlig, land- eller skovbrugsmæssig anvendelse, men naturligvis også om viden om lokal natur- og kulturhistorie, samt formidling og forvaltning heraf.
13. At der i såvel nationalparkråd og nationalpark-bestyrelse repræsenteres faglige kompetencer indenfor biodiversitet og beskyttelse heraf.

Hvem er Hellebæk Kohaves Venner?

Hellebæk Kohaves Venner (HKV) har til formål, at:

- udbrede kendskabet til natur og kultur i Hellebæk Kohave og på omliggende arealer
- udnytte de rekreative muligheder med respekt for områdets bæreevne
- at arbejde for en bevarelse og forbedring af naturforholdene ud fra en respekt for områdernes naturgivne forudsætninger og ud fra Hellebæk Kohaves nuværende landskabelige åbenhed.

Vi har i dag 155 medlemmer. Vi har som lille, men aktiv forening fokus på forvaltning og formidling af natur og biodiversitet på netop Hellebæk Kohave og i de tilstødende skove; Teglstrup Hegn og Hammermølle skov. Vi fører løbende dialog med Naturstyrelsen Nordsjælland om naturforvaltningen, og arrangerer en lang række offentlige ture og møder i og om området for både medlemmer og andre borgere. Alene i 2017 har mere end 300 mennesker deltaget i vores arrangementer. Desuden er vi en del af det grønne NGO-miljø i Nordsjælland og er i dialog med andre organisationer, kommune og fx kommunalpolitikere, samt lokale medier. Vi anser os for en vigtig lokal aktør i den kommende nationalpark, især på baggrund af vores medlemmers faglige viden og detaljerede kendskab til natur, biodiversitet og lokalområdet.

Med venlig hilsen og på bestyrelsens vegne,

Thor Hjarsen
Formand, Hellebæk Kohaves Venner
Mail: thor@ecoadvise.dk / mobil: 40904666

Eva Tørning Svendsen

Fra: Henning von Hauen <HVH@agrovi.dk>
Sendt: 22. oktober 2017 22:59
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Preben Birch
Emne: Offentlig høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland - høringssvar fra Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug
Vedhæftede filer: Høringssvar fra KNNL.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224595

Til Miljøstyrelsen

Vedr.: Offentlig høring vedr. bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland - høringssvar fra Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug

Efter aftale med Preben Birch, formand for Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug, sender jeg hermed foreningens høringssvar vedlagt.

Jeg beder venligst om en kvittering på e-mail til hvh@agrovi.dk med kopi til pb@dlr.dk for, at høringssvaret fra Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug er vel modtaget og indenfor tidsfristen.

Med venlig hilsen
Henning von Hauen

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk

Hillerød, den 23/10 2017

Høringssvar – Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland - ministerens forslag til bestyrelsens sammensætning

På vegne af Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug (KNNL) sender jeg hermed vores høringssvar til udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland – herunder specifikt vedrørende ministerens forslag til bestyrelsens sammensætning.

KNNL blev stiftet i 2012. Vi har gennem vores indsats i styregruppen for nationalparken og gennem vores medlemmer konstruktivt og vedholdende arbejdet for en nationalpark i Nordsjælland på frivillig basis, og det er lykkedes. Det er vi stolte af og glade for, og vi fortsætter ufortrødent dette arbejde med udgangspunkt i vores forenings formål:

- Sikre at lodsejeres deltagelse i Nationalparken Kongernes Nordsjælland altid skal ske på frivillig basis – som nu også i fremtiden
- Med baggrund i Wilhelmrapportens intentioner (2001, en rig natur i et rigt samfund) vil lauget arbejde for at fremme mangfoldigheden i flora og fauna
- I samarbejde støtte initiativer samt motivere lodsejere i Nationalparken Kongernes Nordsjælland og andre væsentlige interessenter til at bidrage og aktivt medvirke til at udvikle nationalparkens visioner inden for natur, kultur, friluftsliv samt erhverv og turisme
- Arbejde for at initiativer og projekter i Nationalparken Kongernes Nordsjælland ikke får ufrivillige konsekvenser for ejendomsretten og landbrugsdriften indenfor eller i nær tilknytning til nationalparken.

I forbindelse med at nationalparken nu er blevet en realitet, har vi da også oplevet en markant medlemsfremgang, hvilket styrker os yderligere som organisation og interessant i nationalparken.

Ministerens forslag til bestyrelsens sammensætning

I styregruppens rapport - fra en enig styregruppe - der blev overrakt til miljøminister Kirsten Brosbøl den 12. december 2014 fremgik det, at bestyrelsen blandt andet konkret skulle bestå af én repræsentant fra Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug (KNNL).

Dette så styregruppen som en naturlig fortsættelse af det arbejde, der var foregået i forbindelse med forberedelsen af nationalparken, hvor KNNL på en god, konstruktiv og nuanceret måde fortsat ville kunne repræsentere de mange forskellige lodsejerinteresser, der er på spil i nationalparken.

I publikationen på høringsportalen "Debat og information - Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland" fremgår det imidlertid nu, at der - af det lokale forslag til organisering – blot er nævnt en "Lodsejerrepræsentant" i bestyrelsens sammensætning. De øvrige organisationer er nævnt med navn, dog ikke KNNL. Se også nedenfor, hvor teksterne sammenlignes:

I styregruppens slutrapport, som er godkendt af en enig styregruppe i 2014 – står der:

I publikationen "Debat og information - Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland" står der:

Organisering af nationalparken

Nationalparkens bestyrelse skal efter loven bestå af 6-12 medlemmer. Derudover kommer en formand, som udpeges af Miljøministeren samt 1-2 medlemmer valgt af og blandt Nationalparkrådet, når dette er nedsat.

I bemærkningerne til nationalparkloven er der principper om fordeling af pladserne. De involverede kommuner har hver en plads, et lokal statslig repræsentant (Naturstyrelsen Nordsjælland), en kulturhistorisk institution, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, samt 1-3 repræsentanter for jordbrugs-, skovbrugs og fiskerierhvervene.

Der indgår 5 kommuner i Kongernes Nordsjælland, som alle gerne vil være repræsenteret i nationalparkens bestyrelse. For at opnå en tilstrækkelig bredde i bestyrelsen, og særligt for at give lodsejere og landbrug en stærk stemme i parken, vil styregruppen søge om dispensation til en sammensætning af bestyrelsen med 12 medlemmer. Fordelt på denne måde:

- 1 Helsingør Byråd
- 1 Fredensborg Byråd
- 1 Hillerød Byråd
- 1 Gribskov Byråd
- 1 Halsnæs Byråd
- 1 Naturstyrelsen Nordsjælland
- 1 Kulturhistorisk Institution
- 1 Danmarks Naturfredningsforening
- 1 Friluftsrådet
- 1 Turismerepræsentant
- 1 Forskning
- 1 Landbruget vælger en repræsentant via Nordsjællands Landboforening
- 1 Repræsentant fra Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug

Som formand vil styregruppen anbefale en lokal lodsejer.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland bliver oprettet som en fond. På den måde kan en selvstændig bestyrelse lede nationalparken og kan bl.a. indgå aftaler købe fast ejendom og lignende. Sammensætningen af nationalparkens kommende bestyrelse skal afspejle et afbalanceret hensyn til de mange forskellige interesser der knytter sig til nationalparken.

Miljø- og fødevarerministeren udpeger formanden for nationalparkbestyrelsen, når nationalparken er oprettet. Med udgangspunkt i nationalparklovens bestemmelser og det lokale forslag til organisation foreslås følgende sammensætning af bestyrelsen:

- Fredensborg Kommune
- Gribskov Kommune
- Halsnæs Kommune
- Helsingør Kommune
- Hillerød Kommune
- Naturstyrelsen
- Danmarks Naturfredningsforening
- Friluftsrådet
- Landbrug & Fødevarer
- Danmarks Jægerforbund
- Dansk Skovforening
- Lodsejerrepræsentant
- 1-2 pladser til Nationalparkrådet

Konkret er "1 Repræsentant fra Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug" altså ændret til "Lodsejerrepræsentant".

Da de private lodsejeres deltagelse i nationalparken bygger på 100 % frivillighed, og da der er mange forskellige lodsejerinteresser på spil i nationalparken – store som små – er det vigtigt at den enige styregruppes indstilling følges, og at KNNL dermed får en plads i nationalparkbestyrelsen.

Det vil give den kontinuitet, udvikling og det samarbejde, som både nationalparken og lodsejerne fortjener.

Med venlig hilsen

Preben Birch
Formand, KNNL
pb@dlr.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Jens Bjerregaard Christensen
Sendt: 22. oktober 2017 18:13
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Eva Tørning Svendsen
Emne: Fwd: Arresø-gruppens høringssvar vedr. nationalpark Kongernes Nordsjælland

Sendt fra min iPhone

Start på videresendt besked:

Fra: Søren Bald <bald1940@gmail.com>
Dato: 22. oktober 2017 kl. 14.12.38 CEST
Til: <JBC@nst.dk>
Emne: Arresø-gruppens høringssvar vedr. nationalpark Kongernes Nordsjælland

Til Naturstyrelsen

att. skovrider Jens Bjerregaard Christensen

Arresø-gruppen fremsender hermed sine betragtninger vedr. det forslag om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, der er sendt i høring.

Indledningsvis vil vi gerne påskønne, at der som optakt til høringen i bedste folkeoplysningstradition er afholdt såvel informations- og debاتمøder som naturture, hvor der har været mulighed for, at alle interesserede kunne være med.

Et fint element i optakten til den videre diskussion af forslaget.

Vi konstaterer med beklagelse, at selve udformningen af forslaget bygger på total frivillighed, idet frivillighed i forbindelse med naturbeskyttelse ofte er problematisk, når man er oppe imod velerhvervede interesser.

Ingen nævnt - ingen glemt!

Vi vil derfor som det første opfordre til, at de begrænsede midler, der tænkes afsat, primært anvendes til opkøb af arealer, der vil kunne indgå i Nationalparken og som tilmed vil kunne bidrage til at skabe mere sammenhængende arealer.

Et oplysningsarbejde blandt lodsejere, der endnu ikke har tilsluttet sig planerne, bør have høj prioritet. Ikke mindst da hele projektet bygger på såvel frivillighed som bevarelse af samtlige rettigheder for den enkelte parcel- og lodsejer, hvad der selvsagt kan være et tveægget sværd!

Det er både en stor fordel, at så store statslige arealer indgår i Nationalparken, da den dermed er beskyttet mod kortsigtede sær- og privatinteressers påvirkning, men det er samtidig en svaghed, at der ikke er flere private arealer - f. eks. landbrugsarealer og sommerhusområder - med i projektet.

Et overordnet delmål må hele tiden være, at der skal arbejdes for at flere tilslutter sig.

Arresø-gruppen lægger afgørende vægt på, at projektet ikke bliver en regelløs legeplads for en mindre gruppe friluftaktivister eller enkelt dagsturister.

Vi ønsker, at projektet hele tiden og helt overordnet skal ske på grundlag af et bæredygtigt friluftsliv, der sætter naturen over private særinteresser - og lyster.

Da Arresø er en central del af Nationalparken, lægger vi selvsagt vægt på, at de nugældende sejladsregler fastholdes på det nuværende niveau, fordi det kan beskytte både fugle- og dyreliv ved søen samt give de bedste muligheder for, at søen ikke udvikler sig til et statsligt vandland med alle mulige aktivitetsformer, der vil true naturværdierne, herunder også virkeliggørelsen af Natura 2000 principperne.

Arresø-gruppen består af grundejerforeninger rundt om søen. Vi har derfor alle vitale interesser, når det gælder de naturområder, ikke mindst skovstrækninger, der ligger rundt om og i nærheden af søen. Det gælder f. eks. Sørup Vang, Auderød Skov, Lille Lyngby Mose og ikke mindst Tisvilde Hegn, der ligger tæt ved søen og derfor har betydning for ikke mindst fuglelivet.

Vi ser desværre allerede nu tendenser til, at f. eks. Tisvilde Hegn bruges til forholdsvis voldsomme mountainbike-aktiviteter, som gør skoven til en moderne cykelbane, der klart nedprioriterer de naturværdier, der skal benyttes, men først og fremmest skal beskyttes. Der er en grund til, at vi synger om "skovens dybe, stille ro".

Vi vil advare mod, at denne tendens fortsætter, og det bør i bekendtgørelsen præciseres, at naturen - søen, skoven, det åbne land & engene - ikke må misbruges til aktiviteter, der dybest set svækker naturværdierne til fordel for mere voldsomme særinteresser.

Arresø-gruppen finder også, at forslaget til sammensætning af den bestyrelse, der skal have ansvaret for Nationalparkens drift og udvikling, ikke synes at være bygget på, at det er naturinteresser, der skal prioriteres. Vel er Danmarks Naturfredningsforening foreslået, men uden at sætte andre navne på, bør man stræbe efter flere organisationer, der ikke har særlige økonomiske eller erhvervsmæssige interesser i Nationalparken, men vægter naturhensynene højest.

Der er fra flere sider ofte peget på turisme-effekten af Nationalparken, men i denne sammenhæng vil Arresø-gruppen pege på, at det, der trækker turister til, ikke er særprægede og spraglede aktiviteter, men det er - som hovedregel - "den rene natur" - i dobbelt betydning, nemlig både uforurenet og samtidig tæt på en natur uden tingel-tangel!

Arresø-gruppen er selvsagt indstillet på at indgå i det videre arbejde med at udforme regelgrundlaget og stiller gerne op, fordi vi som stærkt interesserede i at beskytte Danmarks største sø, ser et formål i, at vi blander os.

Derfor også dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Søren Bald

Formand for Arresø-gruppen

Sandbogaards Alle 5

Arresø-gruppen lægger afgørende vægt på, at projektet ikke bliver en regelløs legeplads for en mindre gruppe friluftsaktivister eller enkeltdagsturister.

Vi ønsker, at projektet hele tiden og helt overordnet skal ske på grundlag af et bæredygtigt friluftsliv, der sætter naturen over private særinteresser - og lyster.

Da Arresø er en central del af Nationalparken, lægger vi selvsagt vægt på, at de nugældende sejlsadsregler fastholdes på det nuværende niveau, fordi det kan beskytte både fugle- og dyreliv ved søen samt give de bedste muligheder for, at søen ikke udvikler sig til et statsligt vandland med alle mulige aktivitetsformer, der vil true naturværdierne, herunder også virkeliggørelsen af Natura 2000 principperne.

Arresø-gruppen består af grundejerforeninger rundt om søen. Vi har derfor alle vitale interesser, når det gælder de naturområder, ikke mindst skovstrækninger, der ligger rundt om og i nærheden af søen. Det gælder f. eks. Sørup Vang, Auderød Skov, Lille Lyngby Mose og ikke mindst Tisvilde Hegn, der ligger tæt ved søen og derfor har betydning for ikke mindst fuglelivet.

Vi ser desværre allerede nu tendenser til, at f. eks. Tisvilde Hegn bruges til forholdsvis voldsomme mountainbike-aktiviteter, som gør skoven til en moderne cykelbane, der klart nedprioriterer de naturværdier, der skal benyttes, men først og fremmest skal beskyttes. Der er en grund til, at vi synger om "skovens dybe, stille ro".

Vi vil advare mod, at denne tendens fortsætter, og det bør i bekendtgørelsen præciseres, at naturen - søen, skoven, det åbne land & engene - ikke må misbruges til aktiviteter, der dybest set svækker naturværdierne til fordel for mere voldsomme særinteresser.

Arresø-gruppen finder også, at forslaget til sammensætning af den bestyrelse, der skal have ansvaret for Nationalparkens drift og udvikling, ikke synes at være bygget på, at det er naturinteresser, der skal prioriteres. Vel er Danmarks Naturfredningsforening foreslået, men uden at sætte andre navne på, bør man stræbe efter flere organisationer, der ikke har særlige økonomiske eller erhvervsmæssige interesser i Nationalparken, men vægter naturhensynene højest.

Der er fra flere sider ofte peget på turisme-effekten af Nationalparken, men i denne sammenhæng vil Arresø-gruppen pege på, at det, der trækker turister til, ikke er særprægede og spraglede aktiviteter, men det er - som hovedregel - "den rene natur" - i dobbelt betydning, nemlig både uforurenet og samtidig tæt på en natur uden tingel-tangel!

Arresø-gruppen er selvsagt indstillet på at indgå i det videre arbejde med at udforme regelgrundlaget og stiller gerne op, fordi vi som stærkt interesserede i at beskytte Danmarks største sø, ser et formål i, at vi blander os.

Derfor også dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Søren Bald

Formand for Arresø-gruppen

Sandbogaards Alle 5

Tibirke Sand

3300 Frederiksværk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Jette Haugaard <haugaard@garbolund.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 08:26
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar fra Foreningen af landbrugere i Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: høringssvar Foreningen af landbrugere i Nationalparken.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7224775

Som vedhæftet fil fremsendes høringssvar.
Kvitteringsmail imødeses

Med venlig hilsen
Jette Haugaard

Foreningen af landbrugere i Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

23. oktober 2017

Høringssvar om udkast til bekendtgørelse af forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Foreningen af landbrugere i Nationalpark Kongernes Nordsjælland - (se vores hjemmeside <http://www.npkn.dk/>) er en forening, som samler de jordbrugere, der igennem årene har haft blik for mulighederne ved etableringen af en nationalpark i Nordsjælland. Alle foreningens medlemmer har meldt landbrugspligtige arealer ind i nationalparken. Endvidere har vi modtaget anmodning om optagelse fra mange landbrugere, som afventer positivt svar på anmodning om at få deres jord lagt ind i nationalparken.

Som lodsejere glæder vi os over, at forslaget, som skal indgå i den endelige beslutning om oprettelse af Nationalpark Kongernes Nordsjælland, har en god balance mellem visioner og konkrete forslag til udmøntning af nationalparken. Vi bakker op om planens målsætninger, men de skal følges op af et hensyn til lodsejere og til de lokale aktører, der skal kunne følge med og indgå som en integreret del af løsningerne.

Vores høringssvar giver i første del kommentarer til forslagets målsætninger for nationalparken. - Høringssvarets anden del kommer med forslag til etableringsprocessen, til inddragelse af lokale aktører, og til repræsentationen i nationalparkens organer.

Foreningens syn på målsætningerne for Nationalpark Kongernes Nordsjælland:

Naturen skal styrkes, det er en målsætning, som vores forening gerne vil arbejde for. Nordsjællands små landbrug og fødevareproducenter spiller allerede en aktiv rolle i styrkelsen af naturen i vores område. De mange mindre landbrug yder nemlig naturpleje til mange små områder, som det er svært at få økonomi i at pleje. Med nationalparken vil der åbne sig muligheder for nye fællesskaber omkring naturgenopretningsprojekter, som drives af mange andre hensyn end økonomi.

Landskabet skal sikres, og i tråd hermed ønsker vi at samarbejde med nationalparken om udvikling af nichepræget planteproduktion og landskabsplejende dyrehold. På den baggrund ser vi med forventning frem til nationalparken som et nyt forum for samarbejde mellem områdets mange små kødproducenter samt for udvikling af miljøbetinget

planteproduktion. Det vil kunne bane vejen for at sikre en arealanvendelse, som får en positiv indvirkning på landskab, flora og fauna i nationalparken.

Kulturhistorien skal være synlig, og vores forening vil arbejde for at også landbrugskulturhistorien synliggøres. I en nationalpark med fokus på kirke- og kongemagtens indflydelse på landskabet, er det vigtigt at løfte arbejdet med at beskytte og synliggøre de mange kulturspor, som fortæller om landbrugskulturen.

Landbruget og lokalsamfundene kan som lokale aktører formidle historien om landbrug og landbokulturens mangfoldighed og dens bidrag til at gøre lokalsamfundene kulturelt rigere.

Bæredygtigt friluftsliv er en målsætning, vi som landbrugere har en speciel interesse i. Vores forening vil følge udviklingen nøje for at klarlægge, om der som følge af det store antal potentielle brugere af nationalparkens natur bliver behov for anvisninger for anvendelse af naturen med henblik på at undgå konflikter.

Mere formidling - i samarbejde med lokale aktører bidrager vores forening gerne til formidlingen af såvel naturen som af kulturhistorien. Sandsynligvis er der blandt foreningens medlemmer flere, der ser muligheder i at knytte formidlingsaktivitet til deres ejendom.

Undervisning og forskning er vigtig, og vi kunne ønske at løfte grøn forskning, udvikling og undervisning i bæredygtighed inden for nationalparkens landbrug, skovbrug og fiskeri. Det kunne være målet, at miljø og bæredygtighed indgår som en fast del af overvejelserne, hver gang et nyt lokalt projekt skydes i gang.

Det kan også være målet, at forskning retter sig mod produktion og salg af fødevarer, eksempelvis fra vores ferskvandssøer og havet omkring os. Vi kan blive et inspirationscenter, der med sin tætte placering på København, kan være 'arbejdsrum' for nutidens og morgendagens vigtige fødevareinnovatører.

Lokal udvikling tror vi kan skabes, hvis landbrug og nationalpark eksempelvis samarbejder om landskabsplejende dyrehold i nationalparken.

I forlængelse heraf er det et udtalt ønske, at der samarbejdes om udvikling af fælles forædlingsvirksomheder og markedsføring af landbrugs- og fiskeriprodukter hidrørende fra nationalparken. Det kunne f.eks. blive et fint lokalt udviklingsprojekt at skabe rammerne for, at sandart fanget i Arresø også sælges i Nordsjælland.

Indenfor de kommende år vil Nordsjælland, side om side med de konventionelle landbrug, få endnu flere små bedrifter, der driver landbrug på helt nye måder. Netop det differentierede landbrug vil kunne medvirke til at styrke en lokal udvikling.

Foreningens konkrete forslag

Nationalparken skal have størst mulig tilslutning fra starten.

Derfor foreslår vi, at der også åbnes for tilslutning af landbrugsejendomme, der ikke i første omgang har direkte arealmæssig tilknytning til nationalparken, men kan ses i naturlig forlængelse af nationalparkens ønskede udvikling.

Siden vores forenings stiftelse den 13. september i år har vi fået fuldmagter fra 8 lodsejere omfattende i alt 107,5 ha til at søge deres ejendomme optaget i nationalparken, og vi foreslår naturligvis disse ejendomme indlemmet i nationalparken (se vedhæftede liste).

Forløbet viser, at der er et endnu ukendt potentiale for en langt bedre landbrugsmæssig tilslutning til nationalparken og dermed arealmæssigt mindre 'huller i osten'. Foreningen vil ufortrødent fortsætte sit arbejde med at mobilisere de landbrugere, der faktisk ønsker deres ejendom optaget i nationalparken.

Vi foreslår derfor en forlængelse af tilmeldingsfristen i hele nationalparkens etableringsfase.

I den forbindelse vil vi bede Miljøstyrelsen om i høringsnotatet også at udarbejde en oversigt over

- hvilke ejendomme der tilmeldte sig nationalparken i sommeren 2015
- hvilke ejendomme der er tilmeldt i forbindelse med denne høring, - uanset om de kommer med i nationalparken eller ej

Produktion og udvikling af fødevarer ser vores forening som et stort potentiale, og inddragelse af mange små landbrug og fødevareaktører skulle gerne blive et synligt resultat og bidrage til en oplevelsesrig nationalpark. Producenter organiseret i Gribskov Spisekammer og Spisekammer Halsnæs er eksempler på dette potentiale.

For at understøtte de økonomiske muligheder for aktivitets- og driftsformer, der er attraktive for en nationalpark, foreslår foreningen, at midler fra det samlede Landdistriktsprogram målrettes og øremærkes netop til brug for fremme af mulighederne for naturpleje og bæredygtigt landbrug i nationalparkerne, samt for udvikling af forædlings- og afsætningsvirksomheder. Det vil i høj grad også styrke det økonomiske incitament til at indgå i og arbejde positivt på en opfyldelse af nationalparkens målsætninger.

Foreningen foreslår i denne sammenhæng også, at Esrum Kloster tilføres midler til en projektorganisation, som kan løfte klostrets arbejde med etablering af 'Madens Folkemøde', som en pendant til politikernes årlige træf på Bornholm. 'Madens Folkemøde' skal formidle og sælge historien om de nordsjællandske fødevarer.

Initiativet skal realiseres snarest, og det er oplagt, at fødevareproducenter i nationalparkens område bliver en del af projektets realisering, og at producenterne begynder at arbejde sammen.

Repræsentation af lokalsamfundene i nationalparkrådet ser vores forening som en mulighed, fordi vi som nævnt ønsker at skabe en organisatorisk kultur, som sikrer inddragelse af mange aktører med lokal forankring.

Vi har som målsætning at arbejde for en harmonisk udvikling integreret med naturen og lokalsamfundene. Lokalsamfundene vil kunne sikre rammerne for en bred lokal deltagelse og indflydelse i nationalparken.

Vi mener også, at de nordsjællandske lokalsamfund generelt vil kunne bidrage til at understøtte den lokale udvikling og markedsføring af nationalparken, øge opmærksomheden på nationalparkområdet og være med til at styrke de mange initiativer vedrørende produktion og branding af det lokale erhvervsliv.

Repræsentation i nationalparkens bestyrelse vil have afgørende betydning for foreningen, da det er dens primære formål at repræsentere dem, der lægger privat jord i nationalparken. Derfor ser vi det som naturligt, at vi også bliver den legitime repræsentant for disse lodsejere i nationalparkens organer, herunder såvel bestyrelse som nationalparkråd.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen for
Foreningen af Landbrugere i Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Søren Grene, Niels Worm, Niels Madsen, Lenea Zeidler, Esben Ingerslev, Hans Jørgen
Albertsen og Jette Haugaard

Ejendommens adresse	Kommune	Ejer(e)	Areal, der ønskes tilmeldt, Ha	Matrikelbetegnelse
Hyttegårdsvej 27, 3200 Helsingør	Gribskov	Bodil og Torsten Hviid	4,4	26 f, Ramløse ???
Søborg Søvej 899 – jordlodder	Gribskov	Tine Jensen og Niels Rohlin Madsen	7,1	matr. 39
Græstedvej 28, 3200 Helsingør	Gribskov	Marianne Johnsen og Henrik Kock Sørensen	18,1	
Farvergårdsvej 14, 3210 Vejby	Gribskov	Signe og Flemming Bisp Høeg, Kødsnedkeren	6,-	
Ellemosevej 52, 3200 Helsingør	Gribskov	Villy Nielsen	5,4	11b, 11c, 15b Raml.
Troldemosevej 2, 3200 Helsingør	Gribskov	Selma Bergenholz	17,5	20 m.fl. Laugø
Holløse Gade 21, 3210 Vejby	Gribskov	Louise Køster og Thomas Elletoft, Rabarbergården		4,-
Søbrinken 2, Plejelt, 3230 Græsted	Helsingør	Svend Madsen, Sønderborggård	25,-	3a, Plejelt by
Helsingervej 7, 3200 Helsingør	Gribskov	Jette Hugaard	20,-	10i, 10r, 10q Annisse
9 ejendomme			107,5 ha	Pr. 21/10 2017

Eva Tørning Svendsen

Fra: Esben Ingerslev <esben.ingerslev@gmail.com>
Sendt: 23. oktober 2017 09:40
Til: Eva Tørning Svendsen; MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Fwd: Nationalpark Kongernes Nordsjælland, breve fra Esben Ingerslev af 18.10.2017 og 23.10.2017
Vedhæftede filer: Brev til Fødevare- og Miljøminister Esben Lunde Larsen, 23.10.2017.DOCX; Brev til Fødevare- og Miljøminister Esben Lunde Larsen, 18.10.2017.DOCX; Svar på henvendelse til miljø- og fødevareministeren, 29.09.2017.PDF; Brev til Fødevare- og Miljøminister Esben Lunde Larsen, 21.09.2017.DOCX
Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7225151

Til Miljø- og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen

Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Att.: Fuldmægtig Eva Tørning Svendsen

Kære Eva Tørning Svendsen

Hermed fremsender jeg mit brev til Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen af dags dato som opfølgning på det den 29. september 2017 modtagne brev fra Miljøstyrelsen ved chefkonsulent Johan Husfeldt og mit brev til Miljø- og Fødevareministeren af dags dato.

Mine breve til Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen dateret henholdsvis 21. september 2017, den 18. oktober 2017 og den 23. oktober 2017 udgør således som helhed mit høringssvar i forbindelse med høringen med frist den 23. oktober 2017.

Med de venligste hilsener,

Esben Ingerslev

Heldgård og Røjlegård
Kæderupvej 3 og 8
DK-3200 Helsinge

esben.ingerslev@gmail.com
Mob. [+45 40 45 00 77](tel:+4540450077)

----- Videresendte meddelelser -----

Fra: Esben Ingerslev <esben.ingerslev@gmail.com>

Dato: 23. oktober 2017 kl. 09.32

Emne: Nationalpark Kongernes Nordsjælland, breve fra Esben Ingerslev af 18.10.2017 og 23.10.2017

Til: ministeren@mfvm.dk

Til: Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen, Miljø- og Fødevareministeriet

Kære Esben Lunde Larsen

Jeg vedhæfter til denne mail mit brev til dig af dags dato vedrørende Højbjerg Hegn i Gribskov Kommune og desuden vedrørende to områder i Halsnæs Kommune i håbet om, at disse statsejede områder, på samme måde som de øvrige statsejede områder i Gribskov og Halsnæs Kommune, kan blive en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

På forhånd tak for din besvarelse af de vedhæftede breve dateret 18. oktober 2017 og 23. oktober 2017 og forhåbentlig også på forhånd tak for din indsats for at sikre, at de pågældende områder bliver en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med de venligste hilsener,

Esben Ingerslev

Heldgård og Røjlegård
Kæderupvej 3 og 8
DK-3200 Helsingør

esben.ingerslev@gmail.com
Mob. +45 40 45 00 77

Til: Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen

Helsingør, den 23. oktober 2017

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotholmsgade 12

1216 København K

Kære Esben Lunde Larsen

Med henvisning til min skrivelse dateret 21. september 2017 til dig har jeg modtaget svar fra Miljøstyrelsen ved chefkonsulent Johan Husfeldt den 29. september 2017. Jeg har i skrivelse af 18. oktober 2017 fulgt op på Miljøstyrelsens skrivelse, og jeg fremsender indeværende skrivelse som en del af mit samlede høringssvar vedrørende Nationalpark Kongernes Nordsjælland inden fristens udløb i dag.

I mit brev dateret den 21. september 2017 skrev jeg til dig som følger: "Det kan ikke udelukkes, at TV2Lorry i forbindelse med indeværende høringsrunde vil følge op på indslaget fra den 26. januar 2017". Til din orientering har TV2Lorry den 20. oktober 2017 bragt følgende indslag:

<https://www.tv2lorry.dk/artikel/nationalpark-mister-flere-tusinde-kvadratmeter-skov>

som opfølgning på TV2Lorrys oprindelige indslag den 26. januar 2017:

<http://www.tv2lorry.dk/nyheder/26-01-2017/1930/nationalparken-er-snart-klar?autoplay=1#player>

Jeg skal på grundlag heraf gentage mit spørgsmål i mine breve dateret den 21. september 2017 og den 18. oktober 2017:

"Hvad er baggrunden for ministerens beslutning om, at Høbjerg Hegn, i det foreliggende forslag til nationalparken, ikke er medtaget som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland?"

Jeg genfremsætter desuden endnu en gang min opfordring i mine breve dateret den 21. september 2017 og den 18. oktober 2017, denne gang med en opfordring der ligeledes vedrører de to områder i Halsnæs Kommune, som på nuværende tidspunkt heller ikke er medtaget i ministerens forslag til afgrænsning af nationalparken:

Jeg anmoder venligst om, at denne nuværende beslutning om ikke at medtage Høbjerg Hegn og to områder i Halsnæs Kommune i den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland tages op til fornyet vurdering i forbindelse med indeværende høring med høringsfrist den 23. oktober 2017.

Med venlig hilsen,

Esben Ingerslev, Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsingør, esben.ingerslev@gmail.com

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

esben.ingerslev@gmail.com

Naturbeskyttelse
Ref. EVATS
J.nr. 001-18200
Den 29. september 2017

Kære Esben Ingerslev

Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen har bedt Miljøstyrelsen om at takke for og besvare din henvendelse af 21. september om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Kommunerne fik i efteråret 2016 en mulighed for at fremsende et revideret forslag til nationalpark den 1. februar 2017. Baggrunden var en forventning i kommunerne om, at en udvidet proces kunne få flere lodsejere til frivilligt at indgå i projektet, og at det kunne bidrage til at skabe en mere sammenhængende nationalpark.

Kommunerne indsendte på den baggrund 1. februar 2017 et revideret forslag til afgrænsning af nationalparken, som danner baggrund for det forslag, der nu er i offentlig høring. Der er dog foretaget mindre justeringer, hvilket svarer til tidligere oprettelsesprocesser. Højbjerg Hegn indgår således blandt andet ikke i ministerens forslag.

Den endelige beslutning om nationalparkens afgrænsning træffes først på baggrund af den offentlige høring som en del af den samlede politiske beslutning i forligskredsen om oprettelsen af nationalparken. Du er naturligvis velkommen til at indsende et høringssvar til Miljøstyrelsen senest den 23. oktober med dine synspunkter, så de kan indgå i grundlaget for den endelige politiske beslutning om bl.a. nationalparkens afgrænsning.

Med venlig hilsen

Johan Husfeldt
Chefkonsulent

Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen

Helsinge, den 21. september 2017

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotholmsgade 12

1216 København K

Højbjerg Hegn som en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland

Kære Esben Lunde Larsen

I forbindelse med den udvidede kommunale proces frem til 1. februar 2017 har Gribskov Kommune ønsket, at Højbjerg Hegn skulle blive en del af Nationalparken Kongernes Nordsjælland, idet Højbjerg Hegn blev forbundet med Gribskov via indmeldelsen af mine landbrugsarealer beliggende på Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsinge og Stirute nr. 32 - Syd, Pøleåstien.

Miljø- og Fødevareministeriet har i juni 2017 fremsendt oplægget "Debat og information, Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland", som blev præsenteret ved Miljøministeriets informationsmøde i Gribskov Kommune mandag den 11. september 2017 på Esrum Kloster i Esrum. Af dette debatoplæg fremgår det på kortet side 4 - 5, at Højbjerg Hegn ikke er medtaget i det foreliggende forslag til høring om nationalparkens afgrænsning.

Jeg vedhæfter på side 3 af dette brev et lille udsnit af kortet fra ministeriets oplæg til afgrænsning af nationalparken, hvor det fremgår, at Højbjerg Hegn i centrum af udsnittet ikke er medtaget som en del af nationalparkens nuværende afgrænsning.

I forbindelse med informationsmødet den 11. september 2017 på Esrum Kloster spurgte jeg, hvorfor Højbjerg Hegn ikke længere er en del af det nuværende forslag til afgrænsning af nationalparken, og jeg fik af flere mødedeltagere følgende svar:

"Det er en politisk beslutning".

Jeg henvender mig derfor til dig med følgende spørgsmål:

Hvad er baggrunden for den politiske beslutning om, at Højbjerg Hegn, ifølge det foreliggende forslag til nationalparken, ikke er medtaget som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland?

Da det foreliggende forslag til afgrænsning af nationalparken er i høring til og med den 23. oktober 2017 anmoder derfor venligst om at modtage dit svar på mit spørgsmål oven for i god tid inden høringsfristens udløb, således at der vil være mulighed for, at jeg i samråd med såvel Gribskov Kommune og den nystiftede Forening af Landbrugere i Nationalparken Kongernes Nordsjælland www.npkn.dk kan fremsende et høringsvar til Miljøstyrelsen inden høringsfristens udløb.

Til din orientering blev der i TV2 Lorry den 26. januar 2017 vist et indslag om den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland, hvor jeg som en af deltagerne i indslaget udtaler, at Høbjerg Hegn via mine marker på Kæderupvej i Helsingør forventes at blive en del af den kommende nationalpark. Det er stadig muligt at se indslaget i Tv2 Lorry på følgende link:

<http://www.tv2lorry.dk/nyheder/26-01-2017/1930/nationalparken-er-snart-klar?autoplay=1#player>

Mine udtalelser i TV2 Lorry den 26. januar 2017 er således ikke længere i overensstemmelse med Gribskov Kommunes ønske og indstilling til ministeriet om afgrænsningen af den kommende nationalpark, som det fremgår Miljø- og Fødevareministeriets reviderede forslag af juni 2017.

Det kan ikke udelukkes, at TV2 Lorry i forbindelse med den indeværende høringsrunde vil følge op på indslaget fra den 26. januar 2017. Jeg håber derfor, at dit svar på mit spørgsmål ovenfor vil give en meningsfuld forklaring på, hvad baggrunden er for den politiske beslutning om, at Høbjerg Hegn ikke skal være en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland, så seerne, i et eventuelt kommende indslag om nationalparken i TV2 Lorry, ligeledes kan få en fyldestgørende orientering om baggrunden for denne politiske beslutning.

Vi er mange i Gribskov Kommune, ikke mindst medlemmerne af den nystiftede Forening af Landbrugere i Nationalparken Kongernes Nordsjælland www.npkn.dk som arbejder for, at nationalparken bliver så stor som mulig. På vegne af foreningens medlemmer og på mange borgeres vegne i Gribskov Kommune håber jeg dog stadig, at den nuværende politiske beslutning om ikke at medtage Høbjerg Hegn til Nationalparken Kongernes Nordsjælland kan omgøres, således af Høbjerg Hegn, på samme måde som de øvrige hegn i Gribskov Kommune, bliver en del af den fremtidige Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

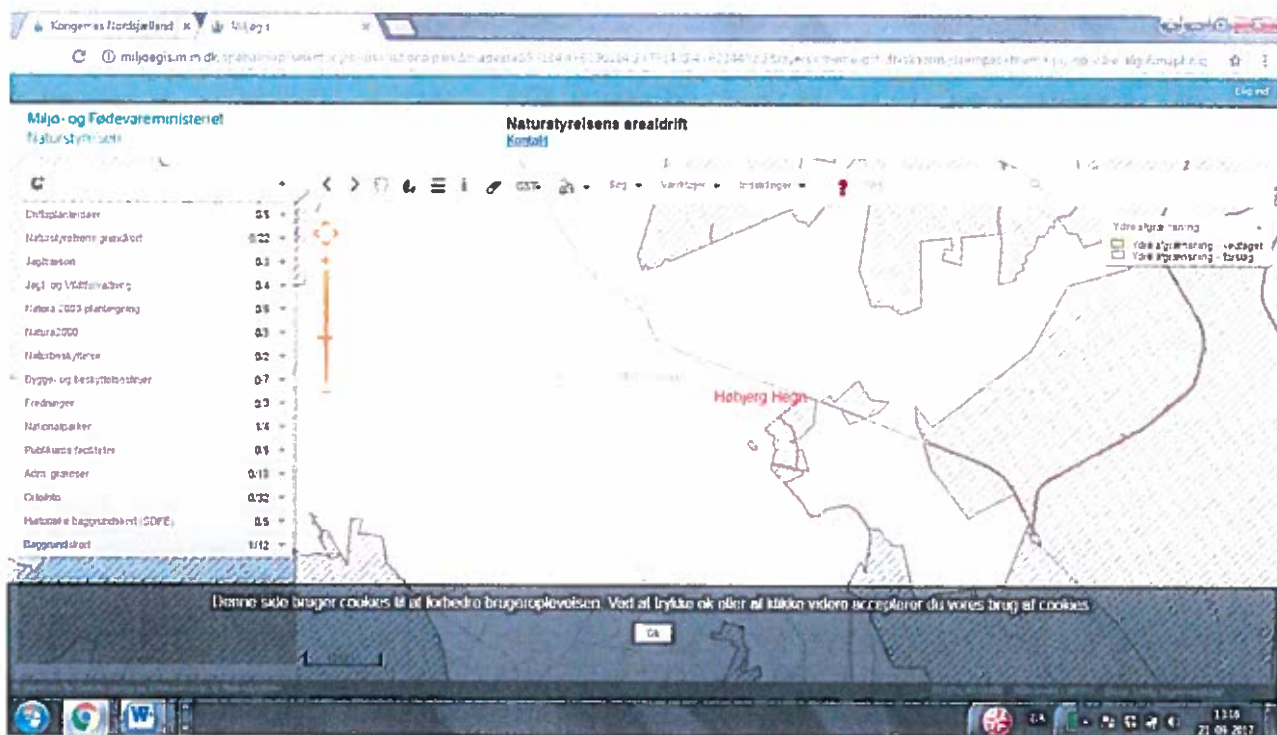
På forhånd mange tak for dit svar på denne forespørgsel og forhåbentlig også på forhånd tak for din indsats for at sikre, at Høbjerg Hegn bliver en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen,

Esben Ingerslev

Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsingør

esben.ingerslev@gmail.com

Til: Miljø- og Fødevareminister Esben Lund Larsen

Helsinge, den 18. oktober 2017

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotholmsgade 12

1216 København K

Kære Esben Lunde Larsen

Med henvisning til min skrivelse dateret 21. september 2017 til dig har jeg modtaget svar fra Miljøstyrelsen ved chefkonsulent Johan Husfeldt den 29. september 2017.

Af svaret fremgår det som følger:

”Kommunerne indsendte den 1. februar 2017 et revideret forslag til afgrænsning af nationalparken, som danner baggrund for det forslag, der nu er i offentlig høring. Der er dog foretaget mindre justeringer, hvilket svarer til tidligere oprettelsesprocesser. Høbjerg Hegn indgår således blandt andet ikke i ministerens forslag”.

Jeg må på grundlag af dette svar konstatere, at jeg ikke har fået svar på mit spørgsmål i mit brev dateret 21. september 2017, som jeg hermed skal gentage:

”Hvad er baggrunden for ministerens beslutning om, at Høbjerg Hegn, i det foreliggende forslag til nationalparken, ikke er medtaget som en del af den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland?”

Jeg genfremsætter hermed mit spørgsmål endnu en gang i håbet om at modtage et svar herpå.

Samtidig skal jeg hermed endnu en gang venligst anmode om, at denne nuværende beslutning om ikke at medtage Høbjerg Hegn i den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland tages op til fornyet vurdering i forbindelse med indeværende høring med høringsfrist den 23. oktober 2017.

Med venlig hilsen,

Esben Ingerslev

Kæderupvej 3 og 8, 3200 Helsinge

esben.ingerslev@gmail.com

Eva Tørning Svendsen

Fra: Jørgen Brinch <jorgen.brinch@gmail.com>
Sendt: 23. oktober 2017 10:14
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Til
Miljøstyrelsen:

På vegne Grundejerforeningen Månehøjen kan jeg tilkendegive vores interesse i, at Månehøjens arealer i Pandehave ådal eventuelt bliver omfattet af den kommende nationalpark.

I det foreløbige kort over tilsluttede arealer er kun en del af området Rusland og Pandehave ådal medtaget.

Vi overvejer, om vores areal kan indgå i en helhed, der omfatter alle de fredede og naturbeskyttede arealer i området uanset ejerforhold.

Kontakt os gerne, evt. via Gribskov kommune, for afklaring af om Månehøjens Grundejerforening kan give tilsagn.

Venlig hilsen

Jørgen Brinch
Grundejerforeningen Månehøjen
Matr. 1f Dronningmølle-Esbønderup
jorgen.brinch@gmail.com
M: 42775233

Eva Tørning Svendsen

Fra: Søren Bald <bald1940@gmail.com>
Sendt: 22. oktober 2017 19:26
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar fra Arresø-gruppen vedr. Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: VS: Høringssvar fra Arresø-gruppen vedr. Kongernes Nordsjælland

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7225370

Til Naturstyrelsen
vedr. høring om projekt Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Til Naturstyrelsen

Arresø-gruppen fremsender hermed sine betragtninger vedr. det forslag om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, der er sendt i høring.

Indledningsvis vil vi gerne påskønne, at der som optakt til høringen i bedste folkeoplysningstradition er afholdt såvel informations- og debatmøder som naturture, hvor der har været mulighed for, at alle interesserede kunne være med.

Et fint element i optakten til den videre diskussion af forslaget.

Vi konstaterer med beklagelse, at selve udformningen af forslaget bygger på total frivillighed, idet frivillighed i forbindelse med naturbeskyttelse ofte er problematisk, når man er oppe imod velerhvervede interesser.

Ingen nævnt - ingen glemt!

Vi vil derfor som det første opfordre til, at de begrænsede midler, der tænkes afsat, primært anvendes til opkøb af arealer, der vil kunne indgå i Nationalparken og som tilmed vil kunne bidrage til at skabe mere sammenhængende arealer.

Et oplysningsarbejde blandt lodsejere, der endnu ikke har tilsluttet sig planerne, bør have høj prioritet. Ikke mindst da hele projektet bygger på såvel frivillighed som bevarelse af samtlige rettigheder for den enkelte parcel- og lodsejer, hvad der selvsagt kan være et tveægget sværd!

Det er både en stor fordel, at så store statslige arealer indgår i Nationalparken, da den dermed er beskyttet mod kortsigtede sær- og privatinteressers påvirkning, men det er samtidig en svaghed, at der ikke er flere private arealer - f. eks. landbrugsarealer og sommerhusområder - med i projektet.

Et overordnet delmål må hele tiden være, at der skal arbejdes for at flere tilslutter sig.

Arresø-gruppen lægger afgørende vægt på, at projektet ikke bliver en regelløs legeplads for en mindre gruppe friluftaktivister eller enkelttagsturister.

Vi ønsker, at projektet hele tiden og helt overordnet skal ske på grundlag af et bæredygtigt friluftsliv, der sætter naturen over private særinteresser - og lyster.

Da Arresø er en central del af Nationalparken, lægger vi selvsagt vægt på, at de nugældende sejlsregler fastholdes på det nuværende niveau, fordi det kan beskytte både fugle- og dyreliv ved søen samt give de bedste muligheder for, at søen ikke udvikler sig til et statsligt vandland med alle mulige aktivitetsformer, der vil true naturværdierne, herunder også virkeliggørelsen af Natura 2000 principperne.

Arresø-gruppen består af grundejerforeninger rundt om søen. Vi har derfor alle vitale interesser, når det gælder de naturområder, ikke mindst skovstrækninger, der ligger rundt om og i nærheden af søen. Det gælder f. eks. Sørup Vang, Auderød Skov, Lille Lyngby Mose og ikke mindst Tisvilde Hegn, der ligger tæt ved søen og derfor har betydning for ikke mindst fuglelivet.

Vi ser desværre allerede nu tendenser til, at f. eks. Tisvilde Hegn bruges til forholdsvis voldsomme mountainbike-aktiviteter, som gør skoven til en moderne cykelbane, der klart nedprioriterer de naturværdier, der skal benyttes, men først og fremmest skal beskyttes. Der er en grund til, at vi synger om "skovens dybe, stille ro".

Vi vil advare mod, at denne tendens fortsætter, og det bør i bekendtgørelsen præciseres, at naturen - søen, skoven, det åbne land & engene - ikke må misbruges til aktiviteter, der dybest set svækker naturværdierne til fordel for mere voldsomme særinteresser.

Arresø-gruppen finder også, at forslaget til sammensætning af den bestyrelse, der skal have ansvaret for Nationalparkens drift og udvikling, ikke synes at være bygget på, at det er naturinteresser, der skal prioriteres. Vel er Danmarks Naturfredningsforening foreslået, men uden at sætte andre navne på, bør man stræbe efter flere organisationer, der ikke har særlige økonomiske eller erhvervsmæssige interesser i Nationalparken, men vægter naturhensynene højest.

Der er fra flere sider ofte peget på turisme-effekten af Nationalparken, men i denne sammenhæng vil Arresø-gruppen pege på, at det, der trækker turister til, ikke er særprægede og spraglede aktiviteter, men det er - som hovedregel - "den rene natur" - i dobbelt betydning, nemlig både uforurenet og samtidig tæt på en natur uden tingel-tangel!

Arresø-gruppen er selvsagt indstillet på at indgå i det videre arbejde med at udforme regelgrundlaget og stiller gerne op, fordi vi som stærkt interesserede i at beskytte Danmarks største sø, ser et formål i, at vi blander os.

Derfor også dette høringssvar.

Vi vil gerne modtage bekræftelse på, at dette høringssvar er modtaget rettidigt.

Med venlig hilsen

Søren Bald

Formand for Arresø-gruppen

Sandbogaards Alle 5

Tibirke Sand

3300 Frederiksværk

2140 1789

Mail: se ovenfor

Eva Tørning Svendsen

Fra: Søren Bald <bald1940@gmail.com>
Sendt: 22. oktober 2017 19:49
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar fra Ejerlauget Sandbo
Vedhæftede filer: VS: Høringssvar fra Ejerlauget Sandbo

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7225398

Til Naturstyrelsen
Høringssvar vedr. projekt Kongernes Nordsjælland

Hermed skal jeg på vegne af Ejerlauget SANDBO tillade mig at fremsende vores bemærkninger til udspillet vedr. projekt Kongernes Nordsjælland, idet vi især lægger vægt på to problemstillinger:

* De naturbevarende lokalplaner

* Beskyttelse af Tisvilde Hegn mod allehånde mere støjende og voldsomme aktiviteter

Ejerlauget lægger i forlængelse af sin formålsparagraf op til et værn om naturen og en beskyttelse af de rekreative områder med skovpræg. Det indebærer, at vi betragter den eksisterende lokalplan - 531.01 - som et værn mod kortsigtede interesser, der hurtigt og uden langsigtede overvejelser kan medføre ændringer, der ensidigt fokuserer på erhvervsinteresser, hvor naturhensyn bliver nedprioriteret.

Vi finder det derfor vigtigt at få fastslået i bekendtgørelse, at der skal meget til, hvis lokalplaner skal "blødes" op, hvorfor vi finder det nødvendigt at få skrevet ind i bekendtgørelsen, at bestyrelsen kan give høringssvar i sådanne situationer.

Ejerlaugets medlemmer har stor glæde af nærheden til Tisvilde Hegn. De færdes der meget og benytter veje og stier, når de skal til stranden.

Det er derfor med bekymring vi ser, at der i Hegnet etableres flere og flere muligheder for støjende og voldsomme aktiviteter, hvorfor vi vil opfordre til, at der i bekendtgørelsen sker en tydeliggørelse af behovet for at beskytte skovens ro og dermed muligheden for fredssommelige aktiviteter som gåture, almindelig cyklisme, svampejagt og nu og da orienteringsløb.

Vi finder, at den tiltagende "event-gørelse" - f. eks. Musik i Lejet - er problematisk, fordi det indebærer en belastning af skoven i såvel optakten som afslutningen af selve arrangementet på den store parkeringsplads i Tisvildeleje. Skovens veje benyttes i urimeligt omfang til transport mv i forbindelse med dette arrangement, hvilket også må medføre udgifter til vedligeholdelse af vejene, der belastes af store køretøjer.

Vi vil gerne modtage bekræftelse på, at dette høringssvar er modtaget

rettidigt.

På Ejerlauget SANDBOs vegne

Søren Bald
Formand
Sandbogaards Alle 5
Tibirke Sand
3300 Frederiksværk
Telefon: 2140 1789

21

Heidi Pedersen

Fra: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Sendt: 23. oktober 2017 10:18
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: VS: Høringssvar fra Arresø-gruppen vedr. Kongernes Nordsjælland

Med venlig hilsen

Anette Knudsen

journalmedarbejder | Kontorfuldmægtig

Sekretariatet

+ 45 20 80 33 72 | anekn@nst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Naturstyrelsen

Gjøddinggård, Førstballevej 2,

7183 Randbøl

nst@nst.dk | www.nst.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Marie Juul Rohde <MJK@lf.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 10:24
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Eva Tørning Svendsen
Emne: høringssvar til bkg. om nationalpark Kgs Nordsjælland
Vedhæftede filer: 171023_høringssvar L&F bkg Nationalpark Kgs Nsjl.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7225404

Til Miljøstyrelsen

Vedlagt er Landbrug & Fødevarers høringssvar til udkast til bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Venlig hilsen

Marie Juul Rohde
Seniorkonsulent
Vand & Natur
Landbrug & Fødevarer

T +45 3339 4224 | M +45 3083 1046 | E mjk@lf.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA
Axelborg, Axeltorv 3 · DK-1609 København
www.lf.dk

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på 157 milliarder kroner årligt og med 190.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv. Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar vedrørende forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at oprettelsen af nationalparker i Danmark overholder Nationalparkloven og de grundlæggende principper formuleret i Præamblen til den Nationale Følgegruppes rapport. Vi lægger særligt vægt på følgende principper:

- Etablering af en nationalpark forudsætter bred lokal opbakning
- Udvikling af nationalparken sker over en lang årrække og er baseret på frivillighed.
- Der gælder samme regler indenfor nationalparken som udenfor, dvs. oprettelse af nationalparken medfører ingen nye restriktioner.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland har været undervejs længe og mange lokale interessenter – herunder ikke mindst repræsentanter fra de lokale landbrugsforeninger har været dybt engageret i arbejdet gennem de forløbne år. Det er afgørende for det fremadrettede samarbejde, at de principper for nationalparken, som styregruppen er blevet enige om, fortsat respekteres som fundamentet for nationalparkens udvikling. Både etableringen og den videre udvikling af nationalparken skal således fortsat baseres på reel frivillighed og samarbejde med de berørte lodsejere og landbrugsforeninger i området. Dette noterer vi os med tilfredshed, at der er lagt op til i informationsmaterialet.

Afgrænsning af parken

Det er konstruktivt, at afgrænsningen af nationalparken hviler på reel lodsejerinddragelse, hvor hver enkelt lodsejer med land- eller skovbrug selv har besluttet, om han eller hun ønsker at lade sin jord indgå i nationalparken. Det er med til at gøre Nationalpark Kongernes Nordsjælland enestående. Landbrug & Fødevarer har i forbindelse med de fire eksisterende nationalparker lagt vægt på, at afgrænsningen af nationalparken ligger fast. Men med henvisning til den særlige proces i forbindelse med grænsedragningen i Kongernes Nordsjælland, kan der i dette tilfælde være relevant, at der også på sigt bliver mulighed for at melde arealer ud eller ind i nationalparken afhængigt af lodsejernes ønsker. Dette kan f.eks. ske i forbindelse med nationalparkplanlægningen. Behandlingen af forslag om ændring af afgrænsningen af nationalparken skal selvfølgelig følge bestemmelserne i Lov om nationalparker.

Nationalparken ændrer ikke landbrugets rammevilkår

Vi har med tilfredshed noteret os, at det eksplicit fremgår af høringsmaterialet, at rammevilkår for land- og skovbrugserhverv samt regler for jagt og adgang er de samme inden for som udenfor nationalparken, og at det understreges, at nationalparkfonden ikke har kompetence til at indføre nye regler eller restriktioner eller varetage myndighedsopgaver efter natur- og miljølovgivningen i øvrigt, herunder regulere jagt, adgangsforhold og jordbrug. Men, som påpeget i forbindelse med høringen af forslag til nationalpark Skjoldungernes land, bør det også fremgå af bekendtgørelsen, at myndighederne generelt ikke må tillægge tilstedeværelsen af nationalparken selvstændig betydning i forbindelse med konkrete afgørelser.

Ingen planlægningszoner

Det er hensigtsmæssigt at bestemmelserne om planlægningszoner og kommune- og lokalplanlægning, som fremgår af bekendtgørelserne for de øvrige fire nationalparker, ikke er taget med i nærværende bekendtgørelse til nationalpark Kongernes Nordsjælland. Vi opfordrer til, at bestemmelserne udgår af bekendtgørelserne for hhv. Nationalpark Thy, Nationalpark Mols bjerge, Nationalpark Vadehavet og Nationalpark Skjoldungernes land.

Forslag til nationalparkbestyrelsens sammensætning

Vi er tilfredse med, at der lægges op til at Landbrug & Fødevarer har en plads i bestyrelsen, ligesom det er tilfældet i de fire andre nationalparker. For at understøtte den lokale opbakning til nationalparken, er det også konstruktivt at der lægges op til at give plads til en lodsejerrepræsentant i bestyrelsen. Med henvisning til, at der er flere lodsejerinteresser i området, vil det være relevant at give plads til mere end én lodsejerrepræsentant i bestyrelsen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

§ 3, nr. 7:

Bestemmelsen bør præciseres, således at berørte lodsejere skal inddrages i forbindelse med udvikling af friluftsliv på samme vis, som det fremgår af bekendtgørelsen for nationalpark Skjoldungernes land.

Konkret foreslås § 3, stk. 1 nr. 7 ændret til følgende ordlyd: *"Udvikling af friluftsliv og muligheder for besøgende i nationalparken skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen, kommunerne, turisterhvervet, kulturhistoriske museer og relevante aktører herunder berørte lodsejere."*

§ 3, nr. 12

Det bør præciseres, hvad der menes med omgivelserne.

Følgende formulering foreslås i § 3, nr. 12: *"udviklingen skal ske i samspil med omgivelserne, herunder berørte lodsejere."*

Ny § 5, stk. 3:

Som anført i forbindelse med høringen af bekendtgørelse vedrørende Nationalpark Vadehavet, Nationalpark Skjern Å og Nationalpark Skjoldungernes Land savner vi fortsat en afklaring af om Nationalparkbestyrelsen selv kan bestemme, hvem der skal indgås samarbejdsaftaler med – og herunder om bestyrelsen er forpligtet til at indgå samarbejdsaftale med Naturstyrelsen om ex driften af sekretariatet. Erfaringen fra de eksisterende nationalparker har vist, at forholdet mellem nationalparkbestyrelsen og Naturstyrelsen ikke er præcist defineret i Lov om nationalparker eller bekendtgørelserne til de tre nationalparker. For at undgå uklarheder i Nationalpark Kongernes Nordsjælland, vil vi opfordre til, at der indføres en entydig kompetenceafklaring i nærværende bekendtgørelse.

Konkret foreslås det, at indføres en ny § 5, stk. 3 med følgende ordlyd: *Vurderer fonden det hensigtsmæssigt i forbindelse med udførelsen af de opgaver som er nævnt i § 6, kan der indgås samarbejdsaftale med statslige, regionale og kommunale institutioner samt private organisationer og fonde.*

Ny § 6, stk 5:

Som påpeget i forbindelse med høringerne af nationalpark Vadehavet og nationalpark Skjoldungernes land skal vi opfordre til, at berørte lodsejere inddrages direkte i forbindelse med udarbejdelsen af nationalparkplanen, således at forslag der berører konkrete arealer har været forelagt de berørte lodsejere, før det sendes i høring. At kunne læse om potentielle planer for sin ejendom i en officiel plan, uden som lodsejer at være blevet orienteret herom på forhånd, kan virke krænkende og give anledning til modvilje. Hvis lodsejerne derimod inddrages aktivt gennem hele forløbet, vil det både give tryghed og gennemsækelighed for den enkelte, og bidrage til at forbedre og kvalificere planerne tidligt i forløbet. Landbrug & Fødevarer vil på den baggrund opfordre til, at der indføres en præcisering i bekendtgørelsesteksten

Forslag til ny § 9 stk. 5: "Forslag til planlægning på konkrete arealer, kan kun medtages i nationalparkplanen, såfremt eventuelt berørte lodsejere forudgående har givet samtykke hertil"

§ 9, stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at nationalparkbestyrelsen kan gøre indsigelse overfor planforslag, der har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling. Det står i modsætningsforhold til forudsætningen om, at hensyn til nationalparken ikke må indgå i administrationen eller tillægges selvstændig betydning i forbindelse med afgørelser. Bestemmelsen foreslås derfor slettet.

Ny § 10, stk 5

Ligesom i forbindelse med høringen af bekendtgørelsen for Nationalpark Thy, Nationalpark Mols Bjerger, Nationalpark Vadehavet og Nationalpark Skjoldungernes land foreslår Landbrug & Fødevarer, at der tilføjes en ny bestemmelse vedrørende klager over fondens afgørelser.

Fondens afgørelser eller indgåelse af aftaler som direkte eller indirekte påfører andre borgere restriktioner eller omkostninger, som ikke ville være forekommet uden nationalparken kan påklages til Miljø & Fødevareklagenævnet "

Med venlig hilsen

Marie Juul Rohde
Seniorkonsulent

Vand & Natur

D +45 3339 4224

M +45 3083 1046

E MJK@lf.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Sara Wæver Hagelund <skw@friluftsrådet.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 10:39
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Torbjørn Eriksen; 'Poul Erik Pedersen Privat (poul.erik@pedersen.mail.dk)'
Emne: Forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Friluftsrådets høringssvar til Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7225462

Til den rette,

Friluftsrådet sender hermed sine bemærkninger til Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen

Sara Wæver Hagelund
Politisk konsulent

Tlf. +45 33 79 00 79
Direkte tlf.: +45 24 63 19 23

E-post: skw@friluftsrådet.dk
www.friluftsrådet.dk

Scandiagade 13 | 2450 København SV

Friluftsrådet udvikler friluftslivet, formidler natur og bæredygtighed og forbedrer rammerne for at opleve naturen. Visionen er: Friluftsliv for alle – i en rig natur, og på et bæredygtigt grundlag. Friluftsrådet er friluftorganisationernes paraply og administrerer desuden Udlodningsmidler til friluftsliv.

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Fremsendt pr. mail til mst@mst.dk

17. oktober 2017

Friluftsrådets høringsvar til Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Friluftsrådet har med stor interesse læst 'Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland' og har følgende kommentarer:

Friluftsrådet har med store forventninger fulgt arbejdet omkring etableringen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland og glæder sig over, at friluftsliv og formidling står som centrale omdrejningspunkter i den kommende nationalpark. Friluftsrådet stiller sig meget positive over for målsætningen om, at formidlingsindsatsen især rettes mod børn og unge, da der herved kan skabes et godt udgangspunkt for en forhøjet kvalitet af naturformidlingen i området.

Friluftsrådet glæder sig samtidig over, at store dele af nationalparkens arealer er ejet af offentlige lodsejere, da dette giver gode forudsætninger for at skabe optimale rammer for de organiserede aktiviteter i området.

Friluftsrådet vil gerne rose forslaget, som vi betragter som en overordnet og rummelig ramme, der efterlader et råderum for nationalparkens virke. Alligevel savner Friluftsrådet flere konkrete tiltag og mere skarpe prioriteringer af indsatser samt en tydeligere konkretisering af, hvordan nationalparken vil arbejde med at understøtte og udvikle friluftsmulighederne. Disse ser vi frem til at se udfoldet i en kommende nationalparkplan.

Nationalparkens afgrænsning

Grundet nationalparkens fragmenterede afgrænsning anbefaler Friluftsrådet, at der både i forslag til bekendtgørelse og kommende forslag nationalparkplan opstilles vision og målsætning for arbejdet med en udvidelse af nationalparken med henblik på at gøre nationalparken mere sammenhængende.

Friluftsrådet har bemærket, at det statsejede område ved Højbjerg Hegn er taget ud af forslaget til afgrænsningen af nationalparken, selvom det tidligere har indgået som del af nationalparken. Friluftsrådet undrer sig over denne ændring og ønsker, at Højbjerg Hegn igen skal indgå i nationalparkens areal.

Højt aktivitetsniveau og behov for planlægning

Nationalparkområdets befolkningstæthed og attraktive naturværdier medfører, at området allerede i dag oplever mange brugere, der benytter området til en lang række frilftsaktiviteter. Områdets umiddelbare nærhed til hovedstaden medfører endvidere, at mange besøger området på jævnlig basis.

De mange interessegrupper i området bruger i udstrakt grad skovene, søerne og de mange stier og veje gennem smukke områder til gå- og løbeture, ridning, cykling, roning, sejlsads, oplevelser af fugle og meget andet. Også i luften er der mange aktiviteter blandt svæveflyvere, faldskærmsspringere, paraglidere m.fl.

Med oprettelsen af nationalparken må området forventeligt tiltrække endnu flere besøgende og friluftsudøvere. For Friluftsrådet er dette en positiv udvikling, og vi glæder os over, at der med oprettelsen af nationalparken investeres i friluftslivet. Samtidig ønsker vi at henlede opmærksomheden på nødvendigheden af at imødekomme denne udvikling ved at skabe de nødvendige rammer for friluftslivet i området, hvor de mange brugergrupper har forskellige ønsker og adfærd.

Af erfaring ved vi, at der ofte opstår konflikter mellem brugergrupper i de områder, der oplever mange besøgende, og den kommende nationalparks område er ingen undtagelse. Samtidig medfører det høje aktivitetsniveau en vis grad af slitage på den natur, der er en afgørende forudsætning for værdien af naturoplevelsen.

For at mindske risikoen for konflikt mellem de mange grupper, for at skabe gode forudsætninger for, at disse mange aktiviteter skal kunne dyrkes parallelt i området og for at sikre en beskyttelse af naturen vil Friluftsrådet gerne understrege vigtigheden af den intelligente planlægning. Intelligent planlægning af eksempelvis stiforløb og placering og antal af faciliteter og støttepunkter vil kunne medvirke til at kanalisere rekreativ færdsel uden om sårbare naturområder eller tungt belastede områder. Det sikrer således på en hensigtsmæssig måde en beskyttelse af de mere sårbare naturområder og leder samtidig de forskellige aktiviteter hen i de ønskede områder eller uden om de områder, der kan lede til konflikt. Denne type planlægning giver endvidere mulighed for at udnytte hidtil uopdagede synergieffekter mellem de forskellige brugergrupper, hvor faciliteter planlægges og etableres til flere typer aktiviteter.

Grundet nationalparkens fragmenterede afgrænsning bør der arbejdes med, at man i planlægningen af faciliteter også forholder sig til de områder, der ligger uden for nationalparkens arealer. Når man eksempelvis udvikler stiforløb bør man arbejde med ruter, der forbinder nationalparkens arealer gennem områder, som ligger uden for parken, for derved at opnå længere sammenhængende forløb.

Også grundet nationalparkens fragmenterede afgrænsning anbefaler Friluftsrådet, at der oprettes flere mindre nationalparkporte og indgange til nationalparken frem for én stor. Dette vil medføre en bedre anvendelse og en større tilgængelighed til alle nationalparkens områder.

Friluftsrådet anbefaler endvidere, at man ikke forbyder overflyvning af Nationalpark Kongernes Nordsjælland, eftersom der i dag foregår en række frilftsaktiviteter i luften på den kommende nationalparks arealer, blandt andet ved Lynæs, som er et meget benyttet sted for kitesurfere. Et forbud mod overflyvning vil derfor give problemer for opretholdelse af disse aktiviteter.

Fokus på hensynsfuld færdsel

Med de mange typer af frilftsaktiviteter der foregår i området, er det afgørende med en tæt involvering af de mange brugergrupper og interessenter i udviklingen af området. Friluftsrådet mener, at det er påkrævet for nationalparken at etablere samarbejdsrelationer med centrale frilftsaktører, -foreninger og -organisationer, der kan medvirke til at sikre dialogen mellem de mange brugere af området og sikre, at alle perspektiver og hensyn medtænkes i arbejdet.

Friluftsrådet vil gerne opfordre til et tæt samarbejde med Friluftsrådets lokale kreds, som består af repræsentanter fra mange af Friluftsrådets medlemsorganisationer. De udgør således en gruppe af lokalt forankrede, engagerede mennesker, der repræsenterer de mange forskellige frilftsinteresser i området og har et stort lokalkendskab.

Friluftsrådet opfordrer nationalparken til at have fokus på at formidle rammerne for god adfærd og hensynsfuld færden samt udbredelse af kendskab til de regler, der gælder for færdsel, så der skabes plads til alle brugere. I planlægningen bør der tages hensyn til, at de mange brugere af området både er foreningsorganiserede og uorganiserede brugere, og det er derfor afgørende, at formidlingen af retningslinjer for hensynsfuld færden også når de mange friluftsudøvere, som ikke er organiserede i foreninger eller lignende, eksempelvis ved opsætning af skilte på shelters, toiletbygninger mm.

For at sikre et særligt fokus på hensynsfuld færdsel og forebyggelse af konflikt foreslår Friluftsrådet, at der nedsættes et konfliktråd, der danner rammen om nationalparkens opmærksomhed på dette område, iværksætter indsatser og håndterer eventuelle konflikter. Et sådant råd er nedsat i Nationalpark Skjoldungernes Land, hvor de med god succes håndterer disse problemstillinger.

Sammensætning i fondsbestyrelsen

I Forslag til Nationalpark Nordsjælland foreslås en sammensætning i bestyrelsen for Nationalparkfonden, hvor fem af pladserne i bestyrelsen besættes af repræsentanter fra kommunerne. Det forhold medfører, at der samlet set er færre pladser til repræsentation af øvrige interesser, end hvad der ses i bestyrelserne for de øvrige nationalparkfonde. Hvad angår forslaget til hvilke aktører der skal udpeges til de øvrige pladser, mener Friluftsrådet, at lodsejerinteresserne bliver tungtvejende. Samtidig vurderer Friluftsrådet, at nogle af de foreslåede lodsejerrepræsentanter er mindre relevante end andre, herunder Skovforeningen. Dette er set i lyset af, at langt størstedelen af nationalparkens areal er ejet af staten, og at der i øvrigt ikke er privatejede skovarealer af betydelig størrelse i de øvrige dele af Nordsjælland og nationalparkens opland.

Samtidig mener Friluftsrådet, at en styrkelse af brugerinteresserne i bestyrelsen kan tilføre yderligere værdi, eftersom nationalparkens område er et massivt benyttet område af mange friluftsudøvere. Derfor støtter Friluftsrådet forslaget om, at Danmarks Jægerforening får en plads i bestyrelsen og vil samtidig indstille et forslag om, at også idrætten gives en plads grundet de mange idrætsbaserede frilftsinteresser i området. Dette tiltag vil i Friluftsrådets øjne bidrage til at balancere forholdet mellem politikere, lodsejere og brugerinteresser.

Friluftsrådet anbefaler, at nationalparkrådet gives to pladser i bestyrelsen, og at alle der udpeges til bestyrelsen går positivt ind for nationalparken og arbejder for at styrke denne.

Eftersom der med forslaget ikke er tiltænkt kultur-, museums- og turismeinteresserne en plads i nationalparkfondsbestyrelsen, opfordrer Friluftsrådet til, at dette overvejes i udpegningen af formandsposten til nationalparkfondsbestyrelsen og tilsvarende ved sammensætning af nationalparkrådet og repræsentanterne for dette råd i nationalparkfondsbestyrelsen.

Bekendtgørelsen

I bekendtgørelsens § 3 stk. 8 skabes der opmærksomhed om balancen mellem beskyttelse af sårbar natur og behov for planlægning. Friluftsrådet støtter dette fokus og henleder opmærksomheden på, at dette

kræver en meget fin fornemmelse for balancen mellem benyttelse og beskyttelse samt en inddragelse af alle relevante spillere for at kunne sikre dette.

Friluftsrådet mener ikke, at der er helt tilstrækkelig overensstemmelse mellem oplægget og formålsparagraffen og målsætningen, hvad angår inddragelse af lokalbefolkningen i § 2 stk. 6 og § 3 stk. 12. Friluftsrådet anbefaler et tydeligere fokus på at bringe dette i overensstemmelse.

Friluftsrådet vil afslutningsvis opfordre til, at udviklingen af de konkrete indsatser og tiltag i Nationalpark Kongernes Nordsjælland foregår med afsæt i de mange erfaringer og konkrete anbefalinger, der er udviklet i de øvrige nationalparker. Eksempelvis anbefaler Friluftsrådet, at formidlingsindsatsen koordineres med de øvrige nationalparker, som blandt andet har udviklet et fælles formidlingskatalog, der vedrører de emner, nationalparkerne samarbejder om.

Slutteligt vil Friluftsrådet anbefale, at nationalparkens sekretariatet gøres så stort som muligt fra starten frem for at benytte eksterne konsulenter til delopgaver, da dette vil understøtte den lokale forankring og derved give de bedste forudsætninger for nationalparkens opstart.

På vegne af Friluftsrådet:

Torbjørn Eriksen
Vicedirektør, Friluftsrådet

Poul Erik Pedersen
Formand, Friluftsrådet Nordsjælland

Eva Tørning Svendsen

Fra: peter funder <peterreedtzfunder@gmail.com>
Sendt: 23. oktober 2017 12:03
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar vedr. Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: høringssvar.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7226261

Hermed fremsendes høringssvar fra
"Foreningen KulturNaturNordsjælland"

Med venlig hilsen

Peter Reedtz Funder
formand

--
Smedebakken 36
Annisse
3200 Helsingør
Mob.: 40804714

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

23. oktober 2017

Svar på høring af forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

KulturNaturNordsjælland (herefter KNN) er en almennyttig forening etableret for at understøtte udviklingen af vandrerruten Pilgrimsruten Tisvildevejen (herefter PT). PT er allerede kortlagt i et etableret samarbejde med Gribskov Kommune, Museum Nordsjælland og Naturstyrelsen i Nordsjælland.

PT er aktuelt ca. 100 km lang og skal danne grundlag for både lange og korte vandringer gennem Nordsjællands afvekslende natur og kulturhistoriske landskab. Det er planen for den fremtidige udvikling af ruten, at PT skal være en kulturhistorisk rute i hele det område, der bliver Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Der er tale om et projekt af deleøkonomisk karakter med et stort deleøkonomisk potentiale.

KNN har med interesse læst præsentationen af forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland og udkast til bekendtgørelsen. På den baggrund skal vi udtrykke tilfredshed med de rammer, der indtil videre er sat for nationalparkens udvikling på lang sigt. Vi har specielt bemærket, at nationalparkens bestyrelse vil få en aktiv rolle i at styrke samarbejdet om lokale initiativer, der kan fremhæve, bevare og udvikle områdets karakteristiske natur og understøtte formidlingen af områdets kulturhistorie.

Derfor ønsker vi i forbindelse med høringen at gøre opmærksom på PT, som et lokalt initiativ, der vil medvirke til at give nationalparken direkte folkelig appel både lokalt, regionalt, nationalt og internationalt lige fra starten i 2018.

Vi ønsker også at gøre opmærksom på, at mere end 80 lokale frivillige, foreninger og virksomheder allerede er involveret i faciliteringen af PT i alt fra formidling af kultur og natur til bispisning og overnatning.

En nationalpark skabes ikke fra den ene dag til den anden. PT kan i samarbejde med nationalparkrådet og nationalparkbestyrelsen fra dag ét være et gedigent bindeled til en stor kreds af lokale initiativtagere, foreninger, virksomheder og frivillige. PT kan være med til at understøtte oplevelser i området allerede fra åbningen af nationalparken.

PT bliver fra begyndelsen et aktiv i tilvejebringelse af praktiske rammer for gæsternes oplevelser i nationalparken som mad, infrastruktur og overnatning, samt i formidlingen af naturlandskab, kulturhistorie og levende landsbysamfund.

PT vil skabe geografisk sammenhæng i nationalparken og øge samarbejdet mellem lokale og regionale aktører og myndigheder.

PT samarbejder tæt med Gribskov Kommune, Museum Nordsjælland og Naturstyrelsen, Gribskov Erhvervscenter og Maritim Turisme.

Udviklingen af PT bør ses i sammenhæng med den fysiske formidling af stier og vandruter, som skal udvikles til nationalparken.

KNN arbejder sammen med ovennævnte samarbejdspartnere aktivt med:

- udgivelse af kort, afmærkning og digital formidling langs ruten.
- levende formidling af kultur og natur på ruten
- etablering af overnatningssteder i landsbyerne langs ruten og i naturen.

Det er vores hensigt at sikre, at udbygningen af faciliteterne sker under hensyntagen til og i samarbejde med beboerne og lodsejerne langs ruten.

Vi mener sammenfattende, at PT er et lokalt initiativ, der kan give et væsentligt bidrag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland og ser frem til samarbejdet med den kommende Nationalparkbestyrelse.

Konkret tilbyder vi sammen med lokale frivillige fra landsbyerne at arrangere vandring for besøgende, som tiltrækkes af Nationalparkens åbning i forsommeren 2018. En åbningsvandring med mulighed for at opleve naturen, landskabet og kulturhistorie vil give en positiv effekt på branding af den nye nationalpark.

På vegne af KulturNaturNordsjælland

Formand
Peter Reedtz Funder
fhv. kommunaldirektør

Næstformand
Jette Haugaard
gårdejer, cand.jur.

Kasserer
Mette Bosch-Hansen
fhv. økonomidirektør

Eva Tørning Svendsen

Fra: Erik Blas <blas.erik@gmail.com>
Sendt: 23. oktober 2017 11:21
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Lars Winkelmann; Gribskov Grundejerforbund Øst
Emne: Høringssvar: Nationalpark Kongernes Nordsjælland - Gribskov
Vedhæftede filer: 17-10-23 Høringssvar - inklusion af sti.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7226538

Miljøstyrelsen,

Vedhæftet find venligst høringssvar fra beboere og grundejerforeninger omkring Pannehave Ådal.

Kort, foreslår vi inklusion af en eksisterende stil for bedre at binde nationalparken sammen.

Vi står naturligvis til rådighed for uddybning og spørgsmål.

Bekræft venligst modtagelsen af vores høringssvar

Mvh

Erik Blas

Villingeæk: 23. oktober, 2017

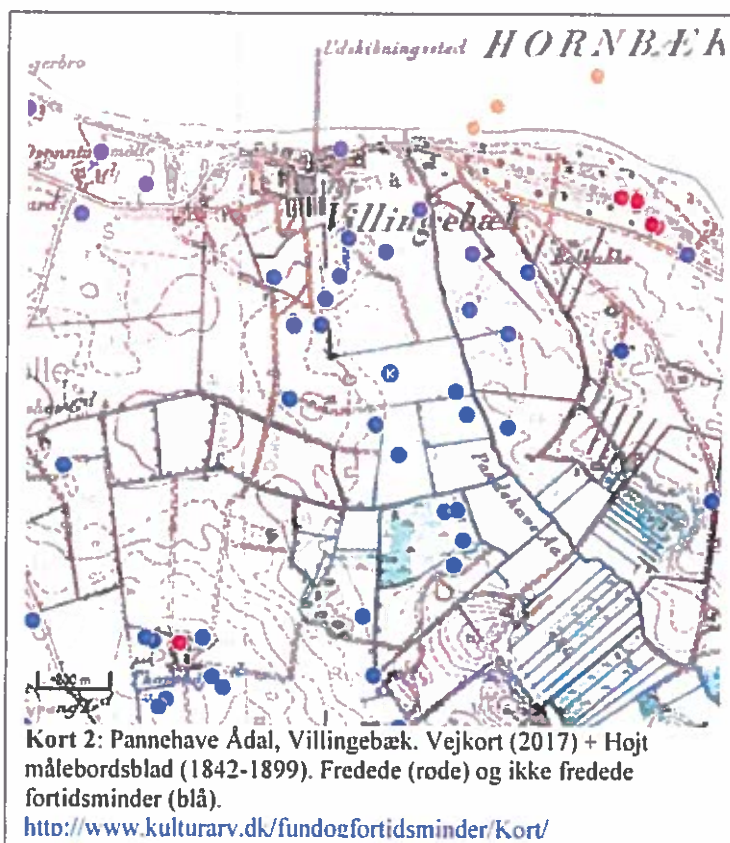
Den altoverskyggende udfordring med hensyn til nationalparken er dens manglende sammenhæng. Visse steder ligner den en samling frimærker tilfældigt spredt ud over et stort bord. Dette gælder ikke mindst i Gribskov kommune. Det nordøstlige hjørne af kommunen omkring Pannehave Ådal ved Dronningmølle, Villingebæk og 'Rusland' har en utrolig koncentration af natur- og kulturværdier på blot nogle få kvadratkilometer. Desværre er nationalparken også her underligt usammenhængende (Kort 1).

Området omkring Pannehave Ådal har været beboet siden de første mennesker kom til Danmark efter istiden. Utallige fund af fortidsminder fra sten- og bronzealderen vidner om dette. Fra 1100-tallet op til nyere tid var Villingebæk et aktivt fiskerleje. Fra slutningen af 1800-tallet og indtil sidst i 1940'erne var hovederhvervet dog fremstilling af op mod 11 millioner teglsten årligt til byggeboomet i København. Stenene blev først sendt med skib – men efter, at Helsingør-Hornbækbanen blev forlænget i 1916, foregik det med tog (Kort 2).

Landskabet og naturen i og omkring ådalen er unikt og året rundt en stor oplevelse. Oprindeligt blev det formet af smeltevand fra Øresundsgletsjeren, som løb mod nord. For cirka 7000 år siden var ådalen en fjord og er også i dag et vådområde med hvad, det indebærer af speciel fauna og flora. Den store sandflugt i 1500-1600-tallene skabte det store bagvedliggende bakkelandskab, som i dag er dækket med lyng, ege- og enekrat.

Konkret foreslår vi, at den allerede eksisterende sti (se kort 3 – annekset), der begynder ved Nordkyststien og via de fire bronzealderhøje ved Kullavej (markeret i rødt på kort 2) videre ad Strandparken, Kildedalen, et kommunalejet stistykke, Maarevej, og Månehøjen leder ned i en del af Pannehave Ådal, som nok er fredet – men pt. ikke er en del af den foreslåede nationalpark. Her, på den ene side af stien passerer man en elleskov i sumpen og på den anden side græssende køer på engen¹. Efter at være krydset over Pannehave å og den storslåede helt flade tidligere fjordbund stiger man op ad de gamle lyngklædte klitter og bydes velkommen til nationalparken og Tegnernes museum af statuen Sejren fra 1921. Fra toppen af klitterne kan man

se udover det lyngdækkede område kaldet Rusland og Tegnernes statuer til Villingørød Kirkeby, der tidligere har været stiens endemål, og hvor den gamle skole i dag rummer en samling af oldtidsfund fra området. Vil man ikke helt til museet og Kirkebyen, kan man efter at have krydset Pannehave Å dreje til højre og følge åen gennem eng- og vådområder tilbage til stranden. Alternativt kan man inden da, hvor Maarevej bliver til Månehøjen, vælge at dreje til højre nedad Solbakkevej og krydse tværs gennem vådområdet med høje rør- og dunhammerskove på begge sider af stien og nå Dronningmølle station.

Denne sti, som vi foreslår integreret i nationalparken, har eksisteret som offentlig sti / vej og været benyttet af generationer af gæster og villingebækborgere gennem mindst 150 år – måske endda siden bronzealderen – bl.a. som kirke- og skolesti. Rudolph Tegner benyttede i sæsonen dagligt stien fra sit sommerhus nedenfor bronzealderhøjene til museet. Stien er således selv en del af områdets levende kulturhistorie.

¹ Et separat forslag om inklusion i nationalparken af matrikel n° 1f Dronningmølle, Esbonderup tilhørende G/F Månehøjen er 23. oktober 2017 indgivet af denne per e-mail til Miljøstyrelsen.

Stiens forskellige dele er offentligt tilgængelige og ejes i dag af Naturstyrelsen, Gribskov kommune og områdets grundejerforeninger.

Vi står gerne til rådighed for yderligere uddybning og forklaring.

Med venlig hilsen,

Erik Blas og Marie Heering, Maarevej 2 – email: erik@blas.dk, telefon: 61 45 15 25

Lars Winkelmann, Maarevej 3 – 5

Claus Christiansen og Jesper Didrichsen, Maarevej 4

Christian, Tove og Hans Kloch, Maarevej 7

Inger Pedersen, Månedalen 4

Stefanie Brun, Månedalen 7A

Lene Visti, Månehøjen 6

Pernille Krogh, Grænsestien 12

Nils Lassen, Solbakkevej 10

Kira Eggers, Solbakkevej 16

Thomas Visbo, Solbakkevej 24C

Lisbeth og Benny Andersen, Solbakkevej 59

Peter Hauch, Solbakkevej 90

Jens Hornum og Merete Rude, Teilmanns Allé 7

Marlene & Michael Wødemann, Teilmanns Allé 8

Peter Fangel Poulsen, Teilmanns Allé 9

Anne Mette Fangel Poulsen, Teilmanns Allé 9

Bettina Thaisen, Teilmanns Allé 11

Susanne Larsen, Teilmanns Allé 12

Grundejerforeningen Dronningmølle Strandpark I-II-III v/Jørgen Brøndum, Løvsangervej 2

Grundejerforeningen Fuglevangen v/Kjell Nilsson, Skovduevej 12

Grundejerforeningen Kildekrog Strandpark v/Peter W. Nielsen, Strandparken 29

Grundejerforeningen Månedalen v/Ib Steffensen, Månedalen 7B

Grundejerforeningen Månehøjen v/Ken Thomassen, Månehøjen 5 og Jørgen Brinch, Månehøjen 10

/anneks.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Jesper Barfod <mail@omnitek.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 09:13
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: Deltagelse i Nationalpark Kongernes nordsjælland

For flere år siden tilkendegav jeg overfor Gribskov kommune, at jeg fandt det naturligt at min ejendom "Ruslandsfredningen" matr. 4e og 14 , Villingerød by, indgik i nationalparken. Jeg har endda modtaget en kvittering med tak herfor fra borgmester Kim Valentin.

Siden har jeg til min overraskelse fra kommunen fået oplyst, at ejendommen alligevel ikke var en del af Nationalparken, angiveligt på grund af manglende sammenhæng.

Det er ikke klart for mig, om mit tidligere tilsagn af Gribskov kommune i forbindles med den nuværende kampagne er blevet videregivet til miljøstyrelsen.

Jeg skal derfor hermed gentage tilsagnet.

mvh

Jesper Barfod
Petersborgvej 4
3120 Dronningmølle

Eva Tørning Svendsen

Fra: bodil@fosgaard.dk
Sendt: 23. oktober 2017 14:33
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Jens Bøcher; Jørgen Nielsen
Emne: høringssvar
Vedhæftede filer: kongernes nordsjælland.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7227236

Hermed høringssvar til "*Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland*"

På vegne af DN Hillerød
Bodil Stenvang

Kommentar til "Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland" juni 2017

Tak for den smukke tilsendte publikation: "Debat og information . Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland" .

DN, Hillerød, har med stor interesse læst om tankerne bag og målsætningerne for Nationalpark Kongernes Nordsjælland og imødeser forventningsfuldt visionerne ført ud i livet.

Vi er i DN, Hillerød, naturligvis helt enige i målsætningerne, som fremgår af side 9: "en styrkelse af naturområderne", "etablering af spredningskorridorer" og "være med til at skabe større og mere sammenhængende naturområder". Imidlertid beklager vi den meget uforbindende og ukonkrete form, målsætningerne har, og som generelt anvendes. Der peges f. eks. ikke på, i hvilken retning de frivillige aftaler bør gå, kun på hvilke *muligheder*, der *kan* etableres, og det understreges ikke, hvilken tilstand for naturtyperne, man bør tilstræbe. Dertil kommer at frivillighedsprincippet, som har været inddraget i forhold til de private lodsejere, har ikke formået at skabe sammenhængende naturområder og afgrænsningen af nationalparken fremstår derfor meget fragmenteret og vil næppe kunne leve op til ovenstående målsætning.

Der er i 'Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland' en målsætning om, at kulturhistorien skal være synlig og skal være en naturlig del af oplevelsesmulighederne i nationalparken, og derfor undrer vi os særdeles meget over, at der i forslaget til bestyrelsessammensætning ikke findes en repræsentant for kulturhistorien. Vi vil derfor kraftigt opfordre til, at sammensætningen af bestyrelsen justeres, så en repræsentant for dette vigtige kerneområder i nationalparkens målsætning får en plads i bestyrelsen.

På vegne af DN Hillerød

Jens Bøcher

Bodil Stenvang

Eva Tørning Svendsen

Fra: Malene Kamstrup <malene@maarumlam.dk>
Sendt: 20. oktober 2017 18:10
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: Re: Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen

Hej

Vores matrikelnr. er 1a, i Mårum. Er det OK? Jeg husker ikke lige ejerlaget præcist.

Venlig hilsen
Malene Kamstrup

Den 20. okt. 2017 kl. 11.10 skrev Eva Tørning Svendsen <evats@mst.dk>:

Kære Malene Kamstrup

Til brug for den videre behandling af dit høringssvar skal jeg bede om oplysning om det pågældende matrikelnummer/matrikelnumre.

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse

Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø

Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Fra: Malene Kamstrup [<mailto:malene@maarumlam.dk>]

Sendt: 17. oktober 2017 19:43

Til: Eva Tørning Svendsen

Emne: Re: Kommentar til udkast til bekendtgørelse om nationalpark Kongernes Nordsjælland – Afgrænsningen

Hej Eva

Ja, det ser da lidt mærkeligt ud...

Her får du det vedlagte dokument:

Venlig hilsen
Malene Kamstrup

<image001.jpg>

Den 16. okt. 2017 kl. 14.35 skrev Eva Tørning Svendsen <evats@mst.dk>:

Kære Malene Kamstrup

Jeg skal for god ordens skyld høre, om der skulle have været et vedhæftet dokument med denne?

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen

Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse

Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø

Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

<Postbilag.eml>

Eva Tørning Svendsen

Fra: bea@druidink.dk
Sendt: 22. oktober 2017 14:07
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: Mere om Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes Nordsj.

----- Original besked -----

Emne: Fwd: Kladde Mere om Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes Nordsj.

Dato: 20.10.2017 17:04

Afsender: bea@druidink.dk

Modtager: Lars Kaaber <lars@larskaaber.dk>

----- Original besked -----

Emne: Mere om Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes Nordsj.

Dato: 18.10.2017 22:21

Afsender: bea@druidink.dk

Modtager: Anisopteradance <anisopteradance@yahoo.dk>

Udvidelse af Røde Ran projekt og Høringssvar:

Kære Eva Tørning Svendsen,
vores projektgruppe på Røde Ran består nu af fire kreative personer:

Beatrice R. Nielsen: Forfatter til gendigtningen af "Røde Ran, Folketradition fra det nordlige Sjælland" som udkom i København på S. Triers forlag i 1868, genoptrykt 1927 af Nordsjællands Venstreblad, (forfatter anonym). Min gendigtning udkommer som bog til foråret. Udover at være digter, er jeg uddannet radioproducer, multimedielærer og Cand.Phil.Eng.Lit med speciale i Arthursagnets keltiske rødder.

Rikke Kolkur Sørensen, maler og koreograf, illustratør til bogen og koreograf til dansedel af forestilling.

Bo Callaby, singer-songwriter, sætter bogens sange i musik til brug ved oplæsning/multimedie events

Lars Kåber, instruktør, dramatisk forfatter og underviser

Formidling og kulturprojekter omkring Røde Ran, udover udgivelse af bogen;

Jeg er blevet opfordret af Halsnæs kommune at skabe en lille, men farverig oplæsnings/ multimedie forestilling (med billeder, og musik af Bo Callaby) til skoler, kulturhuse, gymnasier etc. Det vil blive en fire mands gruppe: oplæser, to musikere/sangere og en lys/lydmand til billeddækning, med ca en times forestilling.

Derudover ønsker Lars Kåber at skabe en dramatiseret udgave af Røde Ran: Projektforslag: Teaterforestilling over "Røde Rans skat". Dramatiker og instruktør Lars Kaaber og koreograf Rikke Kolkur Sørensen planlægger en dramatisk forestilling over Beatrice Rosenkilde Nielsens

genfortælling af egnsglegenden "Røde Ran", for at udbrede og popularisere sagnet om Nordsjælland med en scenisk fremstilling.

Lars Kaaber har tidligere fået Frederiksborg Amts Teaterpris (2001) for "Margrethe I" (med Chili Turell, turné 1999-2001) og vandt Dansk Skuespillerforbunds manuskriptkonkurrence "Nybyggere" i 2002. Han har skrevet ca. tres teaterforestillinger og har instrueret mere end hundrede.

Rikke Kolkur Sørensen er koreograf og har tidligere lavet adskillige forestillinger med sit eget kompagni Anisoptera Dance Company samt gæstekoreograferet i andre. Hendes dansestil er moderne, nyklassisk og jazz.

Idéen er at integrere skuespil og dans i en organisk helhed.

Forestillingen er indtil videre planlagt til en fem professionelle skuespillere og seks dansere, et mindre orkester, samt lys og lyd. Den vil være en scenisk fremstilling af væsentlige dele af myten om Røde Rans skat, og vil have en varighed på ca. 80 minutter uden pause. Forestillingen skal være velegnet til turné.

Høringssvar: Vi fire var sammen til et dejligt høringsmøde i Hillerød.

Vi oplevede at der var meget stor interesse for vores projekt, og det forekom oplagt at knytte det gamle sagn til Naturparken, eftersom næsten al handling i sagnet foregår indenfor parkens område, især omkring Arresø, og involverer konger, dronninger, adel og biskopper som byggede borge, slotte, herregårde, klostre og kirker. Deres handlinger havde stor betydning ikke kun lokalt, men for hele Danmark. Sagnet er på en måde også udtryk for folkesjælen i Nordsjælland.

Vi var det første kulturprojekt, der tilmeldte sig ved de fem høringer, fik vi at vide. Det gik op for os og for forsamlingen, at der ikke var tænkt nogen form for støtte ind til kultur og formidling, selvom det ønskes i projektbeskrivelsen. Naturligvis kan man ikke engagere professionelle aktører og sætte forestillinger op, helt uden en form for støtte. Der bør altså være en kulturfond, man kan søge om midler. Vi blev klart opfordret til at formulere et høringssvar. Det er det vi gør her.

Med venlig hilsen fra Røde Ran projektgruppen,
Beatrice Rosenkilde Nielsen.

Eva Tørning Svendsen skrev den 22.08.2017 10:56:

> J.nr. 9100-00010

>

> Kære Beatrice Rosenkilde Nielsen

>

> Tak for din mail.

>

> Som du måske ved, er Nationalpark Kongernes Nordsjælland endnu ikke

> oprettet - miljø- og fødevareministerens forslag til bekendtgørelse er

> i offentlig høring frem til den 23. oktober.

>

> Jeg vedhæfter høringsmaterialet til din orientering.

>

> Jeg skal derfor for god ordens skyld høre dig, om vi skal betragte din

> henvendelse som et høringssvar og dermed en tilkendegivelse, som vi
> evt. skal viderebringe til en kommende bestyrelse for nationalparken,
> såfremt nationalparken bliver oprettet?
>
> Med venlig hilsen
>
> Eva Tørning Svendsen
> Fuldmægtig; cand. scient. I Naturbeskyttelse
> Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk
>
> Miljø- og Fødevareministeriet
> Miljøstyrelsen I Haraldsgade 53 I 2100 København Ø
> Tlf. +45 72 54 30 00 I mst@mst.dk I www.mst.dk
>
>
>
>
> -----Oprindelig meddelelse-----
> Fra: bea@druidink.dk [mailto:bea@druidink.dk]
> Sendt: 14. august 2017 12:23
> Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
> Emne: Kulturarv/ Nationalpark:Legenden om Kongernes og Dronningernes
> Nordsj.
>
> Til rette vedkommende
>
> Jeg vil gerne tilmeldes kulturtilbuddet i Nationalpark Kongernes
> Nordsjælland med udgivelsen af min bog "Røde Ran", som jeg netop har
> lagt sidste hånd på.
> Det er jeg blevet opfordret til af Charlotte Scheel fra Halsnæs
> Kommune.
> Bogen er en gendigtning af et folkesagn om konger og dronningers færden
> i Nordsjælland og den mystiske skat, Røde Ran. Skatten er tæt knyttet
> til egnen omkring Arresø.
> Grundlaget for gendigtningen er en udgivelse fra 1862, hvor forfatteren
> er anonym. Denne version er omstændelig og vanskelig at læse, så jeg
> har
> valgt at gendigte den, så nye generationer også kan få glæde af et
> spændende folkesagn fra vores del af landet.
> Bogen vil blive udgivet til næste sommer af Helga Jensen fra
> Kulturstøberiet, der har til formål at fremme kulturlivet i
> Nordsjælland. Hendes forlag hedder Rene Linier og er hjemmehørende i
> Frederiksværk. Selv bor jeg i Tisvilde.
> Vi vil også gerne tage på oplæsningsturne med musik og billeder til at
> give et dybere indtryk af historien, for eksempel på Esrum Kloster,
> skoler, gymnasier, biblioteker, kulturcafeer og bogbyen.
>
> Jeg ser frem til at høre fra jer, venlig hilsen
> Beatrice Rosenkilde Nielsen
> Skolelodden 34 3220 Tisvilde - tlf +45 61696268 - email:
> bea@druidink.dk
>
> Kort om bogen: 'Røde Ran' er en fantastisk, blodig og magisk fortælling
> om jagten på den ultimative skat, hvor vi møder en perlerække af
> historiske personer og får forklaret tilblivelsen af en lang række
> kendte stednavne fra det nordsjællandske landskab.

- > Den uudtømmelige skat opstår i en fjern oldtid, da den
- > blodtørstige
- > sørøver Vindrød på Arnakke plyndrer Kong Hal - kaldet Righald - fra
- > Hals
- > Næs. Byttet slås sammen med Rødes øvrige ran og kaldes "Røde Ran". I de
- > næste 2000 år slås konger, riddere, biskopper og bønder om Røde Ran.
- > Skatten er beskyttet af en forbandelse og vogtes af to overnaturlige
- > væsener, der kan skifte ham; den ene som varulv og heks, den anden,
- > trolden Ram, som smed og kæmpe-flagermus.
- > Røde Ran dukker op anden gang, da Skjalm Hvides sønner, Asser og
- > Ebbe, besøger onkel Audes borg ved Arresø, og Kong Erik Ejegod med
- > frillesønnerne Harald og Erik kommer til jagt-selskab. Denne del ender
- > med, at Asser Rigs søn, Biskop Absalon Assersøn Hvide råder over
- > skatten,
- > bygger kirker, katedraler, klostre og reformerer landbruget.
- > Tredie gang dukker skatten op i Kong Hans regeringstid. Magtkampe
- > mellem Rigshofmester Laxman, Cantsler Johan og Oluf Oxe, ejer af
- > Asserbo
- > Slot, hvor Røde Ran er skjult, fører til optøjer, landsforrædderi og
- > henrettelser. Asserbo Slot brænder ned "og rejser sig aldrig siden".
- > Sten Sture gør oprør i Sverige, og vi mister Sverige og Norge.
- > Sagnet ender med en farce. Flere hundrede år efter forsøger nogen at
- > grave skatten op ved Vinderød kirke og kommer ynkeligt af dage. Så
- > skatten ligger der endnu.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Eva Tørning Svendsen
Sendt: 23. oktober 2017 14:47
Til: 'Jesper Barfod'
Emne: SV: Deltagelse i Nationalpark Kongernes nordsjælland

Kære Jesper Barfod

Blot for at bekræfte, at din mail er modtaget, og vil indgå som høringssvar vedr. forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen
Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø
Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Fra: Jesper Barfod [<mailto:mail@omnitek.dk>]
Sendt: 23. oktober 2017 09:13
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: Deltagelse i Nationalpark Kongernes nordsjælland

For flere år siden tilkendegav jeg overfor Gribskov kommune, at jeg fandt det naturligt at min ejendom "Ruslandsfredningen" matr. 4e og 14 , Villingerød by, indgik i nationalparken. Jeg har endda modtaget en kvittering med tak herfor fra borgmester Kim Valentin.

Siden har jeg til min overraskelse fra kommunen fået oplyst, at ejendommen alligevel ikke var en del af Nationalparken, angiveligt på grund af manglende sammenhæng.

Det er ikke klart for mig, om mit tidligere tilsagn af Gribskov kommune i forbindles med den nuværende kampagne er blevet videregivet til miljøstyrelsen.

Jeg skal derfor hermed gentage tilsagnet.

mvh

Jesper Barfod
Petersborgvej 4
3120 Dronningmølle

Eva Tørning Svendsen

Fra: Dan Malberg <dan@gefioncenter.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 16:34
Til: Eva Tørning Svendsen
Emne: SV: Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer

Ejendommens fulde adresse :

Græstedvej 39. 3200 Helsingør
Matrikelbetegnelse:
Sletelte By, Valby 3D m.fl.

MVH

Dan Malberg

Fra: Eva Tørning Svendsen [<mailto:evats@mst.dk>]
Sendt: 20. oktober 2017 10:57
Til: Dan Malberg <dan@gefioncenter.dk>
Emne: SV: Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer

Kære Dan Malberg

Vi har modtaget nedenstående høringssvar.

Til brug for den videre behandling af dit høringssvar skal jeg bede dig om at oplyse, hvilket matrikelnummer/-numre det drejer sig om.

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen
Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø
Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Fra: Dan Malberg [<mailto:dan@gefioncenter.dk>]
Sendt: 2. oktober 2017 14:07
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer

Ang. Udmeldelse af Kongernes Nordsjælland for privat lodsejer.

I forbindelse med den høringsrunde, der har været omkring den fremtidige Nationalpark ønsker jeg at trække mit tilsagn tilbage om deltagelse i den fremtidige nationalpark.
Bla.a. pga. den eventuelle fremtidige lovgivning på området og set i lyset af de problemer, der er opstået for lodsejere ved det lignende naturpark-projekt i Molsbjerge.

Jeg vil gerne vente med at tage stilling til deltagelse i Kongernes Nordsjælland til næste optag om 5 år.

Mvh

Dan Malberg
Græstedvej 39
3200 Helsingør

Eva Tørning Svendsen

Fra: Nordsjællands Landboforening <nola@nola.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 15:42
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Formanden for Nola
Emne: Høringssvar til bekendtgørelsen til Nationalpark Kongernes Nordsjælland fra Nordsjællands Landboforening og Frederiksborg Amts Familielandbrug
Vedhæftede filer: Nationalpark Kongernes Nordsjælland - Høringssvar Nordsjællands Landboforening og Frederiksborg Amts Familielandbrug 23. oktober 2017.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7232205

Til Miljøstyrelsen

På vegne af formand Lars Jonsson, Nordsjællands Landboforening og Arne Winther Madsen Frederiksborg Amts Familielandbrug fremsendes hermed høringssvar til bekendtgørelsen til Nationalpark Kongernes Nordsjælland samt til ministerens forslag til bestyrelsens sammensætning.

Jeg vil gerne anmode om en kvittering for modtagelse af fremsendte høringssvar.

Med venlig hilsen

Helena P. Sørensen
Agrovi, Nordsjællands Landboforening

Direkte 4822 5243 | Mobil 2940 6525 | hps@agrovi.dk

 Følg Agrovi på [LinkedIn](#)

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk

23. oktober 2017

Bemærkninger til bekendtgørelsen til Nationalpark Kongernes Nordsjælland samt ministerens forslag til bestyrelsens sammensætning

Nordsjællands Landboforening og Frederiksborg Amts Familielandbrug indsender som interesseorganisationer for landbrugere og landboere i Nordsjælland, herunder nationalparkområdet, kommentarer til det fremlagte forslag til bekendtgørelse for Nationalpark Kongernes Nordsjælland samt til ministerens forslag til bestyrelsens sammensætning.

Helt grundlæggende lægger de to landboorganisationer vægt på følgende principper:

- Frivillighed
- Sikring af jordbrugets udviklingsmuligheder
- At oprettelse af parken ikke medfører nye restriktioner for lodsejere beliggende i parken
- Medejskab blandt interessenterne (lodsejerne)

For Nordsjællands Landboforening og Familielandbruget er det vigtigt, at de principper for nationalparken, som styregruppen er blevet enige om, også fremadrettet respekteres som det grundlæggende fundament for nationalparkens fremtidige udvikling.

En grundlæggende forudsætning for deltagelse i projekter er frivillighed for enhver lodsejer og kvaliteten ved Nationalparken Kongernes Nordsjælland er netop, at dens tilblivelse beror på frivillighed og dette må ikke sættes over styr i den næste proces. Planlægning af indhold i den kommende nationalparkplan samt afgrænsning på såvel kort som lang sigt skal derfor fortsat baseres på frivillighed og samarbejde med de berørte lodsejere. At kunne læse om potentielle planer for sin ejendom i en officiel plan, uden som lodsejer at være blevet orienteret herom på forhånd, kan virke krænkende og give anledning til modvilje.

Med tilfredshed har vi derfor noteret os, at det i informationsmaterialet fremhæves at *"Samarbejde, medejerskab og planlægning er afgørende for, hvordan parken udvikler sig på længere sigt".* Og at *"samarbejdet mellem aktørerne er afgørende for, hvordan nationalparken udvikler sig. Kodeordene er frivillighed og lokal medindflydelse."*

Vi mener dog, at det i bekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 5, 7 og 12 samt § 6. stk. 3. skal præciseres, at udviklingen på private arealer beror på frivillighed og samarbejde med de berørte lodsejere, så enhver aftale indgås på et fuldt oplyst grundlag.

Ligeledes savner vi en tilkendegivelse af, at frivilligheden også dækker over private lodsejeres mulighed for at indmelde eller trække deres arealer ud af parken ved overgang til ny planperiode. Særlig ved ejerskifte på en ejendom, vil det være hensigtsmæssigt, at der kan stilles i udsigt, at ny ejer også kan blive omfattet af frivillighedsprincippet. Lodsejerne må under alle omstændigheder have lov til at trække deres arealer ud af nationalparken, hvis der kommer væsentlige ændringer i ejer- og brugsretten til deres arealer i parken.

For Nordsjællands Landboforening og Frederiksborg Amts Familielandbrug er det vigtigt, at jordbruget fortsat har mulighed for at udvikle sig tidsvarende både udenfor, indenfor og i randområderne af nationalparken. Derfor er det med tilfredshed, at vi har noteret, at det af høringsmaterialet fremgår, at *"bestyrelsen ikke har mulighed for at indføre restriktioner eller på anden måde tvinge regler og bestemmelser igennem. Bestyrelsen kan ikke gennem sit virke etablere restriktioner på jagt, landbrugsdrift, adgangsforhold eller anlæg af stier uden aftale med de berørte lodsejere."*

Vi undrer os dog over bekendtgørelsens § 9, stk. 1, *Nationalparkbestyrelsen kan gøre indsigelse overfor planforslag, der har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling.* Da vi mener, at det står i modsætningsforhold til forudsætningen om, at hensyn til nationalparken ikke må indgå i administrationen eller tillægges selvstændig betydning i forbindelse med afgørelser. Bestemmelsen foreslås derfor slettet.

I bekendtgørelsens kapitel 4 beskrives de administrative bestemmelser. Ud fra § 10 har vi svært ved at se, hvem der er myndighed for at inddrage givne tilsagn om virkemidler (tilskud), og hvordan tilsagnshaverens krav på retssikkerhed (herunder klageadgang) tilgodeses. Hvis ikke det vurderes, at teksten i bekendtgørelsen skal ændres, skal præciseringen af disse institutionelle strukturer og pågældende procedurer forklares nærmere i Nationalparkplanen.

Ministerens forslag til nationalparkbestyrelsens sammensætning

Nordsjællands Landboforening noterer med tilfredshed, at der er givet plads til Landbrug og Fødevarer i bestyrelsen, ligesom i de øvrige af landets nationalparker.

Med henblik på at sikre fremdriften og realisering af målsætningerne for parkens udvikling er det vigtigt, at interessenterne og lodsejerne, som lægger jord til parkens udvikling er stærkt repræsenteret i bestyrelsen samt at repræsentationen afspejler lodsejernes interesser. Det er derfor med tilfredshed, at vi kan notere at der er givet plads til en lodsejerepræsentant i bestyrelsen. Da der er mange forskellige lodsejerinteresser på spil i Nationalparken, kan der dog med fordel gives plads til mere end én lodsejerepræsentant i bestyrelsen.

Vi står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovennævnte.

På vegne af Nordsjællands Landboforening og Frederiksborg Amts Familielandbrug.

Med venlig hilsen

Lars Jonsson

Formand, Nordsjællands Landboforening

Arne Winther Madsen

Frederiksborg Amts Familielandbrug

Fra: Inge Karlshøj <Inge.Karlshøj@dgi.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 16:17
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar fra DGI Nordsjælland
Vedhæftede filer: Høringssvar - Nationalpark Kongernes Nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7232212

Til Miljøstyrelsen

Hermed fremsendes høringssvar vedr. Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Venlig hilsen

Inge Karlshøj
Direktør

DGI Nordsjælland | Frederiksværksgade 16 | 3400 Hillerød

Direkte 79 40 47 13 | Mobil 40 87 67 08

inge.karlshøj@dgi.dk | www.dgi.dk/nordsjaelland

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Dato: 23. oktober 2017

Høring over Nationalpark Kongernes Nordsjælland

DGI Nordsjælland har modtaget høringsmateriale til Nationalpark Kongernes Nordsjælland, og har følgende kommentarer:

Generelt

DGI Nordsjælland med glæde læst høringsmaterialer til den kommende Nationalpark og noterer med tilfredshed, at det bæredygtige friluftsliv er nævnt som en målsætning. Det er også med stor tilfredshed, at der er en målsætning for den lokale udvikling, som skal sikre en fornuftig planlægning af det øgede antal besøgende, der vil komme i området.

Friluftsliv, foreningsliv og faciliteter

Naturen er danskernes foretrukne arena for motion. DGI er særligt interesseret i danskernes mulighed for friluftsliv, motion og rekreative oplevelser og har med fornøjelse noteret, at en del af formålet er "at styrke mulighederne for friluftsliv..." (§2.4).

DGI ser gerne at dette bliver mere konkret, således at perspektiver for friluftsliv og foreningsaktivitet indenfor idræt i det blå og det grønne tydeliggøres. Simple faciliteter som skiltning, sammenhængende naturstier og mødesteder af enkelt opbygning kan gøre naturen tilgængelig og synliggøre mulighed for aktivitet. Ligeledes vil differentiering af stier medføre, at folk ved hvor diverse discipliner kan udøves.

Denne understøttelse til aktivitet kan bidrage til at kan flere og måske nye målgrupper vil opdage naturen og derigennem styrke sundhed samt natur- og miljøbevidstheden.

Ligeledes vil simple mødesteder skabe mulighed for oplysning omkring adgangsregler (og derved danne mulighed for at undgå gener for private lodsejere), oplysning om naturhensyn og ikke mindst mulighed for et møde mellem Interessegrupper, som derved danner udgangspunkt for dialog.

DGI ønsker at pointere, at der bør prioriteres indsatser, som skaber synergi mellem forskellige målgrupper og kommunernes fokusområder, for eksempel børnefamilier, turister, erhvervsudvikling og seniorer, så flest muligt får mulighed for at være aktive i naturen på en måde, så der tages hensyn til hinanden og naturen.

Kommende Nationalparkbestyrelse og nationalparkråd

Den kommende nationalparkbestyrelse bør afspejle en balance mellem forskellige brugere og interesser. DGI Nordsjælland ser gerne, at brugerne er tydeligere repræsenteret. DGI foreslår at bestyrelsen suppleres med en repræsentant fra idrætsforeningslivet, som kan varetage foreningslivet og de selvorganiseredes interesser.

DGI Nordsjælland varetager idrætsforeningernes interesser i området for kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland, og vil i denne forbindelse have fokus på foreningernes mulighed for aktivitet i naturen. Dertil er DGI's vision sammen med DIF, at i år 2025 vil 50% af danskerne være medlem af en idrætsforening og 75% af befolkningen vil være idrætsaktive (Vision "Bevæg dig for Livet"). DGI vil derfor også have stort fokus på de selvorganiserede idrætsaktive samt aktivering af ikke-aktive målgrupper.

DGI Nordsjælland vil gerne tilkendegive interesse for at være repræsenteret i det kommende nationalparkråd, som skal bistå nationalparkbestyrelsen i at sikre en bred lokal indflydelse på nationalparkens drift og udvikling.

Med disse bemærkninger ser DGI Nordsjælland frem til det kommende arbejde med alle andre interessenter omkring Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Per Frost', is positioned above the printed name.

Per Frost
Formand

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Inge Karlshøj', is positioned above the printed name.

Inge Karlshøj
Direktør

Eva Tørning Svendsen

Fra: margrethe herning <m.herning@hotmail.com>
Sendt: 23. oktober 2017 16:59
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar: Forslag til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Høringssvar Kongernes Nordsjælland.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7232214

Til rette vedkommende
Hermed indsendes Høringssvar(vedhæftet)

Med venlig hilsen
Margrethe Herning
Damgårdsvej 48, 3460 Birkerød

Sendt fra Outlook

Birkerød d. 23/10-2017

Høringssvar til:

Forslag til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Visionen i Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland indledes således:

Nationalpark Kongernes Nordsjællands grundlæggende vision er at skabe en sammenhængende nationalpark med udgangspunkt i de statslige arealer Esrum Sø, Gribskov, Arresø og Tisvilde Hegn. Områderne skal forbindes til et sammenhængende område, der skal styrke områdets store naturmæssige-, kulturhistoriske- og landskabelige værdier, og derigennem også skabe vækst i lokalsamfundene.

Kilde: [Forslag - Nationalpark Kongernes Nordsjælland](#)

Efterfølgende kommer forslag til initiativer der understøtter denne indledning og som i forbløffende grad prioriterer ambitioner om vækst, sammenhæng og tilgængelighed på bekostning af ambitioner om styrkelse af biodiversitet og beskyttelse af truede dyre- og plantearter.

Det virker som om de oprindelige intentioner om Nationalpark-ideen er ganske udhulet, og at forslaget først og fremmest er et forslag om sammenhængende vækstfremstød for Nordsjælland med inddragelse af natur, lokalsamfund og kulturelle seværdigheder.

Ved gennemlæsningen af forslaget er det ikke lykkedes, at se henvisninger til den historiske aftale, om FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, som Danmark har indgået, og det kan egentlig undre. I det 15. verdensmål hedder det bl.a.:

Verdensmålene for bæredygtig udvikling søger at bevare og genoprette brugen af terrestriske økosystemer som skove, vådområder, tørre områder og bjerge inden 2030. Fremme af bæredygtig forvaltning af skove og standsning af afskovning vil også være afgørende for at afbøde konsekvenserne af klimaforandringer. Hurtig handling er nødvendigt, hvis vi skal begrænse tabet af naturlige levesteder og biodiversiteten, som er del af vores fælles arv.

Kilde: [FN's 17 verdensmål](#)

Det forpligter naturligvis, og set i lyset af de seneste dystre meldinger om hvilke konsekvenser den reducerede insektbestand har for vores eksistens, forekommer det nærmest grotesk, hvis vi forsømmer en oplagt mulighed for realisering af et projekt, hvor først og fremmest biodiversitet er formålet og omdrejningspunktet.

Vi vil derfor indtrængende opfordre til, at der i den videre planlægning af nationalparken sættes øget fokus på biodiversitet. Det indebærer, at der i sammensætningen af den kommende bestyrelse for Nationalpark Kongernes Nordsjælland lægges meget større vægt på ekspertise indenfor netop dette område end der gøres i det nuværende forslag.

Med venlig hilsen "Borgergruppe 17"

Margrethe Herning, Damgårdsvej 48, 3460 Birkerød

Henrik Hjortdal, Andedammen 3, 3460 Birkerød

Tine Hessner, Søhaven 18, 3500 Værløse

Anne Sophie Hjort, Brumleby 67, 2100 K

Susanne Rydahl Torp, Johan Mantzius Vej 35, 3460 Birkerød

Henrik Tarp Vang, Hestkøbvej 11C, 3460 Birkerød

Eva Tørning Svendsen

Fra: Camilla <camilla_m_pedersen@mail.tele.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 18:54
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Nationalpark Kongernes Nordsjælland høring

1.

⌘ Måske er noget gået galt overordnet set i kommunikationen om Nationalparken. Nationalparkens tilblivelse efter formelen "Frivillighed", kunne se ud til at være blevet til frivillig indmeldelse, frem for frivillig anvendelse af tilskuds/vejledning-muligheder som Nationalparkudpegningen kunne give. Blot en kommentar.

⌘ Vedr. Kapitel 2, "Målsætninger for nationalparkens udvikling". Her bør stå visioner om – ad frivillighedens vej – at skabe rammer for udvikling af naturvenlig landbrugsdrift. Altså: Fremme naturvenlig landbrugsdrift ex. vibe og lærke stiber oa. / økologisk driftsform.

⌘ Vedr. Kapitel 2, "Målsætninger for nationalparkens udvikling". Her bør stå visioner om og mulighed for, udvidelse til sikring af areal/landskabs sammenhæng.

⌘ Pga. den store kulturhistoriske tyngde i Kongernes Nordsjælland, bør Museum Nordsjælland være en del af kommende bestyrelse.

⌘ At den tidligere fagligt satte afgrænsning af Nationalparken, figurerer kortlagt som en mulig (ad frivillighedens vej) vision for Nationalparkprojektet på lang sigt.

2.

Jævnf. brev fra Gribskov kommune er jeg blevet orienteret om mulighed for at tilkendegive fortsat interesse i at indgå i Kongernes Nordsjælland. Ja. Det er hermed gjort.

Mvh
Camilla Pedersen
Hellebjergvej 17
3120 Dronningmølle

Eva Tørning Svendsen

Fra: Knud Flensted <knud.flensted@dof.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 21:45
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Egon Østergaard; John Dreyer Andersen (formand@dofnordsj.dk); Knud Flensted; Eva Tørning Svendsen
Emne: NP Kongernes Nordsjælland høringssvar DOF 2017 10 23
Vedhæftede filer: NP Kongernes Nordsjælland høringssvar DOF 2017 10 23.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7232371

Til Miljøstyrelsen

Hermed fremsendes DOF's høringssvar vedrørende udkast til bekendtgørelse for Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Venligst

Knud Flensted

Venlig hilsen/
Kind regards from

Knud N. Flensted
Biolog, naturbeskyttelsesmedarbejder/
Conservation manager, MSc

BirdLife/Dansk Ornitologisk Forening

Vesterbrogade 138-140, 1620 København V, Danmark

Mobiltelefon: (+45) 21242275
Telefon (direkte): (+45) 33283833
knud.flensted@dof.dk
www.dof.dk
www.birdlife.org
CVR-nummer: 54 75 24 15

Miljøstyrelsen

mst@nst.dk

23. oktober 2017

Høringssvar vedrørende udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

DOF vil i dette høringssvar primært forholde sig til de statslige arealer, der er medtaget i forslaget til afgrænsning af Nationalpark Kongernes Nordsjælland, og som er tilgængeligt i dag.

Vi ser de statslige skove og søer som de vigtigste områder i parken, og med et stort lokalt kendskab til disse vil vi her byde ind med nogle overordnede synspunkter og forslag, således at man kan få en god og interessant nationalpark, der i videst muligt omfang lever op til bekendtgørelsens målsætninger og formålsparagraffer.

Afgrænsning og interessante områder

Kystområder – der mangler!

Af det fremlagte kortmateriale fremgår, at man har medtaget hele kysten fra Kronborg til Dronningmølle. I dette lange kystnære strøg er medtaget bymæssig bebyggelse og sommerhusområder, som ikke har nogen naturmæssige værdier.

Vi mener, at Nationalparken bør vægte de dele af nordkysten, som har regulære naturkvaliteter. Vi vil her pege på, at Heatherhill, Gilbjerghoved, samt Tibirke Bakke bør medtages i nationalparken. Der er her flere statsejede arealer og nogle med Natura 2000-status. Desuden er der markante landskabstyper med dramatiske kystskrænter og klitter m.v. At undlade at medtage disse ser vi som en uheldig mangel i parkens afgrænsning.

Vi skal pege på Gilbjerghoved som særlig vigtig set fra en ornitologisk vinkel. Gilbjerghoved er Sjællands bedste sted at iagttage trækfugle, og specielt om foråret er her mange natur- og fugleturister. Desuden mener vi, at den marine del af naturen oplagt bør have en plads i denne nationalpark med så udpræget kontakt til hav og fjord. Et eksempel kunne være kyststrækningen fra Lynæs til Frederiksværk, hvor strandenge på en fin måde gradvist går over i lavvandede områder, der binder flere naturtyper sammen. Her foreslår vi, at man medtager en stor del af havfladen over mod Frederiksværk.

Dansk Ornitologisk Forening

Vesterbrogade 138-140 • DK-1620 København V • Telefon 3328 3800 • E-mail: dof@dof.dk • www.dof.dk
Danske Bank, reg. nr. 4180 konto 4180 634932 • CVR nr. 33 97 26 28

BirdLife
INTERNATIONAL

Gribskov og Esrum Sø skal styrkes som kerneområder

DOF ser Gribskov og Esrum Sø som parkens kerneområder. Her bør der planlægges langsigtet ud fra lovens og bekendtgørelsens målsætning om at sikre, bevare og udvikle naturværdierne. Vi vil foreslå, at man laver en målsætning om på sigt at kunne komme op på en så høj standard naturmæssigt (biologisk mangfoldighed), at parken med dette område som højprofileret natur kan skaffe Nationalpark Kongernes Nordsjælland en attraktiv godkendelse efter standarderne fra IUCN (*International Union for Conservation of Nature*).

Man har her med disse to naturområder, skoven og søen som "naboer", en enestående mulighed for virkelig at lave stor natur. Det kræver, at man sætter sig klare og ambitiøse mål, hvor naturen og den biologiske mangfoldighed sikres og ikke mindst udvikles og fremmes ved en nationalparkforvaltning, der viser, at den ønsker dette ved at prioritere de nødvendige tiltag.

Man bliver nødt til at vælge, at alle aktiviteter i hele Gribskov, og for så vidt også Esrum sø, i deres udøvelse skal respektere naturens liv og dynamik. For nogle aktiviteter vedkommende må denne prioritering betyde nytænkning og ændring af gammelt kendt praksis. Under alle omstændigheder er det afgørende vigtigt med den nævnte klare målsætning, og at denne fremstår som pejlemærke og den røde tråd i forvaltningen af denne nationalpark.

Friluftslivet bør kunne udfolde sig, så man kan opleve naturen og dens forandring med mere vild og med tiden "urørt" natur. Dette naturligvis på netop naturens præmisser, så man ikke ved udøvelse af frilftsaktiviteter forhindrer udviklingen af nationalparken henimod netop en nationalpark med optimal biologisk mangfoldighed.

I praksis vil det betyde, at man i Gribskov kan dyrke friluftsliv af den mere stille slags. Det man i forhold til turisme vil kalde "natur-turisme". Man skal i denne centrale del af parken med sikkerhed kunne opleve skovens dybe stilhed og kunne cykle og gå på de i dag kendte veje og stier. Al færdsel uden for veje og stier bør være begrænset til gående, så det ikke er tilladt at dyrke orienteringsløb, trailløb og mountainbike uden for etablerede stier. Man bør endvidere have områder, som man ikke kan gå ind i, men må nyde og opleve lidt på afstand f.eks. fra udsigtspunkter og lignende, som så vil være markeret i de foldere med kort over veje og stier, som gæster i parken kan skaffe sig.

De ynglende større rovfugle har behov for særligt beskyttede og helt eller delvist afspærrede områder. Dette har man allerede erfaring med i dag fra de sjældne ynglende fiskeørne og havørne. Andre særligt sårbare biotoper må man være indstillet på også kan have behov for fritagelse for færdsel.

Som overordnet princip bør den forstmæssige drift for Gribskovs vedkommende helt udfases, og især vil vi betone, at man hurtigst muligt bør sikre flest mulige af de gamle og halvgamle lovtræer, så disse ikke bliver skovet. Disse har nemlig en særlig høj værdi for de ynglende rovfugle, spætter og hulrugende fugle, som er i tilbagegang.

For at opnå de ønskede effekter i retning af en mere naturpræget skov, må man hjælpe denne proces på vej. Flere tiltag har de senere år været gennemført for netop at fremme en sådan udvikling. Erfaringerne herfra skal indhøstes, og der skal evalueres på dette for bl.a. med det som afsæt at gå videre ad den vej. Her kommer man ikke uden om at få lavet strategier for etablering af store og sammenhængende arealer i skoven med græssende dyr som den vigtige faktor i skabelsen af den dynamik, som den biologiske sagkundskab er enige om er nødvendig for at få stor natur og sikre god biodiversitet.

Man kan forstille sig mangt og meget i retning af forbedringer for naturen. Vi vil her blot pege på, at det eksisterende hjortevildt kan sørge for en del af dette. Det kræver vilje og nytænkning. Som udgangspunkt må man i Nationalparken indstille fodringen dyrene om vinteren, da det jo netop er vilde dyr og ikke husdyr!

Man bør også i Gribskov stoppe al jagt. For dyrenes antal må finde det leje, som passer til skoven. Bestanden af hjortevildt vil på den måde nå en naturlig maksimal størrelse, og uden tilskudsfoder vil de æde på en måde, som vil være med til at skabe dynamik. Dette kan for nogle virke lidt drastisk, men det er virkelighed i mange andre europæiske nationalparker, og det går fint, så naturligvis kan vi også gøre noget lignende.

Inde i parken vil dyrene blive flere, og de vil blive mindre sky og derved kunne opleves bedre af nationalparkens gæster. Det overskud af dyr, der vil kunne opstå, vil naturligt udvandre til deromkring liggende private småskove til glæde for jægerne her.

Det vil på forskellige biotoper være nødvendigt med andre græssende dyr. Det kan være kvæg og heste. Disse dyr gør kun vanskeligt deres "arbejde", især hvis de tilskudsfordres. Man bør derfor lave meget store indhegninger (publikum må gerne kunne gå igennem disse), men sådanne områder skal være så store, at de kan huse de græssende dyr året rundt, og man skal i lighed med forvaltningen af hjortevildtet ikke tilskudsføre. Derfor bør man vælge racer og typer, der er hårdføre og egner sig til et sådant liv, ligesom antallet ikke må blive hverken for lille eller for stort i forhold til at opnå den ønskede effekt på vegetationen og i forhold til overlevelse hos dyrene i vinterperioden.

At holde dyr under hegn på denne måde vil kunne falde nogen for brystet, idet der vil opstå tilfælde, hvor det sædvanlige syn på dyrevelfærd kan blive udfordret. Men ved at vælge dyrearter og racer, der er så tilpas robuste og tætte på vilde typer af kvæg/heste, vil man skulle meddele offentligheden, at man her har tilnærmet sig vilde og naturlige leveforhold for disse dyr, med de naturlige konsekvenser det har.

Erfaringer med egentlig "rewilding", hvor man også bruger f.eks. elge eller europæisk bison, er i Danmark stadig så sparsomme, at vi ikke direkte ønsker at pege på tiltag i den retning. Vi finder det dog afgørende, at man ikke i fremtiden udelukker dette som muligheder, og at man også i den sammenhæng sikrer et langsigtet fokus med højeste naturmæssige fællesnævner.

Således finder DOF det vigtigt, at man holder alle muligheder åbne for at sikre de naturmæssigt bedst mulige forhold.

Fra DOF's side har vi meget konkrete erfaringer fra de senere års naturmæssige ændringer i Gribskov og Store Dyrehave og til dels også Tisvilde Hegn. Vi har al mulig grund til at bede om største forsigtighed i såvel den forstmæssige måde at drive skovene på som i forhold til forvaltning af friluftslivet. Adskillige fuglearter er i dag presset hårdt, og det ser i høj grad ud til at have baggrund i måden, hvorpå man driver skovdrift, og at man lader den meget sportsmæssige del af friluftslivet få alt for stort et aftryk på de naturmæssige forhold.

Især har vi klare indicier på, at den omfattende stigning i mountainbike-sporten har en negativ effekt på de større ynglefugle, især rovfuglene. Det må være en klar forudsætning for at kunne leve op til nationalparklovgivningens ypperste formål – at sikre bedst mulig natur, at friluftslivet generelt og de sportslige aktiviteter specielt begrænses til de niveauer, hvor det er underordnet de naturbeskyttelsesmæssige forhold. Så altså et ja til det friluftsliv som kan trives i nationalparken uden negativ påvirkning af hele forståelsen af, hvad en nationalpark er – et rigtigt naturområde, som kan opleves og nydes på netop naturens præmisser.

Nejede Vesterskov, Pøleådalen og den sydlige del af Arresø som kerneområde

I de tidligere oplæg til Nationalpark Kongernes Nordsjælland blev der gjort ihærdige forsøg på at skabe en regulær korridor imellem det sydvestlige hjørne af Gribskov og Danmarks største sø Arresø. Dette lykkedes desværre ikke, med det, man ellers anede konturerne af. Men igen vil vi fra DOF's side pege på vigtigheden af at se naturen mod vest i nationalparken som særdeles værdifuld. Den spinkle korridor, som er en del af afgrænsningen i det foreliggende materiale, rummer store potentialer, hvis man her tænker langsigtet og lidt visionært.

Den mindre statsskov, Nejede Vesterskov, fungerer i denne idé som et meget vigtigt bindeled. Skoven har direkte tilknytning til Alsønderup Engsø, og via Pøle Å og Pølemosen har vi her et forholdsvis urørt naturområde, der hænger direkte sammen med Arresø, og hvor der netop i den sydøstlige del er store naturværdier. DOF foreslår, at dette område udpeges som et særligt kerneområde, hvor naturen i lighed med Gribskov får højeste prioritet.

Nejede Vesterskov huser flere spændende ynglefugle herunder et meget stabilt havørnepar. En meget fast tilstedeværelse af kronhjort er her bemærkelsesværdig. Skoven nyder i dag

højeste beskyttelsesgrad, hvad angår friluftsliv (Stillezone), og flere rovfuglereder er udpeget med beskyttelse for øje.

Allerede i dag er lidt over 40 % af skoven udlagt som urørt skov. DOF ser yderligere potentialer i området ved, at man nu giver hele Nejede Vesterskov status af urørt skov for på den måde at højne og styrke naturkvaliteterne her. Således vil de tidligere tanker om en stærk forbindelse imellem Grib Skov og Arresø igen få en betydning, på trods af svage forbindelseslinjer visse steder.

DOF anbefaler, at dette kerneområde kommer til at indbefatte hele den sydlige del af Arresø fra Hougårds Pynt nord for Annisse til Sonnerup Skov ved Kregme i vest. Her bør i lighed med skovenes zonerings gælde en slags "stillezone", idet de gældende sejladsregler bør tages op til revision for denne sydlige del af Arresø. Arresø er såvel nationalt som internationalt et vigtigt fuglebeskyttelsesområde, hvor Danmark har særlige forpligtigelser.

Et af Nordsjællands få og mest stabile havørnepar fra Nejede Vesterskov har søen som et vigtigt territorium, og den fredede naturperle, Lille Lyngby Mose, er et af havørnenes foretrukne rasteområde. Denne mose bør være et andet fixpunkt i området, og længere mod vest har vi Nørremosen og Sonnerupskoven – alle naturområder, der hver især er med i forslaget til nationalparken og ligger ud til Arresø. Således bør man se hele dette foreslåede kerneområde som en vigtig styrkelse af nationalparken og dens naturkvaliteter. Ikke mindst vil man herved højne graden af sammenhæng imellem den centrale del af parken (Gribskov/Esrum Sø) og den vestlige del.

På sigt bør der til stadighed arbejdes på at få flere lodsejere med i denne korridor fra Gribskov til Arresø.

Regulering af friluftslivet er nødvendigt

Vi bemærker med tilfredshed, at lovgivningen er ret klar, når man ser på forholdet imellem beskyttelse og benyttelse. Vi er fra DOF's side tilhængere af, at man skal kunne opleve naturen og da helst i sin rigeste udgave. Hvis det skal give mening, er det vigtigt, at man så at sige ikke "elsker naturen ihjel" ved den måde, man vælger at opleve den på. Dette ses at komme til udtryk ved en positiv tilkendegivelse i det fremlagte debatoplæg (side 10) under overskriften "Bæredygtigt friluftsliv". Men vi savner en klarere definition af, hvad man i oplægget mener med dette, og især hvordan man har tænkt sig at sikre og håndhæve det.

Vi ser i dag, at store dele af den kommende nationalparks områder er voldsomt belastede af et både reguleret, men i høj grad også et ureguleret friluftsliv. For at parken kan få en rimelig status som egentlig nationalpark, er det bydende nødvendigt, at man regulerer og zonerer friluftslivet. Uden for vores nationalparker er der rige muligheder for at dyrke f.eks. de mere sportsprægede friluftaktiviteter. Så vi beder om, at man sikrer, at alle former for friluftsliv, der kan tænkes at forringe de naturmæssige forhold, herunder forstyrre fuglene og andet dyreliv, ikke må finde sted i nationalparken. I det omfang der i dag finder sådanne aktiviteter sted i de områder, som snart indgår i nationalparken, bør

mulige forstyrrende aktiviteter udfases, så disse så at sige ikke "arves" og trækkes med ind i Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

I den kommende forvaltning af forholdet imellem beskyttelse og benyttelse bør hovedreglen være, at man forvalter efter et forsigtighedsprincip, så tvivl kommer de naturmæssige værdier til gavn.

Administration af parken skal styrke naturværdierne

I udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland fremgår det med al ønskelig tydelighed, at man med parken ønsker at bevare og styrke de naturmæssige værdier. Man nævner dette set i et såvel nationalt som internationalt lys. Dette er helt i tråd med den brede befolknings opfattelse af, hvad man forstår ved en nationalpark, nemlig et større sammenhængende værdifuldt naturområde, der i særlig grad beskytter og styrker de naturmæssige værdier for også her på naturens vilkår at kunne opleve disse.

Fra DOF's side vægter vi beskyttelsen højt, og vi arbejder i høj grad med internationale kontakter i vores arbejde med registrering og beskyttelse af fugle og deres levesteder. Alt dette også med henblik på, at der rent faktisk er noget at se og opleve! Således har vi fra DOF's side en stor opmærksomhed på den del af friluftslivet, hvor man nyder naturen med særlig fokus på at kigge på fugle.

Vi har i DOF altid måttet forholde os til balancen imellem begreberne beskyttelse og benyttelse. Når man ser efter denne balance i udkast til bekendtgørelse og kigger på §2, formålsparagraffens 7 underpunkter, handler de fem første af disse i bred forstand om, hvordan man skal beskytte de natur- og landskabsmæssige værdier. De to steder i formålsparagraffen, hvor friluftslivet nævnes, fremgår det tydeligt, at disse i nationalparken særligt skal vægtes for at kunne opleve natur og landskaber (pkt. 4), og ellers ses styrkelsen af friluftslivet (pkt. 5) som en del af formålet med parken der underordnes andre formål. Kun i formålsparagraffens pkt. 6 nævnes der et rent benytter-formål.

Vi synes, at dette lægger op til en god og naturmæssig stærk profil i den kommende ledelse af Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Hvis man skal se administrationen af parken realiseret igennem en bestyrelse, må man forvente, at en sådan bestyrelse i sin sammensætning har en klar afspejling i de emneområder, som formålsparagraffen består af.

I det fremlagte materiale til debat, ser vi med forundring, at der ud over de faste og på forhånd givne pladser i den tænkte bestyrelse ikke er en eneste post, der repræsenterer naturbeskyttelse.

Vi har ved informationsmøder om nationalparken påpeget dette misforhold og fremhæver det også her i vores høringssvar som noget af det væsentligste, for at denne nationalpark skal kunne søsættes med rimelig grad af troværdighed.

Således skal vi anbefale, at man ændrer på dette. DOF tilbyder i den sammenhæng at stille med en kompetent repræsentant til den kommende bestyrelse. Vores faglighed vil i høj grad kunne medvirke til at styrke naturen som er nationalparkens primære formål.

Med venlig hilsen
Dansk Ornitologisk Forening
/BirdLife in Denmark

Egon Østergaard

Formand

John D. Andersen

Formand for DOF Nordsjælland

Eva Tørning Svendsen

Fra: Kenneth Buk <kenbuk@kenbuk.com>
Sendt: 23. oktober 2017 21:50
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar til bekendtgørelse om Nordsjælland Nationalpark
Vedhæftede filer: Høringssvar fra Verdens Skove Nordsjælland Nationalpark okt 2017.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7232467

Kære MST,

find venligst vedhæftet høringssvar til bekendtgørelse om Nordsjælland Nationalpark fra Verdens Skove.

MVH,

Kenneth Buk

Wildlife Ecologist (M.Sc.)
16 McHardy, Cassandra
8301 Kimberley, South Africa
0833 007 368
Skype ken.buk
www.kenbuk.com

HØRINGSSVAR FRA VERDENS SKOVE
ANG.
BEKENDTGØRELSE OM NATIONALPARK KONGERNES
NORDSJÆLLAND

**VERDENS
SKOVE.ORG**

HVAD VIL DU GIVE VIDERE?

AF VERDENS SKOVE DANSK NATUR GRUPPE

REDIGERET AF KENNETH BUK

OKTOBER 2017

Natur og miljøforeningen Verdens Skove byder en nationalpark i Nordsjælland hjertligt velkommen. Verdens Skove gør følgende indsigelser til bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

A. Generelle indsigelser

1. Navn

Vi skal i det følgende omtale Nationalpark Kongernes Nordsjælland som Nordsjælland Nationalpark. Det er international standard at nationalpark titlen placeres til sidst, og at navnet holdes så kort som muligt. Endvidere antyder "Kongernes" at Kongehuset ejer arealerne og/eller at parken primært har et historisk tema, mens det primære formål for en nationalpark - inklusive denne - er beskyttelse af biodiversitet og vild(ere) natur.

2. Ambitionsniveau og konkrete mål

Bekendtgørelsen har et for lavt ambitionsniveau med mangel på konkrete mål. Vi har tilføjet vores ønsker om ændringer i teksten herunder. Især hæfter vi os ved at det oprindelige kommissorium lød på: "Etablering af en nationalpark af en kvalitet, der også internationalt er overbevisende". Derfor skal Nordsjælland Nationalpark selvfølgelig leve op til IUCN's definition og kriterier for nationalpark (kategori II af beskyttede områder).

Endvidere er det en selvfølge at nationalparken skal leve op til kravene i EU's Habitatdirektiv om gunstig tilstand for de habitater og arter, som indgår i de Natura 2000 områder, der ligger i parken. Parken skal også udgøre et beskedent, men vigtigt skridt i retning af at Danmark opfylder Biodiversitetskonventionens mål, som blandt andet er stop for tab af arter og 17% af landarealet som naturreservater. Verdens Skove henleder opmærksomheden på at et af målene i Biodiversitetskonventionen er 10% af de marine områder som naturreservater, og at man fuldstændigt har forbigået en oplagt mulighed for at inddrage det marine miljø i parken.

3. Bestyrelse

En nationalpark ledes normalt af professionelle uddannet i naturforvaltning, som del af et nationalt naturbeskyttelsesorgan for nationalparker og evt. andre beskyttede områder. Den professionelle ledelse opretter et forum for kommunikation og samarbejde med lodsejere, brugere og andre interessenter. Ledelsen af nationalparken er altså snævert faglig, mens kun bestyrelsen af det nationale naturbeskyttelsesorgan kan være bredere sammensat.

I Danmark er der imidlertid ikke en nationalparkorganisation, og Naturstyrelsen er fortsat præget af interessekonflikt og yderst mangelfuld indsats for især skovenes tilstand, i kraft af den dybe historiske og nuværende involvering i tømmerproduktion. Derfor er det af afgørende betydning for nationalparkens succes og for udfærdigelsen af nationalparkplanen samt planens overholdelse og opdatering, at nationalparkbestyrelsen består primært af folk fagligt kvalificeret i naturbeskyttelse og forvaltning af biodiversitet. Disse kan i mindre

omfang suppleres af repræsentanter for lodsejere, brugergrupper og andre interessenter. Nationalparkrådet kan derimod være bredt sammensat.

Verdens Skove foreslår derfor følgende sammensætning:

4 forskere i biodiversitet fra danske universiteter

2 biologer (minimum B.Sc.) med erfaring i forvaltning af Nationalpark IUCN kat. II park i udlandet, alternativt yderligere forskere i biodiversitet

2 biologer (minimum M.Sc.) der repræsenterer danske NGO'er der har biodiversitet og naturbeskyttelse som primært formål (f.eks. Verdens Skove, Entomologisk Forening, DOF eller lignende)

1 repræsentant fra Naturstyrelsen

1 repræsentant for lodsejere

2 repræsentanter for brugergrupper: DN og Friluftsrådet

2 repræsentanter fra Nationalparkrådet

4. Nationalparkplan

I tilfælde af at Miljøministeren skulle undlade at følge vores logiske råd om en fagligt kompetent bestyrelse, er det af afgørende betydning af nationalparkplanen udarbejdes af relevante fagpersoner med en overvægt af eksperter i biodiversitet.

Verdens Skove foreslår derfor et Fagligt Udvalg, der er sammensat af >50% biologer (minimum M.Sc. med ekspertise i biodiversitet), mens de øvrige poster optages af eksperter med universitetsuddannelse i kulturhistorie, geologi, natur-turisme og naturformidling. Vi foreslår at udvalget består af 10 personer. Det Faglige Udvalg skal være ansvarlige for Nationalparkplanen, og opdatere den mindst hvert fjerde år med fremskridt og nye mål.

Med henblik på inspiration til nationalparkplan og bekendtgørelse henviser vi desuden til Verdens Skove's "Forslag til Nordsjælland Nationalpark og Biosfære". Forslaget er vedhæftet og findes desuden her:

https://www.verdensskove.org/files/Artikler_og_rapporter/Forslag%20til%20Nordsj%C3%A6lland%20Nationalpark%20og%20Biosf%C3%A6re%202005_0.pdf

Endvidere kan vi anbefale Rune Engelbreth Larsen: "Vildere Vidder i Dansk Natur", hvis nationalparkforslag også finder enkeltvis på www.danarige.dk

B. Specifikke indsigelser

Herunder følger specifikke forslag til rettelser i bekendtgørelsens tekst.

Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

I medfør af § 3, § 8, § 14, stk. 6, og § 29, stk. 3, i lov om nationalparker, jf. lovbekendtgørelse nr. 120 af 26. januar 2017, fastsættes:

Kapitel 1

Formål og afgrænsning

§ 1. Bekendtgørelsen opretter Nationalpark Kongernes Nordsjælland og indeholder regler for Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland.

Stk. 2. Bekendtgørelsen omfatter de arealer, der er vist på kortbilag 1.

Indsigelse:

Verdens Skove (VS) ønsker at inkludere alle de arealer mellem Ringvej 2 og hovedvej 19 der udgøres af Naturstyrelsens Tokkekøb Hegn, Forsvarets arealer ved Sjælsmark Kaserne og Gentofte Kommunes Sjælsø. Disse arealer er offentligt ejede, er sammenhængende og har relativt høj "Bioscore", som er et mål for biodiversitet på Miljø GIS kort. Dette næsten 2 000 ha store område gennemskæres ikke af større veje eller af jernbaner, og er derfor velegnet til etablering af vildere selvforvaltende natur med mere naturlig dynamik.

VS ønsker også at inkludere Høbjerg Hegn (156 ha). Skoven har ikke så høj biodiversitet som Gribskov og tjener rekreative formål for Helsingørs beboere. Men takket være lodsejer-aftaler er Høbjerg Hegn næsten forbundet til resten af nationalparken, og kan allerede nu tjene som trædesten og senere som korridor for biodiversitets-udveksling mellem Gribskov, de mindre skove mod nord og korridoren til Alsønderup og Arresø. Friluftsliv og biodiversitet kan fint kombineres i denne skov.

VS ønsker også at der tilføjes en eller flere marine dele til nationalparken. Den marine natur nyder alt for lidt beskyttelse i Danmark. VS foreslår marine dele på kysten fra Kronborg til Dronningmølle ud til grænsen med Sverige samt 5 km ud fra kysten langs Tisvilde Hegn-Melby Overdrev.

§ 2. Formålet med at oprette Nationalpark Kongernes Nordsjælland er:

- 1) at bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet og dynamik, især for de nationalt og internationalt betydningsfulde skove, store søer og klitlandskaber samt moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder og styrke sammenhængen mellem naturtyperne,
- 2) at bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier i det rigt varierede moræne- og dødislandskab,
- 3) at bevare og styrke kulturhistoriske helheder og enkeltelementer inden for nationalparken,
- 4) at styrke mulighederne for friluftsliv og særlige natur-, landskabs- og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kulturlandskab med skove, søer, kystlandskaber og bymiljøer,
- 5) at styrke forskning, undervisning og formidling af natur-, landskabs- og kulturhistoriske samt friluftsmæssige værdier,
- 6) at understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne,
- 7) at styrke bevidstheden om områdets værdier gennem inddragelse af befolkningen i nationalparkens etablering og udvikling.

Kapitel 2

Målsætninger for nationalparkens udvikling

§ 3. Følgende overordnede målsætninger skal lægges til grund for nationalparkfondens arbejde med udviklingen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland:

- 1) De væsentligste naturtyper som de store skove og store søer, klitlandskaber, moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder skal bevares, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes.

VS ønsker her tilføjet:

Nationalparken skal have en naturkvalitet, der også internationalt er overbevisende. Det vil sige at parken som helhed skal leve op til den internationale standard for nationalparker defineret af IUCN som kategori 2. Alle offentligt ejede områder skal derfor indstille produktionen inden for en periode på maksimalt 5 år, og derefter have biodiversitet som førsteprioritet. Nationalparkplanen skal anviser

hvordan, der i videst muligt omfang kan etableres vildere og selvforvaltende natur med store planteædere og anden naturlig dynamik på de offentligt ejede områder.

2) Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af natur og landskab skal bevares, synliggøres og formidles, især slottene og andre landskabelige spor efter kirkens og kongernes brug af området.
3) Der skal ske en fortsat styrkelse af biodiversiteten i skovene f.eks. ved at udlægge sammenhængende skovområder til biodiversitetsformål eller styrke biodiversiteten gennem stor strukturel variation med dødt ved, gamle træer m.m.

Punkt 3 ønskes ændret til:

Der skal ske en fortsat styrkelse af biodiversiteten i skovene ved at indstille tømmerproduktionen i samtlige offentlige skovområder, der i stedet skal have biodiversitet som det primære formål, efterfulgt af friluftsliv, geologi, kulturhistorie og de andre af nationalparkens formål. Skovene skal gøres lysere og rigere på arter og aldersgrupper af træer og buske ved en indledningsvis skovning udelukkende guidet af økologiske hensyn. Der skal så vidt muligt genetableres naturlig hydrologi, udsættes store planteædere, genetableres anden naturlig dynamik og i det hele taget forvaltes med biodiversitet og vildere, selvforvaltende natur som det primære formål.

4) Kulturskabt natur som dyrket skov, eng og overdrev skal bevares, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes og sikres gennem drift og pleje.

Punkt 4 ønskes ændret til:

Kulturskabt natur som dyrket skov, eng og overdrev kan bevares på de private lodsejeres arealer, og dens kvalitet og mangfoldighed styrkes og sikres gennem drift og pleje. På de offentlige ejede arealer er fokus på nationalpark sensu IUCN kategori II med produktionsfri natur. Eventuelle undtagelser af kulturskabt natur på offentlige arealer, f.eks. med henblik på formidling af kulturhistorie, må ikke overstige 2% af det samlede offentlige areal og enkeltarealer med kulturskabt natur må ikke overstige 5 ha.

5) Nationalparkens karakteristiske, varierede istidslandskab og det særegne kulturlandskab med samspil mellem skov, søer og landbrug skal bevares og synliggøres.

Hvortil ønskes tilføjet:

, i det omfang det ikke strider imod nationalparkens primære biodiversitetsformål.

6) Mulighederne for friluftsliv samt natur-, landskabs- og kulturhistoriske oplevelser skal styrkes.

Hvortil ønskes tilføjet:

, i samspil med nationalparkens primære biodiversitetsformål.

7) Udvikling af friluftsliv og muligheder for besøgende i nationalparken skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen, kommunerne, turisterhvervet, kulturhistoriske museer og øvrige relevante aktører.

8) Sårbare naturområder og arter skal beskyttes mod slitage og forstyrrelse ved planlægning af faciliteter, stier og formidling m.v.

9) Formidling af nationalparkens natur, landskab og kulturhistoriske værdier skal styrkes i samarbejde med lokalsamfundet gennem koordinering, udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter.

10) Forskning i nationalparken skal styrkes gennem samarbejde med forskningsinstitutioner.

11) Undervisning af børn og unge vedrørende nationalparken skal styrkes bl.a. gennem etablering af faciliteter og undervisningstilbud for at øge kendskabet til nationalparkens natur, landskab, kulturhistorie, jordbrug, friluftsliv og miljø.

12) Udviklingen af nationalparken skal ske i samspil med omgivelserne.

13) Nationalparkens udvikling skal følges og evalueres.

Kapitel 3

Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland

§ 4. Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland har til formål at etablere og udvikle Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

§ 5. Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland ledes af en bredt sammensat bestyrelse, der udpeges af miljø- og fødevareministeren. Medlemmerne skal så vidt muligt have lokal tilknytning.

§ 5 ændres til:

Nationalparkfond Nordsjælland ledes af en bestyrelse, der består af 8 fagfolk, der har en længerevarende uddannelse i biodiversitets og natur-forvaltning. De øvrige 6 medlemmer kan repræsentere lodsejere, brugergrupper, kommuner og andre interessenter. Bestyrelsen udpeges af miljø- og fødevareministeren under hensyntagen til denne fordeling.

Stk. 2. Fonden afholder udgifterne til et sekretariat, der bistår bestyrelsen i dens arbejde, og som udfører opgaver i forbindelse med administration af fondens midler, planlægning og information mv.

§ 6. Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland udarbejder en nationalparkplan for etablering og udvikling af nationalparken, og fonden skal virke for, at planen gennemføres, jf. lovens § 10.

I tilfælde af at ændringen i § 5 ikke implementeres ønskes § 6 ændret til:

Nationalparkfonden Nordsjælland godkender det Faglige Udvalg's nationalparkplan for etablering og udvikling af nationalparken, og fonden skal virke for, at planen gennemføres, jf. lovens § 10.

Der tilføjes endvidere følgende §:

Miljø og Fødevareministeren nedsætter et Fagligt Udvalg bestående af 10 personer, hvoraf mindst seks har M.Sc. i biodiversitet og naturbeskyttelse, mens de øvrige poster optages af eksperter med universitetsuddannelse i kulturhistorie, geologi, natur-turisme eller naturformidling. Det faglige udvalg er ansvarlige for at udarbejde en nationalparkplan for etablering og udvikling af nationalparken, og for planens opdatering hvert fjerde år.

Stk. 2. Nationalparkrådet nedsættes for en periode, der svarer til bestyrelsens funktionsperiode.

Stk. 2. Nationalparkplanen skal være vedtaget senest xx. xxx. 20xx.

Stk. 3. Fonden skal sikre, at der informeres om nationalparken, og at befolkningen inddrages i beslutninger om planlægningen, udviklingen og driften af nationalparken, jf. lovens § 10.

Stk. 4. Fonden udfører i øvrigt de opgaver, der er fastlagt for fonden i lov om nationalparker.

§ 7. Bestyrelsen for Nationalpark Kongernes Nordsjælland nedsætter et nationalparkråd for nationalparken, der skal være rådgivende for nationalparkbestyrelsen i sager af større betydning og om principielle spørgsmål.

§ 7 ændres til:

Bestyrelsen for Nationalpark Kongernes Nordsjælland nedsætter et nationalparkråd for nationalparken, der tjener til kommunikation mellem Bestyrelsen og repræsentanter for parkens primære interessenter inklusive lodsejere, brugergrupper, myndigheder, fageksperter mfl.

Stk. 2. Nationalparkrådet nedsættes for en periode, der svarer til bestyrelsens funktionsperiode.

§ 8. For at realisere den i § 6 nævnte nationalparkplan, kan nationalparkfonden indenfor formålet med nationalparken anvende de virkemidler, der fremgår af lovens § 14, stk. 1-5.

§ 9. Nationalparkfonden kan i medfør af [planlovens § 29 c] fremsætte indsigelse over for et planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling.

Stk. 2. Nationalparkfonden kan ikke varetage myndighedsopgaver efter natur- og miljølovgivning i øvrigt, herunder ikke regulere jagt, adgangsforhold og jordbrug.

Kapitel 4

Administrative bestemmelser og ikrafttrædelse

§ 10. Nationalparkfond Kongernes Nordsjælland kan fastsætte vilkår i forbindelse med indgåelse af aftaler om ydelse af lån og tilskud m.v. efter lovens § 14.

Stk. 2. Fonden påser, at tilskud og lån m.v. anvendes i overensstemmelse med vilkårene for tilskuddet eller lånet.

Stk. 3. Fonden kan bestemme, at tilsagn om tilskud helt eller delvis skal bortfalde, at tilskud skal tilbagebetales eller lån opsiges, hvis tilskudsforudsætningerne eller vilkårene ikke overholdes.

Stk. 4. Tilsvarende gælder, hvor der er givet urigtige eller vildledende oplysninger, eller modtageren har fortiet oplysninger af betydning for fondens afgørelse.

§ 11. Nationalparkfondens vedtagelse af en nationalparkplan kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål efter reglerne i lovens kapitel 6.

§ 12. Bekendtgørelsen træder i kraft den xx. xxx. 20xx.

Miljø- og fødevareministeriet, ... 20xx

Fra: Bina Seff <bina.seff@alternativet.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 21:52
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar - Kongernes Nordsjælland

Så blev det endeligt til noget :-)

Desværre lever den danske lovgivning ikke op til de internationale standarder, når det gælder definition og drift af nationalparker. Jeg har derfor skrevet nogle forslag til, hvordan man kan sikre natur og biodiversitet i Kongernes Nordsjælland.

Naturtilstanden i Danmark er én af de ringeste på planeten, og det foreliggende forslag til landets femte nationalpark er langt mindre end det oprindelige. Mange pesticider og kvælstof er løbet igennem jordlagene, siden det første forslag lagdes frem, og det kan kun gå for langsomt med at komme i gang.

Det er et stort problem for den biologiske mangfoldighed, at der ikke er nogle som helst begrænsninger for anvendelsen af områdets arealer, og dette påvirker selvfølgelig den naturmæssige værdi af, at udpege denne nationalpark. Målet må være, at Danmark arbejder på at efterleve de krav, defineret af IUCN, som karakteriserer en nationalpark. Jeg betragter derfor forslaget som et udgangspunkt for en intention om at opnå en status af at være en ægte nationalpark.

- Alle stats- og kommunaltejede arealer, der ligger inden for parkens område skal indgå i nationalparken
- Alle stats- og kommunaltejede arealer skal have biodiversitet som sit hovedformål - herunder rewilding og/eller bæredygtig afgræsning
- Alle erhverv, som vil omlægge til en økologisk/giftfri praksis, skal kunne få et tilskud hertil
- Der skal udvikles et mærke, som kun gives til de producenter, der leverer økologiske/giftfrie varer, fremstillet i parken (evt. et grønt KN-mærke)
- De samarbejdsaftaler, som nationalparkbestyrelsen indgår med institutioner, foreninger, firmaer og andre skal støtte og fremme en bæredygtig praksis - herunder materialevalg, arkitektur, energiforbrug, cirkulær økonomi, økologi mm
- Nationalparkbestyrelsen skal løbende arbejde med at udvide området, med et optimalt naturhensyn og en maksimal biodiversitet for øje
- I nationalparkbestyrelsen skal der sidde en biolog fra hver kommune (5 personer), som er eksperter på "biodiversitet"
- Nationalparkbestyrelsen skal løbende arbejde med at udvikle og forbedre al aktivitet i parken, så den sker med naturhensyn og en maksimal biodiversitet for øje
- Naturparkbestyrelsen skal arbejde for, at al aktivitet i parkens område sker med den bedst mulige praksis, med hensyn til natur, økologi, forbrug, materialevalg mm, og efterstræbe en bæredygtig anvendelse af arealerne - miljømæssigt, socialt og økonomisk
- De områder i nationalparken, som har den største naturkapital/biodiversitet skal prioriteres med hensyn til beskyttelse, herunder giftfri praksis.

Venlig hilsen
Bina Seff
Snekkersten
Folketings- og byråds kandidat

Eva Tørning Svendsen

Fra: Karen Lottrup <lo@besked.com>
Sendt: 23. oktober 2017 23:20
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar vedr. Kongernes Nordsjælland
Vedhæftede filer: Høringssvar om Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland.DOCX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7232523

Hermed høringssvar fra SF's partiforeninger i de berørte kommuner.
mvh Karen Lottrup

Karen Lottrup
Ildtornvej 57 st th
3300 Frederiksværk
21920361

Høringssvar om Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland

SF i Halsnæs, Gribskov, Fredensborg, Helsingør og Hillerød kommuner ser frem til den endelige beslutning om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Det er et flot og interessant projekt, hvor der dog er to ting, der er værd at bemærke.

For det første, at det ikke er lykkedes at samle et stort sammenhængende areal. Det må være en opgave for den kommende bestyrelse at få samlet flere arealer ind i projektet, så de vilde dyrs mulighed for at migrere fra et område til et andet øges. Det er jo netop et af formålene med et sammenhængende naturområde.

For det andet ser vi gerne, at den kommende bestyrelse får et stærkt lokalt indslag, så det ikke alene er de store landsdækkende organisationer, som tegner billedet.

med venlig hilsen

På vegne af

SF Helsingør v/ Anders Wilsbeck

SF Hillerød v/ Pia Enø

SF Fredensborg v/ Ole Bergmann

SF Gribskov v/ Kirsten Rolfsager

SF Halsnæs v/ Olaf Prien

Karen Lottrup

Ildtornvej 57 st th

3300 Frederiksværk

grøn velfærdsstyrelse med fokus på miljø i bred forstand. Styrelsen vil i en periode have adresse både på Strandgade 29, 1401 København K og på Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Eva Tørning Svendsen

Fra: Henrik Koch <henrik@tolykkegaard.dk>
Sendt: 24. oktober 2017 13:17
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Høringssvar vedr. Nationalpark Kongernes Nordsjælland 2017/19720 131
Vedhæftede filer: Nationalpark - høringssvar.PDF

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7232578

Vedhæftet høringssvar

mvh
Henrik Koch

Høringssvar vedr. Nationalpark Kongernes Nordsjælland 2017/19720 131

Vi ejer ejendommen Græstedvej 28, matrikelnummer 7a og 2c. Samlet areal på 18,4 ha. Det drejer sig om et mindre økologisk landbrug med stor andel af engarealer, et bryggeri og salg fra gården af bl.a. egne kødprodukter.

Vi har tidligere vist interesse for at blive en del af Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Desværre er vi ikke kommet med, på grund af "manglende forbindelse".

Vi er blevet oplyst om at Miljøstyrelsen nu åbner op for at man som lodsejer måske kan komme med selvom der ikke er sammenhæng.

Vi vil derfor gentage ønsket om at vores ejendom kommer med i nationalparken. Der er mange gode argumenter for at medtage ejendomme der ikke har forbindelse til det sammenhængende område:

- Kun godt 10% af det nuværende areal er privatejet. Det er jo ikke det bedste udgangspunkt for at tale om lokal opbakning. Hver ekstra procent er en vigtig forbedring.
- Nationalparken får flere "ambassadører" som selv er lodsejere – vi er nok bedre til at overbevise vores kolleger om, at det er smertefrit at blive regnet for en del af nationalparken, end en projektlønnet medarbejder med villa i Hillerød.
- Når man ser på kortet over nationalparken, synes det som om der i forvejen er løsrevne arealer i nationalparken, både i nordøst og sydpå. Arealer som er størrelsesmæssigt sammenlignelige med vores ejendoms areal.
- Vores ejendom er beliggende stort set lige midt i nationalparken. Det er altså svært at skulle forklare vores kunder på en positiv måde at vi ligger lige midt i en nationalpark, hvor vi ikke "må være med".

Med venlig hilsen
Henrik Koch Sørensen og Marianne Johnsen
Græstedvej 28
3200 Helsinge

Eva Tørning Svendsen

Fra: Erling Krabbe
Sendt: 23. oktober 2017 22:32
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Tilmelding af jord til at indgå i Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Ejendommen Fairyhill, Gurreholmvej 6, 3490 Kvistgård
Vedhæftede filer: Fairyhill vinterbillede af søen på overdrevet, marts 2008.JPG; køllesværmer.JPG; overdrevet i blomst med merian, juli.JPG; Overdrevet.JPG; Søen på overdrevet, sommer.JPG; Tjærenelliker.JPG
Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7234432

Til Miljøstyrelsen

Tak for jeres opfordring til at fremsende ønsker til den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Jeg vil som lodsejer gerne lægge jord til at indgå i nationalparken.

Det drejer sig om et overdrevsareal på knap 4 hektar, som rummer en høj biodiversitet. Arealet er udlagt alene med naturindhold for øje, og driften tilpasset dette formål. Arealet rummer bl.a. en af Nordsjællands største forekomster af køllesværmere, som er en rødlistet gruppe af sommerfugle, og indikatorarter for overdrev af høj naturværdi.

Jeg mener derfor, at arealet vil tilføre den kommende nationalpark et større naturindhold, og desuden måske på sigt kunne være med til at binde større naturarealer sammen.

Jeg har angivet arealet på nedenstående kort. Det drejer sig om matriklerne 3a og 3ad, Nyrup By, Tikøb Sogn.

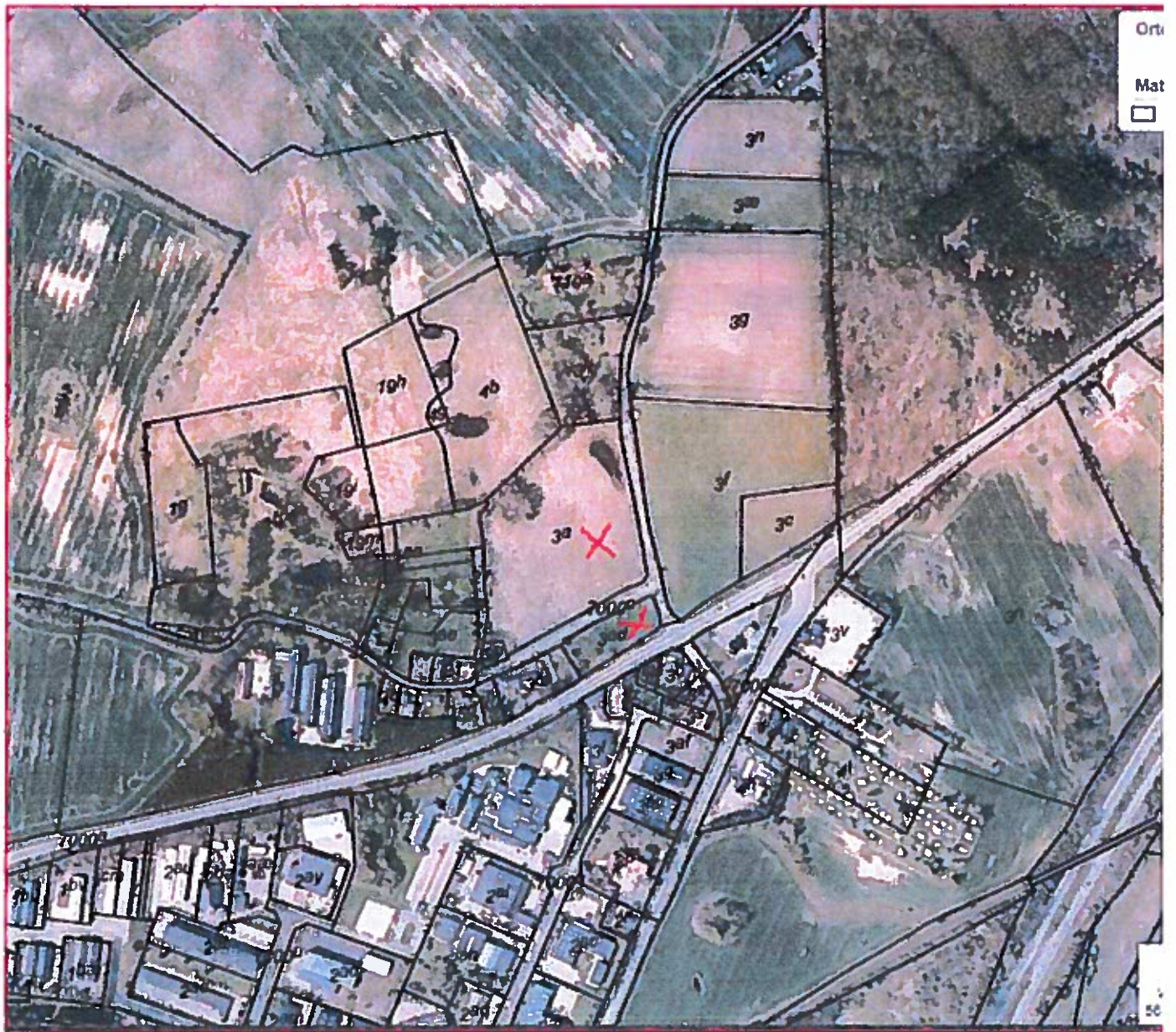
Jeg er beboer på ejendommen Gurreholmvej 6, 3490 Kvistgård, hvor jeg er hovedejer i et familiefællesskab. Hvad angår matr. nr. 3a og 3ad har jeg dog ifølge en tinglyst familieaftale enedispositionsret.

Jeg har markeret de pågældende matrikler ind på nedenstående kort med røde krydser, og vedhæfter desuden nogle billeder af arealet.

Jeg håber at det fine overdrev kan blive en del af nationalparken.

Med venlig hilsen

Erling Krabbe
Fairyhill
Gurreholmvej 6
3490 Kvistgård
Tlf. 28221512
Mail: erlingkrabbe@hotmail.com

Eva Tørning Svendsen

Fra: Per Schollert Nielsen <PSN@kl.dk>
Sendt: 26. oktober 2017 08:40
Til: Eva Tørning Svendsen
Cc: Lars Kaalund
Emne: SV: Vedr. DUT-høring angående udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Kære Eva Tørning Svendsen

KL har ingen bemærkninger til den fremsendte høring.

Med venlig hilsen
Per Schollert Nielsen

Chefkonsulent
Økonomisk Sekretariat

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3385
E PSN@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Fra: Eva Tørning Svendsen [<mailto:evats@mst.dk>]
Sendt: 24. oktober 2017 12:50
Til: KL <KL@kl.dk>; Per Schollert Nielsen <PSN@kl.dk>
Cc: Jens Frydenberg <jfryd@mst.dk>
Emne: Vedr. DUT-høring angående udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

J.nr. SVANA-9100-00010

Til Kommunerens Landsforening
Att.: Per Schollert Nielsen

Høringen af forslaget til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland har været i offentlig høring frem til og med den 23. oktober. Vi kan ikke se at have modtaget jeres svar på fremsendte mail af 28.6.2017 (hér vedhæftet).

Vi skal derfor for god ordens skyld høre, om KL evt. skulle have bemærkninger til det fremsendte ?

Med venlig hilsen

Eva Tørning Svendsen
Fuldmægtig; cand. scient. i Naturbeskyttelse
Tlf. + 45 51 94 21 68 | evats@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø
Tlf. +45 72 54 30 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

Eva Tørning Svendsen

Fra: Jørgen Nielsen <jbn.post5@gmail.com>
Sendt: 25. oktober 2017 20:53
Til: bodil@fosgaard.dk; MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: 'Jens Bøcher'
Emne: SV: høringssvar
Vedhæftede filer: Høringssvar forslag til nationalpark Kongernes Nordsjælland.PDF;
hovedskabelon_hillerød.DOTX

Sag: SVANA-9100-00010
Sagsdokument: 7238932

Kære Bodil og Jens

Jeg fik desværre ikke lejlighed til at kommentere jeres udkast, men det I har sendt er ganske udmærket. Det er jeg sikker på, også selv om jeg ikke selv har læst forslaget. Jeg vedhæfter en hovedskabelon, som I kan bruge fremover. Det er bedst, at alle breve er nogenlunde ens. Jeg vedhæfter hovedforeningens bemærkninger.

mvh.

Jørgen

Fra: bodil@fosgaard.dk [<mailto:bodil@fosgaard.dk>]
Sendt: 23. oktober 2017 14:33
Til: mst@mst.dk
Cc: Jens Bøcher <dryas@youmail.dk>; Jørgen Nielsen <jbn.post5@gmail.com>
Emne: høringssvar

Hermed høringssvar til " *Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland* "

På vegne af DN Hillerød
Bodil Stenvang

Dato: 12. oktober 2017

Til: Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, miljørapport og Debat og informationshæfte

Overordnet mener Danmarks Naturfredningsforening (DN), at udkastet til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland indeholder gode takter. Danmarks Naturfredningsforening var spændt på at se vægtningen i udkastet, idet der i de indledende faser op til vedtagelsen af nationalparken lokalt var lagt meget vægt på de erhvervs- og turismemuligheder, som parken ville kunne bringe til området. Naturen og kulturen var næppe synlig i indledningsfasen, men denne vægtning er heldigvis ikke afspejlet i selve målsætningerne i bekendtgørelsen.

Det er især positivt, at målsætningerne for nationalparken fremhæver og har fokus på natur og landskab, på styrkelse af biodiversitet, bevarelse af kulturhistorien og planlægning af friluftsliv under hensyn til sårbar natur. Det må være det primære formål med en nationalpark.

Forslaget til bekendtgørelse er slanket i forhold til, hvad vi har set for de fire øvrige nationalparker.

Generelt

Det foreliggende forslag til afgrænsning af nationalparken adskiller sig væsentligt fra de øvrige nationalparker ved at være meget fragmenteret, men derudover inddelt i tre kerneområder forbundet med landskabsstrøg.

Forslaget bygger på de tidligere forslag fra henholdsvis 2014 og februar 2017, som tager udgangspunkt i de statsligt ejede arealer, samt private arealer, hvor den enkelte lodsejer har erklæret sig villig til at lade sin ejendom – eller en del af denne – indgå i en kommende nationalpark. Planlægningen har således ikke taget udgangspunkt i nationale kriterier, hvilket også afspejler sig i den geografiske afgrænsning af forslaget, hvor statens ejendomme, som oftest skov, udgør grundstammen, mens samspillet med det åbne land og forbindelserne (landskabsstrøgene) mellem kerneområderne (Arresø, Gribskov, Gurre) er svagt eller ikke-eksisterende.

DNs øvrige bemærkninger fordelt på emner

Udvidelse af nationalparken

DN mener, der skal arbejdes målrettet for at udvide nationalparken, således at landskabsstrøgene mellem kerneområderne bliver bredere og mere sammenhængende. DN opfordrer derfor

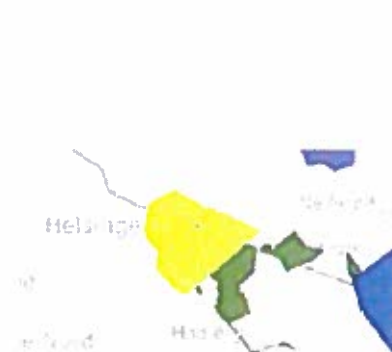
til, at ethvert forslag eller ønske om udvidelse af afgrænsningen imødekommes i denne afsluttende fase.

Danmarks Naturfredningsforening mener desuden, at afgrænsningen i udkastet til bekendtgørelsen bærer præg af at være resultatet af en proces, hvori de grønne organisationer ikke har været inviteret. Der er ved udvælgelsen ikke taget udgangspunkt i naturforhold, relationer til omgivelserne eller beskyttelsesinteresser, men udelukkende i lodsejernes villighed til at lade et areal indgå i nationalparken.

Det overrasker, at nogle af de i februar 2017 foreslåede statslige arealer ikke fremgår af det nu fremlagte forslag. Det drejer sig om de nedenfor med gult markerede områder. Udsnittene er modtaget fra Miljøstyrelsen (bemærk at Tisvilde Hegn og skovene er angivet med mørkeblåt og at Arresø også er vist mørkeblåt). Vi har også bemærket, at det sydvestlige hjørne af halvøen Halsnæs er ændret ift. forslaget fra 2014

Brødemose Skov, Vinderød Skov,
Statens Tørvemose nær Frederiksværk

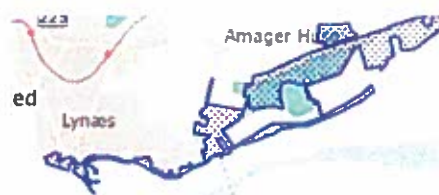

Højbjerg Hegn nær Helsingør

DN foreslår, at disse arealer samt arealerne herunder inddrages i nationalparken, og foretrækker, at den tidligere afgrænsning fra 2014 bibeholdes.

2014

2017

Det er uheldigt, at en del af *Natura 2000-områderne*, som i øvrigt er beliggende langs nationalparkens afgrænsning, ikke indgår. Såfremt de var medtaget, ville de også bidrage til en bedre afgrænsning af nationalparken. Det drejer sig om ca. 5,58 ha fordelt som vist på DN-bilag 1.

DN mener principielt også, at større fredede områder eller kultur- og naturhistorisk interessante områder som f.eks. hele Ruslandsfredningen samt Søborg Sø burde indgå i nationalparken.

DN har følgende forslag til ændring af teksten i bekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1 hvor ordet "udvides", med fordel kan indsættes således at punktet formuleres:

§ 3, stk. 1, nr. 1. De væsentligste naturtyper, som de store skove og søer, klitlandskaber, moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder skal bevares og udvides, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes."

Alternativt kan der indsættes et nyt underpunkt til § 3, stk. 1, således:

"Der skal arbejdes for at nationalparkens afgrænsning kan udvides, således at der opnås bedre og bredere landskabsstrøg mellem kerneområderne, herunder beskyttet natur."

Overvågning

Pligten til overvågning af naturforholdene m.v. bør medtages i bekendtgørelsen. Overvågning er et godt redskab til at dokumentere udviklingen i nationalparken og sikre en videns- og forskningsbaseret udvikling af nationalparken.

Ændringsforslag.

Overvågning, foreslås indsat i bekendtgørelsens § 3; stk. 1, nr. 10, så punktet kommer til at lyde således:

10) "Forskning og overvågning i nationalparken skal styrkes gennem samarbejde med forskningsinstitutioner."

Nationalparkfond og nationalparkbestyrelsens sammensætning

Det er ved alle offentlige møder i høringsperioden blevet fremhævet at Nationalpark Kongernes Nordsjælland hviler på 3 søjler, *natur, kultur og fritid* – og dette bør også afspejle sig i bestyrelsens grundsammensætning, således som det fremgår af bemærkningerne til nationalparkloven.

Dette afspejler sig ikke i den foreslåede sammensætning i debathæftet (side 13), hvor det kun er DN som uafhængigt repræsenterer natur- og beskyttelsesinteresser. Kulturen som i debathæftet fremhæves som vigtig, også for formidling af området, er slet ikke repræsenteret.

I det aktuelle forslag til bestyrelsen er der lodsejere i overflod (herunder Landbrug- og Fødevarer og Dansk Skovforening som er rigeligt til at repræsentere de få private lodsejere der er inden for afgrænsningen, fx er der kun ca. 4,3 ha privat skov inden for nationalparken). Også Danmarks Jægerforbund er tåltænkt en plads i rådet, hvor vi formoder de forventes at repræsentere brugerinteresser frem for beskyttelsesinteresser. Udpegningen undrer DN, da forbundet allerede er repræsenteret gennem Friluftsrådet, som også har en plads i bestyrelsen.

Da bestyrelsens sammensætning således ikke afspejler de skitserede intentioner om en balance mellem de forskellige interesser i nationalparken, ønsker DN at pege på følgende repræsentanter til at erstatte/indgå i den foreslåede sammensætning af bestyrelsen:

Museerne/Det Kulturhistoriske Miljø og Dansk Ornitologisk Forening eller Dansk Botanisk Forening bør indgå i bestyrelsens grundsammensætning. De her foreslåede repræsentanter til at indgå i bestyrelsen repræsenterer på hver deres måde væsentlige beskyttelsesinteresser i nationalparken, og vil dermed være med til at genoprette balancen mellem beskyttelses- og benyttelsesinteresserne.

Det bør yderligere være et vilkår, at private lodsejerrepræsentanter, hvad enten de udpeges som medlemmer i bestyrelsens grundsammensætning eller som formand, skal have **hele** den pågældendes ejendom beliggende indenfor nationalparken.

Med venlig hilsen

Annette Eigaard
Naturpolitisk medarbejder
31 19 32 42, aei@dn.dk

Hillerød Afdeling

Fm. Jørgen Nielsen 8691 5210/ 2147 5210

hillerød@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Hillerød den 8. august 2016

Eva Tørning Svendsen

Fra: Als, Erik <Erik.Als@natmus.dk>
Sendt: 27. oktober 2017 14:14
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: VS: Høring om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Nationalmuseet skal hermed for god ordens skyld erklære sig enig i SLKS' bemærkninger.

Med venlig hilsen / Best regards

Erik Als
Slotschef / Palaces Director

Slotsforvaltning /
Telefon / Phone +45 41 20 68 60

Fra: Jens Borsholt [<mailto:jbt@slks.dk>]
Sendt: 25. oktober 2017 12:48
Til: Als, Erik
Emne: VS: Høring om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

t.o.

Med venlig hilsen

Jens Borsholt
Enhedschef, Arkitekt MAA, MDB
Kongelige Slotte
Slots- og Kulturstyrelsen
Agency for Culture and Palaces
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V

T +45 3395 4200
M +45 41 28 94 66
jbt@slks.dk | slks.dk

Fra: Jens Borsholt
Sendt: 23. oktober 2017 19:04
Til: mst@mst.dk
Emne: Høring om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Slots- og kulturstyrelsen(SLKS) ønsker i forbindelse med høring om oprettelse af Nationalpark Kongernes Nordsjælland at afgive følgende bemærkning:

I udkastet til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland og i informationshæftet om samme tillægges områdets kulturhistorie stor betydning for Nationalparken. Bevaring, synliggørelse og formidling af Kulturhistorien er således nævnt som en af de overordnede målsætninger for nationalparkens udvikling.

SLKS er, som repræsentant for statens ejerskab til en række kulturhistorisk vigtige ejendomme i området - herunder bl.a. Frederiksborg Slot, enig i denne vurdering.

SLKS ser imidlertid ikke de kulturhistoriske interesser afspejlet med samme vægt i sammensætningen af nationalparkens bestyrelse. SLKS vil derfor foreslå, at de kulturhistoriske interesser repræsenteres mere direkte i bestyrelsen eksempelvis med en plads til det kulturhistorisk ansvarlige museum for området.

Med venlig hilsen

Jens Borsholt

Enhedschef, Arkitekt MAA, MDB

Kongelige Slotte

Slots- og Kulturstyrelsen
Agency for Culture and Palaces
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V

T +45 3395 4200

M +45 41 28 94 66

Jbt@slks.dk | slks.dk

